

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้กระทำความผิดทางอาญา
กรณีศึกษาเด็กและเยาวชน

ขวัญเรือน ลีโคกกลาง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2562

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้กระทำความผิดทางอาญา
กรณีศึกษาเด็กและเยาวชน
ขวัญเรือน ลีโคกกลาง
คณะนิติศาสตร์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติพร อำไพ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

..... ประธานกรรมการ
(ดร.สุรสิทธิ์ แสงวีโรจน์พัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติพร อำไพ)

..... กรรมการ
(ดร.ธีทัต ชวีศจินดา)

..... คณบดี
(รองศาสตราจารย์ นเรศร์ เกษะประกร)

_____/_____/_____

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้กระทำความผิดทาง อาญากรณีศึกษาเด็กและเยาวชน
ชื่อผู้เขียน	นางสาวขวัญเรือน ลีโคกกลาง
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและที่มาเกี่ยวกับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน ศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์มาตรการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายต่างประเทศที่อาจนำมาปรับใช้ในประเทศไทย วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน และเพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาระบบกฎหมายไทยเพื่อให้มีความชัดเจนและมีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับเข้าสู่ในสังคมอย่างแท้จริง เป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดซึ่งได้มีมาตรการที่เหมาะสม คือ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในทางอาญา เพื่อลดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคม การลดปัญหาความแออัดในสถานพินิจ ลดการตีตราของผู้กระทำความผิด และช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในระยะยาวในการดูแลบุคคลที่อยู่ในสถานพินิจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประเทศที่มีกฎหมายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับเด็กและเยาวชน และกลุ่มประเทศที่ไม่มีการกำหนดกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่ากลุ่มประเทศที่มีการใช้กฎหมายเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชนประสบความสำเร็จในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งพบว่ามีข้อดี คือ เป็นการลดปัญหาความแออัดในเรือนจำ ลดการกระทำความผิดซ้ำ การก่ออาชญากรรมลดลง ลดการตีตราผู้กระทำความผิด ช่วยลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เป็นต้น

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางในการมีกฎหมายเฉพาะเพื่อให้มีมาตรการที่เหมาะสมในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนในกรณีการปล่อยตัวชั่วคราว และกรณีภายหลังมีคำพิพากษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างแท้จริง

ABSTRACT

Title of Thesis	The Use of an Electronic Monitoring Device for Tracking Criminal Offenders: A Case Study of Children and Youth
Author	Khuanruen Leekhokklang
Degree	Master of Laws
Year	2019

The objective of this research aims to study the theory and concept of using electronic monitoring in the juvenile comparison with the criteria of using electronic devices (EM) in the juvenile according to the context of foreign laws which should be implement to the context of Thai Society and to purpose the suitable ways to improve and develop the Thai Legal System to ensure that the use of the electronic monitoring devise with the juvenile is more clearly and effective.

Criminal justice system in Thailand aims to rehabilitating offenders instead of seeking to punish with a retributive purpose that the offenders can be truly transformed from the criminal offenders into a law-abiding citizen. Therefore, an electronic device, which considers an appropriate measure, has been used with a juvenile delinquency in order to eliminate inequality within society, to help solve the problem of crowded juvenile detention center, to avoid the problem of condemning offenders as well as to reduce the government spending in taking care of the offenders in the detention center.

Through the study, it is found that there are 4 countries using this measure. In

those countries, it can be divided into two groups; the first is the group of countries which has the specific law on using the electronic monitoring device with the juvenile, second group is the countries which have not the specific law. Which the first country group being more successful than the second group. There were some advantages; for example, Reduction of crowded detention center, repeat offense and government expenditure.

Consequently, It is recommended that Thailand should be implement the electronic monitoring device for juveniles in case of a provisional release or after a court judgment. So, these can give as to give an opportunity for the juvenile to come back to the society.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่องการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้กระทำความผิดทางอาญา : กรณีศึกษาเด็กและเยาวชน ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติพร อำไพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำสั่งสอน ข้อเสนอแนะ ตลอดจนชี้แนะแนวทาง วิธีศึกษา แก้ไขเนื้อหา และรูปแบบวิทยานิพนธ์ให้มีความสอดคล้องกับหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษาด้วยความเมตตาอย่างยิ่งมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่าน ดร.สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาอ่านตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาโดยละเอียด รวมทั้งยังให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยพัฒนาให้เนื้อหาของวิทยานิพนธ์มีความชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับท่าน ดร.ธีทัต ชวิศจินดา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาแก้ไขจุดบกพร่อง ขัดเกลาประเด็นปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งวิเคราะห์เนื้อหาที่ผู้วิจัยมองข้ามไป ทำให้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงวิธีการนำเสนอเนื้อหาวิทยานิพนธ์ให้แต่ละประเด็นมีความสอดคล้อง และมีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คุณไข่ ลีโคกกลาง มารดาของผู้วิจัย ที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านเสมอมา ขอขอบคุณ คุณพัญ์สรสุรางค์ ลีโคกกลาง พี่สาวของผู้วิจัย ที่ได้ให้คำแนะนำ และให้การสนับสนุนทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะนิติศาสตร์ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ที่เคยได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ คุณสุกิตา บินรัตแก้ว เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรที่ให้การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยทุกประการ ขอขอบพระคุณสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้มอบทุนการศึกษาและทุนวิจัยให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนเอื้อเฟื้อสิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษา ตลอดจนถึงสถานที่ในการค้นคว้าวิจัย และจัดทำวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่ง นอกจากนี้ขอขอบคุณ นักศึกษาปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจจนแล้วเสร็จ

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่เหล่าคณาจารย์ และขอมอบความกตัญญูตเวทิตาคุณแด่มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ขวัญเรือน ลีโคกกลาง

มกราคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 โจทย์วิจัย/คำถามของการวิจัย	11
1.3 สมมติฐานงานวิจัย	12
1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
1.5 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้.....	12
1.6 วิธีการดำเนินการศึกษา	13
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	13
บทที่ 2 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้สำหรับเด็กและเยาวชน	14
2.1 ข้อความทั่วไปเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาในกระบวนการยุติธรรม ทางอาญา.....	14
2.1.1 ความหมายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์.....	14
2.1.2 ประวัติความเป็นมาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM).....	16
2.1.2.1 ต่างประเทศ	16
2.1.2.2 ประเทศไทย.....	17

2.1.3 ประเทอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM)	18
2.2 กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553	19
2.2.1 ความหมายของเด็กและเยาวชน	20
2.2.2 เกณฑ์การนับอายุของเด็กและเยาวชน	20
2.2.3 มาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชน	20
2.2.3.1 การควบคุมตัวโดยอำนาจทางปกครองของรัฐ และก่อนการดำเนินคดี การ ควบคุมตัวเด็กและเยาวชน	20
2.2.3.2 มาตรการในการคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ..	21
2.2.4 การดำเนินคดีสำหรับเด็กและเยาวชน	22
2.2.5 การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในสถานพินิจสำหรับเด็กและเยาวชน	25
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็ก	26
2.3.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 (Convention on the Rights of the Child 1989)	26
2.3.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) .	29
2.3.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	31
2.3.4 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.....	33
2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน	34
2.4.1 ทฤษฎีการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน	34
2.4.1.1 แนวความคิดทางกฎหมาย	35
2.4.2 ทฤษฎีตราบาป (The Labelling Theory).....	37
2.4.3 ทฤษฎีการเลียนแบบ (Theory of Imitation)	38
2.4.4 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง(Deterrence).....	39
2.4.5 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู.....	40
2.4.6 ทฤษฎีการลงโทษสำหรับเด็กและเยาวชน	44

2.4.7 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง	45
2.4.8 ทฤษฎีการเรียนรู้	47
บทที่ 3 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ49	
3.1 ประเทศที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน	50
3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐฟลอริดา.....	50
3.1.1.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน	52
3.1.1.2 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับเด็กและผู้เยาวชน.....	57
3.1.1.3 ค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน	58
3.1.1.4 หน่วยงานที่ควบคุม.....	59
3.1.2 ประเทศอังกฤษ	59
3.1.2.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน	60
3.1.2.2 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน	65
3.1.2.3 ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน	67
3.1.2.4 หน่วยงานที่ควบคุม.....	67
3.2 ประเทศที่ไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน.....	68
3.2.1 ประเทศมาเลเซีย	68
3.2.1.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์.....	68
3.2.1.2 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	70
3.2.1.3 ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	71
3.2.1.4 หน่วยงานที่ควบคุม.....	71
3.2.2 ประเทศสิงคโปร์	71

3.2.2.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์.....	71
3.2.2.2 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	73
3.2.2.3 ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	74
3.2.2.4 หน่วยงานที่ควบคุม.....	74
3.3 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดในประเทศไทย.....	74
3.3.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	75
3.3.2 ขั้นตอนในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	77
3.3.3 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	78
3.3.4 ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	79
3.3.5 หน่วยงานที่ควบคุม	79
3.3.6 การถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	79
3.4 บทสรุปการเปรียบเทียบกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน	80
บทที่ 4 วิเคราะห์บทกฎหมายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับผู้กระทำความผิดทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนในกฎหมายไทย	90
4.1 ปัญหากฎหมายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน	90
4.1.1 ปัญหาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ตามมาตรา 108 วรรคสาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	91
4.1.2 ปัญหาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 89/2(3) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556.....	94
4.2 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์.....	96
4.3 ปัญหาค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน	98
4.4 ปัญหาและผลกระทบทางกฎหมายจากการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน.....	100

4.4.1 ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560	100
4.4.2 ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC).....	104
4.4.3 ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights, 1933: ICCPR)	106
4.5 วิเคราะห์ข้อดี และข้อเสียในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับเด็กและเยาวชน	108
4.5.1 ข้อดีสำหรับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	108
4.5.2 ข้อเสียสำหรับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์.....	109
บทที่ 5 สรุปและเสนอแนะ	111
5.1 สรุป.....	111
5.1.1 กลุ่มแรกประเทศที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน	112
5.1.2 กลุ่มที่สองประเทศที่ไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน.....	113
5.1.3 ประเด็นสิทธิมนุษยชนจากการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน ...	115
5.2 เสนอแนะ	115
5.2.1 ด้านกฎหมาย	115
5.2.2 ด้านหน่วยงาน	118
5.2.3 ด้านสังคม.....	118
บรรณานุกรม.....	119
ภาคผนวก.....	123
ประวัติผู้เขียน.....	211

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 สรุปการเปรียบเทียบประเทศที่มีการใช้มาตรการและหลักเกณฑ์ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน.....	83
ตารางที่ 3.2 สรุปการเปรียบเทียบประเทศที่มีการใช้มาตรการและหลักเกณฑ์ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการทั่วไป.....	86
ตารางที่ 3.3 สรุปการเปรียบเทียบประเทศที่มีการใช้มาตรการและหลักเกณฑ์ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์.....	88

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 สถิติผู้ถูกคุมประพฤติดังกล่าวโดยศาลใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์.....	6
ภาพที่ 1.2 แผนภูมิแสดงคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี.....	8
ภาพที่ 2.1 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์.....	16
ภาพที่ 2.2 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สวมใส่ไว้ที่ข้อเท้า (electronic monitoring anklets).....	18
ภาพที่ 2.3 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สวมใส่ไว้ที่ข้อมือ (electronic monitoring bracelets)	19
ภาพที่ 3.1 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ในกรณีการปล่อยตัวชั่วคราว	76
ภาพที่ 3.2 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ในกรณีภายหลังศาลมีคำพิพากษา.....	77

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ในอดีตที่ผ่านการลงโทษได้มีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด เมื่อมีการกระทำความผิดขึ้นในสังคม สังคมจะต้องมีการหาวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งในการจัดการกับผู้กระทำความผิด เพราะหากไม่มีการจัดการก็เท่ากับว่าสังคมยอมรับกับการกระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งเป็นการข่มขู่เพื่อเป็นการยับยั้งไม่ให้มีการกระทำความผิด โดยสังคมในแต่ละยุคสมัยก็จะมีแนวทางการจัดการที่จะปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดที่แตกต่างออกไป ปัจจุบันการลงโทษได้มีวัตถุประสงค์เปลี่ยนไปเป็นการมุ่งหมายที่จะฟื้นฟูแก้ไขในตัวผู้กระทำความผิด เนื่องจากการกระทำความผิดของมนุษย์เกิดจากปัจจัยที่มนุษย์ไม่สามารถเลือกที่จะทำได้อย่างอิสระหากเกิดจากแรงกดดันหรือจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การลงโทษจึงไม่ควรมุ่งเน้นที่การกระทำความผิดเป็นหลัก แต่ควรพิจารณาจากสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำความผิด การลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นการเน้นตัวผู้กระทำความผิดมากกว่าการกระทำความผิด การแก้ไขฟื้นฟูจึงเป็นแนวคิดที่ให้โอกาสผู้กระทำความผิดได้กลับตัวในการแก้ไขปรับปรุงตนเอง ไม่กล้าตัวลี้กไปสู่การกระทำความผิดที่มากขึ้น พร้อมทั้งให้เกิดการกลับตัวและสามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างแท้จริง เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีความก้าวหน้าจึงเกิดแนวคิดและวิธีใหม่ขึ้น การจำกัดพื้นที่ในการเดินทางได้เหมือนการเข้าเรือนจำ โดยได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาช่วยคุมขังผู้กระทำความผิดแทนการติดคุก

ในประเทศไทยได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาวันที่ 14 มีนาคม 2556 พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ลงนามในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 กฎกระทรวงซึ่งมีการประกาศใช้ฉบับนี้เป็นเรื่องของวิธีการลงโทษคนที่กระทำความผิดอาญาโดยไม่ต้องจำคุกในเรือนจำ แต่ให้เปลี่ยนมาใช้วิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของนักโทษได้คือใช้อุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว และให้ผู้ที่อยู่ในระหว่างคุมประพฤติโดยไม่ต้องถูกขังในเรือนจำ อุปกรณ์นี้เรียกว่า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring ; EM)

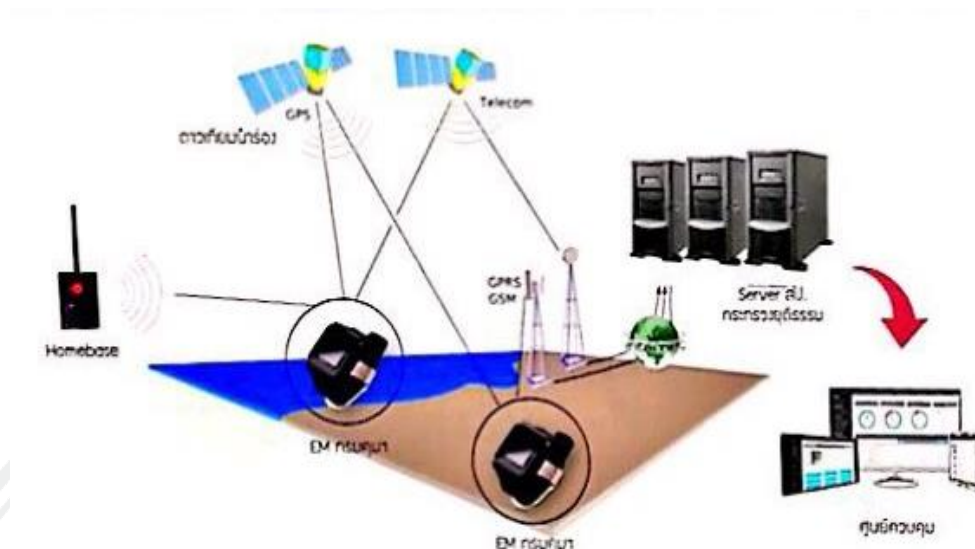
อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์¹ (Electronic Monitoring ; EM) เป็นการจำคุกไว้ที่บ้านภายหลังจากที่มีคำพิพากษาให้จำคุก ประกอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น กำไลข้อเท้าอิเล็กทรอนิกส์ (Ankle monitor) หรือ (electronic monitoring anklets) กำไลข้อมืออิเล็กทรอนิกส์ (Ankle monitor) หรือ (electronic monitoring bracelets) การจำคุกที่บ้านเป็นระบบที่ใช้การควบคุมด้วยโปรแกรมอิเล็กทรอนิกส์คลื่นความถี่วิทยุ (Radio Frequency : RF) หรือ Global Positioning System (GPS) ที่สามารถตรวจสอบข้อมูลของผู้กระทำผิดได้ตลอด 24 ชั่วโมง เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติของผู้กระทำผิดตามเงื่อนไขการให้ผู้กระทำผิดอยู่ที่บ้าน ทำงานนอกบ้าน ตามวัน เวลาและสถานที่ที่ระบุในเงื่อนไขตามคำพิพากษา ถ้าผู้กระทำผิดไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ระบบ GPS จะสามารถตรวจสอบที่อยู่ของผู้กระทำผิดไม่ว่าจะอยู่ที่บ้าน อยู่ห่างจากบ้าน และข้อความแจ้งเตือนจะถูกส่งไปยังศูนย์บริการ และถ่ายทอดไปที่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการควบคุมผู้กระทำผิดแทนการจำคุกในเรือนจำ ประกอบด้วยตัวอุปกรณ์ส่งสัญญาณมีลักษณะคล้ายนาฬิกาหรือสายรัดข้อมือข้อเท้า ตัวอุปกรณ์รับสัญญาณ และศูนย์ควบคุมกลาง ที่ใช้ติดตามตัวเมื่อสวมใส่อุปกรณ์ที่ข้อมือ ข้อเท้า หรืออวัยวะส่วนอื่นก็จะสามารถตรวจสอบการเดินทางของผู้สวมใส่ได้ ซึ่งตามกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่น ที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556² การทำงานและประสิทธิภาพของเครื่องมือการควบคุมโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ตัวอุปกรณ์ส่งสัญญาณระบบอาร์เอฟ (Radio Frequency : RF) สวมใส่กับข้อมือหรือข้อเท้า คล้ายกับนาฬิกาเพื่อสวมติดกับข้อมือหรือข้อเท้า เพื่อที่จะส่งสัญญาณแจ้งว่าผู้กระทำผิดอยู่ที่ไหน มีประสิทธิภาพในการป้องกันการล้นสะเทือนและป้องกันน้ำ และป้องกันการทำลายจากผู้กระทำผิด

ส่วนที่ 2 ตัวอุปกรณ์รับสัญญาณ ระบบจีพีเอส (Global Positioning System : GPS) เป็นอุปกรณ์รับสัญญาณที่ติดตั้งอยู่กับที่ เช่น ที่บ้านหรือที่ทำงานของผู้กระทำผิด เพื่อส่งสัญญาณไปยังศูนย์ควบคุมว่าผู้กระทำผิดได้สวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตลอดเวลา โดยต้องใช้โทรศัพท์และอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อ

ส่วนที่ 3 ศูนย์ควบคุมกลาง หรือระบบอาร์เอฟผนวกกับจีพีเอส เพื่อไว้ตรวจสอบและรับรายงานการทำงานของอุปกรณ์ส่งสัญญาณ และอุปกรณ์รับสัญญาณ และมีการส่งข้อมูลไปยังศูนย์ประมวลผลข้อมูลทันที หากระบบแจ้งเตือนการทำลายอุปกรณ์

¹ ข้อ 1 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556

ภาพที่ 1.1 การทำงานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

แหล่งที่มา: <https://www.isranews.org/thaireform/thaireform-documentary/72508-em-72508.html>

ปัจจุบันในการพิจารณาที่จะส่งอนุญาตให้นำการควบคุมผู้ต้องโทษโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้ได้หรือไม่เป็นอำนาจของศาลในการพิจารณา โดยปัจจุบันได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือปล่อยตัวชั่วคราว และกรณีหลังมีคำพิพากษา

กรณีระหว่างพิจารณาคดีหรือปล่อยตัวชั่วคราว พิจารณาตามมาตรา 108 วรรคสาม³ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นการกำหนดเงื่อนไขเพื่อรองรับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางมาใช้ในการปล่อยชั่วคราวสำหรับผู้ต้องหาหรือจำเลย ผู้พิพากษาจะทำการประเมินความเสี่ยงจากการปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธี

³ มาตรา 108 วรรคสาม ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น

พิจารณาความอาญา มาตรา 108 วรรคหนึ่ง⁴ โดยพิจารณาจากความหนักเบาแห่งข้อหา หรือพยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีน้ำหนักเพียงใด หรือพฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร หรือเชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด หรือผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่ หรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่ ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องขังตามหมายศาล หรือหากมีคำคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือผู้เสียหายแล้วแต่กรณี ศาลพึงรับประกอบการวินิจฉัยได้ และมาตรา 108/1 เหตุที่ศาลจะไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยความเสี่ยงสามประการสำคัญที่ศาลจะต้องพิจารณาทุกครั้งก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว คือ ความเสี่ยงที่จะหลบหนี ความเสี่ยงที่จะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน และความเสี่ยงที่จะไปก่ออันตรายประการอื่น ทั้งนี้การพิจารณาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการปล่อยตัวชั่วคราว⁵ มีเกณฑ์ดังนี้

กรณีที่ 1 คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี ศาลอาจปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องมีประกันรวมทั้งหลักประกัน

กรณีที่ 2 คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 5 ปีขึ้นไป ศาลจะสั่งปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ และจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ได้

แต่อย่างไรทั้ง 2 กรณีข้างต้น จะไม่ให้ใช้ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม เว้นแต่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น⁶

กรณีหลังมีคำพิพากษา พิจารณามาตรา 89/2(3)⁷ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือคุณสมบัติของผู้ต้องโทษที่เกี่ยวกับความร้ายแรง

⁴ มาตรา 108 วรรคหนึ่ง ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ต้องพิจารณาข้อเหล่านี้ประกอบ

- (1) ความหนักเบาแห่งข้อหา
- (2) พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด
- (3) พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร
- (4) เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด
- (5) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่
- (6) ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่
- (7) ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องขังตามหมายศาล ถ้ามีคำคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี ศาลพึงรับประกอบการวินิจฉัยได้

⁵ มาตรา 110 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 34) พ.ศ. 2562

⁶ เรื่องเดิม, หน้า 3.

และฐานความผิด หรืออัตราโทษที่ผู้ต้องโทษได้รับตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแต่อย่างใด ในการจำกัดประเภทผู้ต้องโทษ ในการเข้ารับการพิจารณามีเพียงหลักเกณฑ์ว่าผู้ที่จะได้รับการจำคุกโดยวิธีการอื่นต้องเป็นผู้ต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา ส่วนในกรณีที่ผู้ต้องโทษให้ลงโทษเกินสามสิบปีหรือโทษจำคุกตลอดชีวิต ผู้ต้องโทษต้องได้รับโทษตามคำพิพากษามาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี กล่าวคืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้ในการควบคุมผู้ต้องโทษตามมาตรา 89/2(3) ได้กำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำที่ต้องได้รับมาแล้ว 2 กรณี⁸

กรณีแรก คือ ได้รับโทษจำคุกมาแล้ว ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม สำหรับโทษตามที่ระบุในหมายตามคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งต้องดูตามคำพิพากษาถึงที่สุดที่ออกครั้งแรกไม่ว่าจะมีการลดโทษกี่ครั้งก็ตาม

กรณีที่สอง คือ ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี สำหรับจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิตซึ่งอาจไม่ใช่โทษตามคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งสามารถใช้ได้กับโทษที่ได้รับล่าสุด

รวมถึงได้มีการออกกฎระเบียบและวิธีการปฏิบัติซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) การใช้มาตรการใหม่นี้จะเน้นไปที่กลุ่มผู้ต้องขังชรา หรือป่วยระยะสุดท้าย ซึ่งต้องออกไปรักษาเป็นประจำหรือหากจำคุกต่อไปก็ต้องเสียชีวิต กลุ่มที่ต้องออกไปดูแลและภรรยา หรือพ่อแม่ที่แก่ชราและไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และกลุ่มนักโทษที่มีเหตุทุเลาการลงโทษ เช่น ต้องคลอดบุตร หรือวิกลจริต โดยญาติจะต้องร้องขอต่อเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลอีกครั้งส่วนศาลจะมีดุลยพินิจอย่างไร ถือเป็นอำนาจของศาลตามกฎหมายกระทรวงการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556

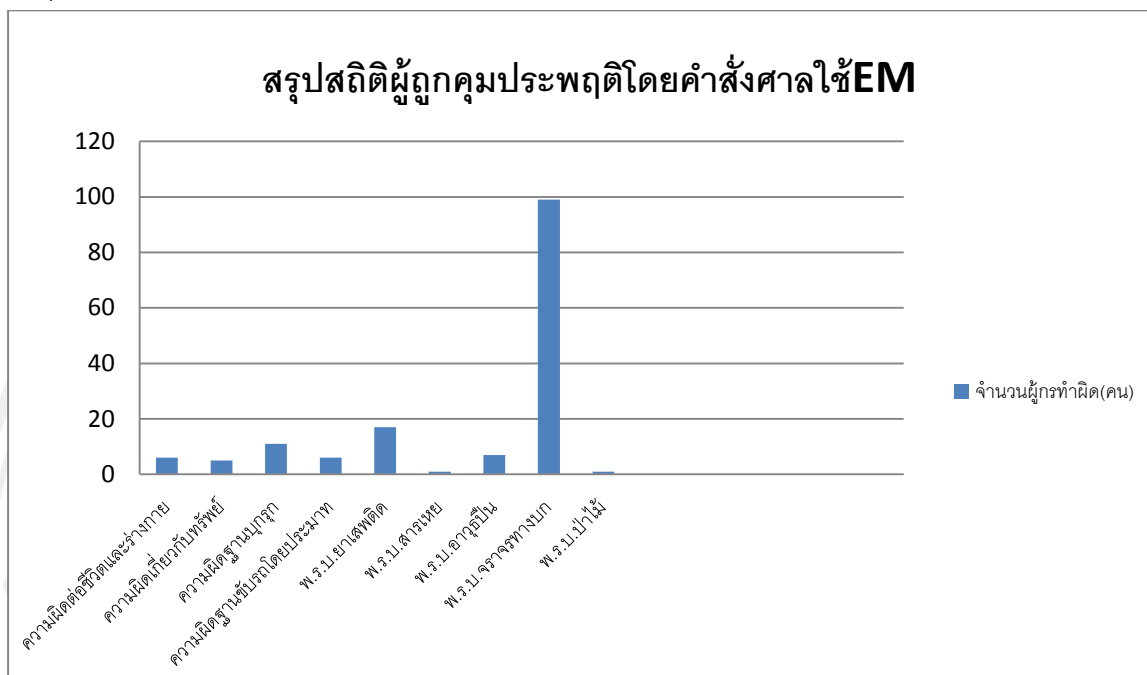
โดยปัจจุบันกรมคุมประพฤติได้เริ่มดำเนินโครงการนำร่องในการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ มาใช้กับผู้กระทำผิดตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ซึ่งในปีงบประมาณ 2558 กรมคุมประพฤติ

⁷ มาตรา 89/2 ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เมื่อพนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุกร้องขอ หรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งให้จำคุกผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดที่ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามที่ระบุไว้ในหมายศาลที่ออกตามคำพิพากษานั้น หรือไม่น้อยกว่าสิบปี ในกรณีต้องโทษจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิต โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ได้

(3) ให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้นั้นได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

⁸ ชีต้า ธนธิตวงศ์, "การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์," วารสารกระบวนการยุติธรรม 4 (กรกฎาคม-กันยายน 2554): 63.

ได้นำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิด ในระบบงานกรมคุมประพฤติที่ผ่านมา ทั้งผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ที่ได้รับพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกและผู้เข้ารับ การฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยคุมพื้นที่เป้าหมาย 27 แห่ง ซึ่งมีสถิติผู้ที่ใช้การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) ล่าสุด ในปี 2558 ⁹

ภาพที่ 1.1 สถิติผู้ถูกคุมประพฤติโดยคำสั่งศาลใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

แหล่งที่มา: <http://www.probation.go.th/documents.php?id=128>

จากภาพที่ 1.1 สามารถสรุปฐานความผิดของผู้ถูกคุมความประพฤติโดยคำสั่งศาล คือ ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดบุกรุกความผิดฐานชักรัดประมาท ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับสารระเหย ความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน ความผิดเกี่ยวกับ จราจรทางบก ความผิดเกี่ยวกับป่าไม้ ป่าสงวน ซึ่งจากความผิดดังกล่าวเกิดจากผู้ถูกคุมความประพฤติ ที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจากสถิติดังกล่าวมีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) กับความผิดที่เกี่ยวกับ จราจรทางบกมากที่สุด เนื่องจากทุกคดีเป็นคดีนำร่องโดยประเทศไทยได้นำมาใช้ในคดีที่มีโทษ ไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดยังสามารถทำมาหาได้และสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมได้ โดยเหตุผลที่นำมาใช้กับ ความผิดเกี่ยวกับจราจร เริ่มนำมาใช้ในคดีมาแล้วบ้าง เพื่อเป็นการป้องกัน

⁹ กรมคุมประพฤติ, สถิติผู้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ล่าสุด ในปี 2558, ค้นวันที่ 15 มีนาคม 2561 จาก <http://www.probation.go.th/>

และลดอุบัติเหตุทางถนน โดยระยะเวลาการกำหนดเงื่อนไขควบคุมโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) อยู่ระหว่าง 7 วัน ถึง 6 เดือน ซึ่งระยะเวลาและเงื่อนไขจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้มีอำนาจสั่งที่จะกำหนดให้กับผู้กระทำความผิดแต่ละราย โดยทั้งนี้การนำร่องฯได้ออกแบบมาให้สามารถรองรับคำสั่งที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละรายเงื่อนไขที่ผู้มีอำนาจสั่งสามารถกำหนดได้ เช่น การห้ามออกนอกบริเวณบ้านในเวลาที่กำหนด ระหว่าง 22.00-04.00น. เป็นต้น

การลงโทษสำหรับเด็กและเยาวชน ตามประมวลกฎหมายอาญาหากเด็กกระทำความผิด ความรับผิดชอบของเด็กจะแบ่งออกเป็น 4 ช่วงอายุ คือ

ช่วงแรก เด็กอายุไม่เกิน 10 ปี หากกระทำความผิดถือว่าเด็กมีความผิด แต่กฎหมายยกเว้นโทษแก่เด็ก เด็กไม่ต้องรับโทษ ทั้งนี้เพราะกฎหมายถือว่าเด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถรู้ผิดชอบได้ ฉะนั้นจะมีการจับกุมฟ้องร้องในทางอาญามีได้

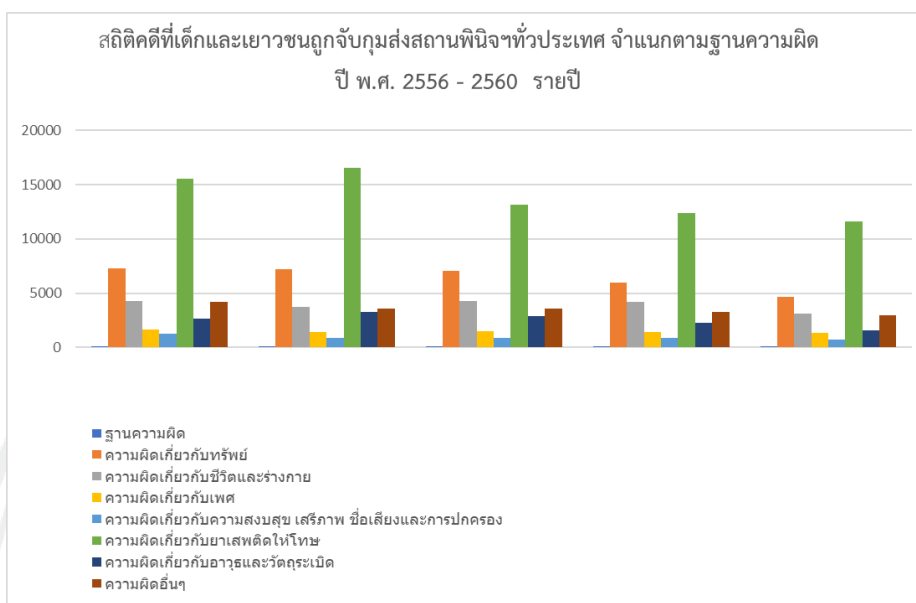
ช่วงที่สอง เด็กอายุกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี ถือว่าเด็กมีความผิด แต่ห้ามมิให้ลงโทษทางอาญาแก่เด็ก ซึ่งกฎหมายก็เปิดช่องให้ศาลใช้ดุลพินิจที่จะใช้ "วิธีการสำหรับเด็ก" ได้ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำหรับการอบรมสั่งสอนและขัดเกลาเด็กให้เป็นคนดี และไม่กระทำความผิดขึ้นอีกในอนาคต เช่น ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป เรียกบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ มาตักเตือนด้วยก็ได้ มอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนดให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองให้ใช้ความระมัดระวังไม่ให้เด็กนั้นก่อเหตุร้าย และมอบเด็กให้แก่บุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ เมื่อเขายอมรับข้อกำหนดที่จะระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้าย และได้มีการกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความปลอดภัย หรือมอบตัวเด็กให้กับบุคคลหรือองค์กรที่ศาลเห็นสมควร เพื่อดูแลอบรม และสั่งสอนเด็กเมื่อบุคคลหรือองค์กรนั้นยินยอม หรือส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกอบรม หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรม

ช่วงที่สาม เยาวชนอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี กระทำความผิด ศาลพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้นั้น วินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ โดยลดมาตราส่วนโทษที่จะใช้กับเยาวชนนั้นลงกึ่งหนึ่ง ก่อนที่จะมีการลงโทษเยาวชนผู้กระทำความผิด

ช่วงที่สี่ เยาวชนอายุกว่า 18 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลง 1 ใน 3 หรือกึ่งหนึ่งก็ได้

จะเห็นได้ว่า ผู้ที่อายุกว่า 18 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กฎหมายไม่ถือว่าเป็นเด็ก แต่บุคคลในวัยนี้ยังมีการคิดพิจารณาไม่เท่าผู้ใหญ่ จึงไม่ควรลงโทษเท่ากับผู้ใหญ่ที่กระทำความผิด โดยให้ศาลใช้ดุลพินิจในการลงโทษว่าสมควรจะลดหย่อนผ่อนโทษให้หรือไม่ ถ้าศาลพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้กระทำความผิด เช่น ความคิดอ่าน การศึกษาอบรม ตลอดจนพฤติการณ์ในการกระทำความผิด เช่น กระทำความผิดเพราะถูกผู้ใหญ่เกลี้ยกล่อม หากศาลเห็นสมควรลดหย่อนผ่อนโทษให้ก็มีอำนาจลดมาตราส่วนโทษได้ 1 ใน 3 หรือกึ่งหนึ่งการลดมาตราส่วนโทษ คือ การลดอัตราโทษขั้นสูงและโทษ

ต่ำลง 1 ใน 3 หรือกึ่งหนึ่งแล้ว จึงลงโทษระหว่างนั้น ซึ่งตามสถิติล่าสุดจำนวนคดีเด็กและเยาวชน ถูกจับกุมส่งสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ปี พ.ศ. 2556 - 2560 รายปี¹⁰

ภาพที่ 1.2 แผนภูมิแสดงคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี

แหล่งที่มา: <https://bit.ly/31Sysl3>

จากสถิติภาพที่ 1.2 แผนภูมิแสดงคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี จะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนในประเทศไทยได้มีการกระทำความผิดทางอาญาในฐานความผิดต่างๆ และได้มีการดำเนินคดีตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามแม้ว่าแต่ละปียังคงมีปริมาณของเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำความผิดในปริมาณจำนวนคดีที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการหาวิธีแก้ไขปัญหาคดีสำหรับเด็กและเยาวชนที่ถูกพิพากษาคดี เป็นการจำคุกวิธีใหม่โดยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) ในการคุมขังที่ผู้กระทำความผิดสามารถอยู่ที่บ้านแทนการเข้าสถานพินิจ ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายกำหนดให้สามารถใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้กระทำความผิดแทนการจำคุก โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ผู้ที่สามารถขอใช้อุปกรณ์ไว้ในกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ.2556 ซึ่งได้มีการกำหนดให้ใช้กับบุคคลทั่วไป ยังไม่ได้มี

¹⁰ กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, จำนวนคดีและร้อยละคดีที่เด็กและเยาวชนถูกจับกุมส่งสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิด ปี พ.ศ. 2555 - 2560, คำนวณที่ 10 มีนาคม 2561 จาก <https://bit.ly/31Sysl3>

มาตรการเฉพาะในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตามได้ทดลองใส่กำไลข้อมืออิเล็กทรอนิกส์ โดยอาศัยการใช้ดุลพินิจในการสั่งคุมประพฤติ 5 เดือน-6 เดือน ในคดีแรก ดังนี้

ศาลเห็นสมควรให้มีคำสั่งรอกำหนดโทษไว้ก่อน 2 ปี ให้คุมประพฤติจำเลย ทั้ง 5 ไว้ภายในกำหนด โดยให้ใส่กำไลข้อมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring หรือ EM) ไว้มีระยะเวลา 3 เดือน โดยให้มารายงานตัวทุก 1 เดือน และห้ามจำเลยออกจากบ้านพัก เวลา 23.00-05.00 น. ห้ามขับรถเร็วเกินกว่า 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ห้ามมั่วสุมและกระทำความผิดในลักษณะเช่นนี้อีก ศาลจะพิจารณาลงโทษตามกฎหมายต่อไป

จากการที่ศาลสั่งใส่กำไลข้อมืออิเล็กทรอนิกส์ คุมประพฤติ 5 เดือน-6 เดือน เป็นการตัดสินใจที่เป็นการจำคุกแบบใหม่ เนื่องจากผู้กระทำความผิดยังสามารถทำงานและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ อีกทั้งยังทำให้กลับบ้านตรงเวลา ไม่ออกไปเที่ยวกับเพื่อน ซึ่งอนาคตเชื่อว่าหลังจากถอดกำไลแล้วจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น¹¹

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น มีประเด็นกฎหมายที่ควรพิจารณาดังนี้ ประการแรก ปัญหากฎหมายว่าด้วยการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในกระบวนการยุติธรรมในกรณีเด็กและเยาวชน จะเห็นได้ว่าไม่มีการกำหนดในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) สำหรับเด็กและเยาวชนไว้โดยเฉพาะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เป็นการทั่วไป ซึ่งพิจารณาจากกฎหมายที่นำมาใช้ในกรณีปล่อยตัวชั่วคราว คือ จะไม่ให้ใช้ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม เว้นแต่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น¹² และกรณีหลังมีคำพิพากษาศาล คือ จากกฎกระทรวงจะเห็นได้ว่าเป็นการใช้คำว่าผู้กระทำความผิดไม่ได้มีการใช้เฉพาะเจาะจงลงไปว่าใช้กับผู้ใหญ่ เด็กหรือเยาวชน เพราะการอาศัยอำนาจที่กล่าวมานั้นเป็นการอาศัยอำนาจเพื่อใช้กับผู้กระทำความผิดโดยทั่วไป ซึ่งเจตนารมณ์ตามกฎหมายกระทรวง (1)-(3) เป็นผู้ที่มีความจำเป็น และ (4) ใช้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้รับโทษน้อย¹³ ดังนั้นสำหรับเด็กและเยาวชนนั้นควรมีการกำหนดให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) เมื่อพิจารณาบทกฎหมายที่ได้มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองเด็ก

¹¹ ข่าวสด, ศาลสั่งใส่กำไลข้อมืออิเล็กทรอนิกส์ คุมประพฤติ 5 เดือน-6 เดือน, ค้นวันที่ 17 มีนาคม 2561 จาก https://www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=TVRReU5USTROemxTkE9PQ==

¹² มาตรา 108 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

¹³ ข้อ 2 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556

ประการที่สอง ปัญหากฎหมายว่าด้วยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะเป็นการกระทบสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชนหรือไม่

ถ้าพิจารณาถึงการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาบังคับใช้เด็กและเยาวชนในการกำหนดพื้นที่ในการเดินทางนั้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 25 - 49 โดยเฉพาะ มาตรา 38 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือการผังเมือง หรือเพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัว หรือเพื่อสวัสดิภาพของเยาวชน¹⁴

มาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดข้อตกลงระหว่างประเทศรวมถึงมาตรฐานสากลในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องพันธนาการ ก่อนการมีคำพิพากษาถึงที่สุด เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights, 1948 : UDHR) ถือเป็นปฏิญญาพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยในวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) มีข้อความรับรองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งอ้างอิงนำมาใช้กับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยสรุปความได้ ดังนี้

ข้อ 7 ทุกคนต่างเสมอกันในกฎหมายโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ¹⁵

ข้อ 10 ทุกคนมีสิทธิโดยเสมอภาค ได้รับการพิจารณาอย่างเปิดเผยจากศาล โดยเป็นอิสระเที่ยงธรรม และสันนิษฐานก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์¹⁶

สำหรับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights, 1966 : ICCPR) เป็นกติกาที่รับรองการประชุมจากสมัชชาองค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1966 (พ.ศ. 2509) ซึ่งมีเรื่องการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังและสิทธิ ในกระบวนการยุติธรรม

ข้อ 6.5 บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี กระทำความผิดจะถูกพิพากษาประหารชีวิตมิได้ และจะดำเนินการประหารชีวิตสตรีขณะมีครรภ์มิได้¹⁷

ข้อ 10.2 (ข) ต้องแยกผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนออกจากผู้ต้องหาที่เป็นผู้ใหญ่ และให้นำตัวขึ้นพิพากษาคดีให้เร็วที่สุดเท่าที่ทำได้¹⁸

¹⁴ มาตรา 38 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2560)

¹⁵ ข้อ 7 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2491

¹⁶ ข้อ 10 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2491

¹⁷ ข้อ 6.5 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ. 2509

จากกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ากฎหมายได้ให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชน แต่ประเทศไทยไม่ได้มีกฎหมายที่นำมาใช้กับเด็กเป็นการเฉพาะ เพื่อให้เป็นตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้องไม่ถูกเหยียดหยามเด็กที่มีเชื้อชาติ หรือสีผิว หรือมีฐานะแตกต่างไปจากตน ไม่ว่าจะใช้ความรุนแรงรูปแบบต่าง ๆ ต่อเด็ก พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ต้องทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีและกระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อเด็ก ทั้งนี้หากมีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้กับเด็กและเยาวชน เพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นการสนับสนุนทำให้เด็กและเยาวชนกลับเข้าอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและเติบโตเป็นคนดีของสังคม สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กที่ด้อยโอกาสในลักษณะใดก็ตาม

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งเน้นที่จะแก้ปัญหาโดยการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน โดยจะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะนำมาใช้กับเด็กและเยาวชนให้เกิดความเหมาะสมและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น เมื่อพิจารณาการกำหนดหลักเกณฑ์การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) ในสถานที่อื่นนอกจากเรือนจำไว้ในมาตรา 108 วรรคสาม และมาตรา 89/2(3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณัติเขต พ.ศ. 2556 โดยผู้กระทำความผิดซึ่งต้องใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะต้องมีเหตุจำเป็นโดยมิได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับเด็กและเยาวชน เพราะการที่เด็กและเยาวชนจะกระทำความผิดอาจมีการกระทำลงไปด้วยความไม่รู้ ความอยากรู้อยากลอง ซึ่งเกิดจากการที่มีประสบการณ์หรือวุฒิภาวน้อยในการใช้ชีวิต หรืออาจเกิดจากความคึกคะนอง ด้วยเหตุนี้ที่เราควรคำนึงถึงสิทธิของเด็กว่าเด็กและเยาวชนควรได้รับการคุ้มครองที่เป็นพิเศษมากกว่าผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน และมีหน่วยงานที่คอยกำกับดูแลอย่างเหมาะสม

1.2 โจทย์วิจัย/คำถามของการวิจัย

ประเทศไทยควรมีกฎหมายในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างไรจึงจะมีความเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 วรรคสาม จะไม่ให้ใช้ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม เว้นแต่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมี

¹⁸ ข้อ 10.2 แห่งของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ. 2509

เหตุผลสมควรประการอื่น และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 โดยผู้กระทำความผิดซึ่งต้องใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มีเหตุจำเป็น โดยมีได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับเด็กและเยาวชน

1.3 สมมติฐานงานวิจัย

ประเทศไทยไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) สำหรับเด็กและเยาวชน ดังนั้น ควรจะมีกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติสำหรับเด็กและเยาวชนในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้กับผู้กระทำความผิด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่เกิดจากความประมาท หรือการกระทำความผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชน ควรมีมาตรการที่จะช่วยฟื้นฟูผู้กระทำความผิดคืนสู่สังคม

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.4.1 เพื่อศึกษาถึงหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและที่มาเกี่ยวกับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้กับเด็กและเยาวชน

1.4.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์มาตรการโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับเด็กและเยาวชน(EM) ตามกฎหมายต่างประเทศ ที่อาจนำมาปรับใช้ในประเทศไทย

1.4.3 เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) สำหรับเด็กและเยาวชน

1.4.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาระบบกฎหมายไทย เพื่อให้กฎหมายเรื่องการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้กับเด็กและเยาวชนมีความชัดเจนและมีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

การศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ศึกษากฎหมายที่มีความเหมาะสมในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้กับเด็กและเยาวชน ศึกษามาตรการควบคุมผู้กระทำความผิดด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนของต่างประเทศ ศึกษาในแง่มุมทางกฎหมาย ปัญหาและอุปสรรค ความเป็นไปได้หากได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) ใช้ประโยชน์ในประเทศไทยอย่างเต็มรูปแบบ ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ มลรัฐฟลอริดา ประเทศ

สหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์ ศึกษาโดยการเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุก โดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ของประเทศไทย

1.6 วิธีการดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาค้นคว้า และวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรากฎหมาย ตำราวิชาการ ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ บทความ เอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยรวบรวมบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมผู้กระทำความผิดด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในประมวลกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และหนังสือของไทยและต่างประเทศ เมื่อมีการรวบรวมเสร็จจะมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายไทยกับต่างประเทศ ทั้งในทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ทราบถึงหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและที่มาเกี่ยวกับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนในการกระทำความผิดอาญา

1.7.2 ทราบถึงหลักเกณฑ์การใช้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนตามกฎหมายต่างประเทศ ที่อาจนำมาปรับใช้ในประเทศไทย

1.7.3 ทราบถึงผลกระทบของการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน

1.7.4 ทราบแนวทางการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาระบบกฎหมายไทย เพื่อให้กฎหมายเรื่องการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน มีความชัดเจนและมีผลบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM)

มาใช้สำหรับเด็กและเยาวชน

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเมื่อเด็กและเยาวชนถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด รัฐจะต้องเข้ามาดูแลประโยชน์ของรัฐ โดยการเข้ามาดำเนินการในกระบวนการทางอาญา เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบถึงสิทธิของผู้กระทำผิดที่จะต้องได้รับโทษ มาตรการบังคับในการจับกุม การควบคุม การขัง โดยผลของกฎหมายส่วนจะรับผิดมาน้อยเพียงใดนั้นต้องพิจารณาถึงว่ามีแนวคิดทฤษฎีใดเกี่ยวกับความรับผิดชอบและวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม

2.1 ข้อความทั่วไปเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

2.1.1 ความหมายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หมายความว่า เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องมือใด ๆ ที่ใช้ติดตามตัว หรือที่ใช้สวมใส่ข้อมือ ข้อเท้า หรืออวัยวะส่วนอื่นใด ของผู้ถูกจำกัด รวมทั้ง ระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดได้¹⁹

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring: EM) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดแทนการจำคุกในเรือนจำ ซึ่งจะประกอบด้วยตัวอุปกรณ์ส่งสัญญาณ มีลักษณะคล้ายนาฬิกาหรือสายรัดข้อมือข้อเท้า ตัวอุปกรณ์รับสัญญาณ และศูนย์ควบคุมกลาง

¹⁹ เรื่องเดิม, หน้า 2.

ที่ใช้ติดตามตัว เมื่อสวมใส่อุปกรณ์ที่ข้อมือ ข้อเท้า หรืออวัยวะส่วนอื่นก็จะสามารถตรวจสอบการเดินทางของผู้สวมใส่ได้²⁰

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring: EM) หมายถึง อุปกรณ์ที่ใช้ในการคุมตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งมีส่วนประกอบของอุปกรณ์ คือ ตัวส่งสัญญาณ ซึ่งมีการนิยมใช้ในการติดตามตัวผู้ที่กระทำความผิดเป็นอุปกรณ์ที่มีลักษณะเป็นสายหนังรัดข้อเท้า หรือเป็นนาฬิกาข้อมือ ตัวรับสัญญาณ และศูนย์ควบคุมกลาง ทำหน้าที่ในการสอดส่องและควบคุมผู้กระทำความผิดว่าผู้กระทำความผิดอยู่ที่ใดและกำหนดเวลาในการเดินทางเช่น ตัวอย่างเช่น ควบคุมให้อยู่ในบ้านเวลา 22.00 น.- 05.00 น.²¹

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้เขียนสามารถสรุปความหมายของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการคุมตัวผู้กระทำความผิด เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องมือใด ๆ ซึ่งจะประกอบด้วยตัวอุปกรณ์ส่งสัญญาณ มีลักษณะคล้ายนาฬิกาหรือสายรัดข้อมือ ข้อเท้า ตัวอุปกรณ์รับสัญญาณ และศูนย์ควบคุมกลางที่ใช้ติดตามตัว เมื่อสวมใส่อุปกรณ์ที่ข้อมือ ข้อเท้า หรืออวัยวะส่วนอื่นก็จะสามารถตรวจสอบการเดินทางของผู้สวมใส่ได้ ที่ใช้ติดตามตัว หรือที่ใช้สวมใส่ข้อมือ ข้อเท้า หรืออวัยวะส่วนอื่นใด ของผู้ถูกจำกัด รวมทั้งระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดได้

²⁰ ศิวาพร คารวพันธ์, "การปล่อยตัวชั่วคราวด้วยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring: EM)," *Law E-Learning* (2560): 1.

²¹ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, *รายงานสรุปประชุมปฏิบัติการวิจัยโครงการ 2 การกักขังและใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ควบคุมผู้ต้องโทษในสหรัฐอเมริกา* (2531).

ภาพที่ 2.1 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

แหล่งที่มา: <https://www.isranews.org/thaireform/thaireform-documentary/72508-em-72508.html>

2.1.2 ประวัติความเป็นมาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM)

2.1.2.1 ต่างประเทศ

ในต่างประเทศได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิด โดยไม่ใช่เรือนจำ ซึ่งเป็นผลงานการคิดค้นของ Dr. Ralph Schwitzgebel คณะกรรมการในการทดลองด้านจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard ในช่วงทศวรรษ 1960 – 1970 โดยในปี ค.ศ. 1964 ได้เริ่มมีการพัฒนาวิทยุที่ใช้สำหรับส่งข้อมูลสำหรับบุคคลโดยพัฒนาการให้มีการสวมใส่สำหรับบุคคลได้ โดยอุปกรณ์มีความสามารถในการส่งสัญญาณเป็นระยะทาง 400 เมตร และสามารถกำหนดจุดหรือสถานที่ที่ผู้สวมใส่อุปกรณ์นั้นว่าอยู่ที่ใด อุปกรณ์ได้มีการจดสิทธิบัตรในปี ค.ศ. 1969 มีการเริ่มนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้อย่างแพร่หลายในปี ค.ศ. 1977 โดยที่ผู้พิพากษา แจ็ค เลิฟ ชาวอเมริกา ได้มีคำสั่งให้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้สำหรับผู้กระทำความผิด จึงได้มีการขอความร่วมมือกับ Michael Goss คิดค้นและออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้สำหรับผู้กระทำความผิดในปี ค.ศ. 1983 และผู้พิพากษาแจ็ค เลิฟ เป็นผู้พิพากษาท่านแรกที่ได้สั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) เพื่อเป็นเครื่องติดตาม และตรวจสอบพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด และต่อมามีการพัฒนาและใช้กันมากยิ่งขึ้น ในทุกมลรัฐของประเทศอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย

รวมถึงแถบยุโรป²² อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีสองประเภทพื้นฐานคือการส่งสัญญาณอย่างต่อเนื่องและโปรแกรมติดต่อกับ การส่งสัญญาณอย่างต่อเนื่องหรือระบบที่ใช้งานอยู่มีส่วนที่สำคัญ คือ เครื่องส่งสัญญาณ เครื่องรับสัญญาณ และคอมพิวเตอร์ส่วนกลาง

ตัวส่งสัญญาณถูกรัดติดตัวผู้กระทำความผิดและส่งสัญญาณรหัสผ่านสายโทรศัพท์เป็นระยะสม่ำเสมอ ตัวรับสัญญาณ / ตัวหมุนเลือกสัญญาณจากเครื่องส่งของผู้กระทำความผิดและรายงานไปยังคอมพิวเตอร์กลางเมื่อสัญญาณหยุดและคอมพิวเตอร์จะได้รับสัญญาณใด ๆ เมื่อผู้กระทำความผิดทำผิดเงื่อนไขที่กำหนด และแจ้งเตือนไปยังเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ถึงกรณีที่ไม่ได้รับอนุญาต

ต่อมาอเมริกันได้พัฒนาระบบติดตามเพื่อใช้ในชุมชนกรมราชทัณฑ์ เทคโนโลยี Global Positioning Satellite (GPS) เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถตรวจสอบตัวผู้กระทำความผิดได้ตลอด 24 ชั่วโมง หากผู้กระทำความผิดต้องฝ่าฝืนเงื่อนไขการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ GPS สามารถระบุตำแหน่งที่แม่นยำของผู้กระทำความผิด ต้นแบบที่กำลังทดสอบอยู่นั้นหนักอย่างน้อยห้าปอนด์ และต้องชาร์จแบตเตอรี่ทุกวัน

2.1.2.2 ประเทศไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ร่วมลงนามในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่น ที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556²³ กฎกระทรวงซึ่งเพิ่งประกาศใช้ฉบับนี้เป็นเรื่องของวิธีการลงโทษคนที่กระทำความผิดอาญา โดยไม่ต้องจำคุกในเรือนจำ แต่ให้เปลี่ยนมาใช้วิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของนักโทษได้ คือ ใช้อุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว และให้ผู้ที่อยู่ในระหว่างคุมประพฤติโดยไม่ต้องถูกขังในเรือนจำ อุปกรณ์นี้เรียกว่า EM หรือ “Electronic Monitoring” โดยประเทศไทยเตรียมนำร่องใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คุมนักโทษกลุ่มเยาวชนทำความผิดสถานเบาในเขตกรุงเทพมหานคร เน้นคุมความประพฤติที่บ้านแทนการจำคุกในเรือนจำ จากสาเหตุที่ว่าประเทศไทยใช้มาตรการลงโทษจำคุกเป็นหลัก ซึ่งอาจไม่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน คือ ผู้ต้องโทษจากการทำความผิดอาญาที่ไม่ร้ายแรง หากมีการลงโทษผู้กระทำความผิดทั้งหมดคุกก็จะเกิดปัญหาคนล้นคุก ผลที่เกิดขึ้นจึงเกิดวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ไม่ใช่เรือนจำ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดกับผู้กระทำความผิด เพื่อลดปัญหาคนล้นคุก เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด²⁴

²² สมุนทิพย์ จิตสว่าง และฐิตียา เพชรมณี, แนวทางการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Monitoring) มาใช้ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในประเทศไทย, "วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ 2, 24 (2559).

²³ *เรื่องเดิม*, หน้า 2.

²⁴ ศรันยา สีมา, "ก้าโลอิเล็กทรอนิกส์: อุปกรณ์ผู้กระทำความผิด," Hot Issue (มกราคม

2.1.3 ประเภทอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM)²⁵

2.1.3.1 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดที่สวมใส่ไว้ที่ข้อเท้า (electronic monitoring anklets) มีลักษณะเป็น สี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดใหญ่กว่าประเภทที่สวมใส่ข้อมือ

ภาพที่ 2.2 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สวมใส่ไว้ที่ข้อเท้า (electronic monitoring anklets)

แหล่งที่มา: <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/793957>

2.1.3.2 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดที่สวมใส่ไว้ที่ข้อมือ (electronic monitoring bracelets) มีลักษณะคล้ายกับนาฬิกา ดิจิตอล สวมใส่ได้ค่อนข้างง่ายและรวดเร็ว โดยสลักของกรรมคุมประพฤติจะมี Serial Number ทุก ๆ สลัก

2559): 1.

²⁵ Ilaw, จำคุกแบบใหม่ ใส่กำไลติดตามตัว ไม่ต้องเข้าห้องขัง 2556, ย่อหน้าที่ 4, คำนวนที่ 10 มีนาคม 2561 จาก <https://ilaw.or.th/node/2726>

ภาพที่ 2.3 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สวมใส่ไว้ที่ข้อมือ (electronic monitoring bracelets)

แหล่งที่มา: <https://www.isranews.org/thaireform/thaireform-documentary/72508-em-72508.html>

2.2 กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นจากแนวคิดที่มองว่า “เด็กเป็นผู้ที่อ่อนแอ มีความอ่อนไหว อาจถูกความคิดของบุคคลอื่นครอบงำได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่²⁶” รัฐจึงต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการอบรมเลี้ยงดูและแก้ไขปรับปรุงฟื้นฟูเด็กมากกว่าที่จะมีการลงโทษเด็ก ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้ ดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนได้ รับการที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมนั้น จะต้องได้รับการแก้ไขพฤติกรรม บำบัด ฟื้นฟูให้ตรงกับสภาพปัญหา รวมถึงการที่จะให้เด็กและเยาวชนนั้นได้อยู่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นระยะเวลาอันสั้นที่สุดโดยศาลเยาวชนและครอบครัวจะมีอำนาจในการพิจารณาคดี คือ คดีอาญาที่เด็ก

²⁶ ปุณยวิจน์ ไตรจุฑากาญจน์, "แนวทางการพัฒนากระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน," *วารสารธรรมศาสตร์* 2, 37 (2561): 70.

หรือเยาวชนกระทำความผิด คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาโอนมาตามมาตรา 97 วรรคหนึ่ง (อายุต้องไม่เกิน 20 ปี) คดีครอบครัว (คดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอเกี่ยวกับผู้เยาว์หรือ ครอบครัว) คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ (คดีที่ฟ้องหรือร้องขอเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือ บุคคลในครอบครัว) และคดีอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว²⁷

2.2.1 ความหมายของเด็กและเยาวชน

เด็ก คือ บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่า 10 ปี แต่ยังไม่ เกิน 15 ปีบริบูรณ์²⁸ (เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมาย²⁹)

เยาวชน คือ บุคคลอายุเกิน 15 ปี บริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์³⁰ (กรณีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ ไม่ถือว่าเป็นเยาวชน)

2.2.2 เกณฑ์การนับอายุของเด็กและเยาวชน

การนับอายุของบุคคลให้เริ่มนับแต่วันเกิด ในกรณีที่รู้ว่าเกิดเดือนใด แต่ไม่รู้วันเกิด ให้นับวันที่ 1 แห่งเดือนนั้น เป็นวันเกิด แต่ถ้าพันวิสัยที่จะหยั่งรู้เดือนและวันเกิดของบุคคลใดให้นับ อายุบุคคลนั้น ตั้งแต่วันต้นปีปฏิทิน (วันที่ 1 มกราคม) ซึ่งเป็นปีที่บุคคลนั้นเกิด (มาตรา 16)³¹

2.2.3 มาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2.2.3.1 การควบคุมตัวโดยอำนาจทางปกครองของรัฐ และก่อนการดำเนินคดี

การควบคุมตัวเด็กและเยาวชน

การใช้มาตรการจับกุมและควบคุมตัวเด็กและเยาวชนตามกฎหมายพิเศษ นั้น เพื่อให้มีการแยกการควบคุมเด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ เนื่องจากการจับกุมเด็กและเยาวชน

²⁷ มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ ครอบครัว พ.ศ. 2553.

²⁸ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ ครอบครัว พ.ศ. 2553.

²⁹ มาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา.

³⁰ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 21.

³¹ สมยศ เชื้อไทย, *ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551*, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2555), หน้า 43.

ต้องปฏิบัติโดยมุ่งให้ความช่วยเหลือ พื้นฟู และปรับปรุงแก้ไขให้เด็กกลับตัวเป็นพลเมืองดี วิธีในการจับจึงควรเป็นการใช้วิธีที่เหมาะสมด้วยความละมุนละม่อม และถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ควรใช้เครื่องพันธนาการกับเด็กและเยาวชน เจ้าพนักงานที่ทำการจับกุมเด็กหรือเยาวชน ต้องมีการแจ้งการจับกุมไปให้ผู้อำนวยการสถานพินิจเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตอำนาจนั้นทราบ รวมไปถึงแจ้งให้บิดา มารดา และผู้ปกครองที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ด้วย และจะต้องแจ้งว่าผู้ถูกจับมีสิทธิให้การหรือไม่ก็ได้ (แต่ถ้อยคำใช้เป็นพยานหลักฐานได้) พนักงานสอบสวนจะต้องทำการถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน (เว้นแต่พนักงานสอบสวนเห็นว่าคดีอาจเปรียบเทียบปรับได้) และจะต้องส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมตัวที่สถานพินิจ ไม่ใช่เรือนจำ เพื่อควบคุมตัวเด็กแยกจากผู้ใหญ่ พนักงานสอบสวนจะแจ้งขอหาแก่เด็กหรือเยาวชน เด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ การสอบสวนต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำด้วย เด็กหรือเยาวชนมีสิทธิได้รับการประกันตัวจากสถานพินิจ³²

2.2.3.2 มาตรการในการคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

มาตรการในการคุ้มครองเด็กที่ดี สามารถทำให้เป็นรูปธรรมในการแก้ปัญหาที่เกิดกับเด็กและเยาวชนได้ ดังจะเห็นได้จาก บทบัญญัติที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้สรุปสาระสำคัญได้ 3 วิธี ดังนี้

1) มาตรการสงเคราะห์เด็ก เมื่อพบเห็นเด็กที่ควรได้รับการช่วยเหลือ สงเคราะห์ พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์เด็ก และครอบครัวของเด็ก โดยในเบื้องต้น จะช่วยเหลือครอบครัวของเด็ก ให้สามารถเลี้ยงดูเด็กให้ได้ด้วยตนเองก่อน หากครอบครัวของเด็กไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ หรือเด็กไม่มีพ่อแม่ผู้ปกครอง พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการ ช่วยเหลือเด็กได้หลายวิธี เช่น ดำเนินการให้เด็กได้เป็นบุตรบุญธรรม ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะ ในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทางร่างกาย หรือจิตใจ ตามควรแก่กรณี เป็นต้น

2) มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เมื่อพบเห็นเด็กที่ถูกทำทารุณกรรม หรือเด็กที่มีความประพฤติ ไม่สมควร มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพ ช่วยเหลือ ให้ได้รับความปลอดภัย โดยตรวจค้นแยกเด็ก และนำตัวเด็กไปตรวจรักษาทางร่างกาย หรือจิตใจ ทำการสืบเสาะพินิจเกี่ยวกับตัวเด็ก และครอบครัว

³² มูลนิธิสานวัฒนธรรม, การควบคุมตัวสตรีและเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีในการกักตัวและก่อนการดำเนินคดี, ค้นวันที่ 20 มีนาคม 2561, จาก <https://voicefromthais.wordpress.com>

เพื่อให้มีข้อมูลทำการวิจัย ตามหลักวิชาการและกำหนดวิธีการ คຸ້ມครองສະໄຫມທີ່ເໝາະສົມ ເຊັ່ນ ສົ່ງເດັກໄປບຳບັດພື້ນຟູສມຸຣຸດພາບ ທາງຮ່າງກາຍ ແລະຈິດໃຈ ຫຼືສົ່ງສູ່ຄຸ້ມຄອງສະໄຫມເດັກ ໃຫ້ເດັກໄດ້ຮັບການອບຮົມເລີຍດູ ຝຶກອາຊີບ ຮັບການຮຶກສາ ອບຮົມຈຣິຍຸຮຣຸມ ຫຼືອຸ້ນເດັກໃຫ້ພ່ອມຜູ້ປຸກຮອງ ໄປດູແລ ໂດຍກຳນົດເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ພ່ອມຜູ້ປຸກຮອງປຸກປັດ ເຊັ່ນ ດູແລໄດ້ເດັກ ອອກຈາກບ້ານໃນເວລາ ກາງຄືນ ໄມ້ໃຫ້ເດັກເຂົ້າໄປໃນສູ່ຄຸ້ມທີ່ໄມ້ສມຸຣຸດ ໃຫ້ເດັກຄບຮາສມາຄມກັບຜູ້ທີ່ຈະຊັກນຳໄປໃນທາງເສຍຫາຍ ໂດຍມີເຈົ້າຜູ້ນຳທີ່ ຄອຍກຳກັບຄວບຄຸມ ດູແລພ່ອມຜູ້ປຸກຮອງ ແລະເດັກອຸ້ນຮຸ່ນຮຸ່ນ

3) ມາຕຣການສົ່ງເສຣີມຄວາມປະຸຣະຸຣາດເດັກ ນັກຮຽນ ນັກຮຶກສາ (ກັນເດັກເສຍ) ກຸໝາຍກຳນົດມາຕຣການ ສົ່ງເສຣີມຄວາມປະຸຣະຸຣາດ ທັງເດັກທີ່ພິ່ງໄດ້ຮັບການສົ່ງເສຣີ ດ້ວຍການຊ່ວຍເຫຼືອ ໃຫ້ເດັກໄດ້ຮັບການຮຶກສາ ຝຶກອາຊີບ ເດັກທີ່ພິ່ງໄດ້ຮັບ ການຄຸ້ມຄອງສະໄຫມ ດ້ວຍການສົ່ງເດັກ ເຂົ້າຮັບການກຸ່ມເກລາຈິດໃຈ ຕາມຮຸ່ນສາສນາ ແລະນັກຮຽນ ນັກຮຶກສາ ດ້ວຍການກຳນົດໃຫ້ ຮົງຮຽນ ສູ່ຄຸ້ມສຶກສາ ຈັດໃຫ້ມີກິຣຸກກຸຣມ ຫຼືອະຣະບາງນາບຣິຮາດດ້ານແນະແນວ ປຣິກຸຣາແລະອບຮົມ ນັກຮຽນ ນັກຮຶກສາແລະຜູ້ປຸກຮອງ ເພື່ອໃຫ້ນັກ ຮຽນ ນັກຮຶກສາ ມີຄວາມປະຸຣະຸຣາດເໝາະສົມ ມີຄວາມປອດຮັກສາແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ³³

2.2.4 ການດຳເນີນຄືສຳລັບເດັກແລະເຍາວຊນ

ການດຳເນີນຄືອາດູ່າເດັກຫຼືເຍາວຊນນັ້ນ ພັນກຸນອາດູ່າຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງການຄຸ້ມຄອງເດັກ ສະໄຫມຂອງເດັກແລະເຍາວຊນ ໂດຍການແກ້ໄຂ ບຳບັດ ແລະພື້ນຟູ ຍິ່ງກວ່າການລົງທະ ຈະໄດ້ຮັບການອບຮົມ ສັ່ງສອນ ສົ່ງເສຣີເຖິງ ກຸ່ມຕົວເປັນ ພຣເມືອດີຍິ່ງກວ່າການລົງທະ ແລະໃຊ້ວິຣິການທີ່ເໝາະສົມເປັນຄົນ ໆ ໄປ ແມ້ເດັກຈະໄດ້ຮັບຜົນຮ່ວມກັນ ການອອກຮາຍຈັບເດັກຫຼືເຍາວຊນຕ້ອງຢູ່ກາງໄດ້ ປຣະມຸລກຸໝາຍວິຣິ ພິຈາຣາຄວາມອາດູ່າ ມາຕຣາ 66 ຫາການອອກຮາຍຈັບມີຜົນກະທົບກະທືອນຕໍ່ຈິດໃຈເດັກ ຫຼື ເຍາວຊນອາດູ່າຮຸນແຮງໂດຍໄມ້ຈຳເປັນ ໃຫ້ພາຍາມຮຸກຮົງເສຍການ ອອກຮາຍຈັບໂດຍໃຊ້ວິຣິຕິດຕາມຕົວເດັກຫຼື ເຍາວຊນດ້ວຍວິຣິອື່ນກ່ອນ

ໃນການຈັບກຸມຕົວເດັກຫຼືເຍາວຊນໃຫ້ເຈົ້າພັນກຸນຜູ້ຈັບກຸມຕ້ອງແຈ້ງວ່າເຈົ້າຈະຖືກຈັບແລະ ຈະຕ້ອງແຈ້ງຂໍກ່າວຮາຮຸມເຖິງສິຣິທິຕ່າງ ໆ ຕາມກຸໝາຍໃຫ້ຮາບ ຫາກມີຮາຍຈັບຈະຕ້ອງແຈ້ງຮາຍຈັບ ຕໍ່ຜູ້ທີ່ຈະຖືກຈັບກຸມດ້ວຍເຈົ້າຜູ້ນຳທີ່ຈະຕ້ອງຮາກຮາກກັບຜູ້ຕ້ອງຮາກໂດຍລະມຸນລະມ່ອມ ໄມ້ຮາກຮາກ

³³ ສຸຣັກດີ ວາຈາສິຣິ, ພຣະຣາຊບັນຍຸຣິດຄຸ້ມຄອງເດັກ ພ.ສ. 2546, (ກຸ່ງເທພມຮານຄຣ: ວິຣຸຣຸ ຂນ, 2547), ພື້ນຳ 70.

ประจักษ์และให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการ เว้นแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และให้นำตัวผู้ถูกจับส่งพนักงานสอบสวนทันที³⁴

การสอบสวนในคดีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็ก หรือเยาวชนให้ถืออายุไม่เกิน 18 ปี ในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา (ไม่ใช่เจ้าพนักงานจับกุมแจ้งข้อหา) ส่วนการที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดขณะอายุไม่เกิน 18 ปี แต่วันที่แจ้งข้อหาเด็กมีอายุเกิน 18 ปี การสอบสวนจะต้องดำเนินการตามมาตรา 133 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งจะต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำนั้นด้วย³⁵

การสอบสวนที่ขอด้วยกฎหมาย การสอบสวนในกรณีที่ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 12 ทวิ และมาตรา 133 ทวิ ในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาผู้ต้องหาที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี พนักงานสอบสวนต้องถามผู้ต้องหาว่ามีทนาย (ที่ปรึกษากฎหมาย) หรือไม่ ถ้าไม่มีให้รัฐจัดหาทนายให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 ทวิ การถามปากคำ (คำให้การ) ผู้ต้องหาที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการโดยแยกกระทำเป็นสัดส่วนในสภาพที่เหมาะสม และมีพนักงานอัยการ ทนายความ(ที่ปรึกษากฎหมาย) แต่หากเป็นคดีที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงสามปี และถ้าผู้ต้องหาร้องขอ ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่ผู้ต้องหาร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำด้วยเสมอ³⁶

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงสามปี และผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กร้องขอ หรือในคดีทำร้ายร่างกายเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการ โดยแยกกระทำเป็นสัดส่วนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และมีพนักงานอัยการ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอร่วมถามปากคำด้วย

³⁴ มาตรา 69, แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553

³⁵ มาตรา 133 ทวิ และ 134 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.

³⁶ สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสตูล, **ระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินคดีเด็ก**, ค้นวันที่ 30 พฤษภาคม 25561 จาก <http://www.satun-ju.go.th/index.php/2013-06-22-10-53-25>

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง ซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่ได้กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำพร้อมกันได้ พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ วรรคท้าย

ในคดีที่พนักงานสอบสวนมีความจำเป็นต้องจัด ให้เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ในฐานะผู้เสียหาย หรือพยานชี้ตัวผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา 133 ตรี และนำมาตรา 133 ทวิ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ การดำเนินการของพนักงานสอบสวนดังกล่าว พนักงานอัยการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบอัยการสูงสุดว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา พ.ศ.2543 ข้อ 11-15

การฟ้องคดีพนักงานอัยการต้องยื่นฟ้อง ภายใน 30 วันนับแต่เด็กหรือเยาวชนถูกจับหรือเข้ามอบตัว หากฟ้องไม่ทันอาจขอผิดฟ้องได้ กรณีโทษจำคุกเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 5 ปี ให้ผิดฟ้องไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 15 วัน กรณีโทษจำคุกเกิน 5 ปี ให้ผิดฟ้องต่อได้อีกไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 15 วัน แต่ต้องแสดงเหตุจำเป็น และนำพยานมาเบิกความประกอบ (ต้องได้สวนฯ)³⁷ หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น พนักงานอัยการต้องขออนุญาตจากอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการผู้มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการ หรืออธิบดีอัยการภาคซึ่งอัยการสูงสุดมอบหมายจึงจะฟ้องได้³⁸

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กหรือเยาวชน การที่จะฟ้องเด็กหรือเยาวชนต่อศาล ให้ถืออายุเด็กหรือเยาวชนในวันที่การกระทำความผิดได้เกิดขึ้น แม้เด็กหรือเยาวชนขณะกระทำความผิดมีอายุไม่เกิน 18 ปี แต่ได้หลบหนีไปจนมีอายุเกิน 18 ปี เช่น หลบหนีไป 10 ปี จนอายุถึง 28 ปี ก็นำมาฟ้องศาลเยาวชนและครอบครัว (ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว ฯ พ.ศ.2534 มาตรา 5) จะต้องเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวมีเขตอำนาจ พิจารณาคดีในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติเท่านั้น³⁹

ในกรณีที่ท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัว แต่มีศาลเยาวชนและครอบครัวในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด ให้ศาลเยาวชนและครอบครัวที่ความผิดได้เกิดขึ้นในเขตมีอำนาจพิจารณาคดี สำหรับกรณีมีศาลเยาวชนและครอบครัวทั้งในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีถิ่นที่อยู่ปกติ และในท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด

³⁷ มาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553

³⁸ มาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553

³⁹ มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

เพื่อประโยชน์แก่เด็กหรือเยาวชน ศาลแห่งท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดมีอำนาจ
รับพิจารณาคดีนั้นได้ด้วย

ถิ่นที่อยู่ปกติของเด็กหรือเยาวชนไม่ใช่ถิ่นตามท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีภูมิลำเนา
ตามทะเบียนบ้าน แต่ถิ่นตามท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนมีที่พักอาศัยเป็นปกติ (ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่
1382/2523)

2.2.5 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในสถานพินิจสำหรับเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มบุคคลที่สมควรได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การอบรม
สั่งสอนจากผู้ใหญ่ในสังคม มิใช่จำกัดเฉพาะผู้ใหญ่ที่อยู่รอบข้างตัวเด็กและเยาวชนเท่านั้น
เนื่องจากยังเยาว์วัยทางความคิด การตัดสินใจและการควบคุมตนเองจึงง่ายต่อการที่จะถูกชักจูงไป
ในทางที่เสียหายจากผู้ที่ไม่ประสงค์ดีต่อเด็กและเยาวชน หากปล่อยปละละเลยไม่ให้การสนใจ
เด็กและเยาวชนเหล่านี้เมื่อเติบโตใหญ่นำพาสังคม และประเทศชาติไปในทางที่เสื่อม แม้กับเด็กและ
เยาวชนที่หลงเดินทางผิดมีความประพฤติเบี่ยงเบนและทำผิดกฎหมายบ้านเมือง ก็สมควรที่จะได้รับ
โอกาสและความช่วยเหลือให้สามารถกลับตัวเป็นคนดี หากใช้วิธีและกระบวนการเช่นเดียวกับ
ผู้ใหญ่ย่อมรังแต่จะทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นไม่มีแม้แต่โอกาสที่จะได้กลับตัวเป็นพลเมืองที่ดีได้
รัฐจึงต้องมีการกำหนดระบบกระบวนการสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความประพฤติเสียหาย
เป็นการเฉพาะ โดยมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีโอกาสกลับตัวเป็นพลเมืองที่ดีและ
เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมต่อไปได้ อีกทั้งจัดตั้งองค์กรขึ้นมาช่วยรัฐดูแลงานทางด้าน
นี้เป็นการเฉพาะ แต่เนื่องจากจำนวนบุคลากรในหน่วยงานนั้น ๆ มีไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาเด็ก
และเยาวชนที่มีความประพฤติเสียหายเหล่านี้ได้โดยลำพัง ดังนั้น จึงต้องได้รับความร่วมมือจากตัวเด็ก
และเยาวชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่รอบข้างและสังคมด้วย⁴⁰

การรับตัวเด็กหรือเยาวชนของสถานพินิจ

ภายหลังจากที่พนักงานสอบสวนได้ทำการส่งตัวเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความ
ผิดมายังสถานพินิจแล้ว ทางสถานพินิจจะดำเนินการควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อไป
ซึ่งในระหว่างการควบคุมตัวนี้ทางสถานพินิจจะจัดให้มีการสืบเสาะประวัติส่วนตัวของเด็กและเยาวชนนั้น
รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาใน
กรณีที่มีการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยตัวเด็กและเยาวชนนั้นชั่วคราว ซึ่งทางผู้อำนวยการสถานพินิจ

⁴⁰ ชนาทิพย์ วีระสืบพงศ์, การใช้มาตรการภาษีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาเด็กและ
เยาวชนที่กระทำผิด, เอกสารวิชาการหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ 18
วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, 2557. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่), หน้า 7.

จะเป็นผู้สั่งว่าจะอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวหรือไม่ ถ้าอนุญาตผู้ที่ขอให้ปล่อยตัวชั่วคราว ก็จะสามารถรับตัวเด็กและเยาวชนไปจากสถานพินิจได้ทันที แต่จะต้องนำตัวเด็กหรือเยาวชนมาให้เจ้าพนักงานทำการสอบสวนตามที่นัดไว้ แต่ถ้าทางผู้อำนวยการสถานพินิจไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวทางผู้อำนวยการสถานพินิจจะต้องส่งสำนวนความเห็นไปยังอธิบดีหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว หรือผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกศาลเยาวชนและครอบครัว แล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาและออกคำสั่งว่าจะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว

ในกรณีที่เด็กและเยาวชนนั้นได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว เด็กหรือเยาวชนนั้นจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสถานพินิจ เพื่อการสืบเสาะและพินิจประวัติส่วนตัวของเด็กหรือเยาวชน และของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ด้วย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กหรือเยาวชนนั้น และสาเหตุแห่งการกระทำความผิด เพื่อประมวลข้อเท็จจริงและจัดทำเป็นรายงานเสนอต่อผู้อำนวยการสถานพินิจและต่อพนักงานอัยการ ถ้ามีการฟ้องคดีต่อศาล ผู้อำนวยการสถานพินิจจะทำการส่งรายงานพินิจพร้อมทั้งความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อศาลต่อไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็ก

2.3.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 (Convention on the Rights of the Child 1989)

อนุสัญญาสิทธิเด็กเป็นข้อตกลงที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศจัดทำขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติ (คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน) ซึ่งได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติในปี 2532 อนุสัญญาสิทธิเด็กได้ให้นิยามของ เด็ก หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนของเด็ก ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยให้ประเทศต่าง ๆ ที่ให้ความคุ้มครองดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม

ตามหลักอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ.1989 มีการยอมรับในศักดิ์ศรี แต่กำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นรากฐานของเสรีภาพความยุติธรรมและสันติภาพโลก โดยได้มีการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ โดยอนุสัญญาฉบับนี้ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสิทธิของเด็กให้ปราศจากการถูกละเมิด เนื่องจากอนุสัญญาสิทธิเด็กเป็นข้อตกลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิเด็ก ที่แตกต่างไปจากผู้ใหญ่ โดยเหตุที่เด็กยังไม่เติบโตเต็มที่ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เด็กและเยาวชนควรได้รับการดูแลและช่วยเหลือเป็นพิเศษ รวมถึงได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสม ดังนั้นรัฐบาลของประเทศ จึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำให้เด็กทุกคนได้รับสิทธิดังกล่าว และสร้างหลักประกันสำหรับเด็กได้รวมหลักการสำคัญ

คือ การไม่เลือกปฏิบัติ และเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยที่เนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ สิทธิในการอยู่รอด สิทธิจะได้รับการคุ้มครอง สิทธิจะได้รับการพัฒนา และสิทธิในการมีส่วนร่วม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 สิทธิในการอยู่รอด (Right of Survival) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กทุกคนที่มีสิทธิติดตัวที่จะมีชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ โดยที่ประเทศที่เป็นสมาชิกหรือที่เป็นรัฐภาคีจะต้องให้การคุ้มครองสิทธิของเด็กในการอยู่รอดและให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก⁴¹ ให้เด็กอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยในการเกิดเด็กจะต้องได้รับการจดทะเบียนให้มียชื่อ⁴² ในทะเบียนราษฎรของรัฐนั้น ๆ ทันทีหลังจากที่ได้เกิดมามีชีวิต และมีสิทธิที่จะได้รับสัญชาติของรัฐนั้น⁴³ เมื่อเกิดมาแล้วจะต้องได้รับสิทธิในการที่จะได้อยู่กับบิดามารดา และต้องได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดา หากเด็กที่ถูกทอดทิ้ง รัฐจะต้องให้การดูแลโดยจัดให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม และให้การดูแลสุขภาพเด็กเติบโตและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้⁴⁴

ด้านที่ 2 สิทธิจะได้รับการคุ้มครอง (Right of Protection) เด็กมีสิทธิที่ได้รับการปกป้องคุ้มครองหลังจากที่ได้เกิด จะต้องได้รับการคุ้มครองจากการที่จะถูกเอาเปรียบหรือถูกละเมิด สิทธิที่จะไม่ถูกแบ่งแยกทางสังคม เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ศาสนา เป็นต้น มีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองทั้งร่างกายและจิตใจในการปกป้องคุ้มครองจากการทารุณกรรมทุกรูปแบบจากการกระทำที่มีขอบทำให้เด็กได้รับความเจ็บปวด เกิดความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง จากการประมาทหรือการถูกทอดทิ้ง⁴⁵ รวมถึงเมื่อเด็กได้รับการเจ็บป่วยจะต้องได้รับการรักษา การดูแลสุขภาพด้านการสาธารณสุข หากเด็กที่ถูกพรากจากครอบครัวจะได้รับการคุ้มครอง และรัฐจะต้องให้การช่วยเหลือเป็นพิเศษ รวมถึงการจัดหาผู้อุปถัมภ์ให้แก่เด็ก โดยในการแก้ปัญหาส่วนนี้รัฐต้องมีการคำนึงว่าเด็กนั้นมีภูมิหลังทางศาสนา ชาติพันธุ์ วัฒนธรรมการเป็นอยู่ เพื่อให้มีการแก้ปัญหาได้ตรงจุด และสามารถให้การช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง รวมถึงเด็กที่พิการทางร่างกายหรือจิตใจจะต้องได้รับการมีความเป็นอยู่ของชีวิตที่สมบูรณ์ และส่งเสริมให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้

ในกรณีที่มีการรับเด็กไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม เด็กจะต้องได้รับการคุ้มครองจากรัฐ และรัฐจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของสถานภาพระหว่างเด็กกับครอบครัวที่รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จะต้องสามารถเลี้ยงดูเด็กด้วยวิธีการที่เหมาะสม รวมถึงกรณีเด็กที่ได้รับเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศ เด็กจะต้องได้รับการคุ้มครองในทุกกรณีเช่นเดียวกันกับการรับเลี้ยงบุตรบุญธรรม

⁴¹ ข้อ 6 แห่งอนุสัญญาสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532

⁴² ข้อ 7 แห่งอนุสัญญาสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532

⁴³ ข้อ 8 แห่งอนุสัญญาสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532

⁴⁴ ข้อ 9 แห่งอนุสัญญาสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532

⁴⁵ ข้อ 19 แห่งอนุสัญญาสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532

ภายในประเทศ และการรับเลี้ยงบุตรบุญธรรมในทุกกรณีจะไม่รับเลี้ยงเพื่อเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงินจากการกระทำที่มีขอบในการเลี้ยงเด็ก เช่น ถูกบังคับให้ ค้าประเวณี ยาเสพติด ทำสงคราม ใช้อาวุธสงคราม เป็นต้น และในการจัดให้เลี้ยงดูเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจะต้องทำโดยองค์กรหรือหน่วยงานที่มีอำนาจที่ชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้กระทำการ

กรณีการคุ้มครองเด็กในกระบวนการยุติธรรมหากเด็กถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดเด็กจะต้องได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงความเป็นเด็ก จะไม่ถูกให้มีการเบิกความโดยรับสารภาพว่าเป็นผู้กระทำความผิด ดำเนินมาตรการที่เหมาะสม และจะต้องให้การส่งเสริมในการฟื้นฟูแก่เด็กทั้งด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก รัฐจะต้องให้หลักประกันแก่เด็กว่าเด็กจะไม่ได้รับการกระทำที่เป็นการทารุณโหดร้าย หรือการกระทำที่เป็นการด่าซ้ำ เด็กจะไม่ได้รับโทษในการประหารชีวิต รวมถึงเด็กมีการกระทำความผิดจนต้องถูกจำคุก รัฐจะต้องให้การคุ้มครองโดยไม่让孩子ต้องรับโทษในการจำคุกตลอดชีวิต โดยเด็กจะต้องได้รับการจำคุกน้อยที่สุด หากเด็กถูกลิดรอนสิทธิเสรีภาพเด็กจะต้องได้รับการช่วยเหลือโดยเร็วที่สุด

ด้านที่ 3 สิทธิจะได้รับการพัฒนา (Right to Development) รัฐจะต้องมีการจัดตั้งบริการสาธารณะให้แก่เด็ก เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เหมาะสมแก่เด็ก โดยที่เด็กจะต้องได้รับเวลาในการพักผ่อน และได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความมั่นใจแก่เด็กตามวัย เด็กมีเสรีภาพที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมตามความสมัครใจของเด็ก เด็กจะต้องได้มีโอกาส และเข้าถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทั้งการพัฒนาทางด้านการศึกษา การเข้าร่วมฝึกอบรม การบริการดูแลสุขภาพ โดยที่เด็กจะได้รับการพัฒนาตั้งแต่ยังอยู่ในครรภ์ของมารดาโดยที่มารดาจะต้องได้รับการพัฒนาขณะตั้งครรภ์และหลังคลอดอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันรัฐต้องส่งเสริมและให้การสนับสนุนในการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อให้เด็กได้รับสิทธิทางการศึกษาที่เท่าทัน และได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์โลก ต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สมอง จิตใจ ศิลธรรมและสังคมของเด็ก รวมทั้งรัฐจะต้องยอมรับกระบวนการพัฒนาที่แตกต่างหลากหลายแต่มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน⁴⁶

ด้านที่ 4 สิทธิในการมีส่วนร่วม (Right of Participation) รัฐจะต้องให้สิทธิเด็กในการที่เด็กจะต้องมีบทบาทในสังคม เด็กจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับคนในสังคม ด้านความคิดและการกระทำของเด็ก ในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่อาศัยอยู่ เด็กต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการออกความคิดเห็นในสังคมโดยไม่ถูกจำกัดสิทธิ การเข้าทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขของคนในสังคม

⁴⁶ ข้อ 24 แห่งอนุสัญญาสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532

จากอนุสัญญาสิทธิเด็กที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถพิจารณาถึงหลักความสำคัญของอนุสัญญาได้ให้ความสำคัญกับสิทธิของเด็กเป็นอย่างมาก โดยทุกประเทศที่เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกจะต้องมีการปฏิบัติกับเด็กให้ดีที่สุดและให้การสนับสนุนในการที่จะได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แม้เด็กเหล่านั้นจะเป็นเด็กที่มีความพิการและเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ไม่ว่าเด็กเหล่านั้นจะมีภูมิลำเนาจากรัฐใด หากเด็กต้องการความช่วยเหลือ รัฐจะต้องให้การช่วยเหลือเด็กที่พลัดถิ่นจากภูมิลำเนา เด็กทั้งหมดจะต้องได้รับสิทธิและการคุ้มครองที่เท่าเทียมกันตามสิทธิพื้นฐานของเด็ก โดยอนุสัญญาอนุสัญญาสิทธิเด็กฉบับนี้ได้มีหลักการสำคัญสองประการคือ

ประการที่หนึ่ง คือ สิทธิติดตัวมาแต่เกิด (Inherit right) ซึ่งเป็นสิทธิที่มีมากับตัวเด็ก ตั้งแต่เกิดเป็นสิทธิมนุษยชนพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงมี ไม่ว่าจะเป็นการมีชื่อแต่เกิด สิทธิในการได้รับสัญชาติ จะมีเชื้อชาติ แหล่งกำเนิด เพศ อายุ สีผิว สิทธิในการนับถือศาสนา สิทธิที่จะมีปัจจัยที่ช่วยให้ชีวิตอยู่รอด โดยเฉพาะปัจจัย 4 ประการ คือ อาหาร ยา ที่อยู่อาศัย และเครื่องนุ่งห่ม นอกจากนั้นยังรวมถึงปัจจัยที่ช่วยในการศึกษา การทำงาน และการที่จะไม่ได้รับการทรมาน และเด็กจะได้รับความเป็นธรรมหากถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดและได้รับการพิจารณาจากกระบวนการยุติธรรมที่เป็นการเฉพาะสำหรับเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถอยู่รอดในสังคมและสามารถพัฒนาตนเองได้ ซึ่งสิทธิเหล่านี้เป็นหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงได้รับ ซึ่งเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และอยู่เหนือกฎหมายและอำนาจใด ๆ

ประการที่สอง คือ การคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นหลัก (The best interests of the child) การกระทำที่เกี่ยวข้องกับเด็กไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน โดยจะต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าอนุสัญญาสิทธิเด็กเป็นสิทธิที่เด็กจะได้รับการคุ้มครองจากรัฐนั้น ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก ข้อตกลงดังกล่าวได้รับการยอมรับ มีผลบังคับใช้กับประเทศที่เป็นสมาชิก เพื่อให้เด็กได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ เป็นการขยายการดูแลโดยเฉพาะแก่เด็ก ให้เด็กได้รับการคุ้มครองและพัฒนาบุคลิกภาพได้อย่างกลมกลืน และเต็มทีในการดำเนินชีวิต เป็นตัวเองในการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม

2.3.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็นเอกสารที่วางรากฐานด้านสิทธิมนุษยชนฉบับแรกของโลก ถือเป็นมาตรฐานที่ประเทศสมาชิกร่วมกันจัดทำเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของประชาชนทั่วโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชน ซึ่งทุกคนต้อง

ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานตั้งแต่เกิด รวมถึงจะไม่มีใครมาละเมิดสิทธิของตนได้ และจะต้องเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้อื่นด้วยเช่นกัน

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นอารยธรรมโลก คำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ได้มีการระบุถึงการคุ้มครอง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ประเภทของสิทธิมนุษยชน แบ่งได้ 5 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเภที่ 1 สิทธิพลเมือง (Civil Rights) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในการมีสิทธิในชีวิต ร่างกาย และเสรีภาพ โดยที่มนุษย์ทุกคนมีสิทธิติดตัวตั้งแต่แรกเกิด มีอิสระโดยปราศจากการแบ่งแยก ในทุกรูปแบบ เช่น เชื้อชาติ และเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสิทธิของเด็กต้องได้รับสิทธิพิเศษ⁴⁷ สิทธิที่จะได้รับเรื่องสุขภาพ และการบริการด้านสังคม เด็กจะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย ขั้นประถมศึกษา และจะไม่เป็นทาสโดยเด็ดขาด⁴⁸

ประเภที่ 2 สิทธิทางการเมือง (Political Rights) เป็นสิทธิในการมีส่วนร่วม กับภาครัฐ การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างอิสระ⁴⁹ ในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์ สาธารณะ เสรีภาพในการรวมกลุ่มเป็นพรรคการเมือง เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ สิทธิการเลือกตั้ง อย่างเสรี

ประเภที่ 3 สิทธิทางสังคม (Social Rights) เป็นสิทธิของประชาชนทางสังคมที่จะ ได้รับบริการจากสังคม เป็นสิทธิของประชาชนทุกคนที่จะได้รับสวัสดิการทางสังคม ได้รับการประกัน สุขภาพ สิทธิการได้รับการศึกษา สิทธิการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพ ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพ อย่างเต็มที่ ได้รับความมั่นคงทางสังคม มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครอง และสร้างครอบครัว เป็นต้น

ประเภที่ 4 สิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights) เป็นสิทธิที่เด็กจะได้รับสิทธิ การมีงานทำ เลิกงานอย่างอิสระ เมื่อได้งานทำแล้วจะไม่โดนเอาลัดเอาเปรียบ หรือได้รับการละเมิด และได้รับค่าจ้างที่เหมาะสมกับงานที่ตนได้ทำ และมีสิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ตนทำมาหาได้

ประเภที่ 5 สิทธิทางวัฒนธรรม (Cultural Rights) การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือ สื่อความหมายในภาษาท้องถิ่นของตน มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม โดยที่ทุกคนมีสิทธิ ที่จะเลือกในวัฒนธรรมที่มีความเหมาะสมกับตัวเอง

จากปญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นเอกสารฉบับแรกของโลกที่มีการบัญญัติ ถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์และที่สำคัญได้มีการบัญญัติคุ้มครองเด็กเป็นกรณีพิเศษมากกว่าบุคคล ประเภที่อื่น เนื่องจากเด็กเป็นบุคคลที่ควรแก่การดูแล เนื่องจากอายุน้อย ประสบการณ์

⁴⁷ ข้อ 25 แห่งปญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2491

⁴⁸ ข้อ 26 แห่งปญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2491

⁴⁹ ข้อ 2 แห่งปญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2491

ในการใช้ชีวิต ประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาายังไม่มี ดังนั้น จึงมุ่งที่จะคุ้มครองสิทธิของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก ทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสงเคราะห์ การคุ้มครองสวัสดิภาพ การพัฒนาและฟื้นฟู โดยเนื้อหาของพระราชบัญญัติฉบับนี้ตั้งอยู่บนหลักการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งระบุถึงการดูแลเด็กให้เด็กได้มีความเป็นอยู่ที่ดูแลและเหมาะสม พร้อมทั้งระบุถึงความมุ่งมั่นของประเทศไทยที่จะให้การช่วยเหลือเด็กโดยผ่านทาง การเสริมสร้างครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นการดูแลสภาพแวดล้อมที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุด อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว

ในพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ความหมายของ “เด็ก” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ โดยที่ไม่รวมถึงบุคคลผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส⁵⁰ ในการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้มีการจำแนกหรือเลือกปฏิบัติต่อเด็ก และได้มีการจำแนกประเภทของเด็กออกเป็น เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก เด็กพิการ เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด นักศึกษาและนักเรียน เพื่อให้มีการดูแลอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่สุด ซึ่งสามารถแบ่งสาระสำคัญตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ได้มีการจัดให้มีการตั้งกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ โดยมีอำนาจในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก ยังมีอำนาจตรวจสอบสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐและเอกชน และยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด เพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการตรวจสอบ และให้มีการเข้าตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึง

หมวด 2 การปฏิบัติต่อเด็ก ได้มีการกำหนดให้ปฏิบัติต่อเด็กโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เพื่อคุ้มครองเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียงหรือสิทธิประโยชน์อื่นของเด็ก การเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสม ผู้ปกครองต้องไม่ทอดทิ้ง หรือละทิ้งเด็กไว้ หรือละเลยไม่ดูแลเด็ก โดยจัดให้มีการอบรมสั่งสอนและให้การพัฒนา ศักยภาพของเด็กที่อยู่ในความปกครองของตนเอง เพื่อการคุ้มครองเด็กมิให้เกิดอันตรายแก่กายหรือ

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22.

จิตใจของเด็ก ในสวนของเจ้าพนักงานพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้จัดให้มีอำนาจหน้าที่ตามพื้นที่ที่ตนเองสังกัดในการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก

หมวด 3 การสงเคราะห์เด็ก ได้มีการกำหนดถึงลักษณะของเด็กที่ควรได้รับการช่วยเหลือ สงเคราะห์ และกำหนดวิธีการต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือ พัฒนาเด็กและฟื้นฟูเด็กให้อยู่ในสังคมอย่างปกติ โดยต้องมีการศึกษาสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับครอบครัวเพื่อหาวิธีการให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้อง และจะไม่ส่งผลกระทบทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก

หมวด 4 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เป็นการกำหนดลักษณะที่เด็กพึงได้รับความช่วยเหลือจากการกระทำที่โหดร้ายทารุณต่อเด็ก โดยพระราชบัญญัตินี้ได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการแยกตัวเด็กออกจากสถานการณ์ที่โหดร้ายที่เกิดจากบุคคลในครอบครัว หากเด็กได้รับบาดเจ็บจะต้องรับให้มีการปฐมพยาบาลอย่างเร็วแก่เด็ก ในกรณีที่เจ้าหน้าที่พบเห็นว่าเด็กอาจเป็นผู้ที่กระทำความผิด เจ้าหน้าที่ต้องรับหาข้อเท็จจริงและอาจเข้าไปตักเตือนเด็กได้หากเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

หมวด 5 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ได้มีการกำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อเป็นการกำกับดูแลเด็ก โดยอาจมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่จะทำการโดยนำข้อมูลของเด็กไปเปิดเผยมิได้ หรือในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวเด็กหรือครอบครัวของเด็ก เนื่องจากหากมีการเปิดเผยข้อมูลเด็กและครอบครัวจะได้รับความเสียหายและเป็นที่พंगเล้งของสังคม

หมวด 6 สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดตั้งหน่วยงานและให้อำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลและพัฒนาเด็กในความคุ้มครองของเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับ ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานสงเคราะห์ ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานคุ้มครองสวัสดิภาพและผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานพัฒนาและฟื้นฟู โดยมุ่งเน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลาง

หมวด 7 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา กำหนดให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนและกิจกรรมให้การแนะนำและให้คำปรึกษาแก่เด็กได้ และจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมและให้มีการใช้ชีวิตร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

หมวด 8 กองทุนคุ้มครองเด็ก ให้จัดตั้งกองทุนคุ้มครองเด็ก เพื่อเป็นการจัดทุนในการให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง รวมถึงการส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมเด็ก โดยมีคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุน

หมวด 9 บทกำหนดโทษ เป็นบทกำหนดโทษทางอาญาแก่บุคคลผู้กระทำการฝ่าฝืน บทบัญญัติต่างๆ ตามที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับได้จริง และบรรลุผลตามความมุ่งหมาย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฉบับนี้ได้มีจุดมุ่งหมายในการคุ้มครองเด็ก โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยเพื่อลดปัญหาความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นกับเด็กเพื่อไม่ให้เด็กโต ขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีปัญหา และป้องกันเด็กที่เกิดมาอาจเกิดในสภาพแวดล้อมที่มีปัญหาได้รับการ คุ้มครอง ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้เด็กเกิดมาอย่างสมบูรณ์เพราะเด็กคืออนาคต ของชาติ

2.3.4 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีการบัญญัติถึงสิทธิ และเสรีภาพของเด็กในหมวด 4 สิทธิเสรีภาพของประชาชน และในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งเป็นการกำหนดสิทธิและเสรีภาพที่เด็กจะได้รับการคุ้มครองโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะมีความ แตกต่าง ในเรื่องถิ่นกำเนิด สีผิว ศาสนา รวมไปถึงความพิการทางกาย หรือสติปัญญา ซึ่งได้มี สาระสำคัญดังนี้

ตามหมวด 4 สิทธิเสรีภาพของประชาชน มาตรา 27 ได้มีการกำหนดถึงความเท่า เทียมกันในความเสมอภาคในเรื่องกฎหมายโดยจะได้รับการคุ้มครอง และจะไม่ถูกปฏิบัติ โดยเด็กจะ ได้รับการศึกษา และได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงมาตรการต่าง ๆ ที่ควรได้รับเพื่อ ส่งเสริมให้เด็กได้รับการอำนวยความสะดวก

ตามหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 71 เป็นบทบัญญัติที่รัฐจะต้องจัดให้มี นโยบายที่เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของครอบครัว ส่งเสริมและให้มีการพัฒนาด้านสุขภาพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีคุณภาพ และรัฐจะต้องช่วยเหลือเด็ก ให้สามารถใช้ชีวิตในสังคม คุ้มครอง ไม่ให้ได้รับความรุนแรง และช่วยการบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาแก่เด็กหากเด็กถูกกระทำต่อกาย หรือจิตใจ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 ได้มีการบัญญัติบทกฎหมายในการให้ ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเด็กให้รัฐมีนโยบายในการคุ้มครอง และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก รวมถึงการเยียวยา ฟื้นฟู หากเด็กได้รับการกระทำที่มิชอบ หรือได้รับการทารุณโหดร้าย โดยรัฐต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

การศึกษาเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เป็นการกระทำความผิดทางอาญา กล่าวคือ การกระทำของบุคคลที่เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมซึ่งการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ต้องรับโทษตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ หรือสิ่งที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้ามในกฎหมาย⁵¹ หรือผู้ที่ก่ออาชญากรรมเป็นผู้กระทำความผิด เมื่อพิจารณาถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้น ย่อมมีระดับความรุนแรงที่ต่างกันขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของแต่ละสังคม เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากพฤติกรรมที่เป็นมาตรฐานของสังคม เป็นการกระทำของพฤติกรรมที่มีการละเมิดสิทธิของผู้อื่น พฤติกรรมเช่นนี้สามารถพบได้ในสังคมทั่วไป สามารถเกิดได้ทุกที่และปรากฏให้พบเห็นบ่อยในสังคม⁵² เพราะค่านิยมและความเชื่อมีความแตกต่างกัน เช่น ประเทศอังกฤษ มีกฎหมายอาญาที่เกิดมาจากจารีตประเพณี⁵³ ผู้เขียนได้มีการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยต่างที่มีความเกี่ยวข้อง โดยแบ่งแนวคิดออกเป็นประเด็นที่จะศึกษาตามลำดับดังนี้

2.4.1 ทฤษฎีการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

แนวคิดเรื่องการกระทำความผิดและสาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น ในทางวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาไม่ถือว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นอาชญากรรมแต่จะเรียกการกระทำความผิดของเด็ก และเยาวชนว่า “การกระทำความผิด” และไม่เรียกเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดว่าเป็นอาชญากรเป็นสาเหตุเฉพาะบุคคลบางคนอาจมีเพียงสาเหตุเดียว หรือหลายสาเหตุประกอบกัน แยกออกเป็น 7 แนวคิดประกอบไปด้วย แนวคิดทางกฎหมาย แนวคิดทางจิตวิทยา แนวคิดทางสังคมวิทยา แนวคิดทางชีววิทยา แนวคิดทางนิเวศวิทยา แนวคิดจากความเชื่ออาชญาวิทยา และแนวคิดจากความไร้ระเบียบในสังคม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

⁵¹ ชัยฤทธิ์ ศรีวรวิรัตน์, การมีส่วนร่วมองประชาชนในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต สาขาบริหารรัฐกิจและรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์, 2556), หน้า 15.

⁵² เรื่องเดียวกัน, หน้า 35.

⁵³ นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, อาชญากรรม การป้องกัน การควบคุม, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: พรทิพย์การพิมพ์, 2548), หน้า 3-4.

2.4.1.1 แนวความคิดทางกฎหมาย

นักกฎหมายให้สาเหตุว่าเกิดจากความเผลอว้าวัย การรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือการถูกหลอกใช้จากผู้ใหญ่ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดในทางอาญาโดยถือเป็นเพียงพฤติกรรมเบี่ยงเบนจึงไม่ลงโทษในทางอาญา แต่จะใช้วิธีการแก้ไขความประพฤติ

2.4.1.2 แนวคิดทางสังคมวิทยา

นักสังคมวิทยาได้กล่าวถึงสาเหตุว่ามาจากการที่เด็กและเยาวชนได้รับแบบอย่างพฤติกรรมแบบอย่างที่ไม่ดีจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งเด็กและเยาวชนยังไม่สามารถควบคุมหรือคิดได้ว่าการทำเช่นนั้นเป็นการกระทำที่ผิด เพราะขาดความยับยั้งชั่งใจ ถูกครอบงำจากผู้ใหญ่ ถูกชักจูงจากคนรอบข้าง ทำให้เด็กกระทำความผิดจากบรรทัดฐานทางสังคมได้ และกลายเป็นการกระทำความผิดที่ผิดกฎหมาย

2.4.1.3 แนวคิดทางจิตวิทยา

บางทฤษฎีเห็นว่าการกระทำความผิดนั้นอาจเกิดจากความผิดปกติของร่างกายหรือทางจิต ซึ่งอาจมีมาตั้งแต่กำเนิด หรือเกิดขึ้นภายหลังความเจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุ ซึ่งสาเหตุดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะผลักดันให้อารมณ์ของบุคคลแปรปรวน ยิ่งเป็นเด็กและเยาวชนก็อาจจะทำให้เกิดการขาดความยับยั้งชั่งใจไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และมีพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมและคนรอบข้างและกระทำความผิดได้ง่าย ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่รุนแรง

2.4.1.4 แนวคิดทางชีววิทยา

แนวคิดนี้มองว่าการที่คนกระทำความผิดนั้นเป็นผลมาจากความผิดปกติและความบกพร่องหรืออ่อนด้อยทางชีวภาพซึ่งจะก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและส่งผลให้เกิดการกระทำผิดได้ทฤษฎีในแนวคิดทางชีวภาพประกอบไปด้วยทฤษฎีอาชกรโดยกำเนิดที่มองว่าคนที่กระทำความผิดมีโครงสร้างของร่างกายและเกิดมาเพื่อการกระทำผิดโดยเฉพาะ

2.4.1.5 แนวคิดทางนิเวศวิทยา

แนวคิดนี้มองว่าการกระทำผิดของคนนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมในสังคม มีทฤษฎีมาใช้ในการอธิบายคือ ทฤษฎีนิเวศวิทยา เมื่อดูการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนพบว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีมากที่สุดในเขตผู้มีรายได้น้อยที่อยู่อาศัยหนาแน่น และแหล่งเสื่อมโทรม

2.4.1.6 แนวคิดจากความเชื่อในวงการอาชญาวิทยา

แนวคิดนี้มองว่าการกระทำผิดเกิดจากการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจากคนใกล้ชิด โดยทฤษฎีที่อยู่ในกลุ่มแนวคิดนี้ประกอบไปด้วยทฤษฎีความแตกต่างในการคบหาสมาคม หรือความสัมพันธ์ที่แตกต่าง และ ทฤษฎีการเลียนแบบ

2.4.1.7 แนวคิดจากความไร้ระเบียบในสังคม

แนวคิดนี้มองว่าสภาวะไร้ระเบียบทางสังคมคือสภาวะไร้กฎเกณฑ์ทางสังคม มีความสลับ ซับซ้อนเต็มไปด้วยความยากจน สมาชิกในสังคม ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวใจ ไม่เกรงกลัว กฎหมาย ทำให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือการกระทำผิดเกิดขึ้นในสังคม

2.4.1.8 สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มบุคคลที่ควรได้รับการปฏิบัติที่นุ่มนวลกว่าผู้ใหญ่ แม้จะมีความประพฤติที่เสียหายจนถึงการกระทำผิดกฎหมายบ้านเมืองก็ตาม การใช้มาตรการทาง กระบวนการยุติธรรมเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ที่กระทำความผิดถือว่าเป็นการไม่สมควร ไม่ยุติธรรม และอาจก่อให้เกิดผลเสียแก่ตัวเด็กและเยาวชนเหล่านั้นมากกว่าผลดี จึงได้ดำเนินการตามแนวปรัชญา ที่มุ่งแก้ไขฟื้นฟูและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้สามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดีได้ สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนแยกเป็น 2 ประเภท

1) ครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย บุคคลรอบข้าง สถานเริงรมย์ สภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจ การขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น หรือความวุ่นวายในสังคม

(1) ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ พ่อเคยมีประวัติการกระทำผิด เด็กเคย ถูกทำร้ายร่างกาย เด็กถูกปล่อยปละเลย ครอบครัวขาดการควบคุมดูแล พ่อแม่ไม่มีส่วนรวม ในกิจกรรมของเด็ก หรือทำหน้าที่พ่อแม่ไม่ดี เกิดความขัดแย้งภายในครอบครัว พ่อแม่ตั้งความหวัง กับตัวเด็กมากเกินไป เหตุทั้งหมดนี้อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดได้

(2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ครอบครัวมีความยากจน มีรายได้ไม่ เพียงพอต่อการใช้จ่าย ทำให้เกิดการขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ซึ่งพบว่าเด็กและเยาวชน มักจะกระทำความผิด ในข้อหาลักทรัพย์เป็นจำนวนมาก หรือพบว่าผู้ใหญ่ชักจูงให้เด็กและเยาวชน กระทำความผิด โดยหวังเพียงค่าตอบแทน เช่น การชักจูงให้นำยาเสพติดไปส่งต่อหรือจำหน่ายโดยให้ เงินเป็นค่าตอบแทน

(3) ปัจจัยด้านชุมชน เด็กที่เติบโตท่ามกลางความยากจน มีโอกาสเสี่ยงต่อ การมีพฤติกรรมความรุนแรง การขาดความผูกพันกับเพื่อนบ้าน การมีเพื่อนบ้านที่กระทำความผิด และมีความสะดวกในการได้ผลิทยาเสพติดมาใช้ จะเพิ่มความเสี่ยงต่อการกระทำผิด

2) เกิดจากตัวเด็กและเยาวชน

(1) พันธุกรรม ได้แก่ เด็กและเยาวชนได้รับการถ่ายทอดมาจากบิดา และมารดา เช่น ปัญญาอ่อน หรือระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ หรือมีร่างกายพิการ จึงทำให้ รู้สึกว่าตัวเองมีปมด้อย ถูกเด็กวัยเดียวกันล้อเลียน จนทำให้รู้สึกว่าตัวเองถูกซ้ำเติม และเกิดอารมณ์

ค่อนข้างรุนแรง จึงแสดงออกในทางก้าวร้าว เช่น ทำร้ายร่างกายผู้ล่อเลียน หรือเด็กและเยาวชนที่อ่อนแอกว่า

(2) ภาวะทางจิตหรืออารมณ์บกพร่อง ได้แก่ เด็กและเยาวชนมีภาวะทางจิตใจและอารมณ์แตกต่างจากผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชน มีภาวะทางจิต และอารมณ์ไม่เท่ากัน และไม่ปกติอาจเกิดจากประสบการณ์ และการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันในเด็กและเยาวชน มักจะมีอารมณ์ คึกคะนอง ไม่มีความอดทน ไม่ชอบถูกบังคับ โดยเฉพาะวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และจิตใจ หลายคนมีการแสดงออกในทางรุนแรง ก้าวร้าว และใช้วิธีรุนแรงในการแก้ปัญหา

(3) ความอ่อนด้อยทางสติปัญญา หรือประสบการณ์ ได้แก่ เด็กและเยาวชน ยังมีสติปัญญาและประสบการณ์น้อยจึงมักถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้โดยง่าย หรือกระทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่มีความคิดรอบคอบ หรือ ยังไม่สามารถแยกแยะว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควรทำ

(4) ระดับการศึกษา ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่มีการศึกษาในระดับต่ำไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง จะทำให้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการกระทำผิดได้โดยง่าย⁵⁴

2.4.2 ทฤษฎีตราบาป (The Labelling Theory)

Edward H. Sutherland นักอาชญวิทยาชาวอเมริกันและGabriel Tard นักอาชญวิทยาฝรั่งเศส อธิบายว่า นิสัยหรือพฤติกรรมในการกระทำความผิด ทางอาญาของเด็กและเยาวชนเกิดขึ้น เพราะสังคมเป็นผู้ตราบาปโดยเกิดขึ้นเมื่อเด็กหรือเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดครั้งแรกต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านี้ ในฐานะเป็นอาชญากร อันเป็นการสร้างตราบาปติดตัวเด็กหรือเยาวชนผู้นั้นนับแต่นั้นอีก ทั้งยัง รวมถึงการที่สังคมเป็นผู้ตราบาปโดยแสดงความหึงหวงไม่ให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญากลับคืนสู่สังคมอย่างปกติสุข ซึ่งยิ่งส่งผลให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นมีพฤติกรรมถลำลึกในการกระทำความผิดทางอาญาซ้ำหรือรุนแรงยิ่งขึ้น⁵⁵

⁵⁴ สมพร อมรชัยนพคุณ, กระบวนการยุติธรรมกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน, ค้นวันที่ 20 ตุลาคม 2560 จาก <https://bit.ly/2kWVCX9>

⁵⁵ ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, ทฤษฎีอาชญวิทยา, หน้า 4 – 5, ค้นวันที่ 16 สิงหาคม 2561, จาก <https://bit.ly/2KJTwbZ>.

2.4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ (Theory of Imitation)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) หมายถึง ทฤษฎีอาชญาวิทยา เสนอว่าพฤติกรรมเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมโดยตรงหรือทางอ้อม พฤติกรรมที่ทำให้เกิดผลดีหรือรางวัลจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ในขณะที่พฤติกรรมที่นำมาสู่ผลเสียหรือการลงโทษเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทฤษฎีทางพฤติกรรม⁵⁶

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) เชื่อว่าคนเราไม่เกิดมารุนแรงแต่ได้เรียนรู้จะก้าวร้าวจากประสบการณ์ชีวิต การสังเกตพฤติกรรมของคนอื่นที่แสดงความก้าวร้าว เพื่อมุ่งหวังผลจากความก้าวร้าวนี้ นอกจากนี้ยังได้ดูจากภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ เด็กและเยาวชนที่เห็นคนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและแสดงความรุนแรง เด็กและเยาวชนก็จะมี การเรียนรู้ และเลียนแบบความรุนแรงจากสิ่งเหล่านี้ เมื่อเติบโตขึ้นได้เห็นรูปแบบของความรุนแรงซึ่งปฏิบัติต่อเนื่องในการมีความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น ลูกชายเห็นพ่อแม่ค้ายาเสพติดเมื่อโตขึ้นเด็กคนนี้อาจจะกลายเป็นผู้ค้ายาเสพติดเช่นกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยการเลียนแบบพฤติกรรม (Behavior Modeling) ความคล้ายคลึงระหว่างทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) และทฤษฎีการเรียนรู้แบบ (Theory of Imitation) คือ มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของคนสามารถเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมของคนที่เราใกล้ชิดสนิทสนม มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เช่น เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ พฤติกรรมจากพ่อแม่ เด็กวัยรุ่นจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมจากดาราที่ตนเองชื่นชอบ เนื่องจากได้ดูพฤติกรรมจากโทรทัศน์หรือภาพยนตร์⁵⁷

ความแตกต่างระหว่างทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) และทฤษฎีการเรียนรู้แบบ (Theory of Imitation) คือ ความแตกต่างเกี่ยวกับระยะเวลา เนื่องจากการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) จะต้องอาศัยระยะเวลาในการเรียนรู้ที่ยาวนานกว่าจนเกิดการซึมซับพฤติกรรมเหล่านั้นมาเป็นพฤติกรรมของตนเอง ส่วนการเลียนแบบ (Imitation) จะเกิดขึ้นได้รวดเร็วกว่าไม่จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลา แต่อาศัยความใกล้ชิดหรือการเฝ้าดูตลอดจนกลายเป็นนิสัย ตัวอย่างเช่น เด็กเสพยาเสพติดโดยการเลียนแบบพฤติกรรมของบิดา มารดา เพื่อน ดารา นักร้อง นักกีฬา ซึ่งเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ อีกประการหนึ่งคือการเลียนแบบสามารถแพร่กระจายจากสิ่งที่มีความหนาแน่นหรือความเข้มข้นมากไปสู่สิ่งที่มีความหนาแน่นหรือเข้มข้นน้อยกว่า เช่น วัฒนธรรมของคนในสังคมเมืองจะแพร่กระจายไปสู่สังคมชนบท ดังนั้น เมื่อเด็กและเยาวชนผู้กระทำ

⁵⁶ สุดสงวน สุธีสร, อาชญาวิทยาและงานสังคมสงเคราะห์, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546), หน้า 55.

⁵⁷ ขวัญนท์ ชาญศิลป์, ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory), ค้นวันที่ 25 ตุลาคม 2561 จาก <https://bit.ly/2E2pO7D>.

ความผิดเข้ามาในเรือนจำ การเรียนรู้และเรียนแบบพฤติกรรมอาชญากรรมสามารถเกิดขึ้นได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับอาชญากรด้วยกันเอง

กฎการเลียนแบบ คือ เลียนแบบพฤติกรรมและค่านิยมทางสังคมโดยเกิดจากการพบเห็นแล้วเรียนรู้ กฎนี้ตั้งขึ้นโดย การ์เบรียล ทาร์ด (Gabriel Tard) นักอาชญาวิทยาผู้บุกเบิกแนวคิดการเรียนรู้ทางสังคม โดยตั้งกฎนี้ในราวปี พ.ศ. 1912 เพื่ออธิบายอาชญากรก่ออาชญากรรมได้ เพราะเคยรู้เคยเห็นการกระทำที่เป็นอาชญากรรมมา ก่อนแล้วเกิด การเลียนแบบ พฤติกรรมการเลียนแบบนี้มักกระจายจากชนชั้นสูงในสังคมไปสู่ชนชั้นต่ำ โดยการกระจายการเลียนแบบนี้เกิดจากการติดต่อสัมผัสหรือพบเห็นและเรียนรู้

กฎการเลียนแบบนี้มีข้อเสนอที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์ 3 ประการคือ

- 1) การเลียนแบบผู้อื่นสัมพันธ์กับสัดส่วนของความใกล้ชิดและความถี่ในการติดต่อ ซึ่งกันและกันทำให้เชื่อว่าการเลียนแบบน่าจะเกิดขึ้นมากในเมืองใหญ่หรือในชุมชนขนาดใหญ่ ที่มีผู้คนอาศัยอย่างหนาแน่น
- 2) อาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีแนวโน้มที่จะแพร่จากสิ่งที่มีมากกว่าสู่สิ่งที่น้อยกว่า คือ จากมหาชนสู่ชาวบ้าน หรือเมืองใหญ่สู่ชนบท
- 3) เมื่อมีสองสิ่งที่ไม่เหมือนกันและได้มีโอกาสติดต่อกันและกัน สิ่งหนึ่งอาจเข้าแทนที่อีกสิ่งหนึ่ง เช่น การยิงเพื่อฆ่าคนอาจถูกนำมาใช้แทนการแทง เพราะการยิงสามารถทำได้ อย่างมีประสิทธิภาพดีกว่า และไม่ต้องลงทุนหรือใช้ความพยายามในการฆ่ามากนัก⁵⁸

2.4.4 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง(Deterrence)

การลงโทษตามแนวความคิดนี้เป็นแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (Classical School) ซึ่งเชื่อว่าการที่คนกระทำความผิดเพราะไม่เกรงกลัวตัวกฎหมายหรือมีการบังคับใช้กฎหมายอ่อนแอ⁵⁹ เพราะผู้ที่กระทำความผิดมีการเจตจำนงอิสระในการกระทำความผิด (Free Will) ที่จะเลือกกระทำความผิดหรือไม่ก็ได้ การที่เขาเลือกกระทำความผิดเพราะเห็นว่าเขาได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดมากกว่าผลร้ายที่เขาจะได้รับ ดังนั้น การลงโทษตามแนวความคิดนี้จึงเห็นว่าต้อง

⁵⁸ ชีวีวัฒน์ หวานอารมย์, ปัญหาทางกฎหมายในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ผ่านกระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน, (การศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550), หน้า 46.

⁵⁹ นัทธี จิตสว่าง, อาชญาวิทยา กระบวนการยุติธรรม ราชทัณฑ์ และการวิจัยเชิงคุณภาพ, ค้นวันที่ 20 เมษายน 2561 จาก <https://www.gotoknow.org/blog/nathee-chitsawang>.

ลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างหนักให้เช็ดหลาบไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำ และเป็นเยี่ยงอย่างให้กับผู้ที่คิดจะกระทำความผิดได้เห็นว่าการกระทำความผิดนั้นไม่คุ้มค่ากับการถูกลงโทษเพราะการถูกลงโทษก่อให้เกิดความเจ็บปวดและไม่ก่อผลดีหรือประโยชน์ต่อผู้กระทำความผิดเลย และเมื่อผู้กระทำความผิดเห็นว่าการกระทำความผิดของเขานั้นจะนำมาแต่ผลร้ายเขาจะหลีกเลี่ยงไม่กระทำความผิด⁶⁰

การลงโทษตามแนวความคิดนี้จะได้ผลของการลงโทษเพื่อข่มขู่และยับยั้งอาชญากรรมได้ 2 ลักษณะ คือ การข่มขู่ยับยั้งทั่วไป (General Deterrence) การลงโทษผู้กระทำความผิด เช่น การลงโทษจำคุกผู้ที่กระทำความผิดลักทรัพย์ ทำให้คนในสังคมทราบว่าหากลักทรัพย์ผู้อื่น ก็จะถูกลงโทษเช่นเดียวกัน ทำให้คนในสังคมได้ตระหนักว่าการลักทรัพย์จะถูกลงโทษการกระทำความผิดก็จะถูกยับยั้งได้ และการลงโทษผู้กระทำความผิดยังเป็นข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย (Special Deterrence) การที่ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษทำให้ได้ตระหนักหากจะกระทำความผิดต่อไปในอนาคตย่อมไม่คุ้มค่ากับการถูกลงโทษ และการลงโทษผู้กระทำความผิดจะทำให้เขาเกิดความเช็ดหลาบไม่กล้ากระทำความผิดอีก

2.4.5 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู

วิวัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในประเทศไทย กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 กำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ 6 สถาน อันได้แก่ การประหารชีวิต จำคุก ปรับ การให้อยู่ภายในเขตที่อันมีกำหนดการริบทรัพย์ และการเรียกประกันทัณฑ์บนจากผู้ que แสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อผู้อื่นนั้น กฎหมายวางวิธีปฏิบัติต่อบุคคลบางจำพวกเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดหรือผิดและอบรมให้กลับตัวเป็นคนดี คือ

2.4.5.1 กฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเด็กอายุระหว่าง 7 ปีถึง 14 ปี ศาลอาจดำเนินการ

- 1) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กหรือบิดา มารดา ผู้ปกครองเด็ก แล้วปล่อยตัวไป
- 2) อ้างข้อกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองระวางเด็กนั้นมิให้ก่อเหตุร้าย

ขึ้นตลอดเวลาที่ศาลกำหนด โดยศาลจะสั่งคุมประพฤติ หรือใช้มาตรการดังต่อไปนี้

- (1) สั่งคุมประพฤติเด็ก
- (2) ส่งตัวเด็กไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมก็ได้ เด็กอายุ 14 ปี

ถึง 17 ปี ศาลจะดำเนินการเหมือนเด็กอายุ 7 ปี ถึง 14 ปี ก็ได้ หรือดำเนินการต่อไป

(3) ลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา โดยลดอัตราโทษลงครึ่งหนึ่งก็ได้

- (4) เปลี่ยนโทษจำคุกหรือกักกันเป็นที่กักขังที่ไม่ใช่เรือนจำ

⁶⁰ ประคนธ์ พันธุ์วิชาติกุล, การลงโทษสถานหนักต่อผู้กระทำความผิดกฎหมาย, (กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2523), หน้า 38.

(5) วางเงื่อนไขในการคุมประพฤติ⁶¹

2.4.5.2 กฎหมายกำหนดวางวิธีหรือการกำหนดโทษหรือการลงโทษบุคคลที่ศาลพิจารณาว่าได้กระทำความผิดแล้วปล่อยตัวไป โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการคุมประพฤติบุคคลนั้น ๆ ด้วยหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำความผิดขึ้นภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

2.4.5.3 กฎหมายกักกันผู้มีสันดานเป็นผู้ร้าย หรือผู้กระทำความผิดหลายครั้ง เพื่อป้องกันมิให้ก่อเหตุร้ายขึ้นอีก

2.4.5.4 กฎหมายผู้พ้นโทษหรือบุคคลที่ขาดความรู้ที่จะประกอบอาชีพสงเคราะห์⁶²

การลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูการกระทำความผิด เป็นแนวคิดที่ให้โอกาสคนกลับตัว จึงเน้นที่ตัวผู้กระทำความผิดมากกว่าการกระทำความผิด เช่น ความสามารถของผู้กระทำความผิดที่จะกลับตัว การให้ ผู้กระทำความผิดทดลองกลับเข้าสู่สังคม ถ้าเป็นการกระทำความผิดโดยพลั้งพลาดไม่ได้กระทำความผิดร้ายแรง หรือมีความโหดร้ายก็ใช้มาตรการเลี้ยงโทษจำคุก เช่น การรอกการลงอาญา โดยมีการคุมประพฤติการแก้ไขผู้กระทำความผิดในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันในวงการราชทัณฑ์โดยทั่วไป แต่ยังมีอุปสรรคหลายประการ คือ

- 1) ผู้กระทำความผิดได้สูญเสียบุคลิกภาพไปแล้ว โดยถูกหล่อหลอมและขัดเกลามาเป็นเวลานาน
- 2) ขัดกับความรูสึกของคนในสังคมว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้มีการปฏิบัติที่ดีกว่าคนทั่วไป
- 3) การแก้ไขฟื้นฟูเหมาะสำหรับผู้กระทำความผิดบางประเภทเท่านั้น เช่น ทำผิดครั้งแรก
- 4) การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดสามารถทำได้ในขณะที่อยู่ในเรือนจำเท่านั้น
- 5) ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีมลทิน เมื่อกลับเข้าสู่สังคมมักจะไม่ได้รับการยอมรับ⁶³

สำนักโปซิทิฟ (POSITIVE SCHOOL OF CRIMINOLOGY) ซึ่งเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยกล่าวคือ การกระทำของมนุษย์ถูกกำหนดจากปัจจัยต่าง ๆ มนุษย์ไม่สามารถเลือกกระทำได้อย่างอิสระ แต่ถูกกดดันหล่อหลอมจากสิ่งแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ จนมีบุคลิกภาพที่บกพร่องและหันไปสู่การกระทำความผิด การกระทำความผิดเกิดจากปัจจัยหลายอย่างร่วมกัน ซึ่งอาจแตกต่างกัน

⁶¹ ดวงพร เพชรคง, กฎหมายกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน (บทความใช้เพื่อการนำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา รายการเจตนารมณ์กฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร).

⁶² ลาวัลย์ หอนพรัตน์, ทฤษฎีการแก้ไขผู้กระทำความผิด, ค้นวันที่ 5 ตุลาคม 2561 จาก <http://law.stou.ac.th/dynfiles/Ex.41716-7.pdf>

⁶³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42.

กันไปในแต่ละบุคคล การลงโทษจึง ไม่ควรมุ่งเน้นที่การกระทำความผิดเป็นหลัก แต่ควรพิจารณาจากสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำความผิด และการแก้ไขไปที่สาเหตุของการกระทำความผิดนั้น ๆ⁶⁴

ปัจจุบันการลงโทษต่อผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลเพื่อแก้ไขฟื้นฟูให้เป็นคนดี อาจกระทำเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยยึดหลักการลงโทษต้องเหมาะสมกับบุคคล เน้นการวิเคราะห์หาสาเหตุของการกระทำความผิด เน้นการแก้ไขที่สาเหตุ แก้ไขถูกต้องผู้กระทำจะไม่กลับมากระทำความผิดอีกครั้ง และเน้นแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับเป็นคนดี ทฤษฎีที่มุ่งต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดดังนี้

1) **ทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยเจ้าพนักงาน** เป็นการปฏิรูปการลงโทษ เพื่อแก้แค้นและทดแทนมาเป็นการลงโทษแบบมีมนุษยธรรม และให้การลงโทษจำคุกแทนการลงโทษเนรเทศ ประหารชีวิต หรือการทรมานร่างกายอันเป็นแนวคิดและทฤษฎีของสำนักอาชญาวิทยา และทัณฑวิทยา สำนักคลาสสิก และต่อมาในสมัยสำนักนีโอคลาสสิก มีการคำนึงถึงเหตุยกเว้นความผิด เหตุยกเว้น โทษและเหตุผลหย่อนโทษได้มีการพัฒนาระบบคุมประพฤติและระบบพักการลงโทษอย่างไรก็ตาม วิธีการนี้ก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควร อาชญากรรมไม่ลดลง จึงมีการปฏิรูปครั้งที่ 2 ซึ่งมีแนวคิดมาจากทฤษฎีจิตวิทยา

2) **ทฤษฎีจิตวิทยาของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)** เสนอว่า อาชญากรรมไม่ใช่การกระทำโดยเจตนาฝ่าฝืนบรรทัดฐานของสังคมเสมอไป แต่ อาจเป็นปฏิกิริยาสนองตอบโดยไร้สำนึกต่อปัญหาส่วนบุคคล ผู้กระทำความผิดอาจเป็นคนเจ็บป่วยมากกว่าจะเป็นคนชั่วร้าย การฝ่าฝืนกฎหมายน่าจะเป็นการเจ็บป่วยมากกว่าการเจตนากระทำความผิดอย่างแรงชัด⁶⁵

ก่อนการปฏิรูปการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดครั้งที่ 2 นี้ ชะตาชีวิตของผู้กระทำความผิดจะถูกกำหนดทันทีที่พบว่าได้กระทำความผิดตามฟ้อง ศาลเป็นผู้กำหนดโทษดังที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ถ้าศาลจะลงโทษจำคุก ศาลก็จะกำหนดระยะเวลาจำคุกไว้ตายตัวแน่นอน และยังอาจกำหนดเงื่อนไขที่จะใช้ในการลงโทษจำคุกด้วย เช่น ให้ขังเดี่ยว หรือให้ทำงานหนัก แต่เมื่อมีการปฏิรูปการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ครั้งที่ 2 แล้ว เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ก็เปลี่ยนแปลงไปกฎหมายยอมให้ศาลรอกำหนดโทษได้ จนกว่าจะมีการทำรายงานประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยพร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะต่อศาล พนักงานคุมประพฤติ จิตแพทย์ และคนอื่น ๆ กลายมาเป็นที่ปรึกษาของศาล ความรับผิดชอบในการตัดสินใจจึงแบ่งแยกออกไป ไม่เฉพาะระหว่างบุคคลที่ทำงานใกล้ชิดกับศาลเท่านั้น แต่ยังแบ่งไปให้บุคลากรของหน่วยงานราชทัณฑ์ทุกระดับด้วย

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42.

⁶⁵ ครูบ้านนอกดอทคอม, ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์, คำนวันที่ 25 เมษายน 2561 จาก <https://www.kroobannok.com/99>

คำพิพากษากำหนดโทษที่ไม่ตายตัวแน่นอนได้ถูกนำมาใช้เพื่อให้หน่วยงานราชทัณฑ์เป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของผู้กระทำความผิด โดยผ่านกระบวนการจำแนกประเภทและแก้ไขฟื้นฟู⁶⁶

3) ทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยประชาชน ชุมชนร่วมกับเจ้าพนักงาน แนวคิดคือกระบวนการยุติธรรมเป็นระบบงานเกี่ยวกับชุมชน จึงต้องทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดอีกแนวคิดหนึ่ง คือ ในระบอบประชาธิปไตยประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชน จึงควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ เช่น ประชาชนและชุมชนที่ผู้กระทำความผิดที่พ้นโทษไปแล้วจะกลับไปอยู่ด้วยจะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดดังกล่าวให้มีความทำให้อยู่ในสังคมได้

4) การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในต่างประเทศ⁶⁷

ทฤษฎีการแก้ไขผู้กระทำความผิดนี้ มีผู้นำมาใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งอาจทำหลายทาง เช่น โดยการบัญญัติเงื่อนไขของการกำหนดโทษเอาไว้ในประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยการแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดี โดยบำบัดตัดโอกาส หรือจำกัดความสามารถในการกระทำความผิด เช่น

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษ มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการยุติธรรมในทางอาญาของประเทศอังกฤษ มีวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเปลี่ยนแปลงจากการลงโทษ จำคุก และเชี่ยน เช่น

(1) การคุมประพฤติ (Probation) คือ ถ้าศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์ทั่ว ๆ ไปไม่สมควรจำคุกจำเลยศาลอาจสั่งปล่อยตัวจำเลยไปโดยให้อยู่ในความควบคุมของพนักงานคุมประพฤติ และอาจสั่งให้จำเลยไปอยู่ในสถานที่ที่กำหนดไว้ หรือให้กลับบ้านของตนเองก็ได้ การคุมประพฤตินี้กำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และไม่เกิน 3 ปี ถ้าผู้ถูกคุมประพฤติทำผิดเงื่อนไขแห่งการคุมประพฤติก็อาจจะถูกปรับไม่เกินครั้งละ 10 ปอนด์

(2) การกักตัวไว้อบรมและการกักคุมเพื่อป้องกันการกระทำความผิด (Corrective Training and Preventive Detention) บุคคลที่อายุไม่น้อยกว่า 21 ปี ถ้าต้องคำพิพากษาว่า ได้กระทำความผิดขึ้นและปรากฏว่า เคยต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ภายหลังที่อายุครบ 17 ปี แล้วอาจถูกควบคุมตัวไว้อบรมได้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี และไม่มากกว่า 4 ปี บุคคลที่อายุกว่า 30 ปีขึ้นไป ซึ่งเคยต้องโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง ภายหลังที่มีอายุครบ 17 ปี แล้วอาจถูกศาลสั่งให้กักคุมตัวไว้ใน

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 41.

⁶⁷ ลาวลีย์ หอนพรัตน์, ทฤษฎีการแก้ไขผู้กระทำความผิด, คำนวณที่ 15 เมษายน 2561 จาก law.stou.ac.th/dynfiles/Ex.41716-7.pdf

เรือนจำเพื่อป้องกันการกระทำผิดเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 5 ปี และไม่เกิน 14 ปี ในระหว่างนี้ศาลจะสั่งให้ปล่อยตัวภายใต้การสอดส่องของเจ้าพนักงานก็ได้⁶⁸

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในประเทศฝรั่งเศส

กฎหมายฝรั่งเศส บัญญัติวิธีการเพื่อความปลอดภัยไว้ 3 กรณี คือ

1. การตัดเสรีภาพสำหรับคนวิกลจริต สำหรับคนติดสุราและติดยาเสพติด การกักกันผู้ที่กระทำผิดหลายครั้ง สำหรับคนขมขานและคนเร่ร่อน

2. การจำกัดเสรีภาพ การห้ามมิให้ผู้ต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดประกอบอาชีพหรือธุรกิจบางอย่าง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน เช่น อาชีพนางผดุงครรภ์ และการทำงานธนาคาร เป็นต้น การห้ามมิให้อยู่ในสถานที่บางแห่งภายหลังที่รับโทษแล้ว เก็บตัวบุคคลที่ต้องโทษจำคุกเกินกว่า 1 ปี ไว้ในสถานที่พิเศษห้ามมิให้อยู่ในท้องที่เดียวกับบุคคลที่ถูกตนขู่เชื่อว่าจะทำร้ายต่อร่างกายหรือทรัพย์สิน เว้นแต่จะได้ทำทัณฑ์บนไว้ต่อศาล

3. การปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สิน การริบทรัพย์สินที่ใช้ในการปลอมแปลง หรือที่ใช้ในการซื้อขาย หรือการมีไว้โดยผิดกฎหมาย การปิดสถานที่ประกอบการค้าหรืออุตสาหกรรมซึ่งใช้สำหรับกระทำความผิด การยกเลิกนิติบุคคลซึ่งกรรมการหรือผู้จัดการถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกเกินกว่า 1 ปี

2.4.6 ทฤษฎีการลงโทษสำหรับเด็กและเยาวชน

โทษเป็นมาตรการลงโทษอย่างหนึ่งที่มีการกำหนดไว้เพื่อเป็นกลไกที่จะใช้เป็นมาตรการในการควบคุมผู้กระทำความผิด หรือมีเพื่อป้องกันไม่ให้คนกระทำความผิด ซึ่งโทษสามารถพิจารณาได้ดังนี้

โทษ เป็นความไม่ดี ความชั่ว เช่น โทษแห่งความเกียจคร้าน ความผิด เช่น กล่าวโทษ ผลแห่งความผิดที่ต้องรับ เช่น ถูกลงโทษ ผลร้าย เช่น ยาเสพติดให้โทษ. ก. อ้างเอาความผิดให้ เช่น อย่าโทษเด็กเลย⁶⁹

โทษ เป็นการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับความลำบากตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ในรูปแบบต่าง ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีใครต้องการให้ถูก

⁶⁸ เรื่องเดิม, หน้า 42.

⁶⁹ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554, ค้นวันที่ 17 เมษายน 2561, จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>.

ลงโทษ เพื่อให้เป็นไปตามกฎแห่งกรรมที่เกิดจากการกระทำของผู้กระทำผิดซึ่งได้ถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางกฎหมาย⁷⁰

โทษ โดยมีคำจำกัดความว่า โทษที่ผู้กระทำได้ถูกลงโทษจากกฎหมายของรัฐนั้นจากการที่ผู้กระทำผิดได้รับการตัดสินจากศาลว่าผู้กระทำผิดนั้นมีความผิด

2.4.7 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง มีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของการควบคุมตนเอง ดังต่อไปนี้

แบนดูรา ได้ให้ความหมายของการควบคุมตนเอง ว่าเป็นความสามารถในการกำหนดตนเองของบุคคลด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่บุคคลต้องการไม่ว่าจะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ หรืออยู่ในสถานการณ์ที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในใจ⁷¹

โรเซนบัม ได้ให้ความหมายของการควบคุมตนเอง ว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่จะละเว้นการกระทำบางชนิด หรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการหรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้นได้ ตลอดจนความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่บุคคลมุ่งหวังไว้ แม้เมื่อบุคคลนั้นต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรค หรืออยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในตนเอง⁷²

อะเวอริส ได้วิเคราะห์ความหมายของคำว่า “ความสามารถของตนในการควบคุม” ว่ามีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ทางด้านพฤติกรรม ทางด้านการรับรู้ และทางด้านการตัดสินใจ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ความสามารถในการทำนายว่าจะเกิดอะไรขึ้น ตนจะทำอะไรได้บ้างและทำอะไรไม่ได้ ตนจะสามารถทำงานได้สำเร็จหรือไม่ จะมีใครมาขัดขวางบ้าง ตลอดจนถึงความสามารถในการที่จะกระทำให้เกิดผลตามที่ต้องการ ในเวลาและสถานที่ที่ตนต้องการความสามารถในการเลือกรับการกระตุ้นและเลือกกระทำตลอดจนความสามารถในการทำนายและควบคุมผลการกระทำ

⁷⁰ Herbert L. Packer, (1968), The Limits of the Criminal Sanction, p.21(อ้างถึงใน เชษฐภัทร พรหมชนะ, 2556, หน้า 7.

⁷¹ มัณฑรา ธรรมบุศย์, ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา, ค้นวันที่ 30 กรกฎาคม 2561 จาก <https://sites.google.com/site/psychologybkfhome/citwithya-phathnakar/thvsdi-kar-reiyn-ru-thang-sangkham-khxng-baen-dura>

⁷² จิตรภูยานี เอี่ยมอ้อม, ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการควบคุมตนเองไม่ให้เกี่ยวข้องกับอบายมุขของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), หน้า 24-25.

ซึ่งความสามารถดังกล่าวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการควบคุม และรับรู้การควบคุมโดยตนเอง เป็นลักษณะสำคัญที่สุด การควบคุมตนเองจึงมีความเกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล จากความหมายของการควบคุมตนเองดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคหรืออยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในจิตใจ บุคคลสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการมีความสามารถในการควบคุม และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพื่อให้ได้รับผลดี และสามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม⁷³

ไมเคิล อาร์ กอทเฟรดสัน (Michael R. Gottfredson) และเทรวิส เฮิรชี (Travis Hirschi) ได้สร้างทฤษฎีทั่วไปของอาชญากรรม (A General Theory of Crime) ในปี ค.ศ. 1990 เป็นการอธิบายการควบคุมตนเอง (Self - control) ที่มีผลต่อการก่ออาชญากรรม กอทเฟรดสัน และเฮิรชี ได้ให้ความหมายอาชญากรรม ว่า “ การกระทำด้วยกำลังหรือการฉ้อโกงในการแสวงหาความสนใจของตนเอง ” (Acts of force or fraud undertaken in pursuit of self interest) ผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำมีโอกาสกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรมได้สูง การควบคุมตนเองไม่ได้หมายความว่า พฤติกรรมของตัวเองถูกกำหนด และผู้ที่มีการควบคุมตนเองว่านอกจากนี้จะมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมสูงแล้วยังมีการกระทำอื่น ๆ ที่เปี่ยงเบนและเสี่ยงสูงด้วย เช่น การดื่มสุรา เสพยา การพนัน แสวงหาความตื่นเต้น ใช้เงินอย่างไม่ฉลาด เป็นต้น เขาไม่รู้สึกละอายต่อการกระทำเปี่ยงเบนและเสี่ยงเช่นนั้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการก่ออาชญากรรมอย่างใกล้ชิด⁷⁴

กอทเฟรดสัน และ เฮิรชี อธิบายว่าการมีการควบคุมตนเอง ได้แก่ลักษณะต่อไปนี้ คือ

1. กระตุน่ง่าย (Impulsive)
2. ชอบการเสี่ยง (Risk - taker)
3. ไม่คงที่และไม่มีจุดยืน (Unstable and unfocused)
4. ใจร้อน (Impatient)
5. เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง (Self - centered)

บทบาทของพ่อแม่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของการขัดเกลาทางสังคมต่อเด็ก สิ่งที่เป็นการเลี้ยงดูลูกแบบผิด ๆ ได้แก่

1. พ่อแม่ไม่ดูแลเอาใจใส่ต่อลูก
2. พ่อแม่ไม่มีเวลาสำหรับลูก
3. พ่อแม่ไม่ได้คำนึงถึงพฤติกรรมของลูกไม่เหมาะสม

⁷³ เรื่องเดิม, หน้า 48.

⁷⁴ เรื่องเดิม, หน้า 48.

4. พ่อแม่ไม่ลงโทษลูก⁷⁵

การควบคุมตนเอง กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือหลายวิธี เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคล อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง อาจกล่าวได้ว่า การควบคุมตนเองเป็นกระบวนการควบคุมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดเป้าหมายไว้ กระบวนการควบคุมตนเอง กระบวนการที่ใช้ในการควบคุมตนเองนั้น ธอเรนและมาโฮนีได้กล่าวว่ามีกระบวนการที่สำคัญในการควบคุมตนเองอยู่ 2 ประการ ได้แก่

1. การควบคุมสิ่งเร้า (Stimulus Control) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมได้อย่างสอดคล้องกับสภาพการณ์หรือสิ่งเร้าของตน โดยประเมินเงื่อนไขและสภาพการณ์ที่ควบคุมพฤติกรรมอยู่ด้วยวิธีการแยกแยะสิ่งเร้า จากนั้นจึงเปลี่ยนแปลงหรือจัดระบบสภาพการณ์สิ่งเร้าใหม่ เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ

2. การควบคุมผลกรรมด้วยตนเอง (Self-Presented) หมายถึง การให้ผลกรรมตนเองหลังจากที่ได้กระทำพฤติกรรมเป้าหมายแล้ว ซึ่งผลกรรมนี้อาจเป็นได้ทั้งการเสริมแรงหรือการลงโทษ ซึ่งในการควบคุมพฤติกรรมควรใช้การเสริมแรงมากกว่าการลงโทษ⁷⁶

2.4.8 ทฤษฎีการเรียนรู้

พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ พฤติกรรมอาชญากรรม เกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น ตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร หลักการสำคัญในส่วนของการเรียนรู้ พฤติกรรมอาชญากรรมนั้น เกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิดกัน เมื่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้รับการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้นี้จะรวมถึงเทคนิคในการกระทำความผิด ซึ่งบางครั้งก็ง่าย บางครั้งก็ซับซ้อน ทิศทางเฉพาะของแรงดลใจ แรงผลักดัน การใช้เหตุผล ตลอดจนทัศนคติเกี่ยวกับการกระทำผิดจะถูกเรียนรู้จากการทำให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย ในบางสังคมบุคคลอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ในขณะที่บุคคลอื่นอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยการละเมิดกฎหมาย หลักการสำคัญของการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน คือ บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำผิดเพราะว่า ความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย การคบหาสมาคมอาจจะแตกต่างกันในด้านความถี่ ระยะเวลา การให้ความสำคัญ

⁷⁵ เรืองเดิม, หน้า 48.

⁷⁶ การควบคุมตนเอง, ค้นวันที่ 17 มีนาคม 2561 จาก <http://1.179.134.197/TEPE/C11/subject07/content1/more/page1.php>

และความเข้มข้น ในขณะที่พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการ และค่านิยมทั่วไปของคนในสังคมที่ไม่ใช่อาชญากรรมก็เป็นความต้องการเหมือนกัน ก็ไม่จำเป็นต้องอธิบายโดยความต้องการหรือค่านิยมนั้น เนื่องจากพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรมก็มีความต้องการและค่านิยมเดียวกัน บุคคลลัทธิทรัพยากรก็เพื่อต้องการความมั่นคงในการเงินเช่นเดียวกับกับกรรมกรที่ทำงานหนักเพื่อความมั่นคงในการเงิน⁷⁷

⁷⁷ อนุชา ร่มพยอม, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และศักดิ์พงศ์ หอมหวาน, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม,ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2 (2560), หน้า 33-34.

บทที่ 3

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ

การศึกษาแนวคิดการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหการกระทำความผิดที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้กระทำความผิดปรับปรุงตนเอง โดยการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เป็นการคุมขังรูปแบบใหม่ที่ทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้อยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ในการควบคุม และสามารถตรวจสอบพฤติกรรมได้ตลอดเวลา ตลอดจนการที่เด็กและเยาวชนสามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างปกติ เพียงแต่อาจมีกฎเกณฑ์ในการควบคุมผู้กระทำความผิดให้อยู่ในพื้นที่กำหนด ซึ่งในปัจจุบันในต่างประเทศได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน โดยได้มีการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ 4 ประเทศ โดยได้มีการแบ่งกฎหมายออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก ประเทศที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน และกลุ่มที่ 2 ประเทศที่ไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน

กลุ่มแรก ประเทศที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน คือ มลรัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้เขียนได้ทำการศึกษาเนื่องจากเป็นประเทศที่มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนซึ่งได้ใช้มาเป็นเวลานาน และประสบความสำเร็จในการใช้ EM ในการจับกุม ซึ่งเห็นได้จากสถิติล่าสุดจำนวนการจับกุมเด็กและเยาวชนยังคงลดลงต่อเนื่องในปี 2559-2560 ตามรายงานการกระทำผิดครั้งล่าสุดที่ออกโดยกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐอเมริกา (DJJ) บรรดาการจับกุมเด็กและเยาวชนลดลงอีกร้อยละ 7 ในปีงบประมาณที่ผ่านมาลดลง 5 ปีที่ร้อยละ 24 และต่ำสุดในประวัติศาสตร์ 42 ปี ในการจับกุมเด็กและเยาวชน⁷⁸ เรื่องงบประมาณของรัฐบาลที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจับกุม

78 Florida Department of Juvenile Justice, Gov. Scott - Juvenile Arrests Drop to Historic 42-Year Low, Retrieved July 12, 2018 From <http://www.djj.state.fl>

ผู้กระทำความผิด ลดจำนวนผู้ที่ถูกจำคุกโดยทางเลือกการจำคุกโดยวิธีอื่น และประเทศอังกฤษ เป็นประเทศแรกที่อยู่ในทวีปยุโรปในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ และได้นำมาใช้กับเด็กและเยาวชน ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในด้านจำนวนการจัดซื้อและรูปแบบของการนำมาปรับใช้ เนื่องจากมีวิธีการนำมาใช้ที่หลากหลาย เช่น การใช้การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แทนค่าปรับ การใช้กับผู้กระทำความผิดทางอาญา

กลุ่มที่ 2 ประเทศที่ไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน คือ ประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งผู้เขียน ได้ทำการศึกษาเนื่องจากเป็นประเทศที่มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นทางเลือกในการจับกุมผู้กระทำความผิด และมีการตรากฎหมายให้มีการใช้เป็นการทั่วไปกับบุคคลผู้กระทำความผิด และทั้งสองประเทศอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีพื้นที่อยู่ใกล้กับประเทศไทย

3.1 ประเทศที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน

3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐฟลอริดา

กฎหมายของสหรัฐอเมริกามีทั้งส่วนที่เป็นกฎหมาย Common Law และส่วนที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้แก่ตัวบทกฎหมายของรัฐบาลกลางแห่งสหรัฐอเมริกา และกฎหมายของมลรัฐต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มว่ากฎหมายอาญาสารบัญญัติส่วนใหญ่ที่ใช้อยู่ในมลรัฐต่างๆ ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของมลรัฐฟลอริดา คือ The 2018 Florida Statutes

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้เกิดขึ้นที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้รับการพัฒนาในช่วงกลางทศวรรษ 1960 โดยนักจิตวิทยาของฮาร์วาร์ด ชื่อ Robert Schwitzgebel (Gomme, 1995) ซึ่งคิดว่าสิ่งประดิษฐ์ของเขาสามารถสร้างความเป็นธรรมและทางเลือกใหม่ในกระบวนการยุติธรรม อุปกรณ์ประกอบด้วยแบตเตอรี่และตัวส่งสัญญาณที่สามารถส่งสัญญาณไปยังเครื่องรับสัญญาณในระยะทางสี่ไมล์ โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมผู้กระทำความผิดให้ถูกกักขังภายในบ้านของผู้กระทำความผิดแทนการจำคุก โดยในรัฐฟลอริดาได้มีการนำ

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากับผู้กระทำความที่เป็นเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้กระทำความผิดทางอาญาสำหรับผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

กรมราชทัณฑ์ฟลอริดา (DOC) อนุมัติการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) ในปี 1987 เพื่อติดตามผู้กระทำความผิดเพื่อเพิ่มการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดในชุมชนและเพื่อลดการกระทำความผิดซ้ำเพิ่มมากขึ้น การใช้ EM มุ่งไปที่ผู้กระทำความผิดทางเพศและผู้กระทำความผิดที่รุนแรง เมื่อเดือนมิถุนายน 2009 ของผู้กระทำความผิด 143,191 คน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการกับผู้กระทำความผิดโดยเฉพาะผู้กระทำความผิดทางเพศ และได้มีการแบ่งอุปกรณ์ออกเป็น 2 ระบบ

ระบบแรกของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) ที่ถูกนำไปใช้กับกรมราชทัณฑ์ฟลอริดา (FDOC) ในปี 1988 สำหรับผู้กระทำความผิดที่ถูกตัดสินจำคุกถูกคุมขังที่บ้าน เป็นระบบคลื่นความถี่วิทยุ (RF) หน่วยประเภทนี้สามารถใช้เพื่อระบุว่าผู้กระทำความผิดในการจับกุมบ้านอยู่ที่บ้านหรือไม่ อุปกรณ์ประกอบด้วยเครื่องส่งสัญญาณขนาดเล็กที่ทนทานต่อการจัดแ่งที่ผู้กระทำความผิดสวมใส่ เครื่องส่งสัญญาณสื่อสารกับหน่วยรับสัญญาณขนาดเล็กที่ผูกติดอยู่กับโทรศัพท์พื้นฐาน หน่วยรับจะแจ้งสถานีตรวจสอบหากสัญญาณหายไป ถ้าเป็นเช่นนั้นเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานจะได้รับแจ้ง ระบบคลื่นความถี่วิทยุสามารถตั้งโปรแกรมให้ทำงานหรือกำหนดเวลาทางศาสนาเพื่อให้ผู้กระทำความผิดสามารถออกนอกสถานที่ได้ตามเวลาที่กำหนด เจ้าหน้าที่ยังสามารถใช้อุปกรณ์ตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบตำแหน่งของผู้กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน ที่ทำงาน หรือในการรักษาตามกำหนด หน่วย RF มีค่าใช้จ่ายประมาณ \$ 1.97 ต่อวัน (Bales et al. 2010) จำนวนผู้กระทำความผิดที่ลดลงในฟลอริดาได้มีการติดตามผ่านระบบ RF ลดลงถึง 99 ในปีงบประมาณ 2551-2552 (Bales et al. 2010)

ระบบที่สองคือการตรวจสอบ GPS ถูกนำมาใช้ในปี 1997 เทคโนโลยีนี้ขึ้นอยู่กับเครือข่ายของดาวเทียม เพื่อระบุตำแหน่งทางกายภาพของผู้กระทำความผิด อุปกรณ์ประกอบด้วยสร้อยข้อมือที่ทนต่อการจัดแ่ง อุปกรณ์ติดตามใช้การส่งสัญญาณที่ได้รับจากดาวเทียมเพื่อคำนวณตำแหน่งของผู้กระทำความผิดและส่งข้อมูลไปยังศูนย์ตรวจสอบผ่านระบบโทรศัพท์มือถือ ข้อมูลนี้ถูกส่งในรูปแบบที่แตกต่างกันเล็กน้อยโดยระบบ GPS แบบพาสซีฟจะจัดเก็บและส่งข้อมูลตามเวลาที่กำหนดไปยังศูนย์ตรวจสอบ ในทางตรงกันข้ามระบบ GPS ที่ใช้งานส่งข้อมูลใกล้ "เวลาจริง" ในตำแหน่งของแต่ละบุคคลไปยังศูนย์ตรวจสอบ การส่งสัญญาณแบบเรียลไทม์นี้ช่วยให้ศูนย์แจ้งเตือนเจ้าหน้าที่คุมประพฤติได้ทันทีเมื่อเกิดการละเมิด ระบบ GPS นี้สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อยกเว้นพื้นที่บางพื้นที่ให้สามารถเข้าไปอยู่ได้ (เช่นโรงเรียนหรือสถานที่อื่น ๆ ที่เด็ก ๆ ชุมนุมกัน หรือที่ทำงาน)⁷⁹

⁷⁹ youth.gov, **Electronic Monitoring (Florida)**, Retrieved October 20, 2018

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นการตรวจสอบผ่านเทคโนโลยีคลื่นความถี่หรือเทคโนโลยี GPS โดยเชื่อมต่อกับโทรศัพท์ของผู้กระทำความผิด เพื่อตรวจสอบผู้กระทำความผิดอยู่ที่บ้านของเขา หรือพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ หากออกนอกพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตถือว่าเป็นการละเมิดเงื่อนไขของการคุมขังด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณจะถูกส่งไปยังศูนย์ที่คอยดูแลและตรวจสอบของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์

3.1.1.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน

มลรัฐฟลอริดามีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและผู้เยาวชน แบ่งกฎเกณฑ์ออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว และขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล

1) ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปล่อยตัวชั่วคราว

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นอีกวิธีการหนึ่งของเงื่อนไขซึ่งตามมาตรา 985.03(18) การกักขัง หมายถึงการดูแลชั่วคราวของเด็กและผู้เยาวชนที่ถูกคุมขังในสถานที่รักษาความปลอดภัยหรือที่ได้รับการดูแลภายใต้การพิจารณาของศาลหรือการจำหน่ายหรือการดำเนินการตามคำสั่งศาล

มาตรา 985.255 (1) เด็กที่ถูกจับหรือคุมขังในสถานกักกันจะได้รับการพิจารณาคดีภายใน 24 ชั่วโมงหลังจากถูกจับกุม ในการพิจารณาคดีศาลอาจสั่งให้อยู่ในสถานกักกันต่อไปได้ ถ้าเป็นไปตามเงื่อนไขได้รับอนุญาต ศาลจะมีคำสั่งให้ใช้วิธีการติดตามด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในระหว่างปล่อยตัว มาตรา 985.245 หมายถึงสถานกักกันที่ปล่อยออกจากการรักษาความปลอดภัยหรือเด็กและผู้เยาวชนถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้หลบหนีจากโปรแกรมทดลอง หรือการควบคุมการปล่อยตัวตามเงื่อนไข หรือถูกกล่าวหาว่าหลบหนี หรือทำลายอุปกรณ์ตามที่มียกข้อ หรือเด็กและผู้เยาวชนได้กระทำความผิดในเขตอำนาจศาลอื่นในความผิดที่ซึ่งหากกระทำโดยผู้ใหญ่จะเป็นความผิดทางอาญา เด็กและผู้เยาวชนถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิด หรือละเมิดกฎหมาย และร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านที่ปรึกษาด้านกฎหมาย เพื่อให้กักตัวไว้ป้องกันอันตรายที่ใกล้เข้ามา เพื่อความปลอดภัยของตนเอง เด็กและผู้เยาวชนถูกคุมขังตามคำสั่งของศาล เนื่องจากไม่ได้ปรากฏตัวและได้แสดงเจตนาไม่ปรากฏขึ้นหลังจากได้รับแจ้ง⁸⁰

⁸⁰ Article 985.255 The 2018 Florida Statutes

(1) Subject to s. 985.25(1), a child taken into custody and placed into detention care shall be given a hearing within 24 hours after being taken into custody. At the hearing, the court may order continued detention

2) ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล

โดยมีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชนจะต้องเป็น
ความผิดในคดีต่อไปนี้

- (1) ความผิดทางเพศ
- (2) การประทุษร้ายทางเพศ
- (3) การล่องประเวณีและการกระทำความผิดต่อบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี
- (4) ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก
- (5) การค้ามนุษย์

ตามมาตรา 948.30 ได้มีการกำหนดข้อกำหนดและเงื่อนไขว่าเมื่อมีคำพิพากษา
ของศาลเป็นการคุมประพฤติหรือการควบคุมชุมชนสำหรับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับเพศ ศาลต้องมีการ

985.25(1), a child taken into custody and placed into detention care shall be given a hearing within 24 hours after being taken into custody. At the hearing, the court may order a continued detention status if:

- (a) The result of the risk assessment instrument pursuant to s. 985.245 indicates secure or supervised release detention.
- (b) The child is alleged to be an escapee from a residential commitment program; or an absconder from a nonresidential commitment program, a probation program, or conditional release supervision; or is alleged to have escaped while being lawfully transported to or from a residential commitment program.
- (c) The child is wanted in another jurisdiction for an offense which, if committed by an adult, would be a felony.
- (d) The child is charged with a delinquent act or violation of law and requests in writing through legal counsel to be detained for protection from an imminent physical threat to his or her personal safety.
- (e) The child is detained on a judicial order for failure to appear and has previously willfully failed to appear, after proper notice:
 1. For an adjudicatory hearing on the same case regardless of the results of the risk assessment instrument; or
 2. At two or more court hearings of any nature on the same case regardless of the results of the risk assessment instrument.

กำหนดเงื่อนไข⁸¹ มาตรา 794 การประทุษร้ายทางเพศ⁸² มาตรา 800.04 ความผิดลามกอนาจารที่กระทำต่อหรือต่อหน้าบุคคลอายุน้อยกว่า 16 ปี⁸³ มาตรา 827.071 ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก⁸⁴ มาตรา 847.0145 การค้ามนุษย์⁸⁵

⁸¹ Article 948.30 The 2018 Florida Statutes

Additional terms and conditions of probation or community control for certain sex offenses.

⁸² (c) A person younger than 18 years of age who commits sexual battery upon a person 12 years of age or older, without that person's consent, and in the process does not use physical force and violence likely to cause serious personal injury commits a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115.

⁸³ Article 800.04 The 2018 Florida Statutes

(c)1. An offender less than 18 years of age who commits lewd or lascivious molestation against a victim less than 12 years of age

(d) An offender less than 18 years of age who commits lewd or lascivious molestation against a victim 12 years of age or older but less than 16 years of age commits a felony of the third degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

⁸⁴ Article 827.071 The 2018 Florida Statutes

h (3) A person is guilty of promoting a sexual performance by a child when, knowing the character and content thereof, he or she produces, directs, or promotes any performance which includes sexual conduct by a child less than 18 years of age. Whoever violates this subsection is guilty of a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

⁸⁵ (b) With intent to promote either:

1. The engaging in of sexually explicit conduct by such minor for the purpose of producing any visual depiction of such conduct; or
2. The rendering of assistance by the minor to any other person to engage in sexually explicit conduct for the purpose of producing any visual depiction of such conduct

เงื่อนไขสำหรับผู้กระทำความผิดดังกล่าวทั้งหมดที่มีวันกระทำความผิดในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2538 ข้อกำหนดเพิ่มเติมที่ใช้เฉพาะกับผู้กระทำความผิดทางเพศเท่านั้น คุมประพฤติดและวันที่มีการกระทำความผิดอยู่ในหรือหลัง 1 ตุลาคม 2540 หมวดย่อย (2) ประกอบด้วยบทบัญญัติสำหรับการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์: (a) ใช้เฉพาะเมื่อศาลวางผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้กระทำความผิดทางเพศ และ(b)เมื่อศาลสั่งเมื่อเห็นว่าจำเป็นต้องใช้การควบคุม โดยได้ข้อเสนอแนะจากกรมราชทัณฑ์⁸⁶

ตามมาตรา 948.11 การตรวจสอบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์⁸⁷

⁸⁶ Global Positioning System (GPS) Technology Use in Monitoring the Activities of Probationers, (2011): Page 5.

⁸⁷ Article 948.11 The 2018 Florida Statutes

Electronic monitoring devices.—

(1) The Department of Corrections shall electronically monitor an offender sentenced to community control when the court has imposed electronic monitoring as a condition of community control.

(2) Any offender placed under supervision who violates the terms and conditions of supervision and is restored to supervision may be supervised by means of an electronic monitoring device or system if ordered by the court.

(3) For those offenders being electronically monitored, the Department of Corrections shall develop procedures to determine, investigate, and report the offender's noncompliance with the terms and conditions of sentence 24 hours per day. All reports of noncompliance shall be immediately investigated by a probation officer.

(4) The Department of Corrections may contract with local law enforcement agencies to assist in the location and apprehension of offenders who are in noncompliance as reported by the electronic monitoring system. This contract is intended to provide the department a means for providing immediate investigation of noncompliance reports, especially after normal office hours.

(5) Any person being electronically monitored by the department as a result of being placed on supervision shall pay the department for the electronic monitoring services as provided in s. 948.09(2).

(1) กรมราชทัณฑ์สามารถตรวจสอบผู้กระทำความผิดที่ได้รับการควบคุมได้โดยระบบอัตโนมัติ เมื่อศาลได้กำหนดให้มีการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นเงื่อนไขในการควบคุม

(2) ผู้กระทำความผิดใด ๆ ที่ถูกควบคุมตัวโดยชุมชนซึ่งฝ่าฝืนข้อกำหนดและเงื่อนไขของการควบคุมของชุมชนและได้รับการบูรณะเพื่อควบคุมชุมชนจะต้องได้รับการดูแลโดยใช้เครื่องมือหรือระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์

(3) สำหรับผู้กระทำความผิดที่ถูกตรวจสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กรมราชทัณฑ์จะมีขั้นตอนในการกำหนดสอบสวนและรายงานการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของประโยค 24 ชั่วโมงต่อวันของผู้กระทำความผิด รายงานการไม่ปฏิบัติตามข้อใดทั้งหมดจะต้องได้รับการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ควบคุมชุมชนโดยตรง

(4) กรมราชทัณฑ์อาจทำสัญญากับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือสถานที่และการจับกุมผู้กระทำความผิดที่ไม่ปฏิบัติตามที่รายงานโดยระบบการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ สัญญาดังกล่าวนี้นี้ขึ้นเพื่อให้มีวิธีในการตรวจสอบรายงานการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากเวลาทำการปกติ

(5) บุคคลใดก็ตามที่ได้รับการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยกรมราชทัณฑ์ ในขณะที่อยู่ในการกำกับดูแลจะต้องจ่ายค่าบริการให้กับแผนกตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 948.09 (2)⁸⁸

(6) For probationers, community controlees, or conditional releases who have current or prior convictions for violent or sexual offenses, the department, in carrying out a court or commission order to electronically monitor an offender, must use a system that actively monitors and identifies the offender's location and timely reports or records the offender's presence near or within a crime scene or in a prohibited area or the offender's departure from specified geographic limitations. Procurement of electronic monitoring services under this subsection shall be by competitive procurement in accordance with s. 287.057.

⁸⁸ Article 948.09 The 2018 Florida Statutes

Payment for cost of supervision and other monetary obligations.

3.1.1.2 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน

มลรัฐฟลอริดาได้มีการบัญญัติกฎหมายหากเด็กและผู้เยาวชนที่ได้มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้มีการทำลายหรือมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือทำให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นั้นสูญหาย ดังนี้

การทำลายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 843.23 การเจาะระบบอิเล็กทรอนิกส์⁸⁹

(1) ในส่วนนี้คำว่า "อุปกรณ์ตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์" จะหมายความรวมถึงอุปกรณ์ใด ๆ ที่ใช้ในการติดตามตำแหน่งของบุคคล

(2) เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายสำหรับบุคคลที่กระทำความผิดโดยเจตนาจงใจและไม่มีอำนาจในการถอดอุปกรณ์นั้น :

(a) การทำลาย เปลี่ยนแปลง ยุ้งเหยิงเกี่ยวอุปกรณ์ หรือขัดขวางการทำงานของอุปกรณ์ตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้สวมใส่หรือใช้บุคคลอื่น ตามคำสั่งศาลหรือตามคำสั่งของคณะกรรมการฟลอริดาในการตรวจสอบผู้กระทำความผิด

⁸⁹ Article 843.2 The 2018 Florida Statutes

Tampering with an electronic monitoring device.—

(1) As used in this section, the term “electronic monitoring device” includes any device that is used to track the location of a person.

(2) It is unlawful for a person to intentionally and without authority:

(a) Remove, destroy, alter, tamper with, damage, or circumvent the operation of an electronic monitoring device that must be worn or used by that person or another person pursuant to a court order or pursuant to an order by the Florida Commission on Offender Review; or

(b) Request, authorize, or solicit a person to remove, destroy, alter, tamper with, damage, or circumvent the operation of an electronic monitoring device required to be worn or used pursuant to a court order or pursuant to an order by the Florida Commission on Offender Review.

(3) A person who violates this section commits a felony of the third degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(b) การขออนุญาตหรือชักชวนบุคคลให้ถอด ทำลาย เปลี่ยนแปลง ดัดแปลง ทำลาย หรือหลีกเลี่ยงการทำงานของอุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ที่จำเป็นต้องใช้ หรือใช้ตามคำสั่งศาลการทำงานของ คณะกรรมการฟลอริดาในการตรวจสอบผู้กระทำความผิด

(3) บุคคลที่ฝ่าฝืนในข้อนี้ถือว่าเป็นอาชญากรรมในระดับที่สามซึ่งอาจเป็น โทษได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 775.082, มาตรา 775.083 หรือ มาตรา 775.084 เป็นการเสียค่าปรับ หรือ จำคุก

3.1.1.3 ค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน

มลรัฐฟลอริดาได้มีการเก็บค่าบริการสำหรับบุคคลที่ศาลสั่งในการใช้งาน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ กรมราชทัณฑ์อาจมีการเก็บค่าใช้จ่ายสำหรับบุคคลที่ได้รับการตรวจสอบ ทางอิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่อยู่ในการกำกับดูแลจะต้องจ่ายค่าบริการให้กับแผนกบริการติดตาม ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ ในอัตราที่อาจไม่เกินค่าใช้จ่ายทั้งหมดของบริการตรวจสอบนอกเหนือจาก ค่าใช้จ่ายในการกำกับดูแลตามที่กำหนดโดยศาลพิจารณาคดี เงินที่เก็บรวบรวมตามหมวดนี้ จะนำไปฝากไว้ในกองทุนสรรพากรทั่วไป กรมราชทัณฑ์อาจมีการยกเว้นค่าใช้จ่ายของบุคคลทั้งหมด หรือบางส่วน ค่าใช้จ่ายของการบริการตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ หากพบว่ามีปัจจัยดังต่อไปนี้ คือ บุคคลผู้กระทำความผิดไม่มีรายได้เพียงพอสำหรับการชำระค่าใช้จ่าย หรือผู้กระทำความผิด เป็นนักเรียน นักศึกษาและต้องได้รับการรับรอง หรือผู้กระทำความผิดที่มีอายุมากและไม่ได้ รับ การจ้างงาน หรือผู้ที่มิงานทำแต่สภาพร่างกายมีความบกพร่อง หรือผู้กระทำความผิดมีภาระ ต้องรับผิดชอบต้องดูแลครอบครัว และหากการจ่ายเงินดังกล่าวจะทำให้เกิดความลำบากเกินควร หรือผู้กระทำความผิดได้รับการส่งตัวจากต่างประเทศที่มีการรับรองตามรัฐธรรมนูญตามมาตรา 494 ตามมาตรา 948.09⁹⁰

การพิจารณาทางเลือกสำหรับผู้กระทำความผิดทางอาญา มาตรา 948.001, F.S. กำหนดการควบคุมชุมชนเป็นรูปแบบของการควบคุมดูแลอย่างเข้มงวดในชุมชนที่ดำเนินการ โดยเจ้าหน้าที่ที่มีข้อจำกัดผู้กระทำความผิดประมาณ 11,500 คนถูกควบคุมโดยชุมชน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 1992 ตามที่กรมควบคุมความประพฤติมีค่าใช้จ่ายประมาณ 4.60 เหรียญ

⁹⁰ The 2018 Florida Statutes, Article 948.09, 09. Payment for cost of supervision and other monetary obligations.

ดอลลาร์สหรัฐต่อผู้กระทำความผิดต่อวัน เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 41.92 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อผู้กระทำความผิดต่อวันในการจำคุก⁹¹

3.1.1.4 หน่วยงานที่ควบคุม

1) หน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน คือ ศาลเด็กและเยาวชนมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจกำหนดเงื่อนไขกับเด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกรมยุติธรรมเด็กและเยาวชน (Department of Juvenile Justice (DJJ))

2) หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน คือ ในมลรัฐฟลอริดามีบริษัท 3 เอ็ม เป็นบริษัทของเอกชนที่จัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้กับกรมยุติธรรมเด็กและเยาวชน (Department of Juvenile Justice (DJJ)) โดยนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน บริษัท 3 เอ็มเป็นผู้นำในการผลิตและให้บริการด้านเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย โดยปัจจุบันใช้ระบบค้นหาตำแหน่งผ่านดาวเทียม โดยบริษัทนี้จะเป็นผู้เฝ้าตามผู้ที่สวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตลอดเวลาให้เป็นไปตามคำสั่งศาลหรือข้อกำหนดในการคุมประพฤติ โดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะมีการรายงานข้อมูลการเคลื่อนที่ของผู้ที่สวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นแบบรายวัน และรายเดือน โดยผู้ที่กำหนดข้อตกลงในการติดตาม คือ เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ โดยข้อมูลจะถูกเก็บโดยระบบดาวเทียมในการเก็บรักษา

3.1.2 ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษจะใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี แต่ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาไว้เป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร รวมทั้งยังได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษของศาลและอำนาจของศาล ประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกในทวีปยุโรปที่มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในฐานะเป็นเงื่อนไขการให้ประกันตัวในระหว่างการพิจารณา โดยเริ่มใช้ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1989 แต่ไม่ได้มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง แต่ได้กลับมาใช้อีกครั้งในปี ค.ศ. 2002 กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนที่เป็นการกระทำความผิดทางอาญา

⁹¹ The department of corrections, “state of Florida office of the auditor general the use of electronic monitoring within the community control program,” Report No 12011 (February 1993): 5.

ปัจจุบันมีอุปกรณ์ 3 ประเภทที่ใช้งานอยู่ในประเทศอังกฤษ ได้แก่ การตรวจจับตำแหน่งแบบคงที่(Radio Frequency หรือ RF) เทคโนโลยีการติดตาม(Global Positioning System หรือ GPS) และการตรวจสอบพฤติกรรม (การตรวจสอบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์)

กฎหมายหลักที่กำหนดหลักเกณฑ์การลงโทษของศาลมีอยู่ 3 ฉบับ คือ

กฎหมายฉบับที่หนึ่ง The Criminal Justice Act 1991 (CJA 1991) กฎหมายนี้กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดโทษของศาลโดยให้คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาโทษที่ควรได้รับตามสัดส่วน

กฎหมายฉบับที่สอง คือ กฎหมายฉบับที่สอง The Powers of Criminal Courts (Sentencing) Act 2000 (PCC (S) A 2000) เป็นการใช้บังคับกฎหมายอาญาให้อยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกันเพื่อให้การบังคับโทษเป็นไปโดยเหมาะสมกับความผิดและผู้กระทำความผิด

กฎหมายฉบับที่สาม The Criminal Justice Act 2003 (CJA 2003) เป็นกฎหมายหลักที่มีอยู่ในปัจจุบันในการกำหนดโทษเป็นมาตรการทางอาญาเพื่อดำเนินการกับผู้กระทำความผิดที่มีความเสี่ยงในการก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคม เพื่อให้อยู่ในความควบคุมและมีมาตรการอื่น ๆ ใช้ในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลที่กระทำความผิด⁹²

จากการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ พบว่า ประเทศอังกฤษได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในด้านจำนวนการจัดซื้ออุปกรณ์และรูปแบบของการนำมาปรับใช้ เนื่องจากมีความหลากหลายในการนำมาปรับใช้กับกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไปใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

3.1.2.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน

ประเทศอังกฤษมีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน แบ่งกฎเกณฑ์ออกเป็น 2 ขั้นตอน กฎเกณฑ์ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว และกฎเกณฑ์ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล โดยใช้แทนการเสียค่าปรับและการกักขัง

1) ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปล่อยตัวชั่วคราว

การที่จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน มีกฎเกณฑ์ดังนี้ คือ เด็กหรือเยาวชนจะต้องมีอายุ 2 ปีขึ้นไป หรือกระทำความผิดร้ายแรงหรือความผิดที่เกี่ยวกับเพศ หรือความผิดที่มีโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีโทษจำคุก 14 ปีหรือมากกว่า หรือเป็นเพราะการกระทำ

⁹² ซีต้า ธนฐิติวงศ์, การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553), หน้า 99.

ความผิดครั้งแรก หรือมากกว่าในความผิดที่มีโทษจำคุกกับความผิดอื่นที่มีโทษจำคุกได้ทำขึ้น ในขณะที่ถูกจำคุกอยู่ และศาลจะไม่วางเงื่อนไขในการควบคุมในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับบุคคลซึ่งมีอายุครบ 17 ปี ยกเว้นแต่เข้าเงื่อนไข 3 ข้อ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง ศาลเห็นว่าบุคคลนั้นจะไม่ได้รับการประกันตัว

ประการที่สอง ศาลเห็นว่าเป็นข้อกำหนดที่มีความจำเป็นสามารถทำได้ ภายใต้การควบคุมของผู้ปล่อยให้ประกันตัว ซึ่งสามารถใช้ได้ในแต่ละพื้นที่

ประการที่สาม ศาลเห็นว่าบุคคลอายุ 17 ปี คณะทำงานต้องแจ้ง ต่อศาลว่าข้อกำหนดนั้นมีความเหมาะสมอย่างไร

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับเด็กและเยาวชน ได้มีการกำหนดให้มีการ ควบคุมเด็กและเยาวชนตามเงื่อนไข โดยคณะทำงานประกอบด้วย เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ตำรวจและบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ดูแลระดับนโยบายสุขภาพ (A Healthy Authority)

นอกจากนี้ รัฐมนตรี มีอำนาจในการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อวางระเบียบใน การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ต่างกันแล้วแต่กรณี

2) ขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษา

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แทนการเสียค่าปรับ ศาลสามารถกำหนดโทษ ปรับตามที่เห็นสมควร ตามความร้ายแรงของความผิดโดยคำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สิน ที่ถูกลักหรือถูกทำลาย⁹³

(1) การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แทนค่าปรับ โดยพิจารณาผู้ที่ถูกควบคุม ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แทนการเสียค่าปรับ⁹⁴ คือ ก่อนที่จะกำหนดจำนวนเงินค่าปรับที่จะกำหนด

⁹³ Article 127 The Criminal Justice Act

Where a person is convicted on indictment of any offence, other than an offence for which the sentence is fixed by law or falls to be imposed under section 109(2), 110(2) or 111(2) above, the court, if not precluded from sentencing the offender by its exercise of some other power, may impose a fine instead of or in addition to dealing with him in any other way in which the court has power to deal with him, subject however to any enactment requiring the offender to be dealt with in a particular way.

⁹⁴ Article 128 The Criminal Justice Act

ในศาล จะต้องสอบถามเรื่องการเงินของผู้กระทำความผิดก่อนค่าปรับใดๆที่ศาลจะกำหนดให้ศาล
ต้องคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิดนั้น รวมถึงการพิจารณาของรายได้และสถานะการเงิน
ของผู้กระทำความผิดโดยพิจารณาจาก

พิจารณาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจแล้วกำหนดโทษปรับตามเห็นสมควร

พิจารณาจากความผิดที่ร้ายแรงโดยคำนึงถึงทรัพย์สินที่ถูกลัก หรือความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด รวมถึงสถานะของผู้กระทำความผิด

พิจารณาแล้วไม่มีพยานหลักฐานที่เพียงพอ ศาลสามารถใช้ดุลพินิจ
ในการกำหนดค่าปรับได้ตามสมควร

(2) ในกรณีที่เสียค่าปรับ ศาลจะมีคำสั่งให้จำเลยแสดงหลักฐานรายได้ของตน
ต่อศาล ก่อนที่ศาลจะมีการกำหนดโทษปรับ

(1) Before fixing the amount of any fine to be imposed on an offender who is
an individual, a court shall inquire into his financial circumstances.

(2) The amount of any fine fixed by a court shall be such as, in the
opinion of the court, reflects the seriousness of the offence.

(3) In fixing the amount of any fine to be imposed on an offender (whether an
individual or other person), a court shall take into account the circumstances of the
case including, among other things, the financial circumstances of the offender so far
as they are known, or appear, to the court.

(4) Subsection (3) above applies whether taking into account the financial
circumstances of the offender has the effect of increasing or reducing the amount of
the fine.

(5) Where—(a) an offender has been convicted in his absence in pursuance of
section 11 or 12 of the Magistrates' Courts Act 1980 (nonappearance
of accused), or

(b) an offender—

(i) has failed to comply with an order under section 126(1) above, or

(ii) has otherwise failed to co-operate with the court in its inquiry into his
financial circumstances, and the court considers that it has insufficient information to
make a proper determination of the financial circumstances of the offender, it may
make such determination as it thinks fit.

(3) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็กและเยาวชนอายุไม่เกิน 18 ปี ศาลที่พิพากษาจะมีอำนาจกำหนดค่าปรับเป็นจำนวนเงิน 1,000 ปอนด์ หรือจำนวนเงินค่าปรับใด ๆ ที่ศาลกำหนดจะต้องไม่เกิน 1,000 ปอนด์⁹⁵

(4) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี โทษปรับไม่เกิน 250 ปอนด์⁹⁶ อย่างไรก็ตามก็ตีโทษที่ศาลสั่งปรับกับเด็กและเยาวชน ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ปกครองเป็นผู้ชำระค่าปรับได้⁹⁷

(5) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีอายุกว่า 18 ปีแต่ไม่เกิน 21 ปี ไม่อาจชำระค่าปรับ หรือผ่อนชำระค่าปรับได้ ศาลมีอำนาจสั่งกักขังแทนค่าปรับได้ แต่จะใช้โทษจำคุกไม่ได้⁹⁸ ระยะเวลาที่ศาลกำหนดเวลาในการกักขังแทนค่าปรับ มีกำหนดไว้ในมาตรา 139(4) ดังนี้

⁹⁵ Article 135 The Criminal Justice Act

(1) Where a person aged under 18 is found guilty by a court of an offence for which, apart from this section, the magistrates' court would have power to impose a fine of an amount exceeding £1,000, the amount of any fine imposed by the court shall not exceed £1,000.

⁹⁶ The Criminal Justice Act, Article 135-(2) In relation to a person aged under 14, subsection (1) above shall have effect as if for "£1,000", in both places where it occurs, there were substituted "£250".

⁹⁷ Article 137 The Criminal Justice Act

(a) a child or young person (that is to say, any person aged under 18) is convicted of any offence for the commission of which a fine or costs may be imposed or a compensation order may be made, and

(b) the court is of the opinion that the case would best be met by the imposition of a fine or costs or the making of such an order, whether with or without any other punishment, the court shall order that the fine, compensation or costs awarded be paid by the parent or guardian of the child or young person instead of by the child or young person himself.

⁹⁸ Article 108 The Criminal Justice Act

- จำนวนเงินไม่เกิน 200ปอนด์	7 วัน
- จำนวนเงินเกินกว่า 200 ปอนด์ แต่ต้องไม่เกิน 500 ปอนด์	14 วัน
- จำนวนเงินเกิน 500 ปอนด์ แต่ต้องไม่เกิน 1,000 ปอนด์	28 วัน
- จำนวนเงินเกิน 1,000 ปอนด์ แต่ไม่เกิน 2,500 ปอนด์	45 วัน
- จำนวนเงินเกิน 2,500 ปอนด์ แต่ไม่เกิน 5,000 ปอนด์	3 เดือน
- จำนวนเงินเกิน 5,000 ปอนด์ แต่ไม่เกิน 10,000 ปอนด์	6 เดือน
- จำนวนเงินเกิน 10,000 ปอนด์ แต่ไม่เกิน 20,000 ปอนด์	12 เดือน
- จำนวนเงินเกินกว่า 20,000 ปอนด์ แต่ไม่เกิน 50,000 ปอนด์	18 เดือน
- จำนวนเงินเกิน 50,000 ปอนด์ แต่ไม่เกิน 100,000 ปอนด์	2 ปี
- จำนวนเงินเกิน 100,000 ปอนด์ แต่ไม่เกิน 250,000 ปอนด์	3 ปี
- จำนวนเงินเกิน 250,000 ปอนด์ แต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท	5 ปี
- จำนวนเงินเกินกว่า 1 ล้านบาท	10 ปี

(6) ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งห้ามออกนอกพื้นที่หรือเข้าไปในบริเวณที่กำหนด ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดมีการเฝ้าติดตามโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอม 215 (2) และในกรณีพื้นที่นั้นไม่สามารถใช้มาตรการได้ โดยได้รับการแจ้งโดยเลขาธิการแห่งรัฐว่าการเฝ้าติดตามทางอิเล็กทรอนิกส์มีอยู่ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องที่ระบุไว้ใน การกำหนดเคอร์ฟิว หรือการยกเว้นข้อกำหนดพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ คือ พื้นที่ และที่เสนอในใบสั่งได้ระบุที่ตั้ง และพื้นที่ที่ศูนย์การเข้ารับการฝึกอบรม ตามมาตรา 218 (4)(5)(6)

ในการกำหนดพื้นที่ห้ามออกจากเคหสถานเวลาค่ำคืน หรือ เคอร์ฟิว เป็นการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องอยู่เป็นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งศาล ระบุสถานที่หรือ ช่วงเวลาในแต่ละวัน แต่ไม่สามารถระบุช่วงเวลาได้เป็นเวลาน้อยกว่าสองชั่วโมงหรือมากกว่า 12 ชั่วโมงในแต่ละวัน การกำหนดเคอร์ฟิวไม่อาจจะระบุระยะเวลาที่อยู่นอกช่วงหกเดือนนับจากวันแรก ของระยะเวลาการอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 181 (3) (b)⁹⁹

(1) In any case where, but for section 89(1) above, a court would have power—(a) to commit a person aged at least 18 but under 21 to prison for default or default in payment of a fine or any other sum of money,

⁹⁹ Article 204 The Criminal Justice Act

Curfew requirement

(1) In this Part “curfew requirement”, in relation to a relevant order, means a requirement that the offender must remain, for periods specified in the

ในการลงโทษในชุมชนทางศาลเห็นว่ามีความจำเป็นอาจสั่งให้มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ในการลงโทษต้องมีการระบุวันที่ไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันที่มีการออกคำสั่ง และคำสั่งของชุมชนซึ่งกำหนดความต้องการที่แตกต่างกันอย่างน้อยสองข้อที่อยู่ในส่วนย่อย (1) อาจระบุวันที่ก่อนหน้านี้ด้วยหรือวันที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดใดๆ หรือมากกว่านั้นก็ได้ ตามมาตรา 177(5) และศาลมีอำนาจในการออกคำสั่ง แก้ไข เปลี่ยนแปลงข้อกำหนด และอาจยกเลิกคำสั่งในการลงโทษได้ ตามมาตรา 178¹⁰⁰

3.1.2.2 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน

ประเทศอังกฤษได้มีการบัญญัติการฝ่าฝืนเงื่อนไขหากผู้ที่สวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้กระทำความผิดเงื่อนไข ไม่สามารถตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ถึงสถานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตของเขา โดยหากฝ่าฝืนให้เพิกถอนใบอนุญาต และเรียกบุคคลนั้นเข้าจำคุก แต่บุคคลที่ฝ่าฝืนเงื่อนไขสามารถอธิบายสาเหตุเพื่อให้มีการพิจารณายกเลิกการเพิกถอน และหากมีการยกเลิกการเพิกถอนให้ถือว่าไม่ได้มีการเพิกถอน แต่หากไม่มีการยกเลิกผู้ต้องโทษต้องระวางโทษจำคุกตามคำพิพากษา¹⁰¹ ในกรณีที่มีการกระทำที่ฝ่าฝืนการชำระเงินสำหรับบุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป

relevant order, at a place so specified.

(2) A relevant order imposing a curfew requirement may specify different places or different periods for different days, but may not specify periods which amount to less than two hours or more than twelve hours in any day.

(3) A community order or suspended sentence order which imposes a curfew requirement may not specify periods which fall outside the period of six months beginning with the day on which it is made.

(4) A custody plus order which imposes a curfew requirement may not specify a period which falls outside the period of six months beginning with the first day of the licence period as defined by section 181(3)(b).

¹⁰⁰ Criminal Justice Act 2003

¹⁰¹ 255 Recall of prisoners released early under section 246

(1) If it appears to the Secretary of State, as regards a person released on licence under section 246—

(a) that he has failed to comply with any condition included in his licence, or

ศาลมีอำนาจในการออกหมายจับในข้อหาผิดนัดชำระเงิน¹⁰² และในกรณีที่มีการผิดนัดชำระเงินค่างวดใดๆ เมื่อจ่ายเงินทั้งหมดให้แก่บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจคำสั่งจะยุติผล และเมื่อจ่ายเงินส่วนหนึ่ง ส่วนใดให้กับบุคคลดังกล่าวแล้วจำนวนรวมของชั่วโมงหรือวันที่เกี่ยวข้องกับใบสั่งจะลดลง โดยสัดส่วน ที่ตรงกับส่วนที่จ่ายให้กับเงินทั้งหมด¹⁰³

(b) that his whereabouts can no longer be electronically monitored at the place for the time being specified in the curfew condition included in his licence, the Secretary of State may, if the curfew condition is still in force, revoke the licence and recall the person to prison under this section.

(2) A person whose licence under section 246 is revoked under this section—

(a) may make representations in writing with respect to the revocation, and

(b) on his return to prison, must be informed of the reasons for the revocation and of his right to make representations.

(3) The Secretary of State, after considering any representations under subsection (2)(b) or any other matters, may cancel a revocation under this section.

(4) Where the revocation of a person's licence is cancelled under subsection (3), the person is to be treated for the purposes of section 246 as if he had not been recalled to prison under this section.

(5) On the revocation of a person's licence under section 246, he is liable to be detained in pursuance of his sentence and, if at large, is to be treated as being unlawfully at large.

¹⁰² “The Criminal Justice Act, Article 300” (ม.ป.ป.). (1) (a) has power under Part 3 of the Magistrates' Courts Act 1980 (c. 43) to issue a warrant of commitment for default in paying a sum adjudged to be paid by a conviction (other than a sum ordered to be paid under section 6 of the Proceeds of Crime Act 2002 (c. 29))

¹⁰³ 300 (7) Where a default order has been made for default in paying any sum—

(a) on payment of the whole sum to any person authorised to receive it, the order shall cease to have effect, and

3.1.2.3 ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน

ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการกิจการเยาวชนประมาณ 455 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายของการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดเพียงเล็กน้อยต่อรัฐในปี พ.ศ. 2552 ประมาณ 55,000 ปอนด์ ในสถาบันดูแลผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชน (Young Offender Institute) 206,000 ปอนด์เฉลี่ยในทุกที่พัก 13.14 ปอนด์ต่อวันสำหรับผู้กระทำความผิดแต่ละราย

3.1.2.4 หน่วยงานที่ควบคุม

1) หน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน คือ การพิจารณาถึงความเหมาะสมในการพิจารณาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นอำนาจของศาล

2) หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน คือ เจ้าพนักงานคุมประพฤติ¹⁰⁴

(b) on payment of a part of the sum to any such person, the total number of hours or days to which the order relates is to be taken to be reduced by a proportion corresponding to that which the part paid bears to the whole sum.

¹⁰⁴ “The Criminal Justice Act, Article 197” (ม.ป.ป.). Meaning of “the responsible officer”

(1) For the purposes of this Part, “the responsible officer”, in relation to an offender to whom a relevant order relates, means—

(a) in a case where the order—

(i) imposes a curfew requirement or an exclusion requirement but no other requirement mentioned in section 177(1) or, as the case requires, section 182(1) or 190(1), and

(ii) imposes an electronic monitoring requirement, the person who under section 215(3) is responsible for the electronic monitoring required by the order;

(b) in a case where the offender is aged 18 or over and the only requirement imposed by the order is an attendance centre requirement, the officer in charge of the attendance centre in question;

3.2 ประเทศที่ไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน

3.2.1 ประเทศมาเลเซีย

การติดตามด้วยอิเล็กทรอนิกส์เป็นรูปแบบการเฝ้าระวังซึ่งใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) ติดตั้งกับบุคคล โดยทั่วไปจะใช้เป็นรูปแบบของการลงโทษทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ที่ถูกศาลอาญาสั่งให้ตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์หรือต้องสวมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) เมื่อได้รับการปล่อยตัวจากคุก การใช้อุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศมาเลเซียได้รับการแนะนำโดยพระราชบัญญัติความปลอดภัย (มาตรการพิเศษ) การติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) อิเล็กทรอนิกส์เป็นรูปแบบหนึ่งของการเฝ้าระวังซึ่งใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับบุคคล โดยทั่วไปจะใช้เป็นรูปแบบหนึ่งของการลงโทษทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ที่ถูกศาลพิพากษาทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือต้องใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) เมื่อถูกปล่อยตัวจากคุก การใช้อุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ในมาเลเซีย ผู้ต้องหามากกว่า 200 คน ถูกจับกุมในบ้านและติดตั้งอุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์¹⁰⁵ เป็นหนึ่งในโปรแกรมการป้องกันอาชญากรรมที่ดำเนินการ โดย PDRM เพื่อลดอัตราการเกิดอาชญากรรมในประเทศ โดยใช้กฎหมาย 2 ฉบับ คือ Security Offences (Special Measures) Act 2012 ("SOSMA") และ The Criminal Procedure Code ("CPC").

3.2.1.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

การติดตามด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นรูปแบบหนึ่งของการเฝ้าระวังซึ่งใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) กับบุคคลโดยทั่วไปจะใช้เป็นรูปแบบหนึ่งของการลงโทษ สำหรับผู้ที่ถูกศาลพิพากษาทางอิเล็กทรอนิกส์หรือต้องใส่เมื่อถูกปล่อยตัวจากคุก การใช้อุปกรณ์ตรวจสอบ

(c) in any other case, the qualifying officer who, as respects the offender, is for the time being responsible for discharging the functions conferred by this Part on the responsible officer.

¹⁰⁵ malaymail, "Over 200 under house arrest and strapped with electronic monitoring devices, says CID director", คำนวนที่ 24 กันยายน 2018 จาก <https://www.malaymail.com/s/1027333/over-200-under-house-arrest-and-strapped-with-electronicmonitoringdevices>

อิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการก่อการร้ายอาชญากรรมรุนแรงอาชญากรรมทรัพย์สิน และอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด¹⁰⁶

ในส่วนที่ 7 (1) จัดให้มีขั้นตอนพิเศษที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ กำหนดว่าเมื่อพนักงานอัยการยื่นคำร้องตามมาตรา 4 (ซึ่งจัดให้มีการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่เชื่อว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย) ศาลจะสั่งให้บุคคลนั้นติดอุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์เป็นระยะเวลาหนึ่ง ตามที่ศาลอาจกำหนด แต่ต้องไม่เกินระยะเวลาที่เหลือของการควบคุมตัวที่อนุญาตภายใต้หมวด 4 (5) เพื่อการสอบสวน ส่วนที่ 4 (5) ให้การขยายได้สูงสุดถึง 28 วันหลังจาก 24 ชั่วโมงแรกของการควบคุมตัว เพื่อวัตถุประสงค์ในการสอบสวน¹⁰⁷

ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง (มาตรการพิเศษ) ขั้นตอนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

(1) เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจสั่งให้จับกุมและคุมขังบุคคลใดก็ตาม ที่มีเหตุผลที่เชื่อว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในความผิดด้านความปลอดภัย

(2) บุคคลที่ถูกจับตาม (1) จะได้รับการแจ้งเหตุโดยเร็วที่สุดเท่าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมได้

(3) ห้ามจับบุคคลที่ถูกคุมขังตามหมวดนี้ เพื่อสถานะทางการเมืองของตน หรือกิจกรรมทางการเมือง

(4) บุคคลที่ถูกจับกุมและคุมขังตาม (1) อาจถูกคุมขังเป็นระยะเวลา 24 ชั่วโมงเพื่อการสืบสวน

¹⁰⁶ Sonny Zulhuda, **Readings on SOSMA 2012 and the Electronic Monitoring Devices**, ค้นวันที่ 23 กันยายน 2018 จาก <https://sonnyzulhuda.com/2016/03/01/readings-on-sosma-2012-and-the-electronic-monitoring-devices/#more-1378>

¹⁰⁷ Act 747 The Criminal Procedure Code
Special procedures relating to electronic monitoring device
section 7(1) Upon application by the Public Prosecutor under section 4, the Court shall order the person to be attached with an electronic monitoring device for a period as the Court may determine but which shall not exceed the remainder of the period of detention allowed under subsection 4(5) for purposes of investigation.

(5) แม้จะมีการสืบสวน (4) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีตำแหน่งเหนือหรือเหนือกว่า ผู้ควบคุมตำรวจอาจขยายระยะเวลาการกักขังเป็นระยะเวลาไม่เกิน 28 วัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวน

(6) หากเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าการกักขังไม่จำเป็นตามหมวด (5) บุคคลนั้นอาจได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว แต่อาจมีอุปกรณ์ตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่ติดกับบุคคลตามนั้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวน

เมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งตาม 15(2)(l) เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องอธิบายการทำงานของอุปกรณ์ EM ให้แก่บุคคลนั้นรับทราบ บุคคลดังกล่าวต้องลงลายมือชื่อตามแบบที่ได้กำหนดไว้และปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในแบบฟอร์ม และยื่นแบบฟอร์มให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเขตอำนาจศาล บุคคลดังกล่าวต้องติด EM โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(7) หากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีเจตนาที่จะติดตั้งอุปกรณ์ตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์กับบุคคล เมื่อได้รับการปล่อยตัวเขาจะต้องยื่นรายงานการสอบสวนต่อพนักงานอัยการ

(8) เมื่อได้รับหนังสือแจ้งรายงานตามหมวด (7) อัยการอาจยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้บุคคลดังกล่าวติดอุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ระบุไว้ในข้อที่ระบุไว้เป็นระยะเวลาซึ่งจะต้องไม่เกินระยะเวลาที่เหลือของการควบคุมตามถูกจับในข้อหาความผิด หลังจากการถูกคุมขัง 24 ชั่วโมงผู้กำกับตำรวจได้ยื่นเรื่องการกักขังอีกเจ็ดวัน เมื่อหมดอายุของระยะเวลา 7 วันได้รับการปล่อยตัว แต่เขายังต้องการความช่วยเหลือในการสืบสวน เมื่อได้รับรายงานจากเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว อัยการอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อติดตั้งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ศาลอาจอนุญาตให้มีการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ไว้ที่ ภายในระยะเวลาสี่สิบเอ็ดวัน และบุคคลดังกล่าวต้องรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในบริเวณใกล้เคียงตามเวลาที่ได้กำหนดไว้ในแบบฟอร์ม คำนวณอุปกรณ์ทั้งหมดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อครบตามระยะเวลาที่กำหนดดำเนินการตามขั้นตอนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกำหนด ดูแลรักษาอุปกรณ์ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

3.2.1.2 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ผู้ใดทำให้เกิดความเสียหาย ทำลาย หรือสูญหาย หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการปฏิบัติงานของอุปกรณ์ตรวจสอบ EM ถือว่ามีความผิดและต้องระวางโทษ ระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 ริงกิตหรือจำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือทั้งสองอย่างรวมทั้งจ่ายค่า EMD ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของเขาและบุคคลดังกล่าวต้องรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหาย หรือสูญหายของ EM หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของ EM¹⁰⁸

¹⁰⁸ Act 1549 The Criminal Procedure Code

3.2.1.3 ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ไม่มีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

3.2.1.4 หน่วยงานที่ควบคุม

- 1) หน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน คือ ศาลจะสั่งให้บุคคลดังกล่าวติดตั้งอุปกรณ์ตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นระยะเวลาตามที่ศาลกำหนด แต่จะต้องไม่เกินระยะเวลาที่เหลือของการคุมขัง
- 2) หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ

3.2.2 ประเทศสิงคโปร์

3.2.2.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ในประเทศสิงคโปร์มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับบุคคลที่กระทำความผิดทางอาญา การจับกุมเพื่อประโยชน์แห่งความสงบและความเรียบร้อยของประชาชน¹⁰⁹

Title 4 (c) (7) Any person who tampers with, damages, destroys or loses the electronic monitoring device or any other device used in relation to the operation of the electronic monitoring device shall be guilty of an offence and liable to imprisonment for a term not exceeding three years, and such person shall be liable to pay for any damage to or loss of the electronic monitoring device or any other device used in relation to the operation of the electronic monitoring device, and the court may direct that in default of payment for the damage or loss the person shall suffer imprisonment for a term not exceeding three years."

¹⁰⁹ Whenever the Minister is satisfied with respect to any person, whether the person is at large or in custody, that the person has been associated with activities of a criminal nature, the Minister may, with the consent of the Public Prosecutor —

(a) if he is satisfied that it is necessary that the person be detained in the interests of public safety, peace and good order, by order under his hand direct that the person be detained for any period not exceeding 12 months from the date of the order; or

บุคคลใดที่มีคำสั่งให้ต้องอยู่ในบังคับภายใต้มาตรา 33 (1) (b) (vi) เขาจะยังคงอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งนั้นระหว่างเวลาดังกล่าวตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นพิเศษจากผู้บัญชาการกองตำรวจที่ตนอยู่ในพื้นที่นั้นแต่ได้รับการยกเว้นตามกฎหมายข้อ 4 ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้¹¹⁰

(b) if he is satisfied that it is necessary that the person be subject to the supervision of the police, by order direct that the person be subject to the supervision of the police for any period not exceeding 3 years from the date of the order.

¹¹⁰ CHAPTER 67, SECTIONS 48(1) Electronic monitoring conditions

3. Any person against whom a supervision order is in force and who is required to remain indoors under section 33(1)(b)(vi) of the Act shall, unless exempted under rule 4, comply with the following conditions:

(a) wear at all times on such part of his body as specified by the Director or an authorised person such electronic transmitting device as may be issued by the Director or the authorised person;

(b) allow the Director or an authorised person to enter at any time his place of residence to install, inspect, maintain, repair or retrieve any electronic monitoring device;

(c) allow a telephone line at his place of residence to be connected to an electronic monitoring device and ensure that —

(i) there is no call waiting or call transfer facility attached to the telephone line; and

(ii) the telephone line is not connected to any cordless telephone, telephone answering machine, parallel telephone line, modulator-demodulator unit or any other equipment that may interfere with the proper functioning of the electronic monitoring device;

(d) not to disconnect, remove, damage, tamper with or lose the electronic transmitting device issued to him or the electronic monitoring device installed at his place of residence or the telephone line connected to the electronic monitoring device;

(1) ต้องสวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตลอดเวลาตามที่ระบุไว้ อุปกรณ์ส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวอาจมีขึ้นโดยการกระทำหรือผู้มีอำนาจ

(2) อนุญาตให้กรรมการหรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจเข้ามาในที่อยู่อาศัยของผู้ที่ต้องสวมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ตลอดเวลาในการติดตั้งตรวจสอบบำรุงรักษาซ่อมแซมหรือเรียกคืนอุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ

(3) อนุญาตให้มีการเชื่อมต่อสายโทรศัพท์ที่บ้านของผู้ที่ต้องสวมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจ

(4) ห้ามถอด ถอด ทำให้เสียหาย ยุ่งเกี่ยวกับหรือ ทำลาย ทำให้สูญเสียต่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์ที่ติดตั้งในบริเวณที่อยู่อาศัยหรือสายโทรศัพท์ที่เชื่อมต่อกับอุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์

(5) แจ้งให้ผู้อำนวยความสะดวกหรือบุคคลที่ได้รับอนุญาตทราบถึงความผิดปกติ ความเสียหายหรือความสูญเสียใด ๆ ของอุปกรณ์ส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์ตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์

3.2.2.2 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

บุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อจำกัด ที่กำหนดโดยในส่วนนี้จะเป็นผู้กระทำความผิดและต้องรับผิดในการลงโทษจำคุกเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปีและไม่เกิน 3 ปี¹¹¹

(e) immediately inform the Director or an authorised person of any malfunction, damage or loss of the electronic transmitting device or the electronic monitoring device; and

(f) respond promptly to any telephone call from the centre set up to monitor inmates who have been issued with the electronic transmitting device.

¹¹¹ CHAPTER 33 (3) A person subject to supervision under this Act who contravenes or fails to comply with any order or restriction imposed on him under this section shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to imprisonment for a term of not less than one year and not more than 3 years.

3.2.2.3 ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ไม่มีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

3.2.2.4 หน่วยงานที่ควบคุม

1) หน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน คือ การพิจารณาถึงความเหมาะสมในการพิจารณาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นอำนาจของศาล

2) หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คือ บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจ" หมายถึงบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากกรรมการซึ่ง "กรรมการ" หมายความว่าผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวนคดีอาชญากรรม

3.3 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดในประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นทางเลือกใหม่ในการจำคุกเพื่อแก้ไขปัญหาในกระบวนการยุติธรรม อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ผู้ที่กำลังถูกดำเนินคดีหรือจำเลยมีการหลบหนีในการดำเนินคดี ความยากจนของผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีเงินประกันตัวจึงทำให้ถูกควบคุมตัว และเสียโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราว รวมถึงปริมาณผู้ต้องขังหรือผู้ต้องโทษในเรือนจำมีปริมาณมากขึ้นจนเกิดความแออัด¹¹²

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีการนำมาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา หรือปล่อยตัวชั่วคราว โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 วรรคสาม เพื่อนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในชั้นปล่อยตัวชั่วคราว และใช้ในขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษา โดยมีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 89/2 ให้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ภายหลังได้รับโทษจำคุกมาในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเตรียมความพร้อมในการกลับเข้าสู่สังคม และมีการแก้ไขพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ.2559 เพื่อนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในขั้นตอนการคุมประพฤติตาม

¹¹² คู่มือการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลในการปล่อยชั่วคราว(Electronic Monitoring)

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทาง และอาณาเขต พ.ศ. 2556

3.3.1 กฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

3.3.1.1 ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา หรือปล่อยตัวชั่วคราว

1. คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี

กรณีที่ศาลอาจปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องมีประกัน รวมทั้งหลักประกัน ดังนั้นศาลอาจสั่งปล่อยตัวชั่วคราว โดยให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 111 แต่ทั้งนี้หากศาลเห็นว่ามีความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลย จะหลบหนีหรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่ออันตรายประการอื่น สามารถให้ทำสัญญาประกัน และให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ หรืออาจให้ทำสัญญาประกันและให้วางหลักประกัน โดยอาจลดหลักประกันเหลือไม่เกิน 1 ใน 5 หรือ ร้อยละ 20 ของเกณฑ์ประกัน หรือศาลอาจไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว และสั่งขังผู้ต้องหาหรือจำเลย (การสั่งปล่อยตัวชั่วคราวเป็นดุลยพินิจของศาลที่จะพิจารณา)

2. คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 5 ปีขึ้นไป

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 วรรคแรก วางหลักไว้ว่าให้มีประกันตัวและจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ในการปล่อยชั่วคราว ดังนั้นศาลจะสั่งปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ จะต้องให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาประกัน แต่ในทางปฏิบัติแล้วศาลจะให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยวางหลักประกันด้วย ซึ่งกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลย วางหลักประกันและทำสัญญาประกัน ตามเกณฑ์ประกันที่ศาลกำหนดแล้วก็ไม่ต้องใช้ EM

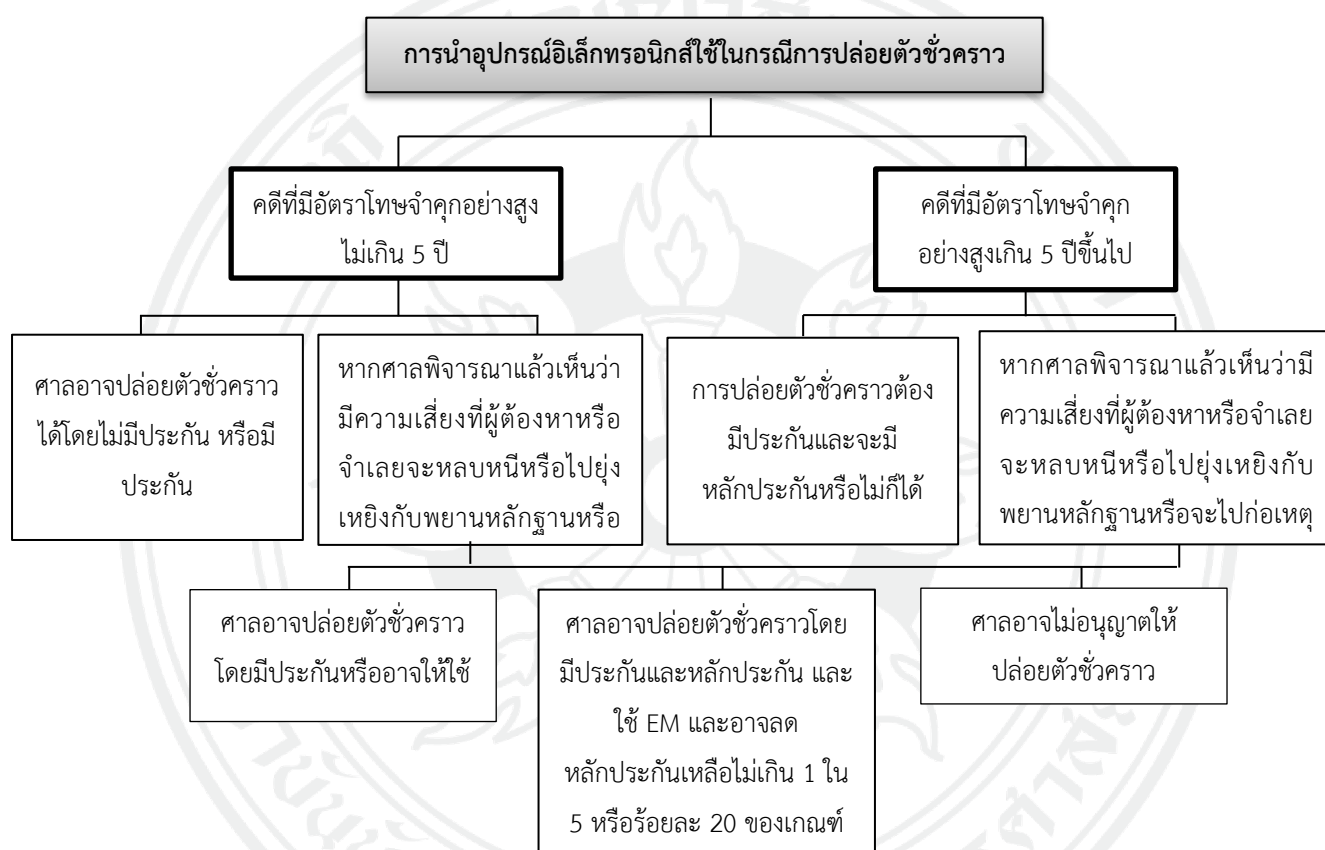
แต่ทั้ง 2 กรณีข้างต้น จะไม่ให้ใช้ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม เว้นแต่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น

กรณีจำเลยหรือผู้ต้องหาที่มีพฤติกรรมหลบหนีหรือไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่ออันตรายประการอื่นศาลอาจไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวก็ได้ (กรณีเป็นดุลยพินิจของศาลที่จะพิจารณา)

การสั่งปล่อยชั่วคราวทุกกรณีที่ศาลไม่อนุญาตให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในกรณีดังต่อไปนี้

- ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ยินยอมให้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

- ที่พักอาศัยของผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีสัญญาณที่รับรองระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเจ้าของที่พักอาศัยไม่ยินยอมให้ติดตั้งอุปกรณ์เสริม
- ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการแจ้งสิทธิแล้วไม่ประสงค์ติดตั้งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
- อาชีพและถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้ต้องหาหรือจำเลย มีสภาพไม่เหมาะสมในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น ผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นชาวประมงซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและต้องเดินทางออกทะเลตลอดเวลา

ภาพที่ 3.1 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ในการปล่อยตัวชั่วคราว

แหล่งที่มา: <https://www.tlhr2014.com/?p=9867>

3.3.1.2 ขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษา

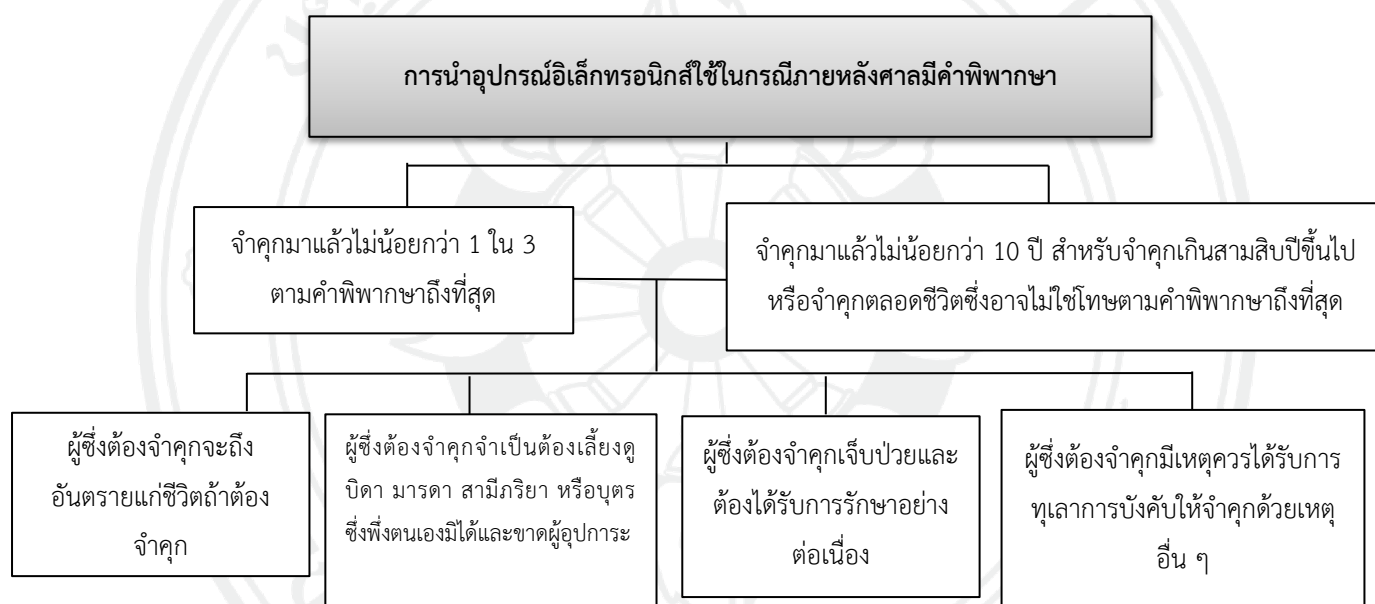
การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้ต้องโทษตามมาตรา 89/2(3) ได้กำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำที่ต้องได้รับมาแล้ว 2 กรณี

- (1) ได้รับโทษจำคุกมาแล้ว ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม สำหรับโทษตามที่ระบุในหมายตามคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งต้องดูตามคำพิพากษาถึงที่สุดที่ออกครั้งแรกไม่ว่าจะมีการลดโทษกี่ครั้งก็ตาม

(2) ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี สำหรับจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิตซึ่งอาจไม่ใช่โทษตามคำพิพากษาถึงที่สุด สามารถใช้ได้กับโทษที่ได้รับล่าสุด

หลักเกณฑ์ในการใช้ EM การใช้มาตรการใหม่นี้จะเน้นไปบุคคลที่จะสามารถขอให้ศาลสั่งให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะต้องเป็นบุคคล 4 ประเภท¹¹³ ดังนี้

- (1) ผู้ซึ่งต้องจำคุกจะถึงอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก
- (2) ผู้ซึ่งต้องจำคุกจำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตร ซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้ และขาดผู้อุปการะ
- (3) ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วยและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง
- (4) ผู้ซึ่งต้องจำคุกมีเหตุควรได้รับการดูแลการบังคับให้จำคุกด้วยเหตุอื่น ๆ

ภาพที่ 3.2 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ในกรณีภายหลังศาลมีคำพิพากษา

3.3.2 ขั้นตอนในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติ ปฏิบัติดังนี้

3.3.2.1 ตรวจสอบผู้ถูกคุมความประพฤติว่าเป็นบุคคลคนเดียวกันกับที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งคุมความประพฤติ

3.3.2.2 ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง

¹¹³ เรื่องเดิม, หน้า 10.

3.3.2.3 ชี้แจงให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงเงื่อนไขการคุมความประพฤติ และสิทธิของผู้ถูกคุมความประพฤติด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร รวมทั้งผลที่จะได้รับการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

3.3.2.4 แนะนำให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงวิธีการใช้ และแจ้งข้อปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

3.3.2.5 แจ้งให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงการห้ามดัดแปลง ทำให้เสียหาย ทำลาย เคลื่อนย้าย หรือถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

3.3.2.6 สวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติที่ข้อมือหรือข้อเท้าของผู้ถูกคุมความประพฤติ หรือติดอุปกรณ์ดังกล่าวที่ตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามรูปแบบหรือประเภทของการใช้อุปกรณ์นั้นโดยมิชักช้า ภายหลังศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจได้แจ้งให้สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการคุมความประพฤติโดยใช้อุปกรณ์ดังกล่าว

3.3.2.7 ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติตาม 3.3.2.1-3.3.2.6 เป็นเด็กหรือเยาวชน จะต้องมียุติมาบรรดา ผู้ปกครอง บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วย บุคคลหรือองค์กรที่รับดูแล เด็กหรือเยาวชน หรือบุคคลที่เด็ก หรือเยาวชนร้องขอ เข้าร่วมรับฟังการชี้แจงด้วย

3.3.3 สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

โดยในมาตรา 117 วรรคสองที่แก้ไขใหม่ได้กำหนดบทสันนิษฐานไว้ด้วยว่า “ในกรณีที่ มีคำสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามมาตรา 108 วรรคสามกับผู้ต้องหา หรือจำเลยใด ถ้าปรากฏว่าอุปกรณ์ดังกล่าวถูกทำลาย หรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใดให้ สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นหนีหรือจะหลบหนี”

การหลบหนีในกรณีการให้ประกันตัวหากจำเลยหลบหนีศาลก็จะออกหมายจับ สำหรับ กรณีศาลให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการปล่อยชั่วคราวจำเลยแล้ว หากจำเลยหลบหนีศาลก็ต้อง ออกหมายจับในทันทีเช่นกัน เพราะถือว่าการให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการปล่อยชั่วคราวก็เป็นการประกันประเภทหนึ่งเช่นเดียวกัน¹¹⁴

¹¹⁴ ปาไลดา มณีโชติ.(2559) ปัญหาการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวจำเลยชั้นพิจารณาตีของศาล. หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีปทุม

3.3.4 ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558 มาตรา 7 “กำหนดให้เมื่อครบสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าและภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามมาตรา 108 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรให้เก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ถูกลอยชั่วคราวที่ใช้อุปกรณ์ดังกล่าว ให้กำหนดอัตราค่าใช้จ่าย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ซึ่งต้องมีช้อยกเว้นในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่ไม่มียุทธวิธีสินพ้อที่จะชำระด้วย ” ดังนั้นในเรื่องภาระค่าใช้จ่ายในช่วงแรกศาลต้องเป็นรับภาระในเรื่องค่าใช้จ่าย ในส่วนนี้ให้จำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีไปก่อน สำหรับจำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีก็ให้ชำระค่าใช้จ่ายตามปกติ¹¹⁵

3.3.5 หน่วยงานที่ควบคุม

3.3.5.1 หน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งการในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คือ ศาล ซึ่งตามนิยามของคำว่า ผู้ถูกจำกัด หมายความว่า ผู้ซึ่งศาลมีคำสั่งให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้นั้น

3.3.5.2 หน่วยงานที่มีอำนาจในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน คือ พนักงานคุมประพฤติ

3.3.6 การถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ให้พนักงานคุมประพฤติถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

3.3.6.1 ครบกำหนดระยะเวลาตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

3.3.6.2 ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

3.3.6.3 เหตุอื่นใดที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร การถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใด ให้เป็นไปตามรูปแบบหรือประเภทของการใช้อุปกรณ์นั้น และเมื่อพนักงานคุมประพฤติได้ทำการถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดแล้วให้ตรวจสอบการชำรุดและจัดเก็บอุปกรณ์ดังกล่าว

¹¹⁵ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ.

3.3.6.4 เมื่อมีเหตุฉุกเฉินดังต่อไปนี้ ให้พนักงานคุมประพฤติถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติโดยมิชักช้า

- (1) ผู้ถูกคุมความประพฤติเจ็บป่วยรุนแรง
- (2) ผู้ถูกคุมความประพฤติประสบอุบัติเหตุร้ายแรงหรือได้รับอันตรายสาหัส

3.4 บทสรุปการเปรียบเทียบกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาพบว่าประเทศที่มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการติดตามผู้ที่มีการกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งในแต่ละประเทศที่ได้ทำการศึกษานั้นมีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้นั้น เป็นมาตรการในการจับกุมวิธีใหม่ที่มุ่งที่จะแก้ปัญหผู้กระทำความผิดแทนการทำการลงโทษ เพื่อแก้แค้นให้ผู้กระทำความผิดทางอาญาได้รับผิดที่ร้ายแรงจากการที่ตนได้กระทำความผิดทางอาญารวมถึงเป็นการลดปัญหานักโทษล้นคุก ซึ่งเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาล โดยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละประเทศนั้นมีความแตกต่างกันของกฎเกณฑ์ หลักการ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดทางอาญา จากการศึกษาสามารถแบ่งกลุ่มประเทศที่ใช้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้กระทำความผิดออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่งเป็นประเทศที่มีการใช้กฎหมายในการใช้ EM สำหรับเด็กและเยาวชนไว้โดยเฉพาะ ได้แก่ สหรัฐพลอร์ริต้า (ประเทศสหรัฐอเมริกา) และประเทศอังกฤษ กลุ่มที่สองเป็นประเทศที่ไม่มีการใช้กฎหมายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทย

สำหรับประเทศที่มีการใช้กฎหมายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) สำหรับเด็กและเยาวชนไว้โดยเฉพาะ ได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้มีการกำหนดฐานความผิดไว้โดยชัดเจนในการกระทำความผิดที่เกิดจากการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

ในมลรัฐพลอร์ริต้า(ประเทศสหรัฐอเมริกา) ได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ขั้นปล่อยตัวชั่วคราว ซึ่งการนำมาใช้ในขั้นตอนนี้ไม่ได้ใช้เพื่อการลงโทษ เนื่องจากศาลยังไม่ได้มีการพิพากษาว่ากระทำความผิดและควรได้รับโทษ และนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษา โดยใช้แทนการคุมประพฤติ ซึ่งการนำมาใช้ในขั้นตอนนี้จะใช้ในสถานะโทษ เนื่องจากศาลได้มีคำพิพากษาว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดตามกฎหมายและได้มีการกำหนดโทษที่จะต้องได้รับ กฎหมายได้ใช้กับฐานความผิด คือ ความผิดทางเพศ การประทุษร้ายทางเพศ การล่วงละเมิดและการกระทำอนาจารต่อบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก การค้ามนุษย์

การพิจารณาให้ใช้ EM ได้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปลอยตัวชั่วคราว และขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล และถ้าบุคคลใดได้ถูกสั่งให้ใช้ EM ในการติดตามแผนการจับกุมผู้ใดฝ่าฝืนโดยการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ทำลาย ทำให้เสียหาย หรือฝ่าฝืนคำสั่งถือว่าเป็นอาชญากรรมในระดับที่สาม 843.23(3) เสียค่าปรับ หรือจำคุก เมื่อมีการติด EM จะต้องมีการใช้จ่ายในการติดโดยคำนึงถึงฐานะของบุคคลในการที่ต้องชำระค่าใช้จ่ายในการจับกุม โดยผู้ที่มีอำนาจในการสั่งในการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นอำนาจของศาล โดยหน่วยงานที่เป็นคนดูแลความเรียบร้อย คือ เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ

จะเห็นได้ว่าการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนของมลรัฐฟลอริดามีความคุ้มค่าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านเศรษฐกิจ คือ ลดประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐ มีค่าใช้จ่ายประมาณ 4.60 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ ต่อผู้กระทำความผิดต่อวัน เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 41.92 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อผู้กระทำความผิดต่อวันในการจำคุก และยังช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังจึงสามารถแก้ไขปัญหาคriminal overcrowding ในเรือนจำ ด้านสังคม คือ เด็กและเยาวชนไม่กระทำความผิดซ้ำ และสามารถกลับเข้าอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ

ประเทศอังกฤษมีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน โดยมีการตราเป็นพระราชบัญญัติโดยเฉพาะ ได้กำหนดให้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ขึ้นปลอยตัวชั่วคราว ซึ่งการนำมาใช้ในขั้นตอนนี้จะใช้ในลักษณะไม่ใช่โทษ เนื่องจากศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาว่าเด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดและควรได้รับการลงโทษ และในขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษา โดยใช้แทนการกักขัง ใช้แทนค่าปรับ และใช้แทนการลงโทษจำคุก ซึ่งการนำมาใช้ในขั้นตอนนี้จะมีสถานะเป็นโทษเนื่องจากศาลได้มีคำพิพากษาว่าเด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดตามกฎหมายและกำหนดโทษที่จะต้องได้รับ โดยได้ใช้กับฐานความผิด คือ กระทำความผิดร้ายแรง หรือความผิดที่เกี่ยวกับเพศ หรือความผิดที่มีโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีโทษจำคุก 14 ปีหรือมากกว่า หรือการกระทำความผิดครั้งแรก หรือมากกว่าในความผิดที่มีโทษจำคุกกับความผิดอื่นที่มีโทษจำคุกได้ทำขึ้นในขณะที่ถูกจำคุก การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แทนค่าปรับ และในการพิจารณาให้ใช้ EM ได้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปลอยตัวชั่วคราว และขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล และหากบุคคลใดได้ถูกสั่งให้ใช้ EM ในการติดตามแผนการจับกุมผู้ใดฝ่าฝืนโดยการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ทำลาย ทำให้เสียหาย หรือฝ่าฝืนคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาต และเรียกบุคคลนั้นเข้าจำคุก ค่าใช้จ่ายในการติดโดยค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อยู่ที่ 13.14 ปอนด์ต่อวัน โดยผู้ที่มีอำนาจในการสั่งในการติด EM เป็นอำนาจของศาลในการใช้ดุลพินิจในการสั่ง โดยหน่วยงานที่เป็นคนดูแลความเรียบร้อย คือ เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ

จากการศึกษาพบว่าการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้มีความคุ้มค่าในด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านเศรษฐกิจ คือ รัฐเป็นผู้ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าดำเนินการกับเด็กและเยาวชนที่กระทำ

ความผิดเป็นค่าใช้จ่ายที่มีจำนวนมาก แต่นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาทำให้รัฐสามารถประหยัดงบลงได้ ค่าตรวจสอบอิเล็กทรอนิกส์มีค่าใช้จ่าย 13.14 ปอนด์ต่อวัน สำหรับผู้กระทำความผิดแต่ละราย ด้านสังคม คือ เด็กสามารถใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวได้อย่างปกติ และไม่มีการกระทำความผิดซ้ำ เนื่องจากลดความเสี่ยงที่จะเรียนรู้เทคนิคอาชญากรรมในเรือนจำ

จะเห็นได้ว่าในมลรัฐฟลอริดา ประเทศอเมริกาและประเทศอังกฤษได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เหมือนกัน คือ ใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปล่อยตัวชั่วคราว และขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล และมีการกำหนดกฎหมายเฉพาะ หากมีการฝ่าฝืนก็จะมีมีการจำคุก และหน่วยงานที่ควบคุม มีอำนาจในการสั่งการคือศาล ผู้ดูแลติดตามคือ เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ

ในความแตกต่างสำหรับเก็บค่าบริการในการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ค่าใช้จ่ายมลรัฐฟลอริดา อาจมีการยกเว้นไม่คิดค่าบริการบางส่วนหรือทั้งหมด โดยคำนึงถึงฐานะของบุคคล แต่ในอังกฤษ สถาบันดูแลผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชน (Young Offender Institute) 206,000 ปอนด์ เฉลี่ยในทุกที่พัก 13.14 ปอนด์ต่อวันสำหรับผู้กระทำความผิดแต่ละราย ซึ่งสามารถสรุปตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3.1 สรุปการเปรียบเทียบประเทศที่มีการใช้มาตรการและหลักเกณฑ์ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน

หลักการ	ประเทศที่ใช้ EM สำหรับเด็กและเยาวชน	
	ฟลอริดา(อเมริกา)	อังกฤษ
1. ขั้นตอนในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	➢ ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว ➢ ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล -ความผิดทางเพศ -การประทุษร้ายทางเพศ -การล่วงประเวณีและการกระทำอนาจาร ต่อบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี -ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก -การค้ำมนุษย์	➢ ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว เด็กหรือเยาวชนจะต้องมีอายุ 2 ปีขึ้นไป หรือ -กระทำความผิดร้ายแรง -ความผิดที่เกี่ยวข้องกับเพศ -ความผิดที่มีโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีโทษจำคุก 14 ปีหรือมากกว่า หรือ -การกระทำความผิดครั้งแรกหรือมากกว่าในความผิดที่มีโทษจำคุกกับความผิดอื่นที่มีโทษจำคุกได้ทำขึ้นในขณะที่ถูกจำคุกอยู่ ➢ ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล
2. สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไข	บุคคลที่ฝ่าฝืนในข้อนี้ถือว่าเป็นอาชญากรรมในระดับที่สาม เสียค่าปรับ หรือจำคุก	ให้เพิกถอนใบอนุญาต และเรียกบุคคลนั้นเข้าจำคุก
3. ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้	เก็บค่าบริการในการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อาจมีการยกเว้นไม่คิดค่าบริการบางส่วนหรือทั้งหมด	สถาบันดูแลผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชน (Young Offender Institute) 206,000 ปอนด์ เกลี่ยในทุกที่พัก 13.14 ปอนด์ต่อวันสำหรับผู้กระทำความผิดแต่ละราย
4. หน่วยงานที่ควบคุม	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล มีอำนาจในการใช้ : เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล มีอำนาจในการใช้ : เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ

สำหรับประเทศที่มีการใช้มาตรการและหลักเกณฑ์ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็น การทั่วไป ได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้มีการกำหนดให้ใช้กับบุคคลทั่วไป ในกรณีประเทศ มาเลเซีย ได้มีการใช้ EM ในความผิด คือ การก่อการร้าย อาชญากรรมรุนแรง อาชญากรรมทรัพย์สิน และอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และในการพิจารณาให้ใช้ EM ได้ใน ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล และหากบุคคลใดได้ถูกสั่งให้ใช้ EM ในการติดตามแทนการจับกุมผู้ใด ฝ่าฝืนโดยการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ทำลาย ทำให้เสียหาย หรือฝ่าฝืนคำสั่งให้จำคุกไม่เกิน 3 ปี และ บุคคลดังกล่าวต้องรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้น ในส่วนค่าใช้จ่ายในการใช้ EM ไม่ได้มี การกำหนดค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์ไว้ โดยผู้ที่มีอำนาจในการสั่งในการติด EM เป็นอำนาจของศาล ในการใช้ดุลพินิจในการสั่ง โดยหน่วยงานที่เป็นคนดูแลความเรียบร้อย คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ในกรณีของประเทศสิงคโปร์ ได้มีการใช้ EM ในความผิดที่เป็นการกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งได้มีการนำมาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปล่อยตัวชั่วคราว และขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล หากบุคคลใดได้ถูกสั่งให้ใช้ EM ในการติดตามแทนการจับกุมผู้ใดฝ่าฝืนโดยการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ทำลาย ทำให้เสียหาย หรือฝ่าฝืนคำสั่ง จะมีคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาต และเรียกบุคคลนั้นเข้าจำคุก สำหรับค่าใช้จ่ายในการใช้ EM ไม่ได้มีการกำหนดค่าใช้จ่ายไว้ โดยผู้ที่มีอำนาจในการสั่งในการติด EM เป็นอำนาจของศาลในการใช้ดุลพินิจในการสั่ง ส่วนหน่วยงานที่เป็นคนดูแลความเรียบร้อย คือ เจ้าพนักงานคุมประพฤติ

ในกรณีประเทศไทย ได้มีการใช้ EM ในกรณีผู้ซึ่งต้องจำคุกจะถึงอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก ผู้ซึ่งต้องจำคุกจำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา สามี ภรรยา หรือบุตร ซึ่งพึ่งตนเองมิได้ และขาดผู้อุปการะ ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วยและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และผู้ซึ่งต้องจำคุกมีเหตุควรได้รับการ ทุเลาการบังคับให้จำคุกด้วยเหตุอื่นๆ ซึ่งได้มีการนำมาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปล่อยตัว ชั่วคราว ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล หากบุคคลใดได้ถูกสั่งให้ใช้ EM ในการติดตามแทนการจับกุม ผู้ใดฝ่าฝืนโดยการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ทำลาย ทำให้เสียหาย หรือฝ่าฝืนคำสั่ง จะมีการ ออกหมายจับทันที สำหรับค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในช่วงแรกศาลต้องเป็นรับภาระ ในเรื่องค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้จำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีไปก่อน สำหรับจำเลยที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจที่ดีก็ให้ชำระค่าใช้จ่ายตามปกติโดยผู้ที่มีอำนาจในการสั่งในการติด EM เป็นอำนาจของศาล ในการใช้ดุลพินิจในการสั่งส่วนหน่วยงานที่เป็นคนดูแลความเรียบร้อย คือ เจ้าพนักงานคุมประพฤติ

จะเห็นได้ว่าในประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทยได้มีการนำอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ที่เหมือนกัน คือ ไม่มีกฎหมายที่กำหนดให้ใช้เฉพาะเด็กและเยาวชน ในการใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์กับบุคคลซึ่งใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปล่อยตัวชั่วคราว และขั้นตอนหลังมีคำ พิพากษาศาล หากมีการฝ่าฝืนก็จะมี การจำคุก ในส่วนของสภาพบังคับหากเกิดการฝ่าฝืนคำสั่งมี ความค่อนข้างคล้ายกันโดยหากฝ่าฝืนจะให้มีการจำคุก แต่ต่างกันที่อัตราโทษในการจำคุก

และหน่วยงานที่ควบคุมมีอำนาจในการสั่งการคือศาล ผู้ดูแลติดตาม คือ เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ ในความแตกต่างสำหรับเงื่อนไขในการใช้ EM การเก็บค่าบริการในการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ค่าใช้จ่ายประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ไม่มีการกำหนดค่าใช้จ่ายไว้ แต่ในประเทศไทยในช่วงแรกศาลต้องเป็นรับภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้จำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีไปก่อน สำหรับจำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีก็ให้ชำระค่าใช้จ่ายตามปกติ ซึ่งสามารถสรุปตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 สรุปการเปรียบเทียบประเทศที่มีการใช้มาตรการและหลักเกณฑ์ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการทั่วไป

หลักการ	ประเทศที่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการทั่วไป		
	มาเลเซีย	สิงคโปร์	ไทย
1. ขั้นตอนในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	➢ ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล - การก่อการร้าย - อาชญากรรมรุนแรง - อาชญากรรมทรัพย์สิน - อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	➢ ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว ➢ ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล - การกระทำ ความผิดทางอาญา	➢ ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปล่อยตัวชั่วคราว - คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี - คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 5 ปีขึ้นไป ➢ ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล - ผู้ซึ่งต้องจำคุกจะถึงอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก - ผู้ซึ่งต้องจำคุกจำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตร ซึ่งพึ่งตนเองมิได้ และขาดผู้อุปการะ - ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วยและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ➢ - ผู้ซึ่งต้องจำคุกมีเหตุควรได้รับการทุเลาการบังคับให้จำคุกด้วยเหตุอื่น ๆ
2. สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไข	จำคุกไม่เกิน 3 ปี และบุคคลดังกล่าวต้องรับผิดและชดเชยค่าเสียหาย	จำคุกเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปีและไม่เกิน 3 ปี	ออกหมายจับทันที

หลักการ	ประเทศที่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการทั่วไป		
	มาเลเซีย	สิงคโปร์	ไทย
3.ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้	รัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบ	รัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบ	ในเรื่องภาระค่าใช้จ่ายในช่วงแรกศาลต้องเป็นรับภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้จำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีไปก่อน สำหรับจำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีก็ให้ชำระค่าใช้จ่ายตามปกติ
4. หน่วยงานที่ควบคุม	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล มีอำนาจในการใช้ : เจ้าหน้าที่ตำรวจ	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล มีอำนาจในการใช้ : พนักงานคุมประพฤติ ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวน คดีอาชญากรรม	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล มีอำนาจในการใช้ : เจ้าพนักงานคุมประพฤติ

ตารางที่ 3.3 สรุปการเปรียบเทียบประเทศที่มีการใช้มาตรการและหลักเกณฑ์ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

หลักการ	ประเทศที่ใช้ EM เป็นการเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชน		ประเทศที่ใช้ EM เป็นการทั่วไป		
	ฟลอริดา(อเมริกา)	อังกฤษ	มาเลเซีย	สิงคโปร์	ไทย
1. ขั้นตอนในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	- ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว - ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล	- ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว - ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล	- ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว - ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล	- ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว - ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล	- ขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาปล่อยตัวชั่วคราว - ขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล
2.สภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไข	บุคคลที่ฝ่าฝืนในข้อนี้ถือว่าเป็นอาชญากรรมในระดับที่สาม 843.23 (3) เสียค่าปรับ หรือจำคุก	ให้เพิกถอนใบอนุญาตและเรียกบุคคลนั้นเข้าจำคุก	จำคุกไม่เกิน 3 ปี และบุคคลดังกล่าวต้องรับผิดชอบและชดใช้ค่าเสียหาย	จำคุกเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปีและไม่เกิน 3 ปี	ออกหมายจับทันที
3.ค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้	เก็บค่าบริการในการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ กรมอาจมีการยกเว้นไม่คิด	สถาบันดูแลผู้กระทำ ความผิดที่เป็นเยาวชน (Young Offender Institute) 206,000	รัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบ	รัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบ	ในเรื่องการค่าใช้จ่ายในช่วงแรกศาลต้องเป็นภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้จำเลยที่มี

หลักการ	ประเทศที่ใช้ EM เป็นการเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชน			ประเทศที่ใช้ EM เป็นการทั่วไป	
	ค่าบริการบางส่วนหรือทั้งหมด	ปอนด์ เกลียในทุกที่พัก 13.14 ปอนด์ต่อวัน สำหรับผู้กระทำความผิดแต่ละราย			ฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีไปก่อน สำหรับจำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีก็ให้ชำระค่าใช้จ่ายตามปกติ
4.หน่วยงานที่ควบคุม	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล	มีอำนาจในการสั่งการ : ศาล
	มีอำนาจในการใช้ : เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ	มีอำนาจในการใช้ : เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ	มีอำนาจในการใช้ : เจ้าหน้าที่ตำรวจ	มีอำนาจในการใช้ : ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวนคดีอาชญากรรม	มีอำนาจในการใช้ : เจ้าพนักงานคุมประพฤติ

บทที่ 4

วิเคราะห์บทกฎหมายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับผู้กระทำความผิดทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนในกฎหมายไทย

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการติดตามผู้กระทำความผิดแทนการจับกุม ซึ่งยังคงมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หลายประการดังเช่น การนำมาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือปล่อยตัวชั่วคราวตามมาตรา 108 วรรคสาม และขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษามาตรา 89/2 (3) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ซึ่งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นอุปกรณ์ใหม่ที่นำมาใช้ในประเทศไทย ยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เหมาะสมในการใช้กับเด็กและเยาวชน ปัญหาเกี่ยวกับสภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาค่าใช้จ่าย ปัญหาและผลกระทบทางกฎหมายจากการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากับเด็กและเยาวชน วิเคราะห์ข้อดี และข้อเสียในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากับเด็กและเยาวชน ดังจะกล่าวต่อไปนี้

4.1 ปัญหากฎหมายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน

ปัญหากฎหมายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน มีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณา 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรก ปัญหาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษามาตรา 108 วรรคสาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 กรณี (1) ปัญหาการใช้ดุลพินิจของศาล ในกรณีการปล่อยตัวชั่วคราว (2) ปัญหาในการใช้กฎหมาย มาตรา 108 วรรคสามส่วนท้าย และประเด็นที่สอง ปัญหาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 89/2(3) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556

4.1.1 ปัญหาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ตามมาตรา

108 วรรคสาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการพิจารณาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา มีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณา คือ

(1) ปัญหาการใช้ดุลพินิจของศาล ในการปล่อยตัวชั่วคราว มาตรา 108 วรรคสาม บัญญัติว่า “ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราว หรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบ หรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้

ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น” พบว่า การปล่อยตัวชั่วคราวกฎหมายได้กำหนดให้เป็นดุลพินิจของศาล ศาลที่มีอำนาจสั่งปล่อยตัวชั่วคราวสามารถอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยตัวชั่วคราว หรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบ หรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้

ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ศาลมีการใช้ดุลพินิจในการกลั่นกรองอย่างกว้างขวาง เพื่อมุ่งเน้นด้านประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย แต่ในการใช้ดุลพินิจนั้นเป็นการใช้ตามอำเภอใจเปิดโอกาสในการกลั่นกรองอย่างกว้างขวางเพื่อมุ่งเน้นด้านประสิทธิภาพ การใช้ดุลพินิจนั้นหากใช้ตามอำเภอใจปราศจากเหตุผลไม่มีการควบคุมตรวจสอบก็อาจก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมขึ้นได้¹¹⁶ เช่น คดีที่มีความร้ายแรง และจำเลยมีแนวโน้มที่จะหลบหนีสูง หรือพฤติการณ์ในการกระทำความผิดมีลักษณะรุนแรง กระบกระเทือนต่อประชาชนส่วนรวม เช่น คดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาไตร่ตรองไว้ก่อนและโดยทารุณโหดร้าย ศาลก็จะไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว แต่คดีบางส่วนเป็นคดีที่มีโทษไม่สูงมาก และพฤติการณ์ในการกระทำความผิดก็ไม่ได้มีลักษณะรุนแรง แต่มีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้ศาลไม่มั่นใจว่าผู้ต้องหาหรือ

¹¹⁶ สุรินทร์ มากชูชิต. ระบบปล่อยตัวชั่วคราวผู้ถูกกล่าวหา ศึกษาการใช้หลักประกันในคดีอาญา. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขากฎหมายอาญา. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555)

จำเลยจะหลบหนีหรือไม่ เพราะข้อมูลที่เสนอต่อผู้พิพากษามีไม่เพียงพอ หากมีการรวบรวมข้อมูลเพียงพอศาลก็อาจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยอาจกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่น ๆ เพื่อป้องกันการหลบหนี¹¹⁷

(2) ปัญหาในการใช้กฎหมาย มาตรา 108 วรรคสามส่วนท้าย “แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม จะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น” พบว่าในการขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับบุคคลที่มีอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ แม้บุคคลที่ขอปล่อยตัวชั่วคราวให้ความยินยอมในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แต่กฎหมายไม่อนุญาตให้บุคคลนั้นสามารถขอปล่อยตัวชั่วคราวในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แต่จากการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 30 ในส่วนที่เกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ที่ถูกปล่อยตัวชั่วคราว ได้มีหลักการและเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมให้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมการยุติธรรมทางอาญา โดยให้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในการติดตามตัวผู้ขอปล่อยตัวชั่วคราวสำหรับกรณีที่ผู้นั้นยินยอม¹¹⁸ แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยตัวชั่วคราวมีอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควร

จะเห็นว่าเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 108 วรรคสามเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมให้เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยตัวชั่วคราว หรือศาลสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือการจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยตัวชั่วคราวเพื่อป้องกันการหลบหนีในกรณีผู้นั้นยินยอม แต่ในกรณีบุคคลที่มีอายุไม่ถึง 18 ปี ศาลจะไม่อนุญาต จึงเป็นการใช้กฎหมายที่ไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่าหากบุคคลบุคคลที่มีอายุไม่ถึง 18 ปี การการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นทางเลือกหนึ่งในการขอประกันตัวเพื่อปล่อยตัวชั่วคราว ซึ่งจะเห็นได้ว่าการลิดรอนเสรีภาพน้อยกว่าการที่จะต้องส่งเด็กและเยาวชนไปสถานพินิจ

เมื่อพิจารณาปัญหา (1) และ (2) ข้างต้น หากมีการนำมาใช้กับเด็กและเยาวชน ผู้เขียนเห็นว่าไม่มีความเหมาะสมเนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นอนาคตของชาติควรมีวิธีการ

¹¹⁷ วรทยา สุริยา, สหกรณ์ อังเจริญวงศ์ และคณะ, วิเคราะห์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การปล่อยชั่วคราว โดยใช้กัลไลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring), ผลงานสัมมนาวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตร “ผู้บริหารศาลยุติธรรมระดับกลาง” รุ่นที่ 13 ระหว่างวันที่ 17 กุมภาพันธ์ – 30 มีนาคม 2559

¹¹⁸ สภานิติบัญญัติ, แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ.2558 (ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ที่ถูกปล่อยตัวชั่วคราว หลักเกณฑ์การบังคับคดีผู้ประกัน และการอุทธรณ์ คำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว), ร่างวาระหนึ่ง หน้า 1.

กำหนดการลงโทษโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูให้กลับเข้าอยู่ในสังคมอย่างปกติซึ่งทางเลือกในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนจะเป็นการช่วยแก้ไขปัญหานั้นที่เด็กจะไม่ต้องไปอยู่ในสถานพินิจ และไม่ต้องเรียนรู้การก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ในทางกฎหมายการปล่อยตัวเด็กและเยาวชนเป็นหลักประกันตามอนุสัญญาสิทธิเด็ก ว่าเด็กจะไม่ถูกลิดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การจับกุม กักขัง หรือจำคุกเด็กจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย และใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้น ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนจะช่วยให้เด็กถูกลิดรอนเสรีภาพน้อยที่สุดและได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม จะเห็นได้ว่าจากเดิมที่ต้องจับตัวเด็กและเยาวชนจะต้องนำตัวส่งไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หากใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เด็กและเยาวชนมีสิทธิที่จะอยู่กับครอบครัวและใช้ชีวิตอย่างปกติ

เมื่อพิจารณากฎหมายของต่างประเทศ ที่ได้มีการกล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการนำมาปรับใช้กับประเทศไทย คือ มลรัฐฟลอริดา ประเทศอเมริกา ซึ่งได้มีการกำหนดให้ใช้ EM กับเด็กและเยาวชน เมื่อพิจารณาในโดยมีกำหนดให้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ขั้นปล่อยตัวชั่วคราว ซึ่งสถานะทางกฎหมายของการนำมาใช้ในขั้นตอนนี้จะใช้ในลักษณะไม่ใช่โทษ เนื่องจากยังไม่มีคำพิพากษาว่าเด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดและควรได้รับการลงโทษ

ในส่วนของประเทศอังกฤษก็มีการกำหนดกฎหมายสำหรับเด็กเช่นกัน โดยมีการตราเป็นพระราชบัญญัติโดยเฉพาะ โดยมีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้สำหรับเด็กและเยาวชน โดยผู้เขียนมีความเห็นด้วยทั้งในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปล่อยตัวชั่วคราว ได้มีการกำหนดอายุ 2 ปีขึ้นไป หรือมีการกระทำความผิดร้ายแรง หรือความผิดที่เกี่ยวกับเพศ หรือความผิดเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีโทษจำคุก 14 ปี หรือมากกว่า หรือหากเป็นการกระทำความผิดครั้งแรก ซึ่งเป็นการที่กฎหมายให้การคุ้มครองในกระบวนการพิจารณาสำหรับเด็กและเยาวชน

ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการจำกัดขอบเขตของการใช้ดุลพินิจและต้องสามารถควบคุมและตรวจสอบได้หากมีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับจำเลย จึงควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการพิจารณาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ศาลทุกศาลปฏิบัติไปในทางเดียวกัน จึงควรมีการพิจารณาเพื่อจัดกลุ่มคดีที่มีความเหมาะสมในการนำคำไล่อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราว ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ควรจะต้องมีการจำแนกให้มีความเหมาะสม เพื่อให้การนำคำไล่อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อให้สามารถควบคุมและตรวจสอบมิให้เกิดการหลบหนี

4.1.2 ปัญหาการอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 89/2(3) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556

ในการพิจารณาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษามีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณา คือ ปัญหาการใช้กฎหมาย ในกรณีที่ผู้ขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกจำคุกมาก่อนแล้ว และต้องเป็นบุคคลที่มีความประพฤติดี หรือเป็นบุคคลที่มีความจำเป็นตามกฎหมายจึงจะสามารถขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 89/2 ให้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ภายหลังได้รับโทษจำคุกมาในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเตรียมความพร้อมในการกลับเข้าสู่สังคม เพื่อนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในขั้นตอนการคุมประพฤติตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้ต้องโทษตามมาตรา 89/2(3) ได้กำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำที่ต้องได้รับมาแล้ว 2 กรณี

(1) ได้รับโทษจำคุกมาแล้ว ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม สำหรับโทษตามที่ระบุในหมายตามคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งต้องดูตามคำพิพากษาถึงที่สุดที่ออกครั้งแรกไม่ว่าจะมีการลดโทษก็ครั้งก็ตาม

(2) ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี สำหรับจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิตซึ่งอาจไม่ใช่โทษตามคำพิพากษาถึงที่สุด สามารถใช้ได้กับโทษที่ได้รับล่าสุด

ทั้ง (1) (2) จะสามารถขอใช้ EM จะเน้นไปบุคคลที่จะสามารถขอให้ศาลสั่งให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะต้องเป็นบุคคล 4 ประเภท ดังนี้

(1) ผู้ซึ่งต้องจำคุกจะถึงอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก

(2) ผู้ซึ่งต้องจำคุกจำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา สามี ภรรยา หรือบุตร ซึ่งพึ่งตนเองมิได้และขาดผู้อุปการะ

(3) ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วยและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง

(4) ผู้ซึ่งต้องจำคุกมีเหตุควรได้รับการดูแลการบังคับให้จำคุกด้วยเหตุอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 89/2 ตามบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม คือ โดยสภาพของเรือนจำหรือทัณฑสถานในปัจจุบันมีสภาพแออัดมีความไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขังหรือจำคุก ประกอบกับเทคโนโลยีในการควบคุมตัวได้มีการพัฒนาก้าวหน้ามาก จึงสมควรปรับปรุงวิธีการสำหรับการขังหรือ

จำคุกเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพผู้ที่ถูกขังหรือจำคุก¹¹⁹ ผู้เขียนเห็นว่าตามมาตรา 89/2(3) ซึ่งในการร่างกฎหมายดังกล่าวมาจากเหตุผลที่ว่าเรือนจำในปัจจุบันมีสภาพที่มีความแออัด ไม่เหมาะสมในการแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้กระทำความผิดได้กลับตัวก่อนที่จะกลับเข้าสู่สังคม ซึ่งตามมาตรา 89/2(3) เป็นการควบคุมตัวโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้คนได้¹²⁰ เป็นมาตรการลงโทษระดับกลางที่จะให้ศาลมีทางเลือกในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด โดยไม่ใช่เรือนจำ จึงได้มีการกำหนดวิธีการหรือสถานที่ในการกักขังหรือจำคุกให้เหมาะสมกับสภาพของผู้ต้องขัง และเป็นการเปิดโอกาสผู้กระทำความผิดปรับตัวคืนสู่สังคม แต่ผู้กระทำความผิดที่จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกจำคุกมาแล้ว ตามกำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำที่ต้องได้รับมาแล้วตาม กรณี (1) หรือ (2) แล้วมีความประพฤติดี เป็นบุคคลที่พร้อมจะกลับสู่สังคม หรือมีเหตุจำเป็น และจะต้องเป็นบุคคล 4 ประเภทตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 จึงจะสามารถขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วผู้เขียนเห็นว่าหลักเกณฑ์ข้างต้นไม่เหมาะสมในการนำมาใช้กับเด็กและเยาวชน เนื่องจากการใช้กฎหมายดังกล่าวจะพิจารณาถึงลักษณะของความผิดหรือประวัติของผู้กระทำความผิด ถ้าเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดร้ายแรงที่เกิดผลร้ายต่อสังคมก็จะถูกควบคุมในเรือนจำที่มีความหนาแน่นและแข็งแรง แต่เมื่อคำนึงถึงผู้กระทำความผิดที่กระทำด้วยความพลาดพลั้ง หรือไม่ได้มีการกระทำความผิดโดยเจตนา หรือการกระทำความผิดที่ไม่รู้เท่าถึงการ หากมีการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้กับเด็กและเยาวชนจะเป็นผลร้ายมากกว่าผลดี เพราะผู้ที่ขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ ตามมาตรา 89/2 วรรคแรก จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม สำหรับโทษตามที่ระบุในหมายตามคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งต้องดูตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุดที่ออกครั้งแรกไม่ว่าจะมีการลดโทษกี่ครั้งก็ตาม หรือได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี สำหรับจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิตซึ่งอาจไม่ใช่โทษตามคำพิพากษาถึงที่สุด สามารถใช้ได้กับโทษที่ได้รับล่าสุด ถึงแม้มาตรา 89/2(3) จะมีหลักการและเหตุผลให้มีการแก้ไขปัญหาเรื่องสภาพความแออัดของสังคมและเป็นมาตรการทางเลือกใหม่ในการคุมขัง แต่เงื่อนไขในการขอใช้อุปกรณ์นั้นไม่มีความเหมาะสมหากมีการนำมาใช้กับเด็กและเยาวชน

¹¹⁹ รายงานการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 1 วันอังคารที่ 13 กุมภาพันธ์ 2550 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 301 อาคารรัฐสภา 2

¹²⁰ มาตรา 89/2(3), ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อพิจารณากฎหมายของต่างประเทศ ที่ได้มีการกล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการนำมาปรับใช้กับประเทศไทย คือ มลรัฐฟลอริดา ประเทศอเมริกา ซึ่งได้มีการกำหนดให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับเด็กและเยาวชน เมื่อพิจารณาการกำหนดให้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษาได้มีการกำหนดในฐานความผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ การประทุษร้ายทางเพศ การค้ามนุษย์ ซึ่งกฎหมายได้ให้การคุ้มครองทั้งเด็กที่กระทำความผิด และเด็กที่ถูกกระทำ

ในส่วนของประเทศอังกฤษก็มีการกำหนดกฎหมายสำหรับเด็กเช่นกัน โดยมีการตราเป็นพระราชบัญญัติโดยเฉพาะ โดยมีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้สำหรับเด็กและเยาวชน ในขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาเด็กและเยาวชนที่ถูกศาลสั่งพิพากษายังสามารถขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แทนค่าปรับได้ โดยจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ซึ่งในการกระทำความผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชนด้วย ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาในการที่เด็กต้องไปอยู่ในสถานพินิจ ซึ่งการกระทำของตอนอาจไม่ใช่การกระทำด้วยความเจตนา เด็กอาจได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ และเป็นตราบาปติดตัวกับการที่ตนทำไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และการที่เด็กและเยาวชนเข้าไปอยู่ในสถานพินิจยังเป็นการไปพบกันกับกลุ่มบุคคลที่มีการกระทำความผิดอาจเกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนกันซึ่งเมื่อเด็กกลับออกมาอาจทำให้เขามีความผิดเต็มตัวได้ ดังนั้นหากประเทศไทยมีการกำหนดกฎหมายเฉพาะในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความเหมาะสมอาจลดปัญหาการที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดได้

ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข สำหรับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน โดยมีการบัญญัติบทมาตรานี้ใหม่สำหรับเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ

4.2 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาเกี่ยวกับสภาพบังคับหากมีการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คือ มาตรการในการลงโทษ โดยให้ศาลออกหมายจับทันทีหากมีการกระทำที่ผิดเงื่อนไข กระทบสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชนหรือไม่

ในกรณีปล่อยตัวชั่วคราว ตามมาตรา 117 วรรคสอง “ในกรณีที่มีคำสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดตามมาตรา 108 วรรคสาม กับผู้ต้องหาหรือจำเลยใด ถ้าปรากฏว่าอุปกรณ์ดังกล่าวถูกทำลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ไม่ว่าโดยวิธีใด ให้สันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นหนี

หรือจะหลบหนี”และ มาตรา 78 (4) “เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนี หรือจะหลบหนี ในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา 117”

เมื่อพิจารณาตามมาตรา 117 วรรคสอง ประกอบมาตรา 78(4) เป็นกรณีการปล่อยตัวชั่วคราว หากผู้ต้องหาหรือจำเลยทำลายอุปกรณ์ หรือทำให้อุปกรณ์ใช้การไม่ได้ ให้สันนิษฐานว่าผู้ต้องหา หรือจำเลยนั้นหนีหรือจะหลบหนี ศาลจะออกหมายจับทันที เช่น สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด เพชรบูรณ์ ด้วยเหตุที่ศาลมีคำสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว โดยมีเงื่อนไขห้ามออกจากที่พักอาศัยในเวลา 19.00 – 05.00 น. เป็นเวลา 15 วัน ผู้ถูกควบคุมได้พยายามทำลายอุปกรณ์ เมื่อ ศูนย์ควบคุมการติดตามตัวด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้รับสัญญาณแจ้งเตือนจากอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์เจ้าพนักงานคุมประพฤติในพื้นที่จึงได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ปรากฏผู้ถูกคุม ประพฤติฝ่าฝืนเงื่อนไขจริง จึงได้รายงานพฤติการณ์ดังกล่าวต่อศาล โดยศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าผิด เงื่อนไขในการคุมประพฤติ จึงยกเลิกเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และลงโทษจำคุก 1 เดือน ที่รอลงอาญาไว้มาบังคับใช้ เปลี่ยนจำคุกเป็นกักขัง 1 เดือน เพราะถือว่าการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ในการปล่อยตัวชั่วคราวก็เป็นการประกันตัวประเภทหนึ่ง

ในกรณีหลังจากมีคำพิพากษาศาลหากมีการทำลายแก้ไข เปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ ศาลจะทำการ ออกหมายจับทันทีและให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ตนทำให้เกิดความเสียหายด้วย แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าเด็กและเยาวชนมีวุฒิภาวะต่างจากผู้ใหญ่ โดยเจตนาของกฎหมายในการดำเนินคดีอาญาของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นผู้ใหญ่ เนื่องจากยังไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี ขาดประสบการณ์ในการใช้ชีวิต ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่ ดังนั้นจึง ต้องปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสม ในการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนจึงต้องคำนึงถึงสิทธิและสวัสดิภาพ ของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ เช่น การดำเนินการสำหรับเด็กตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและ ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 74 เพื่อเป็นการคุ้มครอง สิทธิเด็กการสั่งควบคุมเด็กและเยาวชน ศาลต้องสอบถามเด็กหรือเยาวชนว่าคัดค้านหรือไม่ และการควบคุมหรือคุมขังเด็กหรือเยาวชนให้กระทำเป็นทางเลือกสุดท้าย

ดังนั้นเมื่อพิจารณาตามกฎหมายมาตรา 117 ประกอบมาตรา 78(4) หากมีการทำลายแก้ไข เปลี่ยนแปลงศาลจะออกหมายจับทันที หากนำบทบัญญัติดังกล่าวมาบังคับใช้กับเด็กและเยาวชน จะเป็นการกระทบสิทธิ เสรีภาพ เมื่อพิจารณาถึงหลักการและเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 117 เป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อเป็นมาตรการป้องกันมิให้มีการทำลายหรือทำให้ใช้การไม่ได้ ซึ่งอุปกรณ์

อิเล็กทรอนิกส์ และตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ให้ใช้การคุมขังเด็กเป็นทางเลือกสุดท้าย¹²¹

ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการกำหนดมาตรการที่มีความเหมาะสมกับเด็กและเยาวชน เพื่อแก้ไขฟื้นฟูเด็กให้เด็กกลับตัวกลับใจและเข้าอยู่ในสังคมอย่างปกติ ฉะนั้นหากเด็กและเยาวชนทำลายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ควรมีวิธีการกำหนดมาตรการในการบังคับที่แตกต่างกันจากผู้ใหญ่ โดยอาจนำวิธีการสำหรับเด็กมาใช้วิธีการสำหรับเด็ก ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้แก่ การว่ากล่าวตักเตือนแก่เด็กที่กระทำความผิด หรือแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ การเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่มาทำทัณฑ์บนว่าจะระวังไม่ให้เด็กก่อเหตุร้ายขึ้นอีก การใช้วิธีการคุมประพฤติสำหรับเด็ก โดยมีพนักงานคุมประพฤติคอยควบคุมสอดส่องส่งตัวไปอยู่กับบุคคลหรือองค์กรที่ยอมรับเด็กเพื่อสั่งสอนอบรม ส่งตัวไปโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก(แต่ไม่ให้อยู่จนอายุเกิน 18 ปี) จะเห็นได้ว่าวิธีสำหรับเด็กเหล่านี้ ไม่ใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นแต่เพียงมาตรการที่มุ่งหมายให้เด็กกลับตัวเป็นคนดีเท่านั้น เป็นวิธีการหรือเครื่องมือที่ศาลคดีเด็กและเยาวชน หรือศาลที่พิจารณาที่เด็กกระทำความผิด จะใช้สำหรับจัดการแก่เด็กผู้กระทำความผิด และแก่บิดามารดาตลอดจนผู้ปกครองซึ่งมีหน้าที่ดูแลเด็กที่กระทำความผิด ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรนำวิธีการสำหรับเด็กมาใช้หากเกิดการทำความผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

4.3 ปัญหาค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน มีประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ การตีความกฎหมายของคำว่า “ผู้ที่ไม่มียศหรือสินพดที่จจะชำระ” ว่าหมายถึงบุคคลลักษณะใด

ในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการติดตามผู้กระทำความผิดในประเทศไทย ได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาจากต่างประเทศจึงมีการเก็บค่าใช้จ่าย เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 30 มาตรา 7 “ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นควรเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากการปล่อยตัวชั่วคราวในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

¹²¹ สภานิติบัญญัติ, แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘ (ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราว หลักเกณฑ์การบังคับคดีผู้ประกัน และการอุทธรณ์ คำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว), ราชวาระหนึ่ง หน้า 3.

ตามมาตรา 108 วรรคสาม ในกรณีเห็นสมควรให้เก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ถูกปล่อยตัวชั่วคราวที่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งต้องมีข้อยกเว้นในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่ไม่มียศพลที่จะชำระด้วย” จะเห็นได้ว่า ตามมาตรา 7 ได้มีการยกเว้นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ที่ไม่มียศพลที่จะชำระก็สามารถขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แต่กฎหมายมิได้ให้นิยามของ “ผู้ที่ไม่มียศพลที่จะชำระ” ว่าหมายถึงบุคคลลักษณะใด ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการกำหนดลักษณะของบุคคลหรือให้คำนิยามของบุคคลผู้ที่ไม่มียศพลที่จะชำระ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

เมื่อพิจารณาตามมาตรา 7 พบว่า การขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งในการขอลปล่อยตัวชั่วคราวจะเป็นการขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการประกันตัวผู้ต้องหา ซึ่งในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 30 มาตรา 7 เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการประกันตัว และเป็นการให้อำนาจศาลดุลพินิจลงเงินหรือทรัพย์สินที่จะเรียกจากนายประกันในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี สามารถแยกได้ 2 กรณี คือ บุคคลที่ต้องชำระค่าจ่ายในการขอลปล่อยตัวชั่วคราว และบุคคลผู้ที่ไม่มียศพลที่จะชำระ

จากกรณีบุคคลที่เป็นผู้ที่ไม่มียศพลที่จะชำระ เป็นบุคคลที่ได้รับการยกเว้นค่าใช้จ่ายในการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แต่กฎหมายมิได้ให้นิยาม “ผู้ที่ไม่มียศพลที่จะชำระ” ว่าบุคคลในลักษณะใดจึงจะไม่ต้องชำระค่าจ่าย เมื่อพิจารณาถ้อยคำ “ผู้ที่ไม่มียศพลที่จะชำระ” ผู้เขียนเห็นว่าถ้อยคำดังกล่าวหมายความว่า ผู้มีรายได้น้อยซึ่งไม่มีเงินพอที่จะประกันตัว และหมายความรวมถึงสภาพแวดล้อมและสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวด้วย

ผู้เขียนเห็นว่าความตีความกฎหมายตามมาตรา 7 เป็นการให้ศาลใช้ดุลพินิจ ในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อาจก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน เกิดความเหลื่อมล้ำไม่เป็นธรรมในสังคมในการขอลปล่อยตัวชั่วคราว เนื่องจากปัญหาความยากจน ซึ่งเห็นได้จากปัจจุบันผู้ที่ถูกคุมขังเกือบทุกกรณี เสียโอกาสที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ด้วยเหตุที่ไม่มีเงินประกัน ผู้ที่มีทรัพย์สินมากย่อมมีสิทธิมากกว่าที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอังกฤษได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้แทนค่าปรับซึ่งเป็นทางเลือกให้กับผู้ต้องหา หรือจำเลยได้มีโอกาสในการถูกปล่อยตัว โดยสามารถอยู่กับครอบครัวและใช้ชีวิตในสังคมโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นประเทศไทยควรมีการกำหนดความหมายที่ชัดเจนของ “ผู้ที่ไม่มียศพลที่จะชำระ” และกำหนดค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างชัดเจน

4.4 ปัญหาและผลกระทบทางกฎหมายจากการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดทางอาญา โดยมีกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์และเงื่อนไขในการนำมาใช้ซึ่งในปัจจุบันได้เริ่มมีการนำมาใช้กับเด็กและเยาวชนแต่ไม่ได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์หรือวิธีการเฉพาะไว้สำหรับเด็กและเยาวชน เจตนารมณ์ของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นการแก้ไขให้เด็กและเยาวชนกลับตัวเป็นคนดี ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ทั้งครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยเน้นการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนมากกว่าใช้วิธีการกักขังและลงโทษ ซึ่งสาเหตุที่เด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดกฎหมายนั้น แต่การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนนั้นยังเป็นปัญหาและมีการถกเถียงกันอย่างมากในสังคม โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights, 1948 : UDHR) และปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights, ๑๙๖๖: ICCPR)

4.4.1 ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชนตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 มีประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้กระทำความผิดตามรัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 29 วรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีในการพิจารณาคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะต้องปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ จะเป็นการกระทบสิทธิมนุษยชนเด็กและเยาวชนหรือไม่

ตามรัฐธรรมนูญ 2560 มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เมื่อพิจารณากระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นกฎหมายที่กำหนดวิธีการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก รวมทั้งมิให้เด็กถูกทรมาน และตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหา

ผลประโยชน์¹²² โดยมีการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การส่งตัวเด็กไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อทำการคุ้มครองเด็ก การอบรม การควบคุมตัว ในทางกลับกันเด็กที่ถูกส่งตัวเข้าไปอยู่ในสถานพินิจ มีความหดหู่มากยิ่งขึ้น ความสะดวกสบายที่เคยมีก็หายไป ทำให้เด็กรู้สึกเหมือนตนเองไร้ค่า สิ่งเหล่านี้เกิดจากกฎระเบียบที่มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพมากเกินไป ในการที่เด็กจะสนทนากับผู้คุมจะต้องคุกเข่า ยกมือไหว้ และต้องตื่นในตรงเวลาเพื่อทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น การตัดหญ้ากลางแสงแดด¹²³ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการให้การคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยนั้น ดูเหมือนว่าจะส่งผลดีต่อตัวเด็กและเยาวชน แต่ในทางตรงกันข้ามในกระบวนการเหล่านั้นเป็นการละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชน ตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเด็กและเยาวชน ซึ่งมีการปฏิบัติเสมือนว่าเด็กนั้นเป็นผู้กระทำความผิด ถูกควบคุมซึ่งไม่ต่างจากการติดคุก

แม้การที่เด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิดนั้นอาจเกิดจากการหลงผิดหรือ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคหรืออยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในจิตใจ ไม่สามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการ และไม่สามารถคำนึงผลที่จะเกิดขึ้น เด็กและเยาวชนเหล่านี้ควรได้รับโอกาสในการแก้ไขตนเอง มิใช่การซ้ำเติม ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเหล่านี้ มีตราราบติดตัวและส่งผลกระทบทางจิตใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นภาวะที่บุคคลคิดว่าตนเองมีลักษณะที่มีพึงประสงค์ มีความแตกต่างจากคนส่วนมาก ทำให้ตนเองเป็นที่อับอายมองว่าคุณค่าในตนเองลดลง ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการต่อต้านที่จะมีให้ตนเองกลับเข้าอยู่ในสังคมตามทฤษฎีตาบป อย่างไรก็ตามกระบวนการยุติธรรมของไทยก็ยังคงมีการดำเนินการกับผู้ต้องหาตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นการจัดระเบียบของสังคม

ในทางตรงกันข้ามเมื่อพิจารณาถึงแนวทางที่สามารถช่วยให้ไม่มีการกระทบทสิทธิมนุษยชน หรือกระทบทสิทธิมนุษยชนน้อยลงควรมีการพิจารณาแนวทางนั้น เพื่อไม่ให้เกิดการกระทบทสิทธิมนุษยชน โดยแนวทางดังกล่าวคือ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งควรพิจารณาว่าการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะกระทบทสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ จากการศึกษาการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้กระทำความผิดนั้น

¹²² จิตรา เพียรล้ำเลิศ, หน่วยที่ 8 การกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน และการกระทำความผิดทางอาญาต่อเด็กและเยาวชน, หน้า 10-20 มกราคม 2560, จาก http://law.stou.ac.th/dynfiles/Ex.417168.pdf?fbclid=IwAR0R4rVa6OwDvefVPJB97wPWlcBRBLUFH3DLRUsvcMAJ_f_hVshezK7LFPA วันที่

¹²³ อรุณชญา ขุนขำ, TRUE STORY : ก้าวที่พลาด บทเรียนครั้งใหญ่ของเด็กชายในสถานพินิจ, วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <https://goodlifeupdate.com/inspiration/30492.html>.

ผู้เขียนพบว่ามีความคิดเห็นออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มแรกเห็นว่ากระทบสิทธิ เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกลุ่มที่สองเห็นว่าไม่กระทบสิทธิ ไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่เห็นว่ากระทบสิทธิ เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเห็นว่าการนำกำไรอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นวิธีการลงโทษวิธีการหนึ่ง เนื่องจากการปล่อยชั่วคราวนั้นยังไม่ได้มีการพิสูจน์ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา นั้น หลักการด้านมนุษยชนที่ต้องคำนึงถึงความเป็นคน ความเอื้ออาทร เป็นหลักคุณธรรมพื้นฐานที่มีอยู่ในทุกสังคม¹²⁴ การนำมาใช้ควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างการปล่อยชั่วคราว จึงเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย¹²⁵

กลุ่มที่สอง เห็นว่าไม่กระทบสิทธิ ไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเห็นว่าการถูกจำคุกในเรือนจำเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มากกว่าการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทำให้ผู้กระทำความผิดได้กลับมาใช้ชีวิตกับครอบครัวและชุมชน ไม่ต้องถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่ว คุณภาพชีวิตดีขึ้น และเป็นการตัดโอกาสการเรียนรู้เทคนิคอาชญากรรมจากผู้กระทำความผิดรายอื่น นอกจากนี้แล้วการปล่อยชั่วคราวนำไปสู่โอกาสที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว เพราะตามหลักเกณฑ์ การปล่อยชั่วคราวตามกฎหมายไทยมีการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยไม่มีประกัน หรือมีหลักประกัน ดังนั้นกระทรวงยุติธรรมจึงเห็นชอบให้มีการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ เพื่อให้คนที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจสามารถเข้าถึงความเท่าเทียมในการได้เข้าถึงการปล่อยตัวชั่วคราวด้วย¹²⁶

จากการศึกษาผู้เขียนมีความคิดเห็นว่าการพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 มาตรา 29 วรรคสอง “ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น

¹²⁴ กรุงเทพธุรกิจ, "อิเล็กทรอนิกส์ มอนิเตอร์" คุมความประพฤติ ยุคดิจิทัล, ค้นหวันที่ 20 มีนาคม 2562, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/488940>

¹²⁵ ศรีนยา สิม่า, กำไลอิเล็กทรอนิกส์ : อุปกรณ์ควบคุมผู้กระทำความผิด, Hot Issue, มกราคม 2559

¹²⁶ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, ดิด ‘EM’ ไว้กับตัวผู้ต้องหา ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิประกันตัว ?, วันที่ 6 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.tlhr2014.com/?p=9867>

เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”¹²⁷ จะเห็นได้ว่า การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในขั้นตอนปล่อยตัวชั่วคราวนั้น เป็นไม่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย เนื่องจากบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้¹²⁸ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว¹²⁹ ดังนั้นเมื่อในระหว่างการปล่อยตัวชั่วคราวนั้นยังไม่ได้มีการพิสูจน์ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำความผิดจริง ในคดีอาญาจึงให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นบริสุทธิ์ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาเป็นทางเลือกใหม่ในกระบวนการยุติธรรม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งต่างจากการที่จะส่งเด็กเข้าไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เนื่องจากการส่งเด็กเข้าไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เด็กถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ทั้งในการเดินทาง ความเป็นส่วนตัว การได้ใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว และกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน

ในทางกลับกันหากได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในขั้นปล่อยตัวชั่วคราวนั้น ทำให้เกิดความเสมอภาคในการประกันตัว ด้วยสภาพเศรษฐกิจของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีเงินจำนวนมากในการประกันตัว รวมถึงเด็กและเยาวชนสามารถที่จะสามารถเดินทางไปในที่ต่าง ๆ ยกเว้นแต่พื้นที่ที่ถูกจำกัดไม่ให้เข้าไป เด็กและเยาวชนยังสามารถใช้ชีวิตอย่างปกติ เช่น สามารถไปโรงเรียนได้อย่างปกติ รวมถึงในชั้นหลังมีคำพิพากษาอาจนำมาใช้เป็นทางเลือกใหม่แทนการคุมขัง การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดถือว่าเป็นมาตรการหนึ่งที่สามารถทำให้เด็กและเยาวชนไม่ต้องถูกควบคุมตัวให้อยู่ในสถานที่กักขัง หรือเรือนจำไม่ต้องพบกับสภาวะแวดล้อมและสังคมในสถานที่คุมขังเด็กจะได้กลับไปใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวและชุมชน

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ไม่เป็นการกระทบสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC)

เด็กและเยาวชนมีสิทธิจะได้รับการดูแลและช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับการพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิต รวมถึงการกระทำที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก และจะไม่ลดทอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 40.3 “รัฐภาคีจะหาทางส่งเสริมให้มีการตรากฎหมายกำหนดกระบวนการพิจารณา จัดตั้งหน่วยงานและสถาบันซึ่งจะใช้เป็นการเฉพาะกับเด็กที่ถูกกล่าวหาตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าได้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา” ซึ่งหากเด็กและเยาวชนได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือเป็นผู้กระทำความผิด อนุสัญญาสิทธิเด็กได้ให้ความคุ้มครองโดยให้สันนิษฐานว่าผู้นั้น

¹²⁷ เรื่องเดิม, หน้า 104.

¹²⁸ มาตรา 28, ของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560

¹²⁹ มาตรา 32, ของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560

บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดจริง เมื่อพิจารณาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน

ผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นมาตรการที่มีความเหมาะสม เนื่องจากการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการติดอุปกรณ์ไว้ที่ข้อมือและข้อเท้าเพื่อติดตามตัวผู้กระทำความผิด ถึงแม้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะมีเงื่อนไขในการใช้โดยการจำกัดพื้นที่แต่เป็นการจำกัดพื้นที่บางพื้นที่ เช่น ผู้ต้องหาหรือจำเลยห้ามเข้าใกล้พื้นที่บริเวณบ้านของผู้เสียหาย เป็นต้น แต่ผู้ต้องหาหรือจำเลยยังสามารถอยู่กับครอบครัว หรือไปโรงเรียน หรือทำงานได้ตามปกติ ซึ่งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะเป็นเครื่องมือติดตามตัวตลอดเวลา และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีใช้เครื่องพันทนาการที่เป็นการใส่กุญแจมือแล้วล่ามโซ่¹³⁰ ซึ่งจะทำให้เกิดความอับอายแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย การใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นอุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบผู้กระทำความผิดแทนการกักขังหรือจำคุก

ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่า การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนไม่ได้เป็นการละเมิดสิทธิเด็กตามอนุสัญญา เนื่องจากเป็นมาตรการที่มีความเหมาะสมและเป็นการลดทอนเสรีภาพน้อยที่สุด โดยที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ต้องเข้าสถานพินิจหรือเรือนจำ

4.4.2 ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC)

ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก คือ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กระทบสิทธิเด็กและเยาวชนหรือไม่

เด็กและเยาวชนมีสิทธิจะได้รับการดูแลและช่วยเหลือเพื่อให้ได้รับการพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิต รวมถึงการกระทำที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก และจะไม่ลดทอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

“ข้อ 40.3 รัฐภาคีจะหาทางส่งเสริมให้มีการตรากฎหมาย กำหนดกระบวนการวิธีพิจารณา จัดตั้งหน่วยงานและ

สถาบันซึ่งจะใช้เป็นการเฉพาะกับเด็กที่ถูกกล่าวหา ตั้งข้อหา หรือถูกถือว่าได้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

¹³⁰ คำพิพากษากฎีกาที่ 344/2501 การควบคุมตัวผู้ต้องหาคดีการพนันโดยใส่กุญแจมือแล้วล่ามโซ่ เดินไปตามถนนให้ผู้ต้องหาอับอายนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ป.วิ.อ มาตรา 86

ข) เมื่อเห็นว่าเหมาะสมและเป็นที่พึงปรารถนา ให้กำหนดมาตรการที่จะใช้กับเด็กเหล่านั้น โดยไม่ต้องอาศัยกระบวนการทางตุลาการ ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองตามกฎหมาย จะได้รับการเคารพอย่างเต็มที่อยู่

4. การดำเนินการต่าง ๆ เช่น คำสั่งให้มีการดูแล แะแนว และควบคุม การให้คำปรึกษา การภาคทัณฑ์การอุปการะดูแล แผนงานการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ และทางอื่น นอกเหนือจากการให้สถาบันเป็นผู้ดูแล จะต้องมิใช่เพื่อประกันว่าเด็กจะได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่เหมาะสมแก่ความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก และได้สัดส่วนกับทั้งสภาพการณ์และความผิดของเด็ก”

เมื่อพิจารณาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้อ 40.3 และ ข้อ 40.4 เห็นว่าได้มุ่งที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเด็ก โดยนิยามว่า เด็ก คือ มนุษย์คนใด ๆ ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เว้นแต่บรรลุนิติภาวะเสียก่อนตามกฎหมายในประเทศนั้น ๆ¹³¹ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้รวมหลักการสำคัญ คือ การไม่เลือกปฏิบัติ และเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยมีเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ สิทธิในการอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิในการมีส่วนร่วม ในกระบวนการยุติธรรมนั้นจะต้องมีการกำหนดมาตรการที่มีความเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นการเฉพาะโดยได้สัดส่วนกับสภาพความผิดที่เด็กและเยาวชนได้กระทำความผิด ซึ่งหากเด็กและเยาวชนได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือเป็นผู้กระทำความผิด

อนุสัญญาสิทธิเด็กได้ให้ความคุ้มครองโดยให้สันนิษฐานว่าผู้นั้นบริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดจริงและในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้จะต้องมีมาตรการที่มีความเหมาะสม ซึ่งในปัจจุบันได้ให้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนในกรณีที่เด็กนั้นทำความผิดร้ายแรงและเป็นภัยอันตรายต่อบุคคลอื่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนจะไม่สามารถขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้หากตนได้กระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นการปิดโอกาสไม่让孩子ที่มีความยินยอมที่จะขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเต็มที่ ถึงแม้การติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการติดอุปกรณ์ไว้ที่ข้อมือและข้อเท้าเพื่อติดตามตัวผู้กระทำความผิด ถึงแม้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะมีเงื่อนไขในการใช้โดยการจำกัดพื้นที่แต่เป็นการจำกัดพื้นที่บางพื้นที่ เช่น ผู้ต้องหาหรือจำเลยห้ามเข้าใกล้พื้นที่บริเวณบ้านของผู้เสียหาย เป็นต้น

อย่างไรก็ตามผู้ต้องหาหรือจำเลยยังสามารถอยู่กับครอบครัว หรือไปโรงเรียน หรือทำงานได้ตามปกติ ซึ่งอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะเป็นเครื่องมือติดตามตัวตลอดเวลา ผู้เขียนเห็นว่า

¹³¹ ข้อ 1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มิใช่เครื่องพันทนาการที่เป็นการใส่กุญแจมือแล้วล่ามโซ่¹³² ซึ่งจะก่อให้เกิดความอับอายแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลย การใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นอุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบผู้กระทำความผิดแทนการกักขังหรือจำคุก ซึ่งเป็นมาตรการที่ควรนำมาใช้กับเด็กและเยาวชน

ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่าการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนไม่เป็นการละเมิดสิทธิเด็กตามอนุสัญญา เนื่องจากเป็นมาตรการที่มีความเหมาะสมและเป็นการลดทอนเสรีภาพน้อยที่สุดโดยที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ต้องเข้าสถานพินิจหรือเรือนจำ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์กับการส่งตัวเด็กและเยาวชนเข้าเรือนจำ เห็นว่าการส่งตัวเด็กและเยาวชนเข้าเรือนจำนั้นเป็นการจำกัดเสรีภาพในการเดินทางมากกว่าการสวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และยังไม่ถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่วร้าย รวมถึงเป็นการตัดโอกาสการเรียนรู้ เทคนิคการก่ออาชญากรรมจากผู้กระทำความผิดรายอื่น ดังนั้นการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้จึงไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งยังสามารถเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม สะดวก รวดเร็ว และเป็นวิธีการฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเข้าสู่สังคม

4.4.3 ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights, 1933: ICCPR)

ปัญหาสิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง คือ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีวิธีการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนหรือไม่

ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองข้อ 10.3 “ระบบราชทัณฑ์ต้องประกอบด้วยวิธีการปฏิบัติต่อนักโทษ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะให้นักโทษกลับตัวและฟื้นฟูทางสังคม ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนต้องได้รับการจำแนกออกจากผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ และต้องได้รับการปฏิบัติให้เหมาะสมกับวัยและสถานะทางกฎหมาย”

เห็นได้ว่ามีจุดมุ่งหมายในการฟื้นฟูให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับคืนสู่สังคมและให้มีการปฏิบัติโดยการจำแนกเด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายไทยจะมีวิธีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการทั่วไป เช่น ในกรณีภายหลังมีคำพิพากษาคณะบุคคลที่จะขออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ก็ต่อเมื่อเข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นการใช้มาตรการใหม่จะเน้นไปที่ 1) กลุ่มผู้ต้องขังชรา หรือป่วยระยะสุดท้าย ซึ่งต้องออกไปรักษาเป็นประจำหรือหากจำคุก

¹³² เรืองเดิม, หน้า 107.

ต่อไปก็ต้องเสียชีวิต 2) กลุ่มที่ต้องออกไปดูแลลูกและภรรยา หรือพ่อแม่ที่แก่ชราและไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ 3) กลุ่มนักโทษที่มีเหตุทะเลาะวิวาท เช่น ต้องคลอดบุตร หรือวิกลจริต เป็นต้น เมื่อพิจารณากรณีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจึงควรมีวิธีหรือเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์ไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งตามข้อ 10.3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ได้ให้ความสำคัญในการแยกการพิจารณาระหว่างเด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ เพื่อให้เกิดวิธีการจัดการที่มีความเหมาะสมรวมถึงมีความสอดคล้องกับต่างประเทศ เนื่องจากใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นวิธีที่สามารถเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมและกลับมาใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ แต่ปัจจุบันประเทศไทยยังขาดวิธีการที่มีความเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน¹³³

ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 10.3 เป็นการคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองที่มีความเหมาะสมและให้ผู้กระทำความผิดได้มีการกลับตัวและฟื้นฟูกลับเข้าสู่อยู่ในสังคมเป็นวิธีที่มีความเหมาะสม เนื่องจากการแยกการพิจารณาสำหรับเด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ เพราะเด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่ควรได้รับการคุ้มครอง เพราะในการกระทำความผิดนั้นอาจเกิดจากความประมาท หรือสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการเรียนแบบผู้ใหญ่ เกิดจากแรงกดดัน หรือไม่สามารถยับยั้งชั่งใจได้ ดังนั้นการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ควรมีมาตรการการใช้ที่มีความเหมาะสม ซึ่งวิธีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นวิธีการฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิดให้สามารถอยู่ในสังคมได้แทนการถูกกักขังหรือจำคุก

เมื่อพิจารณาแล้วหากมีการนำมาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้กับเด็กและเยาวชนเป็นวิธีการที่ไม่มีความเหมาะสม เช่น การขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ภายหลังมีการพิพากษาบุคคลนั้นตามมาตรา 98/2 ศาลจะมีคำสั่งให้จำคุกผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดที่ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามที่ระบุไว้ในหมายศาลที่ออกตามคำพิพากษานั้น หรือไม่น้อยกว่าสิบปี ในกรณีต้องโทษจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิต จึงจะสามารถขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 89/2 (3) ได้ ซึ่งหากมีการนำมาใช้กับเด็กและเยาวชนเป็นมาตรการที่ไม่มีความเหมาะสมและเป็นการกระทบสิทธิและเสรีภาพของเด็กและเยาวชน ดังนั้นควรมีการกำหนดมาตรการที่มีความเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนแยกต่างหากจากผู้ใหญ่

¹³³ รายงานสถานการณ์การละเมิดสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 28/2561 ระหว่างวันที่ 7 - 13 กรกฎาคม 2561 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

4.5 วิเคราะห์ข้อดี และข้อเสียในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน

ในระดับสากลจุดมุ่งหมายที่เน้นเป็นประจำในการใช้ EM คือ การลดการจำคุก ขอบเขตที่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่งผลกระทบต่ออัตราการจำคุกนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการใช้งานและการมีคุณภาพและปริมาณของข้อมูลที่เป็นในการแสดงให้เห็นถึงการลดการแยกจากอิทธิพลอื่น ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงข้อดีและข้อเสียในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยพิจารณาจากตัวผู้กระทำความผิด ครอบครัวของผู้กระทำความผิด และหน่วยงานที่ดูแลควบคุมการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

4.5.1 ข้อดีสำหรับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ พบว่าการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนมีข้อดีดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แทนการจับกุมช่วยให้ผู้ถูกลงโทษสามารถใช้ชีวิตได้ปกติในสังคม เนื่องจากผู้ถูกคุมประพฤตินี้ยังมีโอกาสได้กลับไปอยู่กับครอบครัว สามารถไปทำกิจกรรม ทำงาน หรือเรียนหนังสือก็ยังสามารถทำได้ เรียกว่า ยังคงใช้ชีวิตทุกอย่างได้เกือบเป็นปกติสามารถทำงานหาเลี้ยงครอบครัวต่อไปได้ โดยไม่ต้องเข้าไปอยู่ในระบบเรือนจำให้มีตราบาปติดตัว

ประการที่ 2 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นที่นิยมใช้กับนักโทษตามเรือนจำเปิด (ไม่มีกำแพง) หรือนิยมใช้ติดตามพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดทางเพศ เนื่องจากเพื่อป้องกันมิให้ผู้ทำผิดไปยุ่งกับเหยื่อหรือผู้เสียหาย อุปกรณ์ชนิดนี้จึงช่วยให้สังคมมีความมั่นใจยิ่งขึ้น เพราะมีระบบติดตามแจ้งเตือนเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา และผู้ถูกคุมประพฤตินี้ยังมีโอกาสได้กลับไปอยู่กับครอบครัว สามารถทำงานหาเลี้ยงครอบครัวต่อไปได้ โดยไม่ต้องเข้าไปอยู่ในระบบเรือนจำให้มีตราบาปติดตัว

ประการที่ 3 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ต้องเข้าไปเรียนรู้รูปแบบการก่ออาชญากรรมใหม่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่เข้าไปในคุกนั้นอาจเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาชญากรรมด้านอื่น และเมื่อกลับออกมาอาจจะมาทำความผิดซ้ำโดยไม่มีการเกรงกลัวต่อกฎหมาย หรือเกรงกลัวต่อการจะถูกลงโทษ รวมถึงการช่วยเด็กและเยาวชนที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือไม่สามารถอยู่ในคุกได้ อาจทำให้เกิดความเครียดและการกอดตัน

ประการที่ 4 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ช่วยป้องกันและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไม่ไปกระทำความผิดซ้ำ เนื่องจากการใช้อุปกรณ์มีเงื่อนไขในการจำกัดพื้นที่ในการเดินทางและเวลาในการอยู่นอกบ้าน หากทำผิดเงื่อนไขก็จะส่งสัญญาณเตือน จึงทำให้เด็กและเยาวชน

ได้มีการเตือนสติตนเองว่าไม่ให้กระทำความผิดซ้ำ ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นต่อตนเอง ต่อครอบครัวซึ่งจะไม่ต้องเป็นภาระของครอบครัว

ประการที่ 5 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการช่วยลดปัญหาความแออัดในสถานพินิจ เนื่องจาก การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สามารถอยู่ในพื้นที่ตามที่ศาลได้กำหนดเงื่อนไขในการจำกัดพื้นที่ แต่สามารถใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวได้ และทำให้ลดปัญหาการเข้าเรียนรู้การกระทำความผิดจากบุคคล ที่กระทำความผิดด้วยกันในเรือนจำได้ ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนไม่กระทำความผิดซ้ำหรือกระทำความผิดในรูปแบบใหม่ที่ตนเองอยากลอง รวมถึงการช่วยลดภาระแก่เจ้าหน้าที่ในการที่ต้องดูแล ผู้ต้องขังในจำนวนมาก

ประการที่ 6 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการช่วยลดต้นทุนของหน่วยงานที่ดูแล เนื่องจากการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกวิธีถือว่าเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชน กว่า การคุมขังซึ่งส่วนหนึ่งก็คือในเรื่องของต้นทุนในการจำคุก ศักยภาพที่เพิ่มขึ้นของการติดตามมีมาก เพราะสามารถติดตามได้ตลอดเวลาจึงสามารถช่วยประหยัดเงินได้หลายพันล้านดอลลาร์ต่อปี ซึ่งเป็นการที่สร้างผลลัพธ์ได้ดีขึ้น โดยล่าสุดอัตราการเกิดอาชญากรรมลดลง ค่าใช้จ่ายลดลง และการทำผิดเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์น้อยลง ซึ่งระยะแรกค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อาจมีค่าใช้จ่ายที่มากกว่าการควบคุมผู้กระทำความผิดในสถานพินิจ หรือเรือนจำ อันเกิดจากการที่ตัว อุปกรณ์ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดนั้นเป็นเทคโนโลยีที่มีความใหม่ และนำเข้าจากต่างประเทศ แต่เมื่อพิจารณาในด้านความคุ้มค่าในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดจะช่วย ลดอัตราการจำคุกของเด็กและเยาวชน รวมถึงการลดค่าใช้จ่ายในระยะยาวในการกักขังเด็กในสถานพินิจ และช่วยฟื้นฟูให้เด็กและเยาวชนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ

4.5.2 ข้อเสียสำหรับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ พบว่าการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนมีข้อเสียดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เนื่องจากจากการ ที่ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตามตัวตลอดเวลา โดยจะถูกตรวจสอบ ตลอดเวลาว่าผู้กระทำความผิดอยู่ที่ใด ซึ่งอาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และอาจทำให้เกิด ความอับอายในการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ประการที่ 2 การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อาจทำให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ เนื่องจาก ไม่เกรงกลัวต่อโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิด ด้วยสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอาจทำให้ผู้กระทำความผิดไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และไม่มีผู้คอยควบคุมพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด

ประการที่ 3 ปัญหาประสิทธิภาพของระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ที่มีการนำเข้ามาใช้ในประเทศไทย ควรมีการตรวจสอบประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง รวมถึงผู้ที่คอยดูแลระบบควรเป็นผู้ที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญ ในสภาพเป็นจริง มีทั้งเดือนหลอกและเดือนจริง เช่น มีคนไปขยับ หรือแค่เดินออกจากบ้านไป แล้วเดินกลับเข้ามาในตัวบ้าน ปัญหาอยู่ที่ทำอะไรจึงจะแยกแยะได้ และมีระบบติดตามที่เข้มแข็ง

บทที่ 5

สรุปและเสนอแนะ

จากการศึกษาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามผู้กระทำความผิดทางอาญา กรณีศึกษาเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและที่มาเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการที่นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการศึกษาผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลเอกสาร

5.1 สรุป

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring: EM) คือ อุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ควบคุมผู้กระทำความผิดแทนการเข้าเรือนจำ ใช้สวมใส่ข้อมือ หรือข้อเท้า ประกอบด้วยอุปกรณ์ส่งสัญญาณ อุปกรณ์รับสัญญาณ และศูนย์ควบคุมกลาง ซึ่งเป็นระบบที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดได้

ระบบการทำงานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่หนึ่งอุปกรณ์ส่งสัญญาณ (ระบบอาร์เอฟ : RF) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการติดตามตัวของผู้กระทำความผิด โดยสวมใส่ข้อมือ หรือข้อเท้า เพื่อส่งสัญญาณไปยังตัวรับสัญญาณผู้กระทำความผิดอยู่ที่ไหน ส่วนที่สองตัวรับสัญญาณ (ระบบจีพีเอส : GPS) เป็นอุปกรณ์รับสัญญาณที่ติดตั้งอยู่กับที่ เช่น บ้าน ที่ทำงาน เป็นต้น เพื่อส่งสัญญาณไปยังศูนย์ควบคุมว่าผู้กระทำความผิดสวมใส่อุปกรณ์ตลอดเวลา และอยู่ในพื้นที่ที่ศาลกำหนดหรือได้มีการทำผิดเงื่อนไขหรือไม่ ส่วนที่สามระบบควบคุมกลาง เพื่อตรวจสอบและรับรายงานการทำงานของอุปกรณ์และหากมีการทำลายอุปกรณ์ ระบบจะทำการแจ้งเตือนทันที

จากการศึกษาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนโดยการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกประเทศที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน คือ มลรัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา และ

ประเทศอังกฤษ กลุ่มที่สองประเทศที่ไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน คือ ประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์

5.1.1 กลุ่มแรกประเทศที่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาพบว่า การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญาประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐฟลอริดา กฎหมายของสหรัฐอเมริกาที่มีส่วนที่เป็นกฎหมาย Common Law และส่วนที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้แก่ตัวบทกฎหมายของรัฐบาลกลางแห่งสหรัฐอเมริกา และกฎหมายของมลรัฐต่างๆ มลรัฐฟลอริดา คือ The 2018 Florida Statutes ได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ในชั้นปล่อยตัวชั่วคราว และในขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษา โดยใช้ในฐานะความผิดคือ ความผิดทางเพศ การประทุษร้ายทางเพศ การล่วงประเวณีและการกระทำอนาจารต่อบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ล่วงละเมิดทางเพศเด็ก การค้ามนุษย์ โดยใช้เป็นเงื่อนไขการคุมประพฤติ

ประเทศอังกฤษจะมีระบบกฎหมายเป็นแบบระบบจารีตประเพณีแต่ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นลายลักษณ์อักษรโดยมีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ในชั้นปล่อยตัวชั่วคราว การที่จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน มีกฎเกณฑ์ดังนี้ คือ เด็กหรือเยาวชนจะต้องมีอายุ 2 ปีขึ้นไป หรือกระทำความผิดร้ายแรงหรือความผิดที่เกี่ยวกับเพศ หรือความผิดที่มีโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีโทษจำคุก 14 ปีหรือมากกว่า หรือเป็นเพราะการกระทำความผิดครั้งแรกหรือมากกว่าในความผิดที่มีโทษจำคุกกับความผิดอื่นที่มีโทษจำคุกได้ทำขึ้นในขณะที่ถูกจำคุกอยู่ และศาลจะไม่วางเงื่อนไขในการควบคุมในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับบุคคลซึ่งมีอายุครบ 17 ปี และใช้ในขั้นตอนภายหลังศาลมีคำพิพากษา โดยใช้แทนการลงโทษจำคุก และมีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แทนค่าปรับ

เมื่อพิจารณาพบว่าทั้งสองประเทศที่ทำการศึกษานั้นได้มีความเหมือนกันในเรื่องของหน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งการในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชน คือ การพิจารณาถึงความเหมาะสมในการพิจารณาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นอำนาจของศาล ในส่วนของการติดตามเด็กและเยาวชน ว่าปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดหรือไม่ หากมีสัญญาณแจ้งเตือนว่าได้มีการผิดเงื่อนไขดังขึ้น หรือพบความผิดปกติจะต้องรายงานให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการดูแล บริษัทเอกชนจะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการติดตามเพื่อติดตามแก้ไขปัญหาดังที่พบ และหากการกระทำที่ผิดกฎหมายสำหรับบุคคลที่กระทำความผิดโดยเจตนา จงใจ และไม่มีอำนาจ

ในการถอดอุปกรณ์นั้น การทำลาย เปลี่ยนแปลง ยุ่งเหยิงเกี่ยวอุปกรณ์ หรือขัดขวางการทำงานของอุปกรณ์ตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้สวมใส่ หรือใช้บุคคลอื่น ตามคำสั่งศาลให้เพิกถอนใบอนุญาต และเรียกบุคคลนั้นเข้าจำคุก หรือชดใช้ค่าเสียหายสำหรับอุปกรณ์

5.1.2 กลุ่มที่สองประเทศที่ไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้กระทำความผิดสำหรับเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาพบว่าการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญา ซึ่งทั้งสองประเทศไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติกฎหมายเฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชนจะมีการใช้เป็นการทั่วไป ประเทศมาเลเซียได้มีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในความผิด คือ การก่อการร้าย อาชญากรรมรุนแรง อาชญากรรมทรัพย์สิน และอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปลดปล่อยตัวชั่วคราว และหลังมีคำพิพากษาศาล โดยใช้แทนการลงโทษจำคุก และในกรณีของประเทศสิงคโปร์ ได้มีการใช้ EM ในความผิดที่เป็นการกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งได้มีการนำมาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปลดปล่อยตัวชั่วคราว และขั้นตอนหลังมีคำพิพากษาศาล โดยใช้เป็นเงื่อนไขการคุมประพฤติ

และยังพบว่าทั้งสองประเทศที่ทำการศึกษานั้นได้มีความเหมือนกันในเรื่องของหน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งการในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและผู้เยาวชน คือ การพิจารณาถึงความเหมาะสมในการพิจารณาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นอำนาจของศาล ในส่วนของการติดตามเด็กและเยาวชนว่าปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดหรือไม่ หากมีสัญญาณแจ้งเตือนว่าได้มีการผิดเงื่อนไขดังขึ้น หรือพบความผิดปกติจะต้องรายงานให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการดูแล คือ เจ้าหน้าที่คุมประพฤติ ส่วนของสภาพบังคับหากเกิดการฝ่าฝืนคำสั่งมีความค่อนข้างคล้ายกันโดยหากฝ่าฝืนจะให้มีการจำคุก แต่ต่างกันที่อัตราโทษในการจำคุก

จากการศึกษาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมเด็กและเยาวชนของทั้ง 4 ประเทศ มีการนำมาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา ปลดปล่อยตัวชั่วคราว และหลังมีคำพิพากษาศาลเหมือนกัน แต่กฎเกณฑ์ที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนมีความแตกต่างกัน และหน่วยงานที่มีอำนาจในการสั่งการในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คือศาลเหมือนกัน แต่การติดตามเด็กและเยาวชนว่าปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดหรือไม่นั้นมีความแตกต่างกัน

สำหรับประเทศไทยได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีวันที่ 14 มีนาคม 2556 พลตำรวจเอกประชา พรหมนอก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ลงนามในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่น ที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556 กฎกระทรวงซึ่งมีการประกาศใช้ฉบับนี้เป็นเรื่องของ วิธีการลงโทษคนที่กระทำความผิดอาญา โดยไม่ต้องจำคุกในเรือนจำ หลักเกณฑ์การใช้กำไล EM สามารถใช้ได้กับผู้ต้องหาทุกคดี ตั้งแต่อัตราโทษ

จำคุกเบา ไปจนถึงอัตราโทษจำคุกหนัก 20 ปีขึ้นไป หรือจำคุกตลอดชีวิต เมื่อตำรวจส่งฝากขังต่อศาล ศาลจะใช้ดุลพินิจร่วมกับแบบทดสอบประเมินความเสี่ยงในการหลบหนี หรือยุ่งเกี่ยวกับพยานหลักฐาน หากศาลพิจารณาปล่อยตัวชั่วคราว ในรายที่ไม่มีเงินหรือหลักทรัพย์ประกันตัวก็สามารถขอใช้ค่าไถ่ EM ได้ทันที โดยเจ้าหน้าที่ศาลจะทำการติดตั้งเข้ากับข้อเท้าของผู้ต้องหา เปิดสัญญาณจีพีเอส ระบบจะทำงานทันที โดยรายงานพิกัดเข้ามายังศูนย์ควบคุมและติดตามการปล่อยตัวชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักงานศาลยุติธรรม ถ.รัชดาภิเษก แบบเรียลไทม์ตลอด 24 ชั่วโมง หากมีการออกนอกพื้นที่ควบคุม เช่น เขตชายแดน ออกนอกประเทศ หรือบ้านที่ถูกคุ้มครอง แม้กระทั่งถอด ตัด หรือทุบทำลาย ระบบจะแจ้งเตือนมายังศูนย์แห่งนี้ เพื่อส่งข้อมูลให้ศาลติดตามตัวหรือตักเตือน หากในรายที่เข้าข่ายหลบหนีต้องถูกจับกุม

โดยในการพิจารณาที่จะส่งอนุญาตให้นำการควบคุมผู้ต้องหาโทษโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EM) มาใช้ได้หรือไม่เป็นอำนาจของศาลพิจารณา โดยปัจจุบันได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในขั้นตอนก่อนศาลมีคำพิพากษา หรือปล่อยตัวชั่วคราว ชั่วคราว พิจารณาตามมาตรา 108 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นการกำหนดเงื่อนไขเพื่อรองรับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางมาใช้ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ช่วยตรวจสอบการเดินทาง หรือตรวจสอบตำแหน่งที่อยู่จากระยะไกล พินิจพิจารณาจะทำการประเมินความเสี่ยงจากการปล่อยชั่วคราว และกรณีหลังมีคำพิพากษาพิจารณา มาตรา 89/2(3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต้องเป็นผู้ต้องหาโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา ส่วนในกรณีที่ผู้ต้องหาโทษให้ลงโทษเกินสามสิบปีหรือโทษจำคุกตลอดชีวิต ผู้ต้องหาโทษต้องได้รับโทษตามคำพิพากษามาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี และตามกฎหมายกระทรวงการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่น ที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556

ดังนั้นจากการศึกษาพบว่าในต่างประเทศได้มีการยอมรับให้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในกระบวนการยุติธรรม และในประเทศที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เฉพาะในการใช้สำหรับเด็กและเยาวชนถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีการกระทำความผิดซ้ำในจำนวนที่น้อยลง หรือไม่มีการกระทำความผิดอีก เนื่องจากเด็กและเยาวชนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ และไม่ต้องเข้าไปในสถานพินิจที่เป็นศูนย์รวมของผู้กระทำความผิดจึงไม่จำเป็นต้องเป็นการเข้าไปเรียนรู้วิธีการกระทำความผิดเพิ่มเติม สามารถไปโรงเรียนและอยู่ร่วมกันกับครอบครัวได้ รวมถึงเป็นการลดปัญหาผลกระทบทางด้านจิตใจของเด็ก ไม่เป็นการตีตราในสังคม และลดความแออัดในสถานควบคุมตัวเด็กและเยาวชน และยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานของรัฐที่ต้องในการดูแลผู้กระทำความผิดในสถานพินิจ

5.1.3 ประเด็นสิทธิมนุษยชนจากการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชน

ในการติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นั้นมียุทธศาสตร์ที่แสดงความเห็นออกเป็น 2 ด้าน คือ กลุ่มที่เห็นว่ากระทบสิทธิ เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งได้รับความคุ้มครอง การนำมาใช้ควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างการปล่อยตัวชั่วคราว จึงเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย เนื่องจากในระหว่างการปล่อยตัวชั่วคราวนั้นยังไม่ได้มีการพิสูจน์ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา และกลุ่มที่เห็นว่าไม่กระทบสิทธิ ไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เห็นว่าการถูกจำคุกในเรือนจำเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มากกว่า การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทำให้ผู้กระทำความผิดได้กลับมาใช้ชีวิตกับครอบครัวและชุมชน ไม่ต้องถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่ว คุณภาพชีวิตดีขึ้น และเป็นการตัดโอกาสการเรียนรู้เทคโนโลยีอาชญากรรมจากผู้กระทำความผิดรายอื่น

5.2 เสนอแนะ

5.2.1 ด้านกฎหมาย

1) ควรมีการกำหนดเงื่อนไขการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการกำหนดอายุเด็กและเยาวชนให้ชัดเจน และในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชนในแต่ละขั้นตอนในกลุ่มความผิดฐานใดบ้าง

2) ควรมีการแก้ไขมาตรา 108 วรรคสามส่วนท้าย

บทบัญญัติเดิม “แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม จะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น”

แก้ไขใหม่ “แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ ให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้นั้นได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

3) ควรมีการกำหนดกฎหมาย มาตรา 89/3 ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เมื่อพนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุกร้องขอ หรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจมีคำสั่งให้จำคุกเด็กและเยาวชน ให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้นั้นได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

4) ควรมีการบัญญัติกฎหมายที่เป็นการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ โดยการตราเป็นกฎกระทรวง

(ร่าง)
 กฎกระทรวง
 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่น
 ที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต สำหรับเด็กและเยาวชน
 พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช 2477 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 และมาตรา 89/2 วรรคหนึ่ง (3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2550 และมาตรา 108 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 41 มาตรา 55 และมาตรา 56 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้ถูกจำกัด” หมายถึง เด็กที่อายุกว่า 10 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปี ผู้ซึ่งศาลสั่งให้จำคุกโดยวิธีการอื่น ที่สามารถจำกัดการเดินทาง และอาณาเขตของผู้นั้น

“การจำกัดการเดินทางและอาณาเขต” หมายความว่า ความรวมถึง คำสั่งศาลให้จำคุกโดยวิธีการห้ามออกนอกเคสสถานหรือสถานที่อื่นใดในช่วงเวลาที่กำหนดโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

“อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ควบคุมผู้กระทำความผิดแทนการเข้าเรือนจำ ใช้สวมใส่ข้อมือ หรือข้อเท้า ประกอบด้วยอุปกรณ์ส่งสัญญาณ อุปกรณ์รับสัญญาณ และศูนย์ควบคุมกลาง ซึ่งเป็นระบบที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดได้ และหมายความว่ารวมถึงอุปกรณ์ใด ๆ ที่ใช้ในการติดตามตำแหน่งของบุคคล

ข้อ 2 ในการยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวต่อศาลเพื่อขอให้มีการจำกัดการเดินทางและอาณาเขตแก่ผู้ซึ่งศาลสั่งให้จำคุก ให้เจ้าพนักงานคำนึงถึงเหตุดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ซึ่งศาลเห็นว่าบุคคลนั้นจะได้รับการประกันตัว
- (2) ผู้ซึ่งกระทำความผิดครั้งแรก
- (3) ผู้ซึ่งกระทำความผิดโดยประมาท

(4) ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วยจะต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง

กรณีตามวรรคหนึ่ง ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับเด็กหรือเยาวชนในคดีความผิดดังต่อไปนี้

- (1) ความผิดเกี่ยวกับเพศ
- (2) ความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย
- (3) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

ข้อ 3 ในการยื่นคำร้องต่อศาลในชั้นตอนภายหลังคำพิพากษาศาลเพื่อขอให้มีการจำกัดการเดินทางและอาณาเขตแก่ผู้ซึ่งต้อง จำคุกผู้ใด ให้เจ้าพนักงานคำนึงถึงเหตุจำเป็นซึ่งรวมถึงเหตุดังต่อไปนี้

1. คำนึงถึงความหนักเบาของข้อหา
2. การกระทำความผิดครั้งแรก
3. การกระทำโดยประมาท

ข้อ 4 ให้เจ้าพนักงานจัดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ถูกจำกัดตามสมควร เพื่อมิให้บุคคลใดดัดแปลง ทำให้เสียหาย ทำลาย เคลื่อนย้าย หรือถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าด้วยกรณีใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไข

ในกรณีพบเหตุตามวรรคหนึ่ง หรือเหตุใดที่ทำให้อุปกรณ์เกิดชำรุด หรือความเสียหาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อเจ้าพนักงานทราบทันที

พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง และจัดทำข้อมูลรายงานแก่เจ้าพนักงานทราบ รวมถึงสอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือผู้ถูกจำกัด

ข้อ 5 ในกรณีที่บุคคลเกิดการฝ่าฝืน ดัดแปลง ทำให้เสียหาย ทำลาย เคลื่อนย้าย หรือถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าด้วยกรณีใด ๆ ให้มีการจัดการดังต่อไปนี้

- (1) การว่ากล่าวตักเตือนแก่เด็กที่กระทำความผิด หรือแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่
- (2) การเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่มาทำทัณฑ์บนว่าจะระวังไม่ให้เด็กก่อเหตุร้ายขึ้นอีก
- (3) การใช้วิธีการคุมประพฤติสำหรับเด็ก โดยมีพนักงานคุมประพฤติคอยควบคุมสอดส่อง
- (4) ส่งตัวไปอยู่กับบุคคลหรือองค์กรการที่ยอมรับเด็กเพื่อสั่งสอนอบรม

(5) ส่งตัวไปโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก (แต่ไม่ให้อยู่จนอายุเกิน 18 ปี)

(6) ให้มีการจ่ายค่าปรับ

(7) จำคุก

ข้อ 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศ เพื่อกำหนด อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัด หน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือเงื่อนไขอื่นใด เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่.....

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

5.2.2 ด้านหน่วยงาน

1) ปรับขนาดอุปกรณ์ให้เล็กลงและมีน้ำหนักเบา ควรปรับปรุงแบบลักษณะของอุปกรณ์ ให้มีลักษณะเหมือนเครื่องประดับสามารถสวมใส่ได้ เพื่อไม่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเกิดความอับอาย และสะดวกต่อการใช้ชีวิตประจำวัน เห็นควรเพิ่มประสิทธิภาพของแบตเตอรี่เมื่อเปิดใช้งานแล้ว สามารถใช้งานได้นาน

2) พัฒนาบุคลากรที่ดูแลระบบให้มีความเชี่ยวชาญให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่รวมถึงประสิทธิภาพของระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ที่มีการนำเข้ามาใช้ในประเทศไทย ควรมีการตรวจสอบประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

5.2.3 ด้านสังคม

1) ประชาสัมพันธ์ในเรื่องของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจว่าการสวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นทางเลือกใหม่ในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน เพื่อให้โอกาสในการใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ

2) สร้างความเข้าใจให้กับคนในครอบครัวว่าการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีรูปแบบการทำงานอย่างไร เพื่อให้คนในครอบครัวเกิดความเข้าใจและไม่เกิดความวิตกกังวลในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้กระทำความผิดที่เป็นสมาชิกในครอบครัว

บรรณานุกรม

การควบคุมตนเอง. ค้นวันที่ 17 มีนาคม 2561 จาก <http://1.179.134.197/TEPE/C11/subject07/content1/more/page1.php>

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. 2556.

กรมคุมประพฤติ. สถิติผู้ที่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ล่าสุด ในปี 2558. ค้นวันที่ 15 มีนาคม 2018 จาก <http://www.probation.go.th/>

ข่าวสด. ศาลสั่งใส่กำไลข้อมืออิเล็กทรอนิกส์ คุมพฤติกรรม 5 เดือน-สก็อต. ค้นวันที่ 17 มีนาคม 2561 จาก https://www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=TVRReU5USTROemsxTkE9PQ==

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ใน รายงานสรุปประชุมปฏิบัติการวิจัยโครงการ 2 การกักขังและใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ควบคุมผู้ต้องโทษในสหรัฐอเมริกาในการควบคุม นักโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์. 13 มิถุนายน 2531.

ครูบ้านนอกดอทคอม. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์. ค้นวันที่ 25 เมษายน 2561 จาก <https://www.kroobannok.com/99>

จิตรภาวิน เอี่ยมอัม. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการควบคุมตนเองไม่เกี่ยวข้องกับบอบายมุขของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา จิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

ชนาทิพย์ วีระสืบพงศ์. การใช้มาตรการภาษีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิด. เอกสารวิชาการหลักสูตรผู้บริหารกระบวนกรายุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ 18 วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, 2557. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่). หน้า 7.

ชวนันท์ ขาญศิลป์. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory). ค้นวันที่ 25 ตุลาคม 2561 จาก <https://bit.ly/2E2pO7D>.

ชัยฤทธิ์ ศรีวาริรัตน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจและรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2556.

ชีวิวัฒน์ หวานอารมย์. ปัญหาทางกฎหมายในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ผ่านกระบวนการ ประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน. การศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550. หน้า 46.

ชีต้า ธนฐิติวงศ์. การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์. วารสารกระบวนการยุติธรรม. 4 (กรกฎาคม – กันยายน 2554): 63.

ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. **ทฤษฎีอาชญาวิทยา**. ค้นวันที่ 16 สิงหาคม 2561
จาก <https://bit.ly/2KjTwbZ>.

นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล. **อาชญากรรม การป้องกัน การควบคุม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: พรทิพย์การพิมพ์, 2548.

นัทธี จิตสว่าง. **อาชญาวิทยา กระบวนการยุติธรรม ราชทัณฑ์ และการวิจัยเชิงคุณภาพ**.
ค้นวันที่ 20 เมษายน 2561 จาก <https://www.gotoknow.org/blog/nathee-chitsawang>

ปริญญาศาสตราจารย์สิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2491

ประคนธ์ พันธุ์วิชาติกุล. **การลงโทษสถานหนักต่อผู้กระทำความผิดกฎหมาย**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2523.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ประมวลกฎหมายอาญา

บุญยวัจน์ ไตรจุฑากาญจน. แนวทางการพัฒนากระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน. **วารสารธรรมศาสตร์** 2, 37 (2561): 70.

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553
มูลนิธิพัฒนาวัฒนธรรม. **การควบคุมตัวสตรีและเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีในการกักตัวและก่อนการดำเนินคดี**. ค้นวันที่ 20 มีนาคม 2561 จาก <https://voicefromthais.Wordpress.com>

มณฑรา ธรรมบุศย์. **ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา**. ค้นวันที่ 30 กรกฎาคม 2561
จาก <https://sites.google.com/site/psychologybkfhome/citwithya-phathnakar/thvsdikar-reiyn-ru-thang-sangkham-khxng-baen-dura>

ลาวัลย์ หอนพรัตน์. **ทฤษฎีการแก้ไขผู้กระทำความผิด**. ค้นวันที่ 5 ตุลาคม 2561 จาก law.stou.ac.th/dynfiles/Ex.41716-7.pdf

ศรันยา สีม่า. กำไลอิเล็กทรอนิกส์: อุปกรณ์ผู้กระทำความผิด. **Hot Issue**. (มกราคม 2559): 1.
ศิวาพร คารวนันท์. การปล่อยตัวชั่วคราวด้วยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM). **Law E-Learning**. (2560): 1.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. **การกำหนดโทษ**. ค้นวันที่ 10 มีนาคม 2561 จาก <http://www.djop.go.th/home>

สมพร อมรชัยนพคุณ. **กระบวนการยุติธรรมกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน**.

- ค้นวันที่ 20 ตุลาคม 2560 จาก <https://bit.ly/2kWVCX9>
- สมยศ เชื้อไทย. **ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2555.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. ค้นวันที่ 17 เมษายน 2561 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสตูล. **ระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินคดีเด็ก**. ค้นวันที่ 30 พฤษภาคม 2561 จาก <http://www.satun-ju.ago.go.th/index.php/2013-06-22-10-53-25>.
- สุดสงวน สุธีสร. **อาชญาวิทยาและงานสังคมสงเคราะห์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- สุนทวิทย์ จิตสว่าง และฐิตียา เพชรมณี. การติดตามประเมินผลการนำระบบการควบคุมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำผิด. **วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์**. 2, 24 (2559): 2.
- สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์. **พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2547.
- ศักดิ์พงศ์ หอมหวาน, เสาวลักษณ์ โกศลกิติอัมพร และอนุชา ร่มพยอม. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. ใน **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2**. 2560. หน้า 33-34.
- อนุสัญญาสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532
- Florida Department of Juvenile justice. **Gov. Scott - Juvenile Arrests Drop to Historic 42-Year Low**. Retrieved July 12, 2018 from <http://www.djj.state.fl.us/news/press-releases/press-release-detail/2018/12/19/gov.-scott---juvenile-arrests-drop-to-historic-42-year-low>.
- Ilaw. **จำคุกแบบใหม่ ใส่กำไลติดตามตัว ไม่ต้องเข้าห้องขัง 2556**. ค้นวันที่ 10 มีนาคม 2561 จาก <https://ilaw.or.th/node/2726>
- Malay mail. **Over 200 under house arrest and strapped with electronic monitoring devices, says CID director**. Retrieved September 24, 2018 from <https://www.malaymail.com/s/1027333/over-200-under-house-arrest-and-strapped-with-electronic-monitoring-devices>
- Sonny Zuhuda. **Readings on SOSMA 2012 and the Electronic Monitoring Devices**. Retrieved September 23, 2018 from <https://sonnyzuhuda.com/2016/03/01/readings-on-sosma-2012-and-the-electronic-monitoring-devices/#more-1378>
- The 2018 Florida Statutes

The Criminal Law (Electronic Monitoring) Rules 1997

The Criminal Justice Act 2000

The Criminal Justice Act 2003

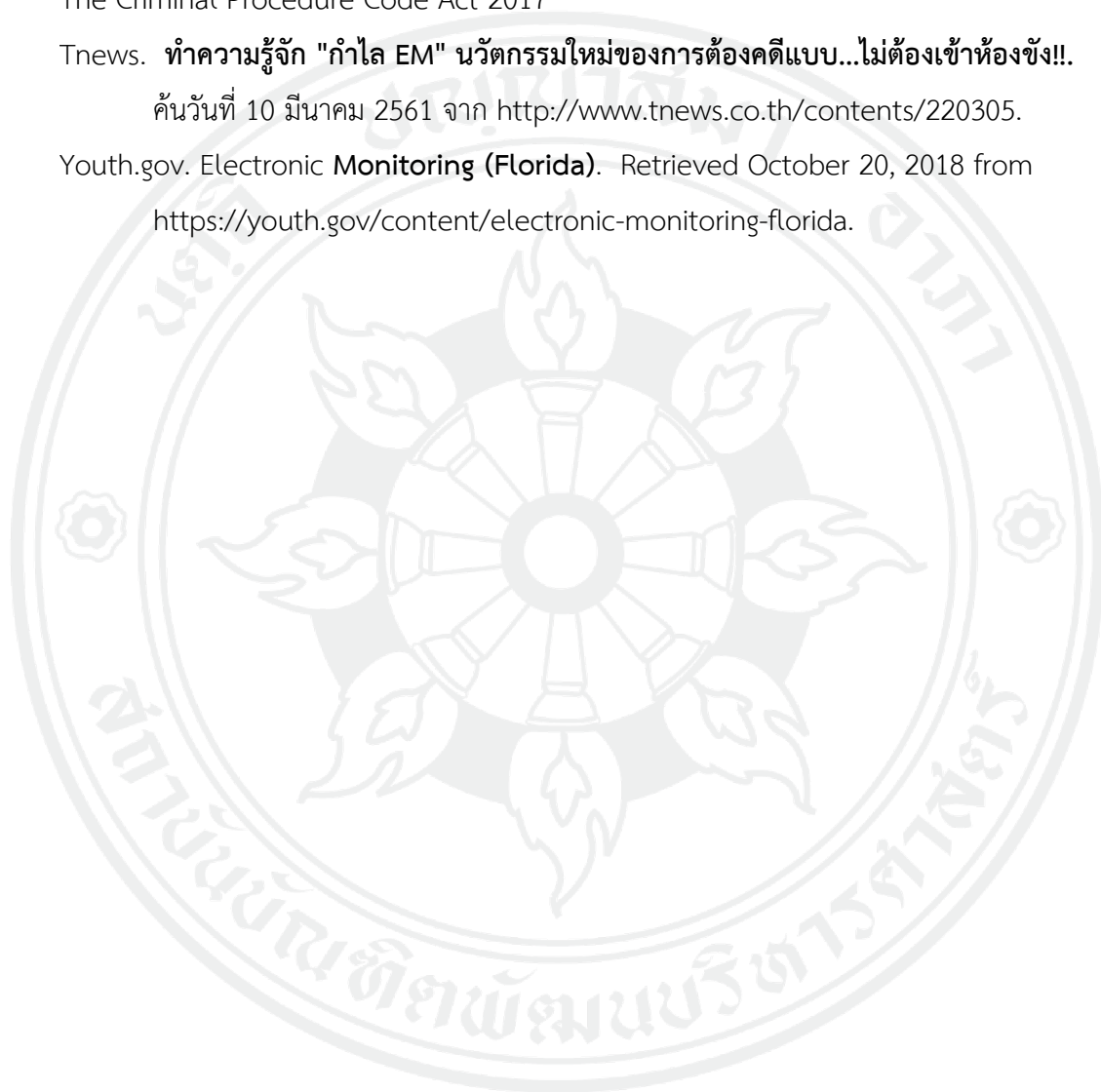
The Criminal Procedure Code Act 2012

The Criminal Procedure Code Act 2017

Tnews. ทำความรู้จัก "กำไล EM" นวัตกรรมใหม่ของการต้องคดีแบบ...ไม่ต้องเข้าห้องขัง!!.

ค้นวันที่ 10 มีนาคม 2561 จาก <http://www.tnews.co.th/contents/220305>.

Youth.gov. Electronic **Monitoring (Florida)**. Retrieved October 20, 2018 from <https://youth.gov/content/electronic-monitoring-florida>.

ภาคผนวก ก The 2019 Florida Statutes

The 2019 Florida Statutes

Title XLVI CRIMES

Chapter 794 SEXUAL BATTERY

794.011 Sexual battery.—

(1) As used in this chapter:

(a) “Consent” means intelligent, knowing, and voluntary consent and does not include coerced submission. “Consent” shall not be deemed or construed to mean the failure by the alleged victim to offer physical resistance to the offender.

(b) “Mentally defective” means a mental disease or defect which renders a person temporarily or permanently incapable of appraising the nature of his or her conduct.

(c) “Mentally incapacitated” means temporarily incapable of appraising or controlling a person’s own conduct due to the influence of a narcotic, anesthetic, or intoxicating substance administered without his or her consent or due to any other act committed upon that person without his or her consent.

(d) “Offender” means a person accused of a sexual offense in violation of a provision of this chapter.

(e) “Physically helpless” means unconscious, asleep, or for any other reason physically unable to communicate unwillingness to an act.

(f) “Retaliation” includes, but is not limited to, threats of future physical punishment, kidnapping, false imprisonment or forcible confinement, or extortion.

(g) “Serious personal injury” means great bodily harm or pain, permanent disability, or permanent disfigurement.

(h) “Sexual battery” means oral, anal, or vaginal penetration by, or union with, the sexual organ of another or the anal or vaginal penetration of another by any other object; however, sexual battery does not include an act done for a bona fide medical purpose.

(i) “Victim” means a person who has been the object of a sexual offense.

(j) “Physically incapacitated” means bodily impaired or handicapped and substantially limited in ability to resist or flee.

(2)(a) A person 18 years of age or older who commits sexual battery upon, or in an attempt to commit sexual battery injures the sexual organs of, a person less than 12 years of age commits a capital felony, punishable as provided in ss. 775.082 and 921.141.

(b) A person less than 18 years of age who commits sexual battery upon, or in an attempt to commit sexual battery injures the sexual organs of, a person less than 12 years of age commits a life felony, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115.

(3) A person who commits sexual battery upon a person 12 years of age or older, without that person’s consent, and in the process thereof uses or threatens to use a deadly weapon or uses actual physical force likely to cause serious personal injury commits a life felony, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115.

(4)(a) A person 18 years of age or older who commits sexual battery upon a person 12 years of age or older but younger than 18 years of age without that person’s consent, under any of the circumstances listed in paragraph (e), commits a felony of the first degree, punishable by a term of years not exceeding life or as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115.

(b) A person 18 years of age or older who commits sexual battery upon a person 18 years of age or older without that person’s consent, under any of the circumstances listed in paragraph (e), commits a felony of the first degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115.

(c) A person younger than 18 years of age who commits sexual battery upon a person 12 years of age or older without that person’s consent, under any of the circumstances listed in paragraph (e), commits a felony of the first degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115.

(d) A person commits a felony of the first degree, punishable by a term of years not exceeding life or as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115 if the person commits sexual battery upon a person 12 years of age or older without

that person's consent, under any of the circumstances listed in paragraph (e), and such person was previously convicted of a violation of:

1. Section 787.01(2) or s. 787.02(2) when the violation involved a victim who was a minor and, in the course of committing that violation, the defendant committed against the minor a sexual battery under this chapter or a lewd act under s. 800.04 or s. 847.0135(5);
2. Section 787.01(3)(a)2. or 3.;
3. Section 787.02(3)(a)2. or 3.;
4. Section 800.04;
5. Section 825.1025;
6. Section 847.0135(5); or
7. This chapter, excluding subsection (10) of this section.

(e) The following circumstances apply to paragraphs (a)-(d):

1. The victim is physically helpless to resist.
2. The offender coerces the victim to submit by threatening to use force or violence likely to cause serious personal injury on the victim, and the victim reasonably believes that the offender has the present ability to execute the threat.
3. The offender coerces the victim to submit by threatening to retaliate against the victim, or any other person, and the victim reasonably believes that the offender has the ability to execute the threat in the future.
4. The offender, without the prior knowledge or consent of the victim, administers or has knowledge of someone else administering to the victim any narcotic, anesthetic, or other intoxicating substance that mentally or physically incapacitates the victim.
5. The victim is mentally defective, and the offender has reason to believe this or has actual knowledge of this fact.
6. The victim is physically incapacitated.
7. The offender is a law enforcement officer, correctional officer, or correctional probation officer as defined in s. 943.10(1), (2), (3), (6), (7), (8), or (9), who is certified under s. 943.1395 or is an elected official exempt from such certification by virtue of s. 943.253, or any other person in a position of control or authority in a probation,

community control, controlled release, detention, custodial, or similar setting, and such officer, official, or person is acting in such a manner as to lead the victim to reasonably believe that the offender is in a position of control or authority as an agent or employee of government.

(5)(a) A person 18 years of age or older who commits sexual battery upon a person 12 years of age or older but younger than 18 years of age, without that person's consent, and in the process does not use physical force and violence likely to cause serious personal injury commits a felony of the first degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115.

(b) A person 18 years of age or older who commits sexual battery upon a person 18 years of age or older, without that person's consent, and in the process does not use physical force and violence likely to cause serious personal injury commits a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115.

(c) A person younger than 18 years of age who commits sexual battery upon a person 12 years of age or older, without that person's consent, and in the process does not use physical force and violence likely to cause serious personal injury commits a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115.

(d) A person commits a felony of the first degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, s. 775.084, or s. 794.0115 if the person commits sexual battery upon a person 12 years of age or older, without that person's consent, and in the process does not use physical force and violence likely to cause serious personal injury and the person was previously convicted of a violation of:

1. Section 787.01(2) or s. 787.02(2) when the violation involved a victim who was a minor and, in the course of committing that violation, the defendant committed against the minor a sexual battery under this chapter or a lewd act under s. 800.04 or s. 847.0135(5);
2. Section 787.01(3)(a)2. or 3.;
3. Section 787.02(3)(a)2. or 3.;
4. Section 800.04;

5. Section 825.1025;
 6. Section 847.0135(5); or
 7. This chapter, excluding subsection (10) of this section.
- (6)(a) The offenses described in paragraphs (5)(a)-(c) are included in any sexual battery offense charged under subsection (3).
- (b) The offense described in paragraph (5)(a) is included in an offense charged under paragraph (4)(a).
- (c) The offense described in paragraph (5)(b) is included in an offense charged under paragraph (4)(b).
- (d) The offense described in paragraph (5)(c) is included in an offense charged under paragraph (4)(c).
- (e) The offense described in paragraph (5)(d) is included in an offense charged under paragraph (4)(d).
- (7) A person who is convicted of committing a sexual battery on or after October 1, 1992, is not eligible for basic gain-time under s. 944.275. This subsection may be cited as the “Junny Rios-Martinez, Jr. Act of 1992.”
- (8) Without regard to the willingness or consent of the victim, which is not a defense to prosecution under this subsection, a person who is in a position of familial or custodial authority to a person less than 18 years of age and who:
- (a) Solicits that person to engage in any act which would constitute sexual battery under paragraph (1)(h) commits a felony of the third degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.
 - (b) Engages in any act with that person while the person is 12 years of age or older but younger than 18 years of age which constitutes sexual battery under paragraph (1)(h) commits a felony of the first degree, punishable by a term of years not exceeding life or as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.
 - (c) Engages in any act with that person while the person is less than 12 years of age which constitutes sexual battery under paragraph (1)(h), or in an attempt to commit sexual battery injures the sexual organs of such person commits a capital or life felony, punishable pursuant to subsection (2).

(9) For prosecution under paragraph (4)(a), paragraph (4)(b), paragraph (4)(c), or paragraph (4)(d) which involves an offense committed under any of the circumstances listed in subparagraph (4)(e)7., acquiescence to a person reasonably believed by the victim to be in a position of authority or control does not constitute consent, and it is not a defense that the perpetrator was not actually in a position of control or authority if the circumstances were such as to lead the victim to reasonably believe that the person was in such a position.

(10) A person who falsely accuses a person listed in subparagraph (4)(e)7. or other person in a position of control or authority as an agent or employee of government of violating paragraph (4)(a), paragraph (4)(b), paragraph (4)(c), or paragraph (4)(d) commits a felony of the third degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

Title XLVI CRIMES Chapter 800

LEWDNESS; INDECENT EXPOSURE

800.04 Lewd or lascivious offenses committed upon or in the presence of persons less than 16 years of age.—

(1) DEFINITIONS.—As used in this section:

(a) “Sexual activity” means the oral, anal, or vaginal penetration by, or union with, the sexual organ of another or the anal or vaginal penetration of another by any other object; however, sexual activity does not include an act done for a bona fide medical purpose.

(b) “Consent” means intelligent, knowing, and voluntary consent, and does not include submission by coercion.

(c) “Coercion” means the use of exploitation, bribes, threats of force, or intimidation to gain cooperation or compliance.

(d) “Victim” means a person upon whom an offense described in this section was committed or attempted or a person who has reported a violation of this section to a law enforcement officer.

(2) PROHIBITED DEFENSES.—Neither the victim’s lack of chastity nor the victim’s consent is a defense to the crimes proscribed by this section.

(3) IGNORANCE OR BELIEF OF VICTIM'S AGE.—The perpetrator's ignorance of the victim's age, the victim's misrepresentation of his or her age, or the perpetrator's bona fide belief of the victim's age cannot be raised as a defense in a prosecution under this section.

(4) LEWD OR LASCIVIOUS BATTERY.—

(a) A person commits lewd or lascivious battery by:

1. Engaging in sexual activity with a person 12 years of age or older but less than 16 years of age; or
2. Encouraging, forcing, or enticing any person less than 16 years of age to engage in sadomasochistic abuse, sexual bestiality, prostitution, or any other act involving sexual activity.

(b) Except as provided in paragraph (c), an offender who commits lewd or lascivious battery commits a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(c) A person commits a felony of the first degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084 if the person is an offender 18 years of age or older who commits lewd or lascivious battery and was previously convicted of a violation of:

1. Section 787.01(2) or s. 787.02(2) when the violation involved a victim who was a minor and, in the course of committing that violation, the defendant committed against the minor a sexual battery under chapter 794 or a lewd act under this section or s. 847.0135(5);
2. Section 787.01(3)(a)2. or 3.;
3. Section 787.02(3)(a)2. or 3.;
4. Chapter 794, excluding s. 794.011(10);
5. Section 825.1025;
6. Section 847.0135(5); or
7. This section.

(5) LEWD OR LASCIVIOUS MOLESTATION.—

(a) A person who intentionally touches in a lewd or lascivious manner the breasts, genitals, genital area, or buttocks, or the clothing covering them, of a person less

than 16 years of age, or forces or entices a person under 16 years of age to so touch the perpetrator, commits lewd or lascivious molestation.

(b) An offender 18 years of age or older who commits lewd or lascivious molestation against a victim less than 12 years of age commits a life felony, punishable as provided in s. 775.082(3)(a)4.

(c) 1. An offender less than 18 years of age who commits lewd or lascivious molestation against a victim less than 12 years of age; or

2. An offender 18 years of age or older who commits lewd or lascivious molestation against a victim 12 years of age or older but less than 16 years of age commits a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(d) An offender less than 18 years of age who commits lewd or lascivious molestation against a victim 12 years of age or older but less than 16 years of age commits a felony of the third degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(e) A person commits a felony of the first degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084 if the person is 18 years of age or older and commits lewd or lascivious molestation against a victim 12 years of age or older but less than 16 years of age and the person was previously convicted of a violation of:

1. Section 787.01(2) or s. 787.02(2) when the violation involved a victim who was a minor and, in the course of committing the violation, the defendant committed against the minor a sexual battery under chapter 794 or a lewd act under this section or s. 847.0135(5);

2. Section 787.01(3)(a)2. or 3.;

3. Section 787.02(3)(a)2. or 3.;

4. Chapter 794, excluding s. 794.011(10);

5. Section 825.1025;

6. Section 847.0135(5); or

7. This section.

(6) LEWD OR LASCIVIOUS CONDUCT.—

(a) A person who:

1. Intentionally touches a person under 16 years of age in a lewd or lascivious manner; or

2. Solicits a person under 16 years of age to commit a lewd or lascivious act commits lewd or lascivious conduct.

(b) An offender 18 years of age or older who commits lewd or lascivious conduct commits a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(c) An offender less than 18 years of age who commits lewd or lascivious conduct commits a felony of the third degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(7) LEWD OR LASCIVIOUS EXHIBITION.—

(a) A person who:

1. Intentionally masturbates;

2. Intentionally exposes the genitals in a lewd or lascivious manner; or

3. Intentionally commits any other sexual act that does not involve actual physical or sexual contact with the victim, including, but not limited to, sadomasochistic abuse, sexual bestiality, or the simulation of any act involving sexual activity in the presence of a victim who is less than 16 years of age, commits lewd or lascivious exhibition.

(b) An offender 18 years of age or older who commits a lewd or lascivious exhibition commits a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(c) An offender less than 18 years of age who commits a lewd or lascivious exhibition commits a felony of the third degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(8) EXCEPTION.—A mother's breastfeeding of her baby does not under any circumstance constitute a violation of this section.

Title XLVI CRIMES Chapter 827

ABUSE OF CHILDREN

827.071 Sexual performance by a child; penalties.—

(1) As used in this section, the following definitions shall apply:

(a) “Deviate sexual intercourse” means sexual conduct between persons not married to each other consisting of contact between the penis and the anus, the mouth and the penis, or the mouth and the vulva.

(b) “Intentionally view” means to deliberately, purposefully, and voluntarily view. Proof of intentional viewing requires establishing more than a single image, motion picture, exhibition, show, image, data, computer depiction, representation, or other presentation over any period of time.

(c) “Performance” means any play, motion picture, photograph, or dance or any other visual representation exhibited before an audience.

(d) “Promote” means to procure, manufacture, issue, sell, give, provide, lend, mail, deliver, transfer, transmute, publish, distribute, circulate, disseminate, present, exhibit, or advertise or to offer or agree to do the same.

(e) “Sadomasochistic abuse” means flagellation or torture by or upon a person, or the condition of being fettered, bound, or otherwise physically restrained, for the purpose of deriving sexual satisfaction from inflicting harm on another or receiving such harm oneself.

(f) “Sexual battery” means oral, anal, or vaginal penetration by, or union with, the sexual organ of another or the anal or vaginal penetration of another by any other object; however, “sexual battery” does not include an act done for a bona fide medical purpose.

(g) “Sexual bestiality” means any sexual act between a person and an animal involving the sex organ of the one and the mouth, anus, or vagina of the other.

(h) “Sexual conduct” means actual or simulated sexual intercourse, deviate sexual intercourse, sexual bestiality, masturbation, or sadomasochistic abuse; actual lewd exhibition of the genitals; actual physical contact with a person’s clothed or unclothed genitals, pubic area, buttocks, or, if such person is a female, breast, with the intent to arouse or gratify the sexual desire of either party; or any act or conduct which constitutes sexual battery or simulates that sexual battery is being or will be committed. A mother’s breastfeeding of her baby does not under any circumstance constitute “sexual conduct.”

(i) "Sexual performance" means any performance or part thereof which includes sexual conduct by a child of less than 18 years of age.

(j) "Simulated" means the explicit depiction of conduct set forth in paragraph (h) which creates the appearance of such conduct and which exhibits any uncovered portion of the breasts, genitals, or buttocks.

(2) A person is guilty of the use of a child in a sexual performance if, knowing the character and content thereof, he or she employs, authorizes, or induces a child less than 18 years of age to engage in a sexual performance or, being a parent, legal guardian, or custodian of such child, consents to the participation by such child in a sexual performance. Whoever violates this subsection is guilty of a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(3) A person is guilty of promoting a sexual performance by a child when, knowing the character and content thereof, he or she produces, directs, or promotes any performance which includes sexual conduct by a child less than 18 years of age. Whoever violates this subsection is guilty of a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(4) It is unlawful for any person to possess with the intent to promote any photograph, motion picture, exhibition, show, representation, or other presentation which, in whole or in part, includes any sexual conduct by a child. The possession of three or more copies of such photograph, motion picture, representation, or presentation is prima facie evidence of an intent to promote. Whoever violates this subsection is guilty of a felony of the second degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(5)(a) It is unlawful for any person to knowingly possess, control, or intentionally view a photograph, motion picture, exhibition, show, representation, image, data, computer depiction, or other presentation which, in whole or in part, he or she knows to include any sexual conduct by a child. The possession, control, or intentional viewing of each such photograph, motion picture, exhibition, show, image, data, computer depiction, representation, or presentation is a separate offense. If such photograph, motion picture, exhibition, show, representation, image, data, computer depiction, or other presentation includes sexual conduct by more than

one child, then each such child in each such photograph, motion picture, exhibition, show, representation, image, data, computer depiction, or other presentation that is knowingly possessed, controlled, or intentionally viewed is a separate offense. A person who violates this subsection commits a felony of the third degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(b) This subsection does not apply to material possessed, controlled, or intentionally viewed as part of a law enforcement investigation.

(6) Prosecution of any person for an offense under this section shall not prohibit prosecution of that person in this state for a violation of any law of this state, including a law providing for greater penalties than prescribed in this section or any other crime punishing the sexual

Title XLVI CRIMES

Chapter 843 OBSTRUCTING JUSTICE

843.23 Tampering with an electronic monitoring device.—

(1) As used in this section, the term “electronic monitoring device” includes any device that is used to track the location of a person.

(2) It is unlawful for a person to intentionally and without authority:

(a) Remove, destroy, alter, tamper with, damage, or circumvent the operation of an electronic monitoring device that must be worn or used by that person or another person pursuant to a court order or pursuant to an order by the Florida Commission on Offender Review; or

(b) Request, authorize, or solicit a person to remove, destroy, alter, tamper with, damage, or circumvent the operation of an electronic monitoring device required to be worn or used pursuant to a court order or pursuant to an order by the Florida Commission on Offender Review.

(3) A person who violates this section commits a felony of the third degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

Title XLVI CRIMES

Chapter 847 OBSCENITY Entire Chapter

SECTION 0145 Selling or buying of minors; penalties.

847.0145 Selling or buying of minors; penalties.—

(1) Any parent, legal guardian, or other person having custody or control of a minor who sells or otherwise transfers custody or control of such minor, or offers to sell or otherwise transfer custody of such minor, either:

(a) With knowledge that, as a consequence of the sale or transfer, the minor will be portrayed in a visual depiction engaging in, or assisting another person to engage in, sexually explicit conduct; or

(b) With intent to promote either:

1. The engaging in of sexually explicit conduct by such minor for the purpose of producing any visual depiction of such conduct; or

2. The rendering of assistance by the minor to any other person to engage in sexually explicit conduct for the purpose of producing any visual depiction of such conduct;

shall be guilty of a felony of the first degree, punishable as provided in s. 775.082, s. 775.083, or s. 775.084.

(2) Whoever purchases or otherwise obtains custody or control of a minor, or offers to purchase or otherwise obtain custody or control of a minor, either:

(a) With knowledge that, as a consequence of the purchase or obtaining of custody, the minor will be portrayed in a visual depiction engaging in, or assisting another person to engage in, sexually explicit conduct;

(b) With intent to promote either:

1. The engaging in of sexually explicit conduct by such minor for the purpose of producing any visual depiction of such conduct; or

2. The rendering of assistance by the minor to any other person to engage in sexually explicit conduct for the purpose of producing any visual depiction of such conduct;

Title XLVII CRIMINAL PROCEDURE AND CORRECTIONS

Chapter 948 PROBATION AND COMMUNITY CONTROL Entire Chapter

SECTION 11 Electronic monitoring devices.

948.11 Electronic monitoring devices.—

(1) The Department of Corrections shall electronically monitor an offender sentenced to community control when the court has imposed electronic monitoring as a condition of community control.

(2) Any offender placed under supervision who violates the terms and conditions of supervision and is restored to supervision may be supervised by means of an electronic monitoring device or system if ordered by the court.

(3) For those offenders being electronically monitored, the Department of Corrections shall develop procedures to determine, investigate, and report the offender's noncompliance with the terms and conditions of sentence 24 hours per day. All reports of noncompliance shall be immediately investigated by a probation officer.

(4) The Department of Corrections may contract with local law enforcement agencies to assist in the location and apprehension of offenders who are in noncompliance as reported by the electronic monitoring system. This contract is intended to provide the department a means for providing immediate investigation of noncompliance reports, especially after normal office hours.

(5) Any person being electronically monitored by the department as a result of being placed on supervision shall pay the department for the electronic monitoring services as provided in s. 948.09(2).

(6) For probationers, community controllees, or conditional releasees who have current or prior convictions for violent or sexual offenses, the department, in carrying out a court or commission order to electronically monitor an offender, must use a system that actively monitors and identifies the offender's location and timely reports or records the offender's presence near or within a crime scene or in a prohibited area or the offender's departure from specified geographic limitations. Procurement of electronic monitoring services under this subsection shall be by competitive procurement in accordance with s. 287.057.

Title XLVII CRIMINAL PROCEDURE AND CORRECTIONS

Chapter 948 PROBATION AND COMMUNITY CONTROL

948.09 Payment for cost of supervision and other monetary obligations.—

(1)(a)1. Any person ordered by the court, the Department of Corrections, or the Florida Commission on Offender Review to be placed under supervision under this chapter, chapter 944, chapter 945, chapter 947, or chapter 958, or in a pretrial intervention program, must, as a condition of any placement, pay the department a total sum of money equal to the total month or portion of a month of supervision times the court-ordered amount, but not to exceed the actual per diem cost of the supervision. The department shall adopt rules by which an offender who pays in full and in advance of regular termination of supervision may receive a reduction in the amount due. The rules shall incorporate provisions by which the offender's ability to pay is linked to an established written payment plan. Funds collected from felony offenders may be used to offset costs of the Department of Corrections associated with community supervision programs, subject to appropriation by the Legislature.

2. In addition to any other contribution or surcharge imposed by this section, each felony offender assessed under this paragraph shall pay a \$2-per-month surcharge to the department. The surcharge shall be deemed to be paid only after the full amount of any monthly payment required by the established written payment plan has been collected by the department. These funds shall be used by the department to pay for correctional probation officers' training and equipment, including radios, and firearms training, firearms, and attendant equipment necessary to train and equip officers who choose to carry a concealed firearm while on duty. This subparagraph does not limit the department's authority to determine who shall be authorized to carry a concealed firearm while on duty, or limit the right of a correctional probation officer to carry a personal firearm approved by the department.

(b) Any person placed on misdemeanor probation by a county court must contribute not less than \$40 per month, as decided by the sentencing court, to the court-approved public or private entity providing misdemeanor supervision.

(2) Any person being electronically monitored by the department as a result of being placed on supervision shall pay the department for electronic monitoring services at a rate that may not exceed the full cost of the monitoring service in addition to the cost of supervision as directed by the sentencing court. The funds collected under this subsection shall be deposited in the General Revenue Fund. The department may exempt a person from paying all or any part of the costs of the electronic monitoring service if it finds that any of the factors listed in subsection (3) exist.

(3) Any failure to pay contribution as required under this section may constitute a ground for the revocation of supervision by the court or by the Florida Commission on Offender Review, the revocation of control release by the Control Release Authority, or the removal from the pretrial intervention program by the state attorney. The Department of Corrections may exempt a person from the payment of all or any part of the contribution if it finds any of the following factors:

(a) The offender has diligently attempted, but has been unable, to obtain or maintain employment that provides him or her sufficient income to make such payments.

(b) The offender is a student in a school, college, university, or course of career training designed to fit the student for gainful employment. Certification of such student status shall be supplied to the offender's probation officer by the educational institution in which the offender is enrolled.

(c) The offender has an employment handicap, as determined by a physical, psychological, or psychiatric examination.

(d) The offender's age prevents him or her from obtaining employment.

(e) The offender is responsible for the support of dependents, and the payment of such contribution constitutes an undue hardship on the offender.

(f) The offender has been transferred outside the state under an interstate compact adopted pursuant to chapter 949.

(4) As a condition of an interstate compact adopted pursuant to chapter 949, the department shall require each out-of-state probationer or parolee transferred to this state to contribute not less than \$30 or more than the cost of supervision, certified

by the Department of Corrections, per month to defray the cost incurred by this state as a result of providing supervision and rehabilitation during the period of supervision.

(5) In addition to any other required contributions, the department, at its discretion, may require offenders under any form of supervision to submit to and pay for urinalysis testing to identify drug usage as part of the rehabilitation program. Any failure to make such payment, or participate, may be considered a ground for revocation by the court, the Florida Commission on Offender Review, or the Control Release Authority, or for removal from the pretrial intervention program by the state attorney. The department may exempt a person from such payment if it determines that any of the factors specified in subsection (3) exist.

(6) The department shall establish a payment plan for all costs ordered by the courts for collection by the department and a priority order for payments, except that victim restitution payments authorized under s. 948.03(1)(f) take precedence over all other court-ordered payments. The department is not required to disburse cumulative amounts of less than \$10 to individual payees established on this payment plan.

Title XLVII CRIMINAL PROCEDURE AND CORRECTIONS

Chapter 948 PROBATION AND COMMUNITY CONTROL Entire Chapter

SECTION 11 Electronic monitoring devices.

948.11 Electronic monitoring devices.—

(1) The Department of Corrections shall electronically monitor an offender sentenced to community control when the court has imposed electronic monitoring as a condition of community control.

(2) Any offender placed under supervision who violates the terms and conditions of supervision and is restored to supervision may be supervised by means of an electronic monitoring device or system if ordered by the court.

(3) For those offenders being electronically monitored, the Department of Corrections shall develop procedures to determine, investigate, and report the offender's noncompliance with the terms and conditions of sentence 24 hours per

day. All reports of noncompliance shall be immediately investigated by a probation officer.

(4) The Department of Corrections may contract with local law enforcement agencies to assist in the location and apprehension of offenders who are in noncompliance as reported by the electronic monitoring system. This contract is intended to provide the department a means for providing immediate investigation of noncompliance reports, especially after normal office hours.

(5) Any person being electronically monitored by the department as a result of being placed on supervision shall pay the department for the electronic monitoring services as provided in s. 948.09(2).

(6) For probationers, community controllees, or conditional releasees who have current or prior convictions for violent or sexual offenses, the department, in carrying out a court or commission order to electronically monitor an offender, must use a system that actively monitors and identifies the offender's location and timely reports or records the offender's presence near or within a crime scene or in a prohibited area or the offender's departure from specified geographic limitations. Procurement of electronic monitoring services under this subsection shall be by competitive procurement in accordance with s. 287.057.

Title XLVII CRIMINAL PROCEDURE AND CORRECTIONS

Chapter 948 PROBATION AND COMMUNITY CONTROL Entire Chapter

SECTION 30 Additional terms and conditions of probation or community control for certain sex offenses.

948.30 Additional terms and conditions of probation or community control for certain sex offenses.—Conditions imposed pursuant to this section do not require oral pronouncement at the time of sentencing and shall be considered standard conditions of probation or community control for offenders specified in this section.

(1) Effective for probationers or community controllees whose crime was committed on or after October 1, 1995, and who are placed under supervision for violation of chapter 794, s. 800.04, s. 827.071, s. 847.0135(5), or s. 847.0145, the court must impose the following conditions in addition to all other standard and special conditions imposed:

(a) A mandatory curfew from 10 p.m. to 6 a.m. The court may designate another 8-hour period if the offender's employment precludes the above specified time, and the alternative is recommended by the Department of Corrections. If the court determines that imposing a curfew would endanger the victim, the court may consider alternative sanctions.

(b) If the victim was under the age of 18, a prohibition on living within 1,000 feet of a school, child care facility, park, playground, or other place where children regularly congregate, as prescribed by the court. The 1,000-foot distance shall be measured in a straight line from the offender's place of residence to the nearest boundary line of the school, child care facility, park, playground, or other place where children congregate. The distance may not be measured by a pedestrian route or automobile route. A probationer or community controllee who is subject to this paragraph may not be forced to relocate and does not violate his or her probation or community control if he or she is living in a residence that meets the requirements of this paragraph and a school, child care facility, park, playground, or other place where children regularly congregate is subsequently established within 1,000 feet of his or her residence.

(c) Active participation in and successful completion of a sex offender treatment program with qualified practitioners specifically trained to treat sex offenders, at the probationer's or community controllee's own expense. If a qualified practitioner is not available within a 50-mile radius of the probationer's or community controllee's residence, the offender shall participate in other appropriate therapy.

(d) A prohibition on any contact with the victim, directly or indirectly, including through a third person, unless approved by the victim, a qualified practitioner in the sexual offender treatment program, and the sentencing court.

(e) If the victim was under the age of 18, a prohibition on contact with a child under the age of 18 except as provided in this paragraph. The court may approve supervised contact with a child under the age of 18 if the approval is based upon a recommendation for contact issued by a qualified practitioner who is basing the recommendation on a risk assessment. Further, the sex offender must be currently enrolled in or have successfully completed a sex offender therapy program. The

court may not grant supervised contact with a child if the contact is not recommended by a qualified practitioner and may deny supervised contact with a child at any time. When considering whether to approve supervised contact with a child, the court must review and consider the following:

1. A risk assessment completed by a qualified practitioner. The qualified practitioner must prepare a written report that must include the findings of the assessment and address each of the following components:
 - a. The sex offender's current legal status;
 - b. The sex offender's history of adult charges with apparent sexual motivation;
 - c. The sex offender's history of adult charges without apparent sexual motivation;
 - d. The sex offender's history of juvenile charges, whenever available;
 - e. The sex offender's offender treatment history, including consultations with the sex offender's treating, or most recent treating, therapist;
 - f. The sex offender's current mental status;
 - g. The sex offender's mental health and substance abuse treatment history as provided by the Department of Corrections;
 - h. The sex offender's personal, social, educational, and work history;
 - i. The results of current psychological testing of the sex offender if determined necessary by the qualified practitioner;
 - j. A description of the proposed contact, including the location, frequency, duration, and supervisory arrangement;
 - k. The child's preference and relative comfort level with the proposed contact, when age appropriate;
 - l. The parent's or legal guardian's preference regarding the proposed contact; and
 - m. The qualified practitioner's opinion, along with the basis for that opinion, as to whether the proposed contact would likely pose significant risk of emotional or physical harm to the child.

The written report of the assessment must be given to the court;

2. A recommendation made as a part of the risk assessment report as to whether supervised contact with the child should be approved;

3. A written consent signed by the child's parent or legal guardian, if the parent or legal guardian is not the sex offender, agreeing to the sex offender having supervised contact with the child after receiving full disclosure of the sex offender's present legal status, past criminal history, and the results of the risk assessment. The court may not approve contact with the child if the parent or legal guardian refuses to give written consent for supervised contact;

4. A safety plan prepared by the qualified practitioner, who provides treatment to the offender, in collaboration with the sex offender, the child's parent or legal guardian, if the parent or legal guardian is not the sex offender, and the child, when age appropriate, which details the acceptable conditions of contact between the sex offender and the child. The safety plan must be reviewed and approved by the court; and

5. Evidence that the child's parent or legal guardian understands the need for and agrees to the safety plan and has agreed to provide, or to designate another adult to provide, constant supervision any time the child is in contact with the offender.

The court may not appoint a person to conduct a risk assessment and may not accept a risk assessment from a person who has not demonstrated to the court that he or she has met the requirements of a qualified practitioner as defined in this section.

(f) If the victim was under age 18, a prohibition on working for pay or as a volunteer at any place where children regularly congregate, including, but not limited to, schools, child care facilities, parks, playgrounds, pet stores, libraries, zoos, theme parks, and malls.

(g) Unless otherwise indicated in the treatment plan provided by a qualified practitioner in the sexual offender treatment program, a prohibition on viewing, accessing, owning, or possessing any obscene, pornographic, or sexually stimulating visual or auditory material, including telephone, electronic media, computer programs, or computer services that are relevant to the offender's deviant behavior pattern.

(h) Effective for probationers and community controllees whose crime is committed on or after July 1, 2005, a prohibition on accessing the Internet or other computer

services until a qualified practitioner in the offender's sex offender treatment program, after a risk assessment is completed, approves and implements a safety plan for the offender's accessing or using the Internet or other computer services.

(i) A requirement that the probationer or community controllee must submit a specimen of blood or other approved biological specimen to the Department of Law Enforcement to be registered with the DNA data bank.

(j) A requirement that the probationer or community controllee make restitution to the victim, as ordered by the court under s. 775.089, for all necessary medical and related professional services relating to physical, psychiatric, and psychological care.

(k) Submission to a warrantless search by the community control or probation officer of the probationer's or community controllee's person, residence, or vehicle.

(2) Effective for a probationer or community controllee whose crime was committed on or after October 1, 1997, and who is placed on community control or sex offender probation for a violation of chapter 794, s. 800.04, s. 827.071, s. 847.0135(5), or s. 847.0145, in addition to any other provision of this section, the court must impose the following conditions of probation or community control:

(a) As part of a treatment program, participation at least annually in polygraph examinations to obtain information necessary for risk management and treatment and to reduce the sex offender's denial mechanisms. A polygraph examination must be conducted by a polygrapher who is a member of a national or state polygraph association and who is certified as a postconviction sex offender polygrapher, where available, and shall be paid for by the probationer or community controllee. The results of the polygraph examination shall be provided to the probationer's or community controllee's probation officer and qualified practitioner and shall not be used as evidence in court to prove that a violation of community supervision has occurred.

(b) Maintenance of a driving log and a prohibition against driving a motor vehicle alone without the prior approval of the supervising officer.

(c) A prohibition against obtaining or using a post office box without the prior approval of the supervising officer.

(d) If there was sexual contact, a submission to, at the probationer's or community controllee's expense, an HIV test with the results to be released to the victim or the victim's parent or guardian.

(e) Electronic monitoring when deemed necessary by the community control or probation officer and his or her supervisor, and ordered by the court at the recommendation of the Department of Corrections.

(3) Effective for a probationer or community controllee whose crime was committed on or after September 1, 2005, and who:

(a) Is placed on probation or community control for a violation of chapter 794, s. 800.04(4), (5), or (6), s. 827.071, or s. 847.0145 and the unlawful sexual activity involved a victim 15 years of age or younger and the offender is 18 years of age or older;

(b) Is designated a sexual predator pursuant to s. 775.21; or

(c) Has previously been convicted of a violation of chapter 794, s. 800.04(4), (5), or (6), s. 827.071, or s. 847.0145 and the unlawful sexual activity involved a victim 15 years of age or younger and the offender is 18 years of age or older, the court must order, in addition to any other provision of this section, mandatory electronic monitoring as a condition of the probation or community control supervision.

(4) In addition to all other conditions imposed, for a probationer or community controllee who is subject to supervision for a crime that was committed on or after May 26, 2010, and who has been convicted at any time of committing, or attempting, soliciting, or conspiring to commit, any of the criminal offenses listed in s. 943.0435(1)(h)1.a.(i), or a similar offense in another jurisdiction, against a victim who was under the age of 18 at the time of the offense; if the offender has not received a pardon for any felony or similar law of another jurisdiction necessary for the operation of this subsection, if a conviction of a felony or similar law of another jurisdiction necessary for the operation of this subsection has not been set aside in any postconviction proceeding, or if the offender has not been removed from the requirement to register as a sexual offender or sexual predator pursuant to s. 943.04354, the court must impose the following conditions:

(a) A prohibition on visiting schools, child care facilities, parks, and playgrounds, without prior approval from the offender's supervising officer. The court may also designate additional locations to protect a victim. The prohibition ordered under this paragraph does not prohibit the offender from visiting a school, child care facility, park, or playground for the sole purpose of attending a religious service as defined in s. 775.0861 or picking up or dropping off the offender's children or grandchildren at a child care facility or school.

(b) A prohibition on distributing candy or other items to children on Halloween; wearing a Santa Claus costume, or other costume to appeal to children, on or preceding Christmas; wearing an Easter Bunny costume, or other costume to appeal to children, on or preceding Easter; entertaining at children's parties; or wearing a clown costume; without prior approval from the court.

(5) Effective for a probationer or community controllee whose crime was committed on or after October 1, 2014, and who is placed on probation or community control for a violation of chapter 794, s. 800.04, s. 827.071, s. 847.0135(5), or s. 847.0145, in addition to all other conditions imposed, the court must impose a condition prohibiting the probationer or community controllee from viewing, accessing, owning, or possessing any obscene, pornographic, or sexually stimulating visual or auditory material unless otherwise indicated in the treatment plan provided by a qualified practitioner in the sexual offender treatment program. Visual or auditory material includes, but is not limited to, telephone, electronic media, computer programs, and computer services.

Title XLVII CRIMINAL PROCEDURE AND CORRECTIONS

Chapter 985 JUVENILE JUSTICE; INTERSTATE COMPACT ON JUVENILES

985.255 Detention criteria; detention hearing.—

(1) Subject to s. 985.25(1), a child taken into custody and placed into detention care shall be given a hearing within 24 hours after being taken into custody. At the hearing, the court may order a continued detention status if

(a) The result of the risk assessment instrument pursuant to s. 985.245 indicates secure or supervised release detention.

(b) The child is alleged to be an escapee from a residential commitment program; or an absconder from a nonresidential commitment program, a probation program, or conditional release supervision; or is alleged to have escaped while being lawfully transported to or from a residential commitment program.

(c) The child is wanted in another jurisdiction for an offense which, if committed by an adult, would be a felony.

(d) The child is charged with a delinquent act or violation of law and requests in writing through legal counsel to be detained for protection from an imminent physical threat to his or her personal safety.

(e) The child is detained on a judicial order for failure to appear and has previously willfully failed to appear, after proper notice:

1. For an adjudicatory hearing on the same case regardless of the results of the risk assessment instrument; or
2. At two or more court hearings of any nature on the same case regardless of the results of the risk assessment instrument.

A child may be held in secure detention for up to 72 hours in advance of the next scheduled court hearing pursuant to this paragraph. The child's failure to keep the clerk of court and defense counsel informed of a current and valid mailing address where the child will receive notice to appear at court proceedings does not provide an adequate ground for excusal of the child's nonappearance at the hearings.

(f) The child is a prolific juvenile offender. A child is a prolific juvenile offender if the child:

1. Is charged with a delinquent act that would be a felony if committed by an adult;
2. Has been adjudicated or had adjudication withheld for a felony offense, or delinquent act that would be a felony if committed by an adult, before the charge under subparagraph 1.; and
3. In addition to meeting the requirements of subparagraphs 1. and 2., has five or more of any of the following, at least three of which must have been for felony offenses or delinquent acts that would have been felonies if committed by an adult:
 - a. An arrest event for which a disposition, as defined in s. 985.26, has not been entered;

- b. An adjudication; or
- c. An adjudication withheld.

As used in this subparagraph, the term “arrest event” means an arrest or referral for one or more criminal offenses or delinquent acts arising out of the same episode, act, or transaction.

(2) A child who is charged with committing an offense that is classified as an act of domestic violence as defined in s. 741.28 and whose risk assessment instrument indicates secure detention is not appropriate may be held in secure detention if the court makes specific written findings that:

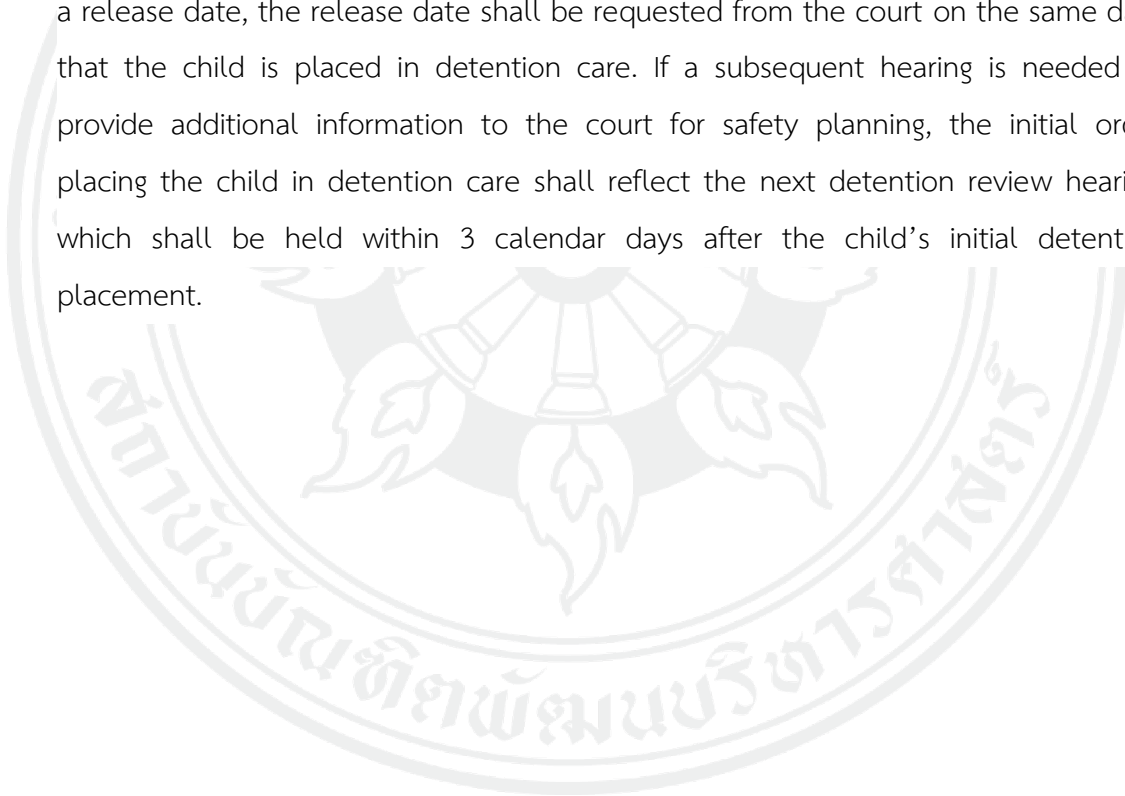
- (a) Respite care for the child is not available.
- (b) It is necessary to place the child in secure detention in order to protect the victim from injury.

The child may not be held in secure detention under this subsection for more than 48 hours unless ordered by the court. After 48 hours, the court shall hold a hearing if the state attorney or victim requests that secure detention be continued. The child may continue to be held in detention care if the court makes a specific, written finding that detention care is necessary to protect the victim from injury. However, the child may not be held in detention care beyond the time limits set forth in this section or s. 985.26.

(3)(a) The purpose of the detention hearing required under subsection (1) is to determine the existence of probable cause that the child has committed the delinquent act or violation of law that he or she is charged with and the need for continued detention. The court shall use the results of the risk assessment performed by the department and, based on the criteria in subsection (1), shall determine the need for continued detention. If the child is a prolific juvenile offender who is detained under s. 985.26(2)(c), the court shall use the results of the risk assessment performed by the department and the criteria in subsection (1) or subsection (2) only to determine whether the prolific juvenile offender should be held in secure detention.

(b) If the court orders a placement more restrictive than indicated by the results of the risk assessment instrument, the court shall state, in writing, clear and convincing reasons for such placement.

(c) Except as provided in s. 790.22(8) or s. 985.27, when a child is placed into detention care, or into a respite home or other placement pursuant to a court order following a hearing, the court order must include specific instructions that direct the release of the child from such placement no later than 5 p.m. on the last day of the detention period specified in s. 985.26 or ¹s. 985.27, whichever is applicable, unless the requirements of such applicable provision have been met or an order of continuance has been granted under s. 985.26(4). If the court order does not include a release date, the release date shall be requested from the court on the same date that the child is placed in detention care. If a subsequent hearing is needed to provide additional information to the court for safety planning, the initial order placing the child in detention care shall reflect the next detention review hearing, which shall be held within 3 calendar days after the child's initial detention placement.

ภาคผนวก ข The Criminal Justice Act 2000

The Criminal Justice Act 2000

108 Detention of persons aged at least 18 but under 21 for default or contempt.

(1) In any case where, but for section 89(1) above, a court would have power—

(a) to commit a person aged at least 18 but under 21 to prison for default in payment of a fine or any other sum of money, or

(b) to make an order fixing a term of imprisonment in the event of such a default by such a person, or

(c) to commit such a person to prison for contempt of court or any kindred offence, the court shall have power, subject to subsection (3) below, to commit him to be detained under this section or, as the case may be, to make an order fixing a term of detention under this section in the event of default, for a term not exceeding the term of imprisonment.

(2) For the purposes of subsection (1) above, the power of a court to order a person to be imprisoned under section 23 of the Attachment of Earnings Act 1971 shall be taken to be a power to commit him to prison.

(3) No court shall commit a person to be detained under this section unless it is of the opinion that no other method of dealing with him is appropriate; and in forming any such opinion, the court—

(a) shall take into account all such information about the circumstances of the default or contempt (including any aggravating or mitigating factors) as is available to it; and

(b) may take into account any information about that person which is before it.

(4) Where a magistrates' court commits a person to be detained under this section, it shall—

(a) state in open court the reason for its opinion that no other method of dealing with him is appropriate; and

(b) cause that reason to be specified in the warrant of commitment and to be entered in the register.

(5) Subject to section 22(2)(b) of the Prison Act 1952 (removal to hospital etc.), a person in respect of whom an order has been made under this section is to be detained—

(a) in a remand centre,

(b) in a young offender institution, or

(c) in any place in which a person aged 21 or over could be imprisoned or detained for default in payment of a fine or any other sum of money, as the Secretary of State may from time to time direct.

Article 127 General power of Crown Court to fine offender convicted on indictment.

Where a person is convicted on indictment of any offence, other than an offence for which the sentence is fixed by law or falls to be imposed under section 109(2), 110(2) or 111(2) above, the court, if not precluded from sentencing the offender by its exercise of some other power, may impose a fine instead of or in addition to dealing with him in any other way in which the court has power to deal with him, subject however to any enactment requiring the offender to be dealt with in a particular way.

Article 128 Fixing of fines.

(1) Before fixing the amount of any fine to be imposed on an offender who is an individual, a court shall inquire into his financial circumstances.

(2) The amount of any fine fixed by a court shall be such as, in the opinion of the court, reflects the seriousness of the offence.

(3) In fixing the amount of any fine to be imposed on an offender (whether an individual or other person), a court shall take into account the circumstances of the case including, among other things, the financial circumstances of the offender so far as they are known, or appear, to the court.

(4) Subsection (3) above applies whether taking into account the financial circumstances of the offender has the effect of increasing or reducing the amount of the fine.

(5) Where—

(a) an offender has been convicted in his absence in pursuance of section 11 or 12 of the Magistrates' Courts Act 1980 (non-appearance of accused), or

(b) an offender—

(i) has failed to comply with an order under section 126(1) above, or

(ii) has otherwise failed to co-operate with the court in its inquiry into his financial circumstances, and the court considers that it has insufficient information to make a proper determination of the financial circumstances of the offender, it may make such determination as it thinks fit.

135 Limit on fines imposed by magistrates' courts in respect of young offenders.

(1) Where a person aged under 18 is found guilty by a magistrates' court of an offence for which, apart from this section, the court would have power to impose a fine of an amount exceeding £1,000, the amount of any fine imposed by the court shall not exceed £1,000.

(2) In relation to a person aged under 14, subsection (1) above shall have effect as if for "£1,000", in both places where it occurs, there were substituted " £250 ".

137 Power to order parent or guardian to pay fine, costs or compensation.

(1) Where—

(a) a child or young person (that is to say, any person aged under 18) is convicted of any offence for the commission of which a fine or costs may be imposed or a compensation order may be made, and

(b) the court is of the opinion that the case would best be met by the imposition of a fine or costs or the making of such an order, whether with or without any other punishment,

the court shall order that the fine, compensation or costs awarded be paid by the parent or guardian of the child or young person instead of by the child or young person himself, unless the court is satisfied—

(i) that the parent or guardian cannot be found; or

(ii) that it would be unreasonable to make an order for payment, having regard to the circumstances of the case.

(2)Where but for this subsection a court would impose a fine on a child or young person under—

- (a)paragraph 4(1)(a) or 5(1)(a) of Schedule 3 to this Act (breach of curfew, probation, community service, combination or drug treatment and testing order),
- (b)paragraph 2(1)(a) of Schedule 5 to this Act (breach of attendance centre order or attendance centre rules),
- (c)paragraph 2(2)(a) of Schedule 7 to this Act (breach of supervision order),
- (d)paragraph 2(2)(a) of Schedule 8 to this Act (breach of action plan order or reparation order),
- (e)section 104(3)(b) above (breach of requirements of supervision under a detention and training order), or
- (f)section 4(3)(b) of the [M97](#)Criminal Justice and Public Order Act 1994 (breach of requirements of supervision under a secure training order),

the court shall order that the fine be paid by the parent or guardian of the child or young person instead of by the child or young person himself, unless the court is satisfied—

- (i)that the parent or guardian cannot be found; or
- (ii)that it would be unreasonable to make an order for payment, having regard to the circumstances of the case.

(3)In the case of a young person aged 16 or over, subsections (1) and (2) above shall have effect as if, instead of imposing a duty, they conferred a power to make such an order as is mentioned in those subsections.

(4)Subject to subsection (5) below, no order shall be made under this section without giving the parent or guardian an opportunity of being heard.

(5)An order under this section may be made against a parent or guardian who, having been required to attend, has failed to do so.

(6)A parent or guardian may appeal to the Crown Court against an order under this section made by a magistrates' court.

(7)A parent or guardian may appeal to the Court of Appeal against an order under this section made by the Crown Court, as if he had been convicted on indictment and the order were a sentence passed on his conviction.

(8) In relation to a child or young person for whom a local authority have parental responsibility and who—

(a) is in their care, or

(b) is provided with accommodation by them in the exercise of any functions (in particular those under the [M98](#) Children Act 1989) which stand referred to their social services committee under the [M99](#) Local Authority Social Services Act 1970, references in this section to his parent or guardian shall be construed as references to that authority.

(9) In subsection (8) above “local authority” and “parental responsibility” have the same meanings as in the [M100](#) Children Act 1989.

Criminal Justice Act 2003

204 Curfew requirement

(1) In this Part “curfew requirement”, in relation to a relevant order, means a requirement that the offender must remain, for periods specified in the relevant order, at a place so specified.

(2) A relevant order imposing a curfew requirement may specify different places or different periods for different days, but may not specify periods which amount to less than two hours or more than twelve hours in any day.

(3) A community order or suspended sentence order which imposes a curfew requirement may not specify periods which fall outside the period of six months beginning with the day on which it is made.

(4) A custody plus order which imposes a curfew requirement may not specify a period which falls outside the period of six months beginning with the first day of the licence period as defined by section 181(3)(b).

(5) An intermittent custody order which imposes a curfew requirement must not specify a period if to do so would cause the aggregate number of days on which the offender is subject to the requirement for any part of the day to exceed 182.

(6) Before making a relevant order imposing a curfew requirement, the court must obtain and consider information about the place proposed to be specified in the

order (including information as to the attitude of persons likely to be affected by the enforced presence there of the offender).

255 Recall of prisoners released early under section 246

(1) If it appears to the Secretary of State, as regards a person released on licence under section 246—

(a) that he has failed to comply with [F1 the curfew condition included in the licence],
or

(b) that his whereabouts can no longer be electronically monitored at the place for the time being specified in the curfew condition included in his licence,
the Secretary of State may, if the curfew condition is still in force, revoke the licence and recall the person to prison under this section.

(2) A person whose licence under section 246 is revoked under this section—

(a) may make representations in writing with respect to the revocation, and

(b) on his return to prison, must be informed of the reasons for the revocation and of his right to make representations.

(3) The Secretary of State, after considering any representations under [F2 subsection (2)(a)] or any other matters, may cancel a revocation under this section.

(4) Where the revocation of a person's licence is cancelled under subsection (3), the person is to be treated for the purposes of section 246 as if he had not been recalled to prison under this section.

(5) On the revocation of a person's licence under section 246, he is liable to be detained in pursuance of his sentence and, if at large, is to be treated as being unlawfully at large.

300 Power to impose unpaid work requirement [F1 curfew requirement or attendance centre requirement] on fine defaulter

(1) Subsection (2) applies in any case where, in respect of a person aged 16 or over, a magistrates' court—

(a) has power under Part 3 of the Magistrates' Courts Act 1980 (c. 43) to issue a warrant of commitment for default in paying a sum adjudged to be paid by a

conviction (other than a sum ordered to be paid under section 6 of the Proceeds of Crime Act 2002 (c. 29)), or

(b) would, but for section 89 of the Sentencing Act (restrictions on custodial sentences for persons under 18), have power to issue such a warrant for such default.

(2) The magistrates' court may, instead of issuing a warrant of commitment or, as the case may be, proceeding under section 81 of the Magistrates' Courts Act 1980 (enforcement of fines imposed on young offender), order the person in default to comply with—

(a) an unpaid work requirement (as defined by section 199), or

(b) a curfew requirement (as defined by section 204)[F2, or

(c) in a case where the person is aged under 25, an attendance centre requirement (as defined by section 214)]

(3) In this Part “default order” means an order under subsection (2).

(4) Subsections (3) and (4) of section 177 (which relate to electronic monitoring) have effect in relation to a default order as they have effect in relation to a community order.

(5) Where a magistrates' court has power to make a default order, it may, if it thinks it expedient to do so, postpone the making of the order until such time and on such conditions (if any) as it thinks just.

(6) Schedule 8 (breach, revocation or amendment of community order), Schedule 9 (transfer of community orders to Scotland or Northern Ireland) and Chapter 4 (further provisions about orders under Chapters 2 and 3) have effect in relation to default orders as they have effect in relation to community orders, but subject to the modifications contained in Schedule 31.

(7) Where a default order has been made for default in paying any sum—

(a) on payment of the whole sum to any person authorised to receive it, the order shall cease to have effect, and

(b) on payment of a part of the sum to any such person, the total number of hours or days to which the order relates is to be taken to be reduced by a proportion corresponding to that which the part paid bears to the whole sum.

(8) In calculating any reduction required by subsection (7)(b), any fraction of a day or hour is to be disregarded.

197 Meaning of “the responsible officer”

(1) For the purposes of this Part, “the responsible officer”, in relation to an offender to whom a relevant order relates, means—

(a) in a case where the order—

(i) imposes a curfew requirement or an exclusion requirement but no other requirement mentioned in section 177(1) or, as the case requires, section 182(1) or 190(1), and

(ii) imposes an electronic monitoring requirement, the person who under section 215(3) is responsible for the electronic monitoring required by the order;

(b) in a case where the offender is aged 18 or over and the only requirement imposed by the order is an attendance centre requirement, the officer in charge of the attendance centre in question;

(c) in any other case, the qualifying officer who, as respects the offender, is for the time being responsible for discharging the functions conferred by this Part on the responsible officer.

(2) The following are qualifying officers for the purposes of subsection (1)(c) —

(a) in a case where the offender is aged under 18 at the time when the relevant order is made, an officer of a local probation board appointed for or assigned to the petty sessions area for the time being specified in the order or a member of a youth offending team established by a local authority for the time being specified in the order;

(b) in any other case, an officer of a local probation board appointed for or assigned to the petty sessions area for the time being specified in the order.

(3) The Secretary of State may by order—

(a) amend subsections (1) and (2), and

(b) make any other amendments of this Part that appear to him to be necessary or expedient in consequence of any amendment made by virtue of paragraph (a).

(4) An order under subsection (3) may, in particular, provide for the court to determine which of two or more descriptions of “responsible officer” is to apply in relation to any relevant order.

COMPASSION FOR THE COMMON PEOPLE

LAWS OF MALAYSIA

ONLINE VERSION OF UPDATED
TEXT OF REPRINT

Act 747

SECURITY OFFENCES (SPECIAL MEASURES) ACT 2012

As at 1 August 2015

**SECURITY OFFENCES (SPECIAL MEASURES)
ACT 2012**

Date of Royal Assent 18 June 2012

Date of publication in the 22 June 2012
Gazette

Latest amendment made by
Act A1487 which came into
operation on 15 June 2015

LAWS OF MALAYSIA**Act 747****SECURITY OFFENCES (SPECIAL MEASURES)
ACT 2012**

ARRANGEMENT OF SECTIONS

PART I**PRELIMINARY****Section**

1. Short title and application
2. Application
3. Interpretation

PART II**SPECIAL POWERS FOR SECURITY OFFENCES**

4. Power of arrest and detention
5. Notification to next-of-kin and consultation with legal practitioner
6. Power to intercept communication

PART III**SPECIAL PROCEDURES RELATING TO ELECTRONIC MONITORING
DEVICE**

7. Special procedures relating to electronic monitoring device

PART IV

SPECIAL PROCEDURES RELATING TO SENSITIVE INFORMATION

Section

- 8. Sensitive information to be used as evidence by the Public Prosecutor
- 9. Notice of accused's intention to disclose sensitive information
- 10. Hearing of the disclosure of sensitive information by the accused
- 11. Sensitive information that arises during trial

PART V

TRIAL

- 12. Trial of security offences
- 13. Bail

PART VI

SPECIAL PROCEDURES RELATING TO PROTECTED WITNESS

- 14. Evidence of witness given in a special manner
- 15. Identification by witness where evidence is taken *in camera*
- 16. Protection of witness' identity

PART VII

EVIDENCE

- 17. Inconsistency with the Evidence Act 1950
- 18. Statement by any person who is dead, *etc.*
- 18A. Statement by accused
- 18B. Communications during marriage
- 19. Conviction based on testimony of a child of tender years
- 20. Documents or things seized or howsoever obtained
- 21. Evidence of identification of accused or other person
- 22. Lists of documents and things
- 23. Non-production of exhibit

Security Offences (Special Measures)

11

(12) For the purpose of this section, “political belief or political activity” means engaging in a lawful activity through—

- (a) the expression of an opinion or the pursuit of a course of action made according to the tenets of a political party that is at the relevant time registered under the Societies Act 1966 [Act 335] as evidenced by—
 - (i) membership of or contribution to that party; or
 - (ii) open and active participation in the affairs of that party;
- (b) the expression of an opinion directed towards any Government in the Federation; or
- (c) the pursuit of a course of action directed towards any Government in the Federation.

Notification to next-of-kin and consultation with legal practitioner

5. (1) When a person is arrested and detained under section 4, a police officer conducting investigation shall—

- (a) immediately notify the next-of-kin of such person of his arrest and detention; and
- (b) subject to subsection (2), allow such person to consult a legal practitioner of his choice.

(2) A police officer not below the rank of Superintendent of Police may authorize a delay of not more than forty-eight hours for the consultation under paragraph (1)(b) if he is of the view that—

- (a) there are reasonable grounds for believing that the exercise of that right will interfere with evidence connected to security offence;
- (b) it will lead to harm to another;
- (c) it will lead to the alerting of other person suspected of having committed such an offence but who are not yet arrested; or
- (d) it will hinder the recovery of property obtained as a result of such an offence.

(3) This section shall have effect notwithstanding anything inconsistent with Article 5 of the Federal Constitution.

Power to intercept communication

6. (1) Notwithstanding any other written law, the Public Prosecutor, if he considers that it is likely to contain any information relating to the commission of a security offence, may authorize any police officer or any other person—

- (a) to intercept, detain and open any postal article in the course of transmission by post;
- (b) to intercept any message transmitted or received by any communication; or
- (c) to intercept or listen to any conversation by any communication.

(2) The Public Prosecutor, if he considers that it is likely to contain any information relating to the communication of a security offence, may—

Security Offences (Special Measures)

13

- (a) require a communications service provider to intercept and retain a specified communication or communications of a specified description received or transmitted, or about to be received or transmitted by that communications service provider; or
- (b) authorize a police officer to enter any premises and to install on such premises, any device for the interception and retention of a specified communication or communications of a specified description and to remove and retain such evidence.

(3) Notwithstanding subsection (1), a police officer not below the rank of Superintendent of Police may—

- (a) intercept, detain and open any postal article in the course of transmission by post;
- (b) intercept any message transmitted or received by any communication; or
- (c) intercept or listen to any conversation by any communication,

without authorization of the Public Prosecutor in urgent and sudden cases where immediate action is required leaving no moment of deliberation.

(4) If a police officer has acted under subsection (3), he shall immediately inform the Public Prosecutor of his action and he shall then be deemed to have acted under the authorization of the Public Prosecutor.

(5) The court shall take cognizance of any authorization by the Public Prosecutor under this section.

(6) This section shall have effect notwithstanding anything inconsistent with Article 5 of the Federal Constitution.

(7) For the purpose of this section—

“communication” means a communication received or transmitted by post or a telegraphic, telephonic or other communication received or transmitted by electricity, magnetism or other means;

“communications service provider” means a person who provides services for the transmission or reception of communications.

PART III

SPECIAL PROCEDURES RELATING TO ELECTRONIC MONITORING DEVICE

Special procedures relating to electronic monitoring device

7. (1) Upon application by the Public Prosecutor under section 4, the Court shall order the person to be attached with an electronic monitoring device for a period as the Court may determine but which shall not exceed the remainder of the period of detention allowed under subsection 4(5) for purposes of investigation.

(2) The Court shall explain the operation of the electronic monitoring device and the terms and conditions of the electronic monitoring device to the person.

(3) The person shall sign a form as specified in the Second Schedule and deposit the form with the Court.

(4) The person shall be attached with an electronic monitoring device by a police officer.

Security Offences (Special Measures)

15

(5) The person shall comply with all the terms and conditions of the electronic monitoring device and shall report to the nearest police station at such time as specified in the form.

(6) Any person who fails to comply with the terms and conditions under subsection (5) commits an offence and shall, on conviction, be liable to imprisonment for a term of not exceeding three years.

(7) Any person who tampers with, or destroys, the electronic monitoring device commits an offence and shall, on conviction, be liable to imprisonment not exceeding three years and such person shall be liable to pay for any damage to the electronic monitoring device arising from his action.

(8) Upon expiry of the period referred to in subsection (1), the person shall report to the nearest police station for removal of the electronic monitoring device.

(9) This section shall have effect notwithstanding anything inconsistent with Article 9 of the Federal Constitution.

PART IV

SPECIAL PROCEDURES RELATING TO SENSITIVE
INFORMATION**Sensitive information to be used as evidence by the Public
Prosecutor**

8. (1) Notwithstanding section 51A of the Criminal Procedure Code, if the trial of a security offence involves matters relating to sensitive information the Public Prosecutor may, before the commencement of the trial, apply by way of an *ex parte* application to the court to be exempted from the obligations under section 51A of the Criminal Procedure Code.

(2) The Public Prosecutor shall disclose to the court the intention to produce sensitive information as evidence against the accused during the trial and the court shall allow the application under subsection (1).

(3) The court shall view the sensitive information and other documents relating to the sensitive information and the court shall, in lieu of the delivery of the documents by the Public Prosecutor to the accused, order the Public Prosecutor to produce—

- (a) a statement setting out relevant facts that the sensitive information would tend to prove; or
- (b) a summary of the sensitive information,

to be admitted as evidence.

(4) Upon delivery of the statement or summary of the sensitive information pursuant to section 51A of the Criminal Procedure Code, if the accused objects to the admission of the statement or summary of the sensitive information as evidence, the accused's counsel shall be allowed to—

- (a) view the sensitive information;
- (b) submit against admission of the statement or summary of the sensitive information in the trial; and
- (c) submit that the sensitive information is to be disclosed to the accused.

(5) The Public Prosecutor shall then submit rebuttal submission.

(6) The hearing shall be held *in camera*.

(7) After hearing the Public Prosecutor's submission, the court shall decide whether—

Security Offences (Special Measures)

17

- (a) the statement or summary of the sensitive information is admissible as evidence; or
 - (b) the sensitive information be disclosed to the accused.
- (8) The decision of the court under this section is non-appealable.

Notice of accused's intention to disclose sensitive information

9. (1) If an accused reasonably expects to disclose or to cause the disclosure of sensitive information in any manner, in his defence, the accused shall give two days' notice to the Public Prosecutor and the court in writing of his intention to do so.

(2) The notice shall include a brief description of the sensitive information.

(3) Whenever an accused learns of additional sensitive information which he reasonably expects to disclose at his trial, he shall give two days' notice to the Public Prosecutor and the court in writing of his intention to do so and such notice shall include a brief description of the sensitive information.

(4) No accused shall disclose any information known or believed to be sensitive in connection with his trial until notice has been given under this section and until the court makes a decision pursuant to the procedure in section 10.

(5) If the accused fails to comply with the requirements in this section, the court may preclude disclosure of any sensitive information not made the subject of notice and may prohibit the examination by the accused of any witness with respect to any such information.

Hearing of the disclosure of sensitive information by the accused

10. (1) Upon receiving the notice under section 9 from the accused the court shall conduct a hearing *in camera*.

(2) The accused shall submit the sensitive information to the court.

(3) The court shall view the sensitive information and decide on the relevancy of the sensitive information in the trial.

(4) If the court decides that the sensitive information is relevant the court shall conduct the trial *in camera*.

Sensitive information that arises during trial

11. (1) If during the course of the trial the court issues a summons to the Public Prosecutor to produce a document under section 51 of the Criminal Procedure Code and the document contains sensitive information, the Public Prosecutor shall produce the documents for the court to refer to the document.

(2) The court after referring to the document shall decide on the relevancy of the document in the trial.

(3) Subject to subsection (4), if the court decides that the document is relevant the court shall then direct the Public Prosecutor to produce—

(a) a statement setting out relevant facts that the sensitive information would tend to prove; or

(b) a summary of the sensitive information,

to be admitted as evidence.

Security Offences (Special Measures)

19

(4) The court shall not direct the Public Prosecutor to produce any—

- (a) statement setting out relevant facts that the sensitive information would tend to prove; or
- (b) summary of the sensitive information,

if the Minister certifies that the production of the statement or summary is prejudicial to national security or national interest.

PART V

TRIAL

Trial of security offences

12. All security offences shall be tried by the High Court.

Bail

13. (1) Bail shall not be granted to a person who has been charged with a security offence.

(2) Notwithstanding subsection (1)—

- (a) a person below the age of eighteen years;
- (b) a woman; or
- (c) a sick or an infirm person,

charged with a security offence, other than an offence under Chapter VIA of the Penal Code [*Act 574*] and the Special Measures Against Terrorism in Foreign Countries Act 2015 [*Act 770*], may be released on bail subject to an application by the Public Prosecutor that the

person be attached with an electronic monitoring device in accordance with the Criminal Procedure Code.

PART VI

SPECIAL PROCEDURES RELATING TO PROTECTED WITNESS

Evidence of witness given in a special manner

14. (1) Notwithstanding Article 5 of the Federal Constitution and section 264 of the Criminal Procedure Code, where at any time during the trial of a security offence, any of the witnesses for the prosecution refuses to have his identity disclosed and wishes to give evidence in such a manner that he would not be seen or heard by both the accused and his counsel, the Public Prosecutor may make an oral application to the court for the procedures in this section to apply.

(2) For the purpose of satisfying itself as to the need to protect the identity of the witness, the court shall hold an inquiry *in camera* by questioning the witness concerned or any other witness in the absence of the accused and his counsel.

(2A) The court shall notify the prosecution of its decision to protect the identity of the witness within seven days of the inquiry.

(2B) Within seven days of the decision, the prosecution may appeal against a refusal by the court to protect the identity of the witness.

(3) If after such inquiry the court is satisfied as to the need to protect the identity of the witness, the evidence of such witness shall be given in such manner that he would not be visible to the accused and his counsel, but would be visible to the court; and further if the witness fears that his voice may be recognized, his evidence shall be given in such manner that he would not be heard by the accused and his counsel.

(4) The court may disallow such questions to be put to the witness as to his name, address, age, occupation, race or other particulars or such other questions as in the opinion of the court would lead to the witness's identification.

Identification by witness where evidence is taken *in camera*

15. If in the course of taking evidence under section 14 the accused or any other person is required to be identified by the witness who gives evidence in the manner provided in that section, such identification may be made by the witness through an interpreter or other officer of the court.

Protection of witness' identity

16. (1) Notwithstanding any written law to the contrary, any report through any means on a protected witness shall not reveal or contain—

- (a) the name;
- (b) the address;
- (c) the picture of the protected witness or any other person, place or thing which may lead to the identification of the protected witness; or
- (d) any evidence or any other thing likely to lead to the identification of the protected witness.

(2) Any person who prepares a report in contravention of subsection (1) commits an offence and shall, on conviction, be liable to imprisonment for a term not exceeding five years and also to a fine not exceeding ten thousand ringgit.

PART VII

EVIDENCE

Inconsistency with the Evidence Act 1950

17. This Part shall have effect notwithstanding anything inconsistent with the Evidence Act 1950 [*Act 56*].

Statement by any person who is dead, etc.

18. A statement made, whether orally or in writing, in the course of, or for the purposes of, an investigation or inquiry into a security offence by any person who is dead or who cannot be found, or who has become incapable of giving evidence shall be admissible as evidence.

Statement by accused

18A. Any statement by an accused whether orally or in writing to any person at any time shall be admissible in evidence.

Communications during marriage

18B. (1) A person who is or has been married shall be compelled to disclose any communication made to him during marriage by any person to whom he is or has been married.

(2) Such person shall be permitted to disclose any such communication notwithstanding that the person who made it does not consent.

Conviction based on testimony of a child of tender years

19. A conviction obtained based on the uncorroborated testimony of a child of tender years is not illegal, though not given under oath, if the court is of the opinion that the child is possessed of sufficient intelligence and understands the duty of speaking the truth.

Documents or things seized or howsoever obtained

20. All documents or things seized or howsoever obtained whether before or after a person has been charged for a security offence and the contents of the documents or things shall be admissible as evidence.

Evidence of identification of accused or other person

21. Evidence of the identification of an accused or other person prior to the trial shall be admissible as evidence even though the identification was by photographs or other methods or held in circumstances in which the witness identifying the accused or other person is not visible to such accused or other person.

Lists of documents and things

22. Any list of documents and things seized or howsoever obtained whether before or after a person has been charged for a security offence shall be admissible as evidence in court to prove the existence of the documents and things seized or obtained, as the case may be, that were not produced in court due to the nature of the documents and things.

Non-production of exhibit

23. The non-production of the actual exhibit protected under sections 8 and 11 shall not be prejudicial to the prosecution's case.

Admissibility of intercepted communications and monitoring, tracking or surveillance information

24. (1) Where a person is charged for a security offence, any information obtained through an interception of communication under section 6 whether before or after such person is charged shall, subject to subsection (2), be admissible at his trial in evidence.

(2) The information obtained through an interception of communication under section 6 shall only be admissible where tendered under a certificate by the Public Prosecutor stating that the information so obtained had been authorized by the Public Prosecutor.

(3) A certificate by the Public Prosecutor issued under subsection (2) together with any document or thing that may be exhibited or annexed to the certificate shall be conclusive evidence that the interception or communication had been so authorized, and such certificate shall be admissible in evidence without proof of signature of the Public Prosecutor.

(4) No person or police officer shall be under any duty, obligation or liability or be in any manner compelled to disclose in any proceedings the procedure, method, manner or the means or devices used with regard to—

- (a) anything done under section 6; and
- (b) any matter relating to the monitoring, tracking or surveillance of any person.

(5) The information obtained through an intercepted communication under section 6 may be in narrative or verbatim form whether in the original language or as a translation into the national language or the English language.

Admissibility of documents produced by computers and of statements contained therein

25. Any documents produced by computers and statements contained therein shall be admissible as evidence.

Evidence of accomplice and *agent provocateur*

26. (1) Notwithstanding any rule of law or any other written law to the contrary, in any proceedings against any person for a security offence—

- (a) no witness shall be regarded as an accomplice by reason only of such witness having been in any manner concerned in the commission of the security offence or having knowledge of the commission of the offence; and
- (b) no *agent provocateur* shall be presumed to be unworthy of credit by reason only of his having attempted to abet or abetted the commission of a security offence by any person if the attempt to abet or abetment was for the sole purpose of securing evidence against such person.

(2) Notwithstanding any rule of law or any other written law to the contrary, and that the *agent provocateur* is a police officer whatever his rank, any statement, whether oral or in writing made to an *agent provocateur* by any person who is subsequently charged with a security offence shall be admissible as evidence at his trial.

PART VIII

MISCELLANEOUS

Power to record statements and confessions

27. (1) Any Sessions Court Judge may record any statement or confession made to him at any time before the commencement of the trial.

(2) Such statement or confession shall be recorded in full in writing by the Sessions Court Judge to whom it is made and shall then be forwarded to the court before which the case is to be tried.

(3) No Sessions Court Judge shall record any such statement or confession unless, upon questioning the person making it, he is satisfied that it was made without threat, inducement or promise at that particular time.

(4) When the Sessions Court Judge records any confession he shall make a memorandum at the foot of such record to the following effect:

“I am satisfied that this confession was made without threat, inducement or promise. It was taken in my presence and hearing and was read over to the person making it and admitted by him to be correct and it contains a full and true account of what he said.

(Signed) A.B.
Sessions Court Judge.”.

(5) An oath or affirmation shall be taken or made by any person making a statement or confession under this section.

Protection of informer

28. (1) No complaint by an informer as to a security offence under this Act shall be admitted in evidence in any civil or criminal proceeding whatsoever, and no witness shall be obliged or permitted to disclose the name or address of any informer, or state any matter which might lead to his discovery.

(2) If any books, documents or papers which are in evidence or liable to inspection in any civil or criminal proceeding whatsoever contain any entry in which any informer is named or described or which might lead to his discovery, the court before which the proceeding is had shall cause all such passages to be concealed from view or to be obliterated so far as is necessary to protect the informer from discovery, but no further.

Access by police to detainees or prisoners

29. Notwithstanding any other written law, a police officer conducting an investigation under this Act shall be allowed to have access to any person whom he has reason to believe to be involved in a security offence who is—

- (a) being detained under any other written law; or
- (b) under confinement in prison, whether convicted or not.

Detention pending exhaustion of legal process

30. (1) Notwithstanding Article 9 of the Federal Constitution, if the trial court acquits an accused of a security offence the Public Prosecutor may make an oral application to the court for the accused to be remanded in prison pending a notice of appeal to be filed against his acquittal by the Public Prosecutor.

(2) Upon application by the Public Prosecutor under subsection (1), the court shall remand the accused in prison pending the filing of the notice of appeal.

(3) When the Public Prosecutor files a notice of appeal against the acquittal, the Public Prosecutor may apply to the trial court for an order to commit the accused remanded in custody of the police to prison pending the disposal of the appeal.

(4) Upon application by the Public Prosecutor under subsection (3), the court shall commit the accused to prison pending the disposal of the appeal.

(5) If the appeal of the Public Prosecutor is dismissed and the order of acquittal is affirmed, the Public Prosecutor may make an oral application to the court for the accused to be remanded in prison pending a notice of appeal to be filed against the decision of the Court of Appeal by the Public Prosecutor.

(6) Upon application by the Public Prosecutor under subsection (5), the court shall remand the accused in prison pending the filing of the notice of appeal.

(7) An accused committed to prison under this section shall be held until all appeals are disposed of.

Power to make regulations

31. The Minister may make regulations as may be necessary or expedient for giving full effect to or for carrying out the provisions of this Act.

Repeal and savings

32. (1) The Internal Security Act 1960 [Act 82] is repealed.

Security Offences (Special Measures)

29

- (2) The repeal of the Internal Security Act 1960 shall not affect—
- (a) any order issued or made under the repealed Act prior to the date of coming into operation of this Act, unless earlier revoked by the Minister; and
 - (b) any action or proceedings taken under the repealed Act prior to the date of coming into operation of this Act.
-

FIRST SCHEDULE

(Section 3)

SECURITY OFFENCES

Penal Code [*Act 574*]:

- (i) Offences under Chapter VI
- (ii) Offences under Chapter VIA
- (ii) Offences under Chapter VIB

Anti-Trafficking in Persons and Anti-Smuggling of Migrants Act 2007 [*Act 670*]
 Special Measures Against Terrorism in Foreign Countries Act 2015 [*Act 770*];

Offences under Part IIIA

30

*Laws of Malaysia***ACT 747**

SECOND SCHEDULE

(Section 7)

FORM

ELECTRONIC MONITORING DEVICE

IN THE SESSIONS COURT AT..... IN THE STATE OF.....

1. Name:.....
2. Case No.:
3. Identity Card No.:
4. Address:.....
.....
.....
5. Telephone No.:
6. Family members to be contacted:
7. Period to be attached with electronic monitoring device ("device"):
8. Terms and conditions—
 - (a) to report to the nearest police station at/for every
 - (b) understands that all movements will be tracked and retained as an official record;
 - (c) agrees to be required to report for device equipment checks if necessary;
 - (d) to notify the police officer if there is any change of address;
 - (e) to allow inspections of the device by the police officer;
 - (f) to report to the nearest police station for removal of the device;
 - (g) to return all the device equipment to the police officer;
 - (h) to submit to procedures required by the police officer;
 - (i) to maintain the device as instructed by the police officer;

Security Offences (Special Measures)

31

(j) to comply with any directions of the police officer;

(k) to comply with any other conditions as the court may determine.

9. Failure to comply with the terms and conditions is an offence under subsection 7(6) of this Act.

I hereby agree to and shall comply with the terms and conditions as stated in this Form.

.....
()

LAWS OF MALAYSIA**Act 747****SECURITY OFFENCES (SPECIAL MEASURES)**

LIST OF AMENDMENTS

Amending law	Short title	In force from
Act A1472	Security Offences (Special Measures) (Amendment) Act 2014	31-12-2014
Act A1487	Security Offences (Special Measures) (Amendment) Act 2015	15-06-2015

LAWS OF MALAYSIA**Act 747****SECURITY OFFENCES (SPECIAL MEASURES)****LIST OF SECTIONS AMENDED**

Section	Amending authority	In force from
5	Act A1487	15-06-2015
6	Act A1487	15-06-2015
13	Act A1487	15-06-2015
14	Act A1487	15-06-2015
18A	Act A1487	15-06-2015
18B	Act A1487	15-06-2015
20	Act A1487	15-06-2015
22	Act A1487	15-06-2015
24	Act A1487	15-06-2015
First Schedule	Act A1472 Act A1487	31-12-2014 15-06-2015

LAWS OF MALAYSIA**Act 747****SECURITY OFFENCES (SPECIAL MEASURES)
ACT 2012**

An Act to provide for special measures relating to security offences for the purpose of maintaining public order and security and for connected matters.

[31 July 2012, P.U. (B) 256/2012]

WHEREAS action has been taken and further action is threatened by a substantial body of persons both inside and outside Malaysia—

- (1) to cause, or to cause a substantial number of citizens to fear, organized violence against persons or property;
- (2) to excite disaffection against the Yang di-Pertuan Agong;
- (3) which is prejudicial to public order in, or the security of, the Federation or any part thereof; or
- (4) to procure the alteration, otherwise than by lawful means, of anything by law established;

AND WHEREAS Parliament considers it necessary to stop such action;

NOW, THEREFORE, pursuant to Article 149 of the Federal Constitution IT IS **ENACTED** by the Parliament of Malaysia as follows:

PART I

PRELIMINARY

Short title and commencement

1. (1) This Act may be cited as the Security Offences (Special Measures) Act 2012.

(2) This Act comes into operation on a date to be appointed by the Minister by notification in the *Gazette*.

Application

2. This Act shall apply to security offences.

Interpretation

3. In this Act, unless the context otherwise requires—

“security offences” means the offences specified in the First Schedule;

“Court” means the Sessions Court;

“sensitive information” means any document, information and material—

(a) relating to the Cabinet, Cabinet committees and State Executive Council; or

(b) that concerns sovereignty, national security, defence, public order and international relations,

whether or not classified as “Top Secret”, “Secret”, “Confidential” or “Restricted” by a minister, the Menteri Besar or Chief Minister of a

Security Offences (Special Measures)

9

State or any public officer appointed by a minister, the Menteri Besar or Chief Minister of a State;

“Minister” means the Minister charged with the responsibility for home affairs;

“protected witness” means a witness whose exposure will jeopardize the gathering of evidence or intelligence or jeopardize his life and well-being.

PART II

SPECIAL POWERS FOR SECURITY OFFENCES

Power of arrest and detention

4. (1) A police officer may, without warrant, arrest and detain any person whom he has reason to believe to be involved in security offences.

(2) A person arrested under subsection (1) shall be informed as soon as may be of the grounds of his arrest by the police officer making the arrest.

(3) No person shall be arrested and detained under this section solely for his political belief or political activity.

(4) The person arrested and detained under subsection (1) may be detained for a period of twenty-four hours for the purpose of investigation.

(5) Notwithstanding subsection (4), a police officer of or above the rank of Superintendent of Police may extend the period of detention for a period of not more than twenty-eight days, for the purpose of investigation.

LAWS OF MALAYSIA

Act A1549

PREVENTION OF CRIME (AMENDMENT) ACT 2017

Date of Royal Assent	...	...	9 October 2017
Date of publication in the <i>Gazette</i>	...	...	17 October 2017

Publisher's Copyright ©

PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording and/or otherwise without the prior permission of **Percetakan Nasional Malaysia Berhad** (Appointed Printer to the Government of Malaysia).

LAWS OF MALAYSIA**Act A1549****PREVENTION OF CRIME (AMENDMENT) ACT 2017**

An Act to amend the Prevention of Crime Act 1959.

[]

ENACTED by the Parliament of Malaysia as follows:

Short title and commencement

1. (1) This Act may be cited as the Prevention of Crime (Amendment) Act 2017.

(2) This Act comes into operation on a date to be appointed by the Minister by notification in the *Gazette*.

New section 4A

2. The Prevention of Crime Act 1959 [*Act 297*], which is referred to as the “principal Act” in this Act, is amended by inserting after section 4 the following section:

“Report of investigation to be submitted to Inquiry Officer, etc.

4A. The police officer making an investigation pertaining to a person arrested under subsection 3(1) shall cause a copy of the complete report of the investigation to be submitted to an Inquiry Officer and the Board, within such period as may be prescribed by the Minister.”.

Deletion of section 6

3. The principal Act is amended by deleting section 6.

Amendment of section 7A

4. Section 7A of the principal Act is amended—

- (a) in subsection (2), by inserting after the words “terms and conditions of the electronic monitoring device” the words “as specified in the form as specified in the Third Schedule”;
- (b) in subsection (5), by inserting after the words “electronic monitoring device” the words “as specified in the form as specified in the Third Schedule”; and
- (c) by substituting for subsection (7) the following subsection:

“(7) Any person who tampers with, damages, destroys or loses the electronic monitoring device or any other device used in relation to the operation of the electronic monitoring device shall be guilty of an offence and liable to imprisonment for a term not exceeding three years, and such person shall be liable to pay for any damage to or loss of the electronic monitoring device or any other device used in relation to the operation of the electronic monitoring device, and the court may direct that in default of payment for the damage or loss the person shall suffer imprisonment for a term not exceeding three years.”.

Amendment of section 7B

5. Subsection 7B(2) of the principal Act is amended by deleting the words “once for another period of three years”.

Amendment of section 9

6. Subsection 9(1) of the principal Act is amended by substituting for the words “When any person is brought before an Inquiry Officer under section 6, the Inquiry Officer” the words “Upon receiving a complete report of the investigation under section 4A, an Inquiry Officer”.

Amendment of section 10

7. Section 10 of the principal Act is amended—

(a) in subsections (1) and (2), by deleting the words “, and shall forward a copy of his finding to the officer having custody of the person, who shall forthwith serve a copy of the finding of the Inquiry Officer on that person”; and

(b) by deleting subsections (3) and (4).

New section 10A

8. The principal Act is amended by inserting after section 10 the following section:

“Decision of the Board

10A. (1) Where the Board, after considering the finding of the Inquiry Officer submitted under subsection 10(1) and the complete report of the investigation submitted under section 4A, is satisfied that—

(a) there are no sufficient grounds for believing that the person is a member of any of the registrable categories, the Board shall confirm the finding; or

(b) there are reasonable grounds for believing that the person is a member of any of the registrable categories, the Board shall reverse the finding.

(2) Where the Board, after considering the finding of the Inquiry Officer submitted under subsection 10(2) and the complete report of the investigation submitted under section 4A, is satisfied that—

- (a) there are reasonable grounds for believing that the person is a member of any of the registrable categories, the Board shall confirm the finding; or
- (b) there are no sufficient grounds for believing that the person is a member of any of the registrable categories, the Board shall reverse the finding.

(3) If the Board makes a decision under paragraph (1)(b) or (2)(a), the Board shall proceed in accordance with Parts III, IV and IVA of this Act.

(4) If the Board makes a decision under paragraph (1)(a) or (2)(b), and the person who was the subject of the inquiry is still in custody, the Board shall direct any person having the custody of that person, within twenty-four hours from the receipt of the direction, to produce the person before a Sessions Court Judge, who shall thereupon discharge the order of remand and, if there are no other grounds on which the person is lawfully detained, shall order his immediate release.”.

Deletion of section 11

9. The principal Act is amended by deleting section 11.

Amendment of section 12

10. Section 12 of the principal Act is amended by substituting for subsection (1) the following subsection:

“(1) The Registrar shall keep a Register for the purposes of this Act, in which shall be entered the name of every person who was the subject of the inquiry against whom the Board has reversed the finding under paragraph 10A(1)(b) or confirmed the finding under paragraph 10A(2)(a) together with such other particulars as may be prescribed by the Minister.”.

Amendment of section 15A**11.** The principal Act is amended—

- (a) by renumbering the existing section 15A as section 15B; and
- (b) by inserting before section 15B as renumbered the following section:

“Special procedure relating to electronic monitoring device by order of the Board

15A. (1) Upon the making of an order by the Board under paragraph 15(2)(1), the police officer shall explain the operation of the electronic monitoring device and the terms and conditions of the electronic monitoring device to the person.

(2) The person shall sign a form as specified in the Fourth Schedule and comply with all the terms and conditions as specified in the form and deposit the form with the officer in charge of the police district.

(3) The person shall be attached with an electronic monitoring device by a police officer.

(4) The person shall report to the nearest police station at such time as specified in the form.

(5) Any person who fails to comply with the terms and conditions of the electronic monitoring device under subsection (2) shall be guilty of an offence and liable to imprisonment for a term not exceeding three years.

(6) Any person who tampers with, damages, destroys or loses the electronic monitoring device or any other device used in relation to the operation of the electronic monitoring device shall be guilty of an offence and liable to imprisonment for a term not exceeding three years, and such person shall be liable to pay for any

damage to or loss of the electronic monitoring device or any other device used in relation to the operation of the electronic monitoring device, and the court may direct that in default of payment for the damage or loss the person shall suffer imprisonment for a term not exceeding three years.

(7) Upon expiry of the period referred to in the order, the person shall report to the nearest police station for removal of the electronic monitoring device.”.

Amendment of section 19A

12. Section 19A of the principal Act is amended—

- (a) in subsection (1), by deleting the words “, after considering the report of the Inquiry Officer submitted under section 10 and the outcome of any review under section 11,”; and
- (b) by deleting subsection (2).

Amendment of section 19B

13. Subparagraph 19B(a)(i) of the principal Act is amended by substituting for the word “before” the word “after”.

New section 19H

14. The principal Act is amended in Part IVA by inserting after section 19G the following section:

“Board’s power to revoke supervision order, detention order, suspended detention order or direction for extension of any such order

19H. (1) Notwithstanding anything in this Act, the Board may at any time revoke any supervision order made under section 15, any detention order made under section 19A,

Prevention of Crime (Amendment)

9

any suspended detention order made under section 19c or any direction for the extension of the duration of any such order, if the Board deems it just or fit to do so.

(2) Any revocation under subsection (1) shall be without prejudice to the validity of the order or direction before its revocation or to anything done thereunder, or to the power of the Board to make a fresh supervision order under section 15, a fresh detention order under section 19A or a fresh direction in respect of the person against whom the order or direction which is revoked was made or given.”.

Amendment of section 21

15. Paragraph 21(3)(a) of the principal Act is amended by substituting for the words “, 10 or 11” the words “or 10A”.

New Fourth Schedule

16. The principal Act is amended by inserting after the Third Schedule the following Schedule:

“FOURTH SCHEDULE

[Section 15A]

FORM

ELECTRONIC MONITORING DEVICE BY ORDER OF THE
PREVENTION OF CRIME BOARD

Dated

1. Name:.....
2. Case No.:.....
3. Identity Card No.:.....
4. Address:.....
5. Telephone No.:.....
6. Family members to be contacted:.....
7. Period to be attached with electronic monitoring device (“device”):.....

8. Terms and conditions:

- (a) to report to the nearest police station at/for every.....;
- (b) understands that all movements will be tracked and retained as an official record;
- (c) agrees to be required to report for device equipment checks if necessary;
- (d) to notify a police officer if there is any change of address;
- (e) to allow inspections of the device by a police officer;
- (f) to report to the police station for removal of the device;
- (g) to return all the device equipment to a police officer;
- (h) to submit to procedures required by a police officer;
- (i) to maintain the device as instructed by a police officer including to ensure the device is charged and activated at all times;
- (j) to install the beacon in the house or premises where he is staying;
- (k) to ensure the device is not lost, damaged, tampered with or destroyed;
- (l) to report immediately to a police officer if the device is lost, damaged, tampered with or destroyed;
- (m) to comply with any directions of a police officer;
- (n) to comply with any other conditions as the Board may determine.

9. Failure to comply with the terms and conditions as stated in this Form is an offence under subsection 15A(5) of the Prevention of Crime Act 1959.

I hereby agree to and shall comply with the terms and conditions as stated in this Form.

.....
()

Terms and conditions have been explained to the subject by:

Signature:

Name:

Police No.:

Rank: ”.

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD,
KUALA LUMPUR
BAGI PIHAK DAN DENGAN PERINTAH KERAJAAN MALAYSIA

ภาคผนวก ง Criminal Law

CRIMINAL LAW (TEMPORARY PROVISIONS) ACT
(CHAPTER 67, SECTIONS 48(1))

CRIMINAL LAW (ELECTRONIC MONITORING) RULES

ARRANGEMENT OF RULES

Rule

1. Citation
 2. Definitions
 3. Electronic monitoring conditions
 4. Exemption
-

[1st September 1997]

Citation

1. These Rules may be cited as the Criminal Law (Electronic Monitoring) Rules.

Definitions

2. In these Rules --

“authorised person” means a person authorised by the Director for the purposes of these Rules;

“Director” means the Director, Criminal Investigation Department;

“supervision order” means a supervision order made by the Minister under section 30 (b) or 32(1) of the Act.

Electronic monitoring conditions

3. Any person against whom a supervision order is in force and who is required to remain indoors under section 33 (1) (b) (vi) of the Act shall, unless exempted under rule 4, comply with the following conditions:

- (a) wear at all times on such part of his body as specified by the Director or an authorised person such electronic

transmitting device as may be issued by the Director or the authorised person;

- (b) allow the Director or an authorised person to enter at any time his place of residence to install, inspect, maintain, repair or retrieve any electronic monitoring device;
- (c) allow a telephone line at his place of residence to be connected to an electronic monitoring device and ensure that --
 - (i) there is no call waiting or call transfer facility attached to the telephone line; and
 - (ii) the telephone line is not connected to any cordless telephone, telephone answering machine, parallel telephone line, modulator-demodulator unit or any other equipment that may interfere with the proper functioning of the electronic monitoring device;
- (d) not to disconnect, remove, damage, tamper with or lose the electronic transmitting device issued to him or the electronic monitoring device installed at his place of residence or the telephone line connected to the electronic monitoring device;
- (e) immediately inform the Director or an authorised person of any malfunction, damage or loss of the electronic transmitting device or the electronic monitoring device; and
- (f) respond promptly to any telephone call from the centre set up to monitor inmates who have been issued with the electronic transmitting device.

Exemption

4. The Director or an authorised person may exempt any person against whom a supervision order is in force from all or any of the conditions of rule 3.

[G.N. No. S 368/97]

LEGISLATIVE HISTORY
CRIMINAL LAW (ELECTRONIC MONITORING) RULES
(CHAPTER 67, R 3)

This Legislative History is provided for the convenience of users of the Criminal Law (Electronic Monitoring) Rules. It is not part of these Rules.

**1. G. N. No. S 368/1997 — Criminal Law (Electronic Monitoring)
Rules 1997**

Date of commencement : 1 September 1997

2. 1998 Revised Edition — Criminal Law (Electronic Monitoring) Rules

Date of operation : 15 June 1998

ภาคผนวก จ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่

สามารถจำคุกโดยวิธีการอื่นที่

เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๒๘ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่น

ที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ และมาตรา ๘๙/๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้ถูกจำกัด” หมายความว่า ผู้ซึ่งศาลมีคำสั่งให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้นั้น

“การจำกัดการเดินทางและอาณาเขต” ให้ความหมายรวมถึง คำสั่งศาลให้จำคุกโดยวิธีการห้ามออกนอกเคสสถานหรือสถานที่อื่นใดในช่วงเวลาที่กำหนดโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

“อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องมือใด ๆ ที่ใช้ติดตามตัว หรือที่ใช้สวมใส่ข้อมือ ข้อเท้า หรืออวัยวะส่วนอื่นใดของผู้ถูกจำกัด รวมทั้งระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดได้

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุก

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามกฎหมายมาตรานี้

ข้อ ๒ ในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีการจำกัดการเดินทางและอาณาเขตแก่ผู้ซึ่งต้องจำคุกผู้ใด ให้เจ้าพนักงานคำนึงถึงเหตุจำเป็นซึ่งรวมถึงเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งต้องจำคุกจะถึงอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก

(๒) ผู้ซึ่งต้องจำคุกจำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา สามิ ภริยา หรือบุตร ซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้ และขาดผู้อุปการะ

(๓) ผู้ซึ่งต้องจำคุกเจ็บป่วยและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง

(๔) ผู้ซึ่งต้องจำคุกมีเหตุควรได้รับการดูแลการบังคับให้จำคุกด้วยเหตุอื่น ๆ

ข้อ ๓ ในการยื่นคำร้องตามข้อ ๒ ให้เจ้าพนักงานผู้ร้องขอเสนอแนวทางปฏิบัติ เงื่อนไข หรือแผนดำเนินการประกอบการพิจารณาของศาลด้วย

ข้อ ๔ แนวทางปฏิบัติ เงื่อนไข หรือแผนดำเนินการตามข้อ ๓ เจ้าพนักงานผู้ร้องขออาจเสนอเงื่อนไขห้ามมิให้ออกนอกเคหสถานหรือสถานที่อื่นใดในช่วงเวลาที่กำหนด ร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ข้อ ๕ ให้เจ้าพนักงานจัดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบผู้ถูกจำกัดตามสมควร เพื่อมิให้บุคคลใดดัดแปลง ทำให้เสียหาย ทำลาย เคลื่อนย้าย หรือถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าด้วยกรณีใด ๆ เพื่อมิให้มีการบังคับตามคำสั่งศาล

ในกรณีที่พบว่ามีเหตุตามวรรคหนึ่ง หรือเหตุอื่นใดที่ทำให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชำรุดเสียหายหรือไม่สามารถใช้บังคับได้ตามคำสั่งศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อเจ้าพนักงานทราบทันที

ข้อ ๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมายมาตรานี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกจำกัดฝ่าฝืนเงื่อนไข หรือสอบถามบุคคลที่อยู่ในที่นั้น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ อุปนิสัย และความประพฤติของผู้ถูกจำกัด

(๒) รายงานข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเป็นเหตุควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงการจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัดแก่เจ้าพนักงานทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

(๓) สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือผู้ถูกจำกัดตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรในเรื่อง ความประพฤติและการประกอบอาชีพ

(๔) ตรวจสอบการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ เงื่อนไข และแผนดำเนินการที่ศาลให้ความเห็นชอบตามข้อ ๓

หน้า ๑๗
เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๒๘ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖

ข้อ ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศ เพื่อกำหนด
อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ถูกจำกัด
หน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือเงื่อนไขอื่นใด เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖
พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หน้า ๑๘
เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๒๘ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘๙/๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้ศาลอาจมีคำสั่งให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขตของผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

**ภาคผนวก ฉ กฎกระทรวงการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดใน
การติดตามตัวผู้คุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้าพนักงาน
ผู้มีอำนาจสั่ง พ.ศ. ๒๕๖๐**

หน้า ๑
เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๒ ก ราชกิจจานุเบกษา ๘ กันยายน ๒๕๖๐

กฎกระทรวง

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้คุมความประพฤติ
ตามเงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง
พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์พร้อมกับชุดอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการติดตามตัว รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวหรือตำแหน่งของผู้คุมความประพฤติ

“อุปกรณ์อื่นใด” หมายความว่า เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอื่นนอกจากสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์พร้อมกับชุดอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการติดตามตัว รวมถึงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวหรือตำแหน่งของผู้คุมความประพฤติ

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้คุมความประพฤติ ให้พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบผู้คุมความประพฤติว่าเป็นบุคคลคนเดียวกันกับที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งคุมความประพฤติ

(๒) ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้คุมความประพฤติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง

ข้อ ๓ วิธีการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้คุมความประพฤติ ให้พนักงานคุมประเวศดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชี้แจงให้ผู้คุมความประพฤติทราบถึงเงื่อนไขการคุมความประพฤติ และสิทธิของผู้คุมความประพฤติด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร รวมทั้งผลที่จะได้รับจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

(๒) แนะนำให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงวิธีการใช้ และแจ้งข้อปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

(๓) แจ้งให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทราบถึงการห้ามดัดแปลง ทำให้เสียหาย ทำลาย เคลื่อนย้าย หรือถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

(๔) สวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติที่ข้อมือหรือข้อเท้าของผู้ถูกคุมความประพฤติหรือติดอุปกรณ์ดังกล่าวที่ตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามรูปแบบหรือประเภทของการใช้อุปกรณ์นั้นโดยมิชักช้า ภายหลังศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจได้แจ้งให้สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการคุมความประพฤติโดยใช้อุปกรณ์ดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติตามวรรคหนึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชน จะต้องมิบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่ด้วย บุคคลหรือองค์กรที่รับดูแลเด็กหรือเยาวชน หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนร้องขอ เข้าร่วมรับฟังการชี้แจงด้วย

ข้อ ๔ เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้ ให้พนักงานคุมประพฤติถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

(๑) ครบกำหนดระยะเวลาตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

(๒) ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติ

(๓) เหตุอื่นใดที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร

การถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามรูปแบบหรือประเภทของการใช้อุปกรณ์นั้น และเมื่อพนักงานคุมประพฤติได้ทำการถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดแล้ว ให้ตรวจสอบการชำรุดและจัดเก็บอุปกรณ์ดังกล่าว

ข้อ ๕ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินดังต่อไปนี้ ให้พนักงานคุมประพฤติถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติโดยมิชักช้า

(๑) ผู้ถูกคุมความประพฤติเจ็บป่วยรุนแรง

(๒) ผู้ถูกคุมความประพฤติประสบอุบัติเหตุร้ายแรงหรือได้รับอันตรายสาหัส

การถอดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในข้อ ๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้พนักงานคุมประพฤติรับรายงานผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติทราบทันทีเพื่อรายงานศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเพื่อมีคำสั่งต่อไปโดยเร็ว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

สุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๒ ก หน้า ๓
ราชกิจจานุเบกษา ๘ กันยายน ๒๕๖๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติ
คุ้มครองสิทธิ พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติให้พนักงานคุ้มครองสิทธิมีอำนาจหน้าที่ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
หรืออุปกรณ์อื่นใดในการติดตามตัวผู้ถูกคุมความประพฤติตามเงื่อนไขที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่ง ทั้งนี้
หลักเกณฑ์และวิธีการใช้อุปกรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นางสาวขวัญเรือน ลีโคกกลาง
ประวัติการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2560
ประสบการณ์การทำงาน พ.ศ. 2562
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และประเมินผล
การดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน
กรมกิจการเด็กและเยาวชน
ราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

